Επίσημη Εφημερίδα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EL
Σειρά L

2025/429

12.3.2025

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2025/429 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 30ής Απριλίου 2024

σχετικά με το μέτρο κρατικής ενίσχυσης SA.58207 (2021/N) που προτίθεται να χορηγήσει η Τσεχία προς στήριξη της κατασκευής και της λειτουργίας νέου πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής στο Dukovany

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό C(2024) 2858]

(Το κείμενο στην αγγλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 108 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

Έχοντας υπόψη τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α),

Αφού κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις [1] και έχοντας υπόψη τις παρατηρήσεις αυτές,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(1) Με επιστολή της 15ης Μαρτίου 2022 η Τσεχία κοινοποίησε στην Επιτροπή το μέτρο που αποσκοπεί στη στήριξη της κατασκευής και της λειτουργίας νέου πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής (στο εξής: ΠΣΗ) στο Dukovany (στο εξής: έργο). Με επιστολή της 5ης Μαΐου 2022 η Τσεχία υπέβαλε περαιτέρω πληροφορίες στην Επιτροπή, κατόπιν της αίτησης παροχής πληροφοριών της τελευταίας της 21ης Απριλίου 2022.

(2) Με επιστολή της 30ής Ιουνίου 2022 η Επιτροπή ενημέρωσε την Τσεχία ότι αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με το προαναφερθέν μέτρο (στο εξής: απόφαση κίνησης της διαδικασίας). Η απόφαση κίνησης της διαδικασίας δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Η Επιτροπή κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους.

(3) Η Τσεχία διαβίβασε τις παρατηρήσεις της επί της απόφασης κίνησης της διαδικασίας την 31η Αυγούστου 2022.

(4) Η Επιτροπή έλαβε παρατηρήσεις από τρίτους. Τις διαβίβασε στην Τσεχία, στην οποία δόθηκε η δυνατότητα να απαντήσει· οι παρατηρήσεις της Τσεχίας λήφθηκαν με επιστολή της 21ης Οκτωβρίου 2022.

(5) Η Τσεχία υπέβαλε περαιτέρω πληροφορίες στις 30 Ιανουαρίου 2023, στις 16 Μαρτίου 2023, στις 4 Απριλίου 2023, στις 11 Απριλίου 2023, στις 24 Απριλίου 2023, στις 9 Ιουνίου 2023, την 21η Ιουνίου 2023, στις 3 Ιουλίου 2023, στις 14 Ιουλίου 2023, στις 2 Αυγούστου 2023, στις 8 Σεπτεμβρίου 2023, στις 14 Σεπτεμβρίου 2023, στις 22 Σεπτεμβρίου 2023, στις 6 Οκτωβρίου 2023, στις 9 Οκτωβρίου 2023, στις 18 Οκτωβρίου 2023, στις 19 Οκτωβρίου 2023, στις 22 Οκτωβρίου 2023, στις 25 Οκτωβρίου 2023, στις 8 Νοεμβρίου 2023, στις 20 Νοεμβρίου 2023, στις 16 Δεκεμβρίου 2023, στις 10 Ιανουαρίου 2024, στις 26 Ιανουαρίου 2024, την 1η Φεβρουαρίου 2024, στις 7 Φεβρουαρίου 2024, στις 9 Φεβρουαρίου 2024, στις 12 Φεβρουαρίου 2024, την 21η Φεβρουαρίου 2024, στις 23 Φεβρουαρίου 2024, στις 26 Φεβρουαρίου 2024, την 1η Μαρτίου 2024, στις 7 Μαρτίου 2024, στις 8 Μαρτίου 2024, στις 11 Μαρτίου 2024, στις 19 Μαρτίου 2024, στις 20 Μαρτίου 2024, την 21η Μαρτίου 2024 και στις 15 Απριλίου 2024.

(6) Στις 26 Ιανουαρίου 2024 η οι τσεχικές αρχές συμφώνησαν κατ' εξαίρεση να παραιτηθούν από τα δικαιώματά τους που απορρέουν από το άρθρο 342 της ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 3 του κανονισμού αριθ. 1/1958, και δέχθηκαν η παρούσα απόφαση να εκδοθεί και να κοινοποιηθεί στην αγγλική γλώσσα.

[1] ΕΕ C 299 της 5.8.2022, σ. 5.

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

2.1. Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στην Τσεχία

(7) Όπως εξηγείται στο σημείο 2.1 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, στο ενεργειακό μείγμα της Τσεχίας κυριαρχεί επί του παρόντος η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από λιγνίτη και σε πυρηνικούς σταθμούς. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η εξέλιξη της δυναμικότητας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και της μεικτής παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στην Τσεχία στο διάστημα από το 2000 έως το 2022.

Πίνακας 1

Εξέλιξη της δυναμικότητας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας σε Gigawatt (GW) και της μεικτής παραγωγής ενέργειας σε τεραβατώρες (στο εξής: TWh) στην Τσεχία, 2000-2022

	2000	2005	2010	2015	2018	2019	2020	2021	2022
Installed Electricity Capacity (GW)	15,3	17,4	20,1	21,9	22,3	22,0	21,4	20,9	20,8
Combustible Fuels	11,5	11,5	12,0	13,0	13,3	13,0	12,4	11,9	11,8
Nuclear	1,8	3,8	3,9	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3
Hydro	2,1	2,2	2,2	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
Wind	0,0	0,0	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Solar	0,0	0,0	1,7	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1
Geothermal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tide, Wawe, Ocean	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	2000	2005	2010	2015	2018	2019	2020	2021	2022
Gross Electricity Generation, by Fuel (TWh)	75,3	82,6	85,8	83,8	87,9	86,9	81,4	84,9	84,5
Solid Fossil Fuels, Peat & Products, Oil Shale	52,8	49,5	46,9	41,1	41,2	37,3	31,0	38,6	41,0
Oil and Petroleum Products	0,4	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Natural gas	3,9	4,2	4,2	5,0	6,1	7,9	6,6	9,2	6,4
Nuclear	13,6	24,7	28,0	26,8	29,9	30,2	30,0	30,7	31,0
Renewables and Biofuels	2,8	3,8	6,5	10,7	10,5	11,2	13,7	6,4	6,0
Wastes non-Res	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Πηγή: Τσεχικές αρχές.

(8) Στο επικαιροποιημένο προσχέδιο εθνικού σχεδίου για την ενέργεια και το κλίμα (στο εξής: ΕΣΕΚ) του 2023 ([2]), η Τσεχία επιβεβαίωσε τη δέσμευσή της για απανθρακοποίηση του συστήματός της ηλεκτρικής ενέργειας και για σταδιακή κατάργηση της χρήσης άνθρακα για την παραγωγή ενέργειας και θερμότητας έως το 2033.

(9) Σύμφωνα με το επικαιροποιημένο προσχέδιο ΕΣΕΚ, έως το 2030, οι φωτοβολταϊκοί σταθμοί και οι χερσαίοι σταθμοί αιολικής ενέργειας θα διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην απανθρακοποίηση της προσφοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Η Τσεχία εκτιμά ότι, παρά την αναμενόμενη σημαντική επέκτασή τους, οι διαλείπουσες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (στο εξής: ΑΠΕ) δεν θα μπορέσουν να οδηγήσουν στην απανθρακοποίηση του τσεχικού ενεργειακού συστήματος αφ' εαυτών, καθώς δεν θα είναι σε θέση να καλύψουν το αναμενόμενο έλλειμμα προσφοράς. Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι στην Τσεχία οι εν λόγω διαλείπουσες πηγές έχουν σχετικά περιορισμένους συντελεστές δυναμικότητας: 11 % για τη φωτοβολταϊκή ενέργεια και 22 % για τη χερσαία αιολική ενέργεια. Περαιτέρω, έχει διαπιστωθεί περιορισμένη δυνατότητα ανάπτυξης της αιολικής ενέργειας στην Τσεχία λόγω χαμηλής αποδοχής από το ευρύ κοινό και ύπαρξης περιοχών με υψηλή πυκνότητας πληθυσμού. Επιπλέον, η Τσεχία δεν έχει δυνατότητες παραγωγής υπεράκτιας αιολικής ενέργειας ή υδροηλεκτρικής ενέργειας σε μεγάλη κλίμακα, στοιχείο το οποίο περιορίζει περαιτέρω τις επιλογές για σημαντική δυναμικότητα παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε μεγάλη κλίμακα.

(10) Η Τσεχία δεν θεωρεί ότι το φυσικό αέριο αποτελεί κατάλληλη πρώτη ύλη αντικατάστασης του άνθρακα και του λιγνίτη λόγω του υψηλού συντελεστή εκπομπών [499 τόνοι CO_2(e)/GWh έναντι 29 από πυρηνική ενέργεια ή 85 από ηλιακή ενέργεια εντός ενός κύκλου ζωής] και της εξάρτησης από τις εισαγωγές αερίου. Η εξάρτηση από το αέριο είναι γενικά μεγαλύτερη κατά τη διάρκεια του χειμώνα, καθώς οι ΑΠΕ δεν παράγουν επαρκή ηλεκτρική ενέργεια κατά την εν λόγω περίοδο, η δε θέρμανση αυξάνει τη ζήτηση αερίου. Επιπλέον, λαμβανομένων υπόψη της τρέχουσας γεωπολιτικής κατάστασης και του αντικτύπου της στην προμήθεια αερίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ειδικότερα από τη Ρωσία, στόχος των τσεχικών αρχών είναι η μείωση της εξάρτησης από τις εισαγωγές αερίου.

([2]) Διατίθεται στη διεύθυνση: https://commission.europa.eu/publications/czech-draft-updated-necp-2021-2030_el.

(11) Τον Οκτώβριο του 2019 ο τσεχικός διαχειριστής συστήματος μεταφοράς ČEPS παρουσίασε μια προοπτική επάρκειας πόρων ([3]), στην οποία εξέθεσε δύο σενάρια — σενάριο Α: βασικό σενάριο, κατά το οποίο η ηλεκτρική ενέργεια θα παράγεται σε εκσυγχρονισμένες μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από λιγνίτη (Prunéřov II, Tušimice, Mělník I και Ledvice PP), και σενάριο Β: σενάριο χαμηλών εκπομπών άνθρακα, κατά το οποίο όλες οι μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από λιγνίτη, πλην της Ledvice PP, θα καταργηθούν σταδιακά. Αμφότερα τα σενάρια καταλήγουν σε προβλήματα επάρκειας.

(12) Μια άλλη πιο πρόσφατη μελέτη, η οποία επίσης εκπονήθηκε από τον ČEPS ([4]), αναδεικνύει προβλήματα επάρκειας παραγωγής από το 2030 λόγω απόσυρσης μονάδων λιγνίτη, καθώς και την αναγκαιότητα αύξησης των εισαγωγών σε επίπεδα άνω του 20 % για την κάλυψη της τσεχικής ζήτησης. Προβλήματα ελλείψεων ηλεκτρικής ενέργειας υπάρχουν σε όλα τα σενάρια από το 2035, είναι δε ιδιαιτέρως έντονα σε σενάρια στα οποία η πλήρης σταδιακή κατάργηση του άνθρακα πραγματοποιείται είτε το 2033 (το κεντρικό σενάριο το οποίο ο ČEPS θεωρεί πιθανότερο) είτε το 2030 (το σενάριο της απανθρακοποίησης). Στην προοπτική αυτή (η οποία βασίζεται σε παραδοχή ανώτατου επιπέδου καθαρών εισαγωγών 20 TWh, λόγω τεχνικών περιορισμών και περιορισμών ασφάλειας, και η οποία περιλαμβάνει τη νέα πυρηνική μονάδα στις παραδοχές της μετά το 2035) τονίζεται ότι τα επίπεδα LOLE ([5]) θα παραμείνουν μη ικανοποιητικά. Οι υπολογισμοί που πραγματοποιήθηκαν για το κεντρικό σενάριο δείχνουν ότι ήδη το 2030 η δυναμικότητα παραγωγής δεν επαρκεί για την κάλυψη της κατανάλωσης.

(13) Οι μελέτες που υπέβαλαν οι τσεχικές αρχές λαμβάνουν υπόψη τις αναμενόμενες διασυνοριακές ροές μεταξύ της Τσεχίας και των γειτονικών χωρών της. Το τσεχικό σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας έχει καλές συνδέσεις με τα συστήματα γειτονικών κρατών μελών και η δυναμικότητα σύνδεσης πρόκειται να αυξηθεί περαιτέρω στο μέλλον ([6]). Η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας επόμενης ημέρας συνδέεται μέσω του έργου Multi-Regional Coupling (σύζευξη πολλαπλών περιφερειών, MRC) ([7]), που βασίζεται στην τεκμαρτή κατανομή διασυνοριακής δυναμικότητας με γνώμονα την καθαρή δυναμικότητα μεταφοράς. Τον Ιούνιο 2022 τέθηκε σε λειτουργία το έργο Core ([8]) Flow-Based Market Coupling (βασική σύζευξη αγορών βάσει ροών) ([9]) και η Τσεχία έχει ενοποιήσει πλήρως την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας επόμενης ημέρας και την ενδοημερήσια αγορά, επιτυγχάνοντας το μοντέλο-στόχο της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως ορίζεται με τον κανονισμό (ΕΕ) 2015/1222 της Επιτροπής, της 24ης Ιουλίου 2015, σχετικά με τον καθορισμό κατευθυντήριων γραμμών για την κατανομή της δυναμικότητας και τη διαχείριση της συμφόρησης ([10]).

([3]) Hodnocení zdrojové přiměřenosti ES ČR do roku 2040 (MAF CZ), 2019. Για περισσότερες πληροφορίες, βλ.: https://www.mpo.cz/assets/cz/energetika/elektroenergetika/2021/2/Hodnoceni-zdrojove-primerenosti-ES-CR-_2019__1.pdf.

([4]) Hodnocení zdrojové přiměřenosti ES ČR do roku 2040 (MAF CZ), 2022. Για περισσότερες πληροφορίες, βλ.: https://www.mpo.cz/assets/cz/energetika/elektroenergetika/2023/5/Hodnoceni-zdrojove-primerenosti-elektrizacni-soustavy-CR-2022.pdf.

([5]) Ως LOLE νοείται η «προσδοκία απώλειας φορτίου», η οποία αντιπροσωπεύει τον αριθμό των ωρών ανά έτος κατά τις οποίες, σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα, είναι στατιστικά αναμενόμενο ότι η προσφορά δεν θα ανταποκρίνεται στη ζήτηση.

([6]) Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι η διασύνδεση του τσεχικού συστήματος και των γειτονικών συστημάτων ηλεκτρικής ενέργειας υπήρξε ιστορικά πολύ ισχυρή και ότι αναμένουν ότι η ανταλλαγή ηλεκτρικής ενέργειας θα αυξηθεί περαιτέρω λόγω του μετασχηματισμού του τομέα της ενέργειας. Οι τρέχουσες δυναμικότητες διασύνδεσης αγορών της Τσεχίας είναι: CZ00-AT00: 900 MW, AT00-CZ00: 900 MW, CZ00-DE00: 2 800 MW, DE00-CZ00: 2 600 MW, CZ00-PLI0: 800 MW, PLE0-CZ00: 800 MW, CZ00-SK00: 2 000 MW, SK00-CZ00: 1 200 MW. Για την ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας με γειτονικές χώρες, προγραμματίζονται ορισμένες επενδύσεις αύξησης της υφισταμένης δυναμικότητας. Ειδικότερα, ο εκσυγχρονισμός της γραμμής διασύνδεσης μεταξύ Γερμανίας και Τσεχίας έχει προγραμματιστεί για το 2027-2028 και θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της δυναμικότητας εισαγωγής της αγοράς κατά 500 MW προς αμφότερες σε κατευθύνσεις (δηλαδή CZ00-DE00: 3 300 MW και DE00-CZ00: 3 100 MW). Μετά το 2035 προβλέπεται η κατασκευή νέας γραμμής διασύνδεσης μεταξύ Τσεχίας και Σλοβακίας (Otrokovice-Ladce) και η προκύπτουσα αύξηση της καθαρής δυναμικότητας της αγοράς θα είναι περίπου 500 MW προς αμφότερες τις κατευθύνσεις. Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. το τσεχικό εθνικό σχέδιο ανάπτυξης 2023-2032, το οποίο είναι διαθέσιμο στη διεύθυνση: https://www.ceps.cz/en/transmission-system-development. Οι τσεχικές αρχές ισχυρίζονται ότι η Τσεχία είναι η μόνη χώρα της Κεντρικής Ευρώπης η οποία πληροί το κριτήριο του ελάχιστου επιπέδου διαθέσιμης δυναμικότητας διαζωνικού εμπορίου ύψους 70 % [το οποίο καθορίζεται στο άρθρο 16 παράγραφος 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 για την ηλεκτρική ενέργεια].

([7]) Το έργο Multi-Regional Coupling συνδέει τις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας 19 χωρών και αντιπροσωπεύει περίπου το 85 % της ευρωπαϊκής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας.

([8]) Ως περιφέρεια υπολογισμού δυναμικότητας νοείται γεωγραφική περιφέρεια στην οποία διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς συντονίζουν τα καθήκοντα υπολογισμού δυναμικότητας. Η βασική περιφέρεια υπολογισμού δυναμικότητας περιλαμβάνει τα σύνορα της ζώνης προσφοράς μεταξύ Βελγίου, Τσεχίας, Γερμανίας, Γαλλίας, Κροατίας, Λουξεμβούργου, Ουγγαρίας, Κάτω Χωρών, Αυστρίας, Πολωνίας, Ρουμανίας, Σλοβενίας και Σλοβακίας. Η βασική περιφέρεια είναι η περιφέρεια που καθόρισε ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER) με την απόφαση του 2019: https://www.acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Individual%20Decisions/ACER%20Decision%2002-2019%20on%20CORE%20CCM_0.pdf.

([9]) Στόχος του έργου Core Flow-Based Market Coupling είναι η ανάπτυξη και η υλοποίηση της καθημερινής λειτουργίας σύζευξης αγορών επόμενης ημέρας με βάση τη ροή.

([10]) ΕΕ L 197 της 25.7.2015, σ. 24.

(14) Επί του παρόντος η Τσεχία είναι καθαρός εξαγωγέας ηλεκτρικής ενέργειας σε χώρες της Κεντρικής και της Ανατολικής Ευρώπης, αλλά, κατά τον ČEPS, τούτο δεν θα συνεχιστεί στο μέλλον. Σύμφωνα με την προοπτική επάρκειας του 2019, το 2025 οι εξαγωγές θα μειωθούν σε 5,4 TWh, με συνολικό ισοζύγιο 1,8 TWh υπέρ της Τσεχίας. Το ισοζύγιο θα γίνει αρνητικό το 2030, με εισαγωγές 8,2 TWh ηλεκτρικής ενέργειας και συνολικό αρνητικό ισοζύγιο 5,4 TWh στο βασικό σενάριο. Βάσει του σεναρίου χαμηλών εκπομπών άνθρακα το 2030, το συνολικό αρνητικό ισοζύγιο θα είναι 9,2 TWh.

(15) Μολονότι η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας αναμένεται να μειωθεί, η κατανάλωση αναμένεται να αυξηθεί ελαφρώς από περίπου 67 TWh επί του παρόντος σε περίπου 77,5 TWh το 2040, παρά τα μέτρα ενεργειακής απόδοσης που προβλέπονται από την οδηγία (ΕΕ) 2018/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, σχετικά με την τροποποίηση της οδηγίας 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση. Στην προοπτική επάρκειας του 2022, ο ČEPS υποθέτει μετρήσιμη αύξηση της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας κατά τα επόμενα 15 έτη σε όλα τα προβλεπόμενα σενάρια, το δε κεντρικό σενάριο δείχνει αύξηση 46 % σε 98 TWh ετησίως σε σύγκριση με το τρέχον επίπεδο των περίπου 67 TWh. Η Τσεχία αναμένει επίσης υψηλότερη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας εν μέρει ως αποτέλεσμα της μετάβασης από τη θέρμανση με καύση αερίου στη χρήση αντλιών θερμότητας καθώς και της γενικότερης αντικατάστασης του αερίου με ηλεκτρική ενέργεια στη βιομηχανία.

(16) Μολονότι η Τσεχία έχει καλές συνδέσεις με τις χώρες που την περιβάλλουν, οι ροές ηλεκτρικής ενέργειας διαφοροποιούνται σημαντικά σε διαφορετικές εποχές του έτους. Στην προοπτική επάρκειας του 2019 επισημάνθηκε ότι, στην περιοχή της Κεντρικής Ευρώπης (βασική περιφέρεια για τον υπολογισμό δυναμικότητας μεταφοράς), αναμένονται περίοδοι ελλείψεων ηλεκτρικής ενέργειας στο σύστημα σε πλείονες χώρες συγχρόνως λόγω παρόμοιων κλιματικών συνθηκών, σχεδίων σταδιακής κατάργησης του άνθρακα και ελλείψεων εφοδιασμού ([11]). Κατά τις τσεχικές αρχές, η μείωση της βιομηχανικής παραγωγής ως αποτέλεσμα των αναμενόμενων ελλείψεων ηλεκτρικής ενέργειας θα επιφέρει την αποδυνάμωση της οικονομικής ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας της τσεχικής οικονομίας, στοιχείο το οποίο μπορεί να έχει επίσης ως αποτέλεσμα σημαντικές ελλείψεις στην πλευρά των εσόδων των δημόσιων προϋπολογισμών. Επομένως, τυχόν διακοπές ρεύματος ή πιο μακροπρόθεσμες ελλείψεις ηλεκτρικής ενέργειας μπορούν να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην κοινωνική σταθερότητα της χώρας με όλες τις συναφείς αρνητικές συνέπειες.

(17) Σύμφωνα με τις ανωτέρω μελέτες, η πυρηνική ενέργεια αναδεικνύεται ως ασφαλέστερη επιλογή για τις μελλοντικές επενδύσεις σε ενέργεια απαλλαγμένη από ανθρακούχες εκπομπές στην Τσεχία. Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι η απόφαση επένδυσης σε νέα δυναμικότητα πυρηνικής ενέργειας βασίστηκε στους στόχους απανθρακοποίησης της Τσεχίας καθώς και στα αποτελέσματα της προοπτικής επάρκειας του 2019, η οποία ήταν βασική πηγή στοιχείων για τον ποσοτικό προσδιορισμό της ανάγκης για νέες επενδύσεις σε πυρηνική ενέργεια. Η τσεχική κυβέρνηση σχεδιάζει επέκταση περίπου 4 GW νέας δυναμικότητας πυρηνικής ενέργειας (συμπεριλαμβανομένης της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης) στο διάστημα από το 2036 έως το 2050.

2.2. **Στόχοι και πλαίσιο**

(18) Οι τσεχικές αρχές προβλέπουν τη διατήρηση ή την αύξηση του ρόλου της πυρηνικής ενέργειας στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία θα συμβάλει στην απανθρακοποίηση του ενεργειακού μείγματος της Τσεχίας, στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στην ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας και θα αντιμετωπίσει συγχρόνως τις προαναφερθείσες ανησυχίες σχετικά με την ασφάλεια του εφοδιασμού. Το έργο εντάσσεται σε ένα ευρύτερο πρόγραμμα στήριξης των πηγών παραγωγής ενέργειας χαμηλών εκπομπών άνθρακα, με στόχο η ηλεκτροπαραγωγή από πυρηνική ενέργεια να αντιπροσωπεύει περίπου το 50 % της συνολικής δυναμικότητας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στην Τσεχία. Συγκεκριμένα, το εθνικό σχέδιο δράσης για την ανάπτυξη της πυρηνικής ενέργειας ([12]) στην Τσεχία, το οποίο εγκρίθηκε τον Ιούνιο 2015, εξέτασε ήδη την ενίσχυση του ρόλου της πυρηνικής ενέργειας.

([11]) Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μοντελοποίησης, ελλείψεις ηλεκτρικής ενέργειας θα επηρεάσουν το Βέλγιο, την Ουγγαρία, την Αυστρία, την Πολωνία, τη Σλοβακία, αλλά, για παράδειγμα, και την Ιταλία, τη Λιθουανία και τη Σερβία, που περιλαμβάνονται στη βασική περιφέρεια.

([12]) Εθνικό σχέδιο δράσης για την ανάπτυξη του τομέα της πυρηνικής ενέργειας στην Τσεχική Δημοκρατία, 22 Μαΐου 2015, https://www.mpo.cz/assets/en/energy/electricity/nuclear-energy/2017/10/National-Action-Plan-for-the-Development-of-the-Nuclear-_2015_.pdf.

(19) Επί του παρόντος λειτουργούν στην Τσεχία έξι μονάδες ηλεκτροπαραγωγής από πυρηνική ενέργεια, στο Temelín ([13]) και στο Dukovany ([14]). Κατά την Τσεχία, οι υφιστάμενες τέσσερις μονάδες στο Dukovany αναμένεται να παύσουν να λειτουργούν στο διάστημα από το 2045 έως το 2047, υπό την προϋπόθεση ότι η Κρατική Υπηρεσία για την Πυρηνική Ασφάλεια θα εγκρίνει τις απαιτήσεις ασφάλειας των υφιστάμενων πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής κάθε 10 έτη κατά τη διάρκεια ζωής του πάγιου στοιχείου. Οι τσεχικές αρχές επισημαίνουν ότι δεν έχει αναληφθεί επί του παρόντος συγκεκριμένη δέσμευση για τη λειτουργία των εν λόγω σταθμών πέραν της περιόδου αυτής.

(20) Το σχέδιο του επικαιροποιημένου ΕΣΕΚ ([15]) για την Τσεχία θέτει στόχους ενεργειακής διαφοροποίησης για το μερίδιο των επιμέρους καυσίμων i) στις συνολικές πρωτογενείς πηγές ενέργειας (μη περιλαμβανομένης της ηλεκτρικής ενέργειας) και ii) στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι το μερίδιο της πυρηνικής ενέργειας για το 2022 ήταν 15 % και 37 % αντιστοίχως, το δε επίπεδο-στόχος για το 2040 καθορίστηκε σε 25–33 % στις πρωτογενείς πηγές ενέργειας (μη περιλαμβανομένης της ηλεκτρικής ενέργειας) και σε 46–58 % για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

(21) Κατά το ΕΣΕΚ, η αύξηση του μεριδίου της πυρηνικής ενέργειας και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για την αντικατάσταση των ορυκτών καυσίμων είναι απαραίτητη για την υλοποίηση των μακροπρόθεσμων δεσμεύσεων για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Η Τσεχία έχει δεσμευθεί να καταστεί κλιματικά ουδέτερη έως το 2050. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, η διάρθρωση της αγοράς ενέργειας της Τσεχίας και οι πηγές παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας θα πρέπει να μεταβληθούν σημαντικά. Οι μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ορυκτές πηγές που παράγουν υψηλές εκπομπές άνθρακα θα πρέπει να καταργηθούν σταδιακά, παράλληλα με τον παροπλισμό πεπαλαιωμένων πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής.

(22) Η Τσεχία υποστηρίζει ότι θα εξελιχθεί σε καθαρό εισαγωγέα ηλεκτρικής ενέργειας έως το 2030 και ότι η μη επένδυση σε νέα δυναμικότητα πυρηνικής ενέργειας θα αυξήσει την εξάρτησή της από τις εισαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας. Κατά την Τσεχία, το έργο θα διαδραματίσει καθοριστικής σημασίας ρόλο στη διασφάλιση της ενεργειακής ασφάλειας και της αξιοπιστίας του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια, στοιχείων απαραίτητων για τον μετασχηματισμό του μείγματος παραγωγής και την επίτευξη ουδέτερου ισοζυγίου διοξειδίου του άνθρακα στη χώρα. Η Τσεχία επισημαίνει επίσης ότι οι μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από λιγνίτη και άνθρακα οι οποίες προμηθεύουν ηλεκτρική ενέργεια στην αγορά βρίσκονται επί του παρόντος σε στάδιο παροπλισμού, με προβλεπόμενο αποτέλεσμα έναν τομέα ηλεκτρικής ενέργειας προσανατολισμένο στις εισαγωγές από το 2025 και έπειτα.

(23) Λόγω της κλίμακας των αναγκών δυναμικότητας αντικατάστασης και των εθνικών στόχων απανθρακοποίησης και ασφάλειας του εφοδιασμού και δεδομένης της εξάρτησης της τσεχικής οικονομίας και βιομηχανικής βάσης από πόρους ηλεκτροπαραγωγής, η Τσεχία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι απαιτούνται σημαντικές νέες δυναμικότητες αντικατάστασης για την ηλεκτροπαραγωγή από πυρηνικούς σταθμούς. Οι τσεχικές αρχές υπογραμμίζουν ότι οι επενδύσεις σε πηγές πυρηνικής ενέργειας χαμηλών εκπομπών άνθρακα, σε συνδυασμό με τις ΑΠΕ και άλλες ενεργειακές τεχνολογίες μηδενικών καθαρών εκπομπών, θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων βιωσιμότητας και προστασίας του περιβάλλοντος της ΕΕ ([16]).

(24) Η Τσεχία εξήγησε περαιτέρω ότι το έργο θα συμβάλει άμεσα στην επίτευξη των στόχων του σχεδίου REPowerEU, καθώς θα μειώσει την εξάρτηση από τα εισαγόμενα ορυκτά καύσιμα τα οποία υπόκεινται σε διακυμάνσεις των τιμών και γεωγραφικούς κινδύνους, και θα ενισχύσει την ενεργειακή ασφάλεια ([17]).

2.3. **Εναλλακτικές επιλογές για την εξασφάλιση ενεργειακού μείγματος χαμηλών εκπομπών άνθρακα**

(25) Οι τσεχικές αρχές εξέτασαν πλείονες επιλογές για την εξασφάλιση ενεργειακού μείγματος χαμηλών εκπομπών άνθρακα, συγκεκριμένα επενδύσεις σε ΑΠΕ, παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από αέριο, αύξηση εισαγωγών, απόκριση ζήτησης και ηλεκτρική ενέργεια από πυρηνικούς σταθμούς. Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τις εναλλακτικές δυνατότητες που εξετάστηκαν παρουσιάζονται στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, αιτιολογικές σκέψεις 19-21.

([13]) Οι δύο υφιστάμενες μονάδες στο Temelín, με αντιδραστήρες πεπιεσμένου ύδατος VVER-1000/320, τέθηκαν σε λειτουργία το 2002 και το 2003, και έχουν αναμενόμενη διάρκεια ζωής 60 ετών. Από κοινού έχουν εγκατεστημένη δυναμικότητα 2,18 GW.

([14]) Οι τέσσερις υφιστάμενες μονάδες στο Dukovany, με αντιδραστήρες πεπιεσμένου ύδατος VVER-440/213, τέθηκαν σε λειτουργία στο διάστημα από το 1985 έως το 1987, με αρχική αναμενόμενη διάρκεια ζωής 30 ετών η οποία παρατάθηκε κατά 20 έτη. Από κοινού έχουν εγκατεστημένη δυναμικότητα 2,04 GW.

([15]) Βλ. αιτιολογική σκέψη 8 και υποσημείωση 2 ανωτέρω.

([16]) Ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Εξασφαλίζουμε το μέλλον μας — Ο κλιματικός στόχος της Ευρώπης για το 2040 και η πορεία προς την κλιματική ουδετερότητα έως το 2050, με την οικοδόμηση μιας βιώσιμης, δίκαιης και ευημερούσας κοινωνίας» [COM(2024) 63 final της 6ης Φεβρουαρίου 2024].

([17]) Ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Σχέδιο REPowerEU» [COM(2022) 230 final της 18ης Μαΐου 2022].

(26) Λόγω των γεωγραφικών ιδιαιτεροτήτων και των δυσχερειών ανάπτυξης έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μεγάλης κλίμακας στην Τσεχία, η πυρηνική ενέργεια αναδείχθηκε ως η προτιμώμενη επιλογή για τις τσεχικές αρχές ([18]) που θεωρούν ως σημαντικότερα πλεονεκτήματα της συγκεκριμένης μορφής ενέργειας τη μακρά διάρκεια ζωής, τις χαμηλές εκπομπές CO_2, τον υψηλό συντελεστή χρήσης της δυναμικότητας, την υψηλή συγκέντρωση καυσίμου και τη σταθερή, αξιόπιστη και προβλέψιμη λειτουργία των σταθμών. Οι δύο πυρηνικοί σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής στο Dukovany και στο Temelín έχουν καλές συνδέσεις με βιομηχανικές εγκαταστάσεις και εγκαταστάσεις έρευνας και καινοτομίας. Για τους λόγους αυτούς, η ανάπτυξη της πυρηνικής ενέργειας προσδιορίστηκε ως στρατηγικός στόχος, ο οποίος συμπληρώνει τους λοιπούς στόχους της Τσεχίας για την επίτευξη ενεργειακής ασφάλειας και βιωσιμότητας (μέσω της αύξησης του μεριδίου των ΑΠΕ, της σταδιακής κατάργησης των μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από λιγνίτη κ.λπ.).

2.4. **Εναλλακτικές επιλογές όσον αφορά τους μηχανισμούς χρηματοδότησης της πυρηνικής ενέργειας**

(27) Την 1η Οκτωβρίου 2021 η Τσεχία εξέδωσε τον νόμο περί μέτρων για τη μετάβαση της Τσεχίας σε ενέργεια χαμηλών εκπομπών άνθρακα ([19]) (στο εξής: νόμος περί χαμηλών εκπομπών άνθρακα). Ο νόμος περί χαμηλών εκπομπών άνθρακα καθορίζει το πλαίσιο για την κατασκευή και τη λειτουργία, μετά το 2030, πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής άνω των 100 μεγαβάτ (στο εξής: MW) στην Τσεχία, περιλαμβανομένου του έργου ([20]).

(28) Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τις εναλλακτικές δυνατότητες που εξετάστηκαν παρουσιάζονται στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, αιτιολογικές σκέψεις 24-31.

3. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

3.1. **Τροποποιήσεις των μέτρων από την Τσεχία μετά την απόφαση κίνησης της διαδικασίας**

(29) Ανταποκρινόμενη στις αμφιβολίες που διατύπωσε η Επιτροπή με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας (βλ. σημείο 3.13 κατωτέρω), η Τσεχία τροποποίησε ορισμένα στοιχεία των αρχικώς προβλεπόμενων μέτρων.

(30) Ειδικότερα, οι μεταβολές αφορούν τα ακόλουθα στοιχεία:

— τη διάρκεια της σύμβασης αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας (στο εξής: σύμβαση αγοράς), η οποία μειώθηκε από 60 σε 40 έτη (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 83-85)·

— τον τύπο υπολογισμού της αμοιβής του δικαιούχου βάσει της σύμβασης αγοράς, ο οποίος τροποποιήθηκε προκειμένου να περιλάβει περαιτέρω οικονομικά κίνητρα για συμπεριφορά αποδοτικής λειτουργίας και προγραμματισμού συντήρησης (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 83-106)·

— τον δικαιολογητικό λόγο για τον συντελεστή-στόχο της απόδοσης ιδίων κεφαλαίων (στο εξής: ROE), με την αφαίρεση από την Τσεχία του ασφαλίστρου πυρηνικού κινδύνου / αυτοτελούς ασφαλίστρου σημαντικού κινδύνου (στο εξής: ΑΑΣΚ) (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 120-140)·

— τον μηχανισμό επιμερισμού του κέρδους, στον οποίο περιλήφθηκε ένας ελαφρώς υψηλότερος συντελεστής επιμερισμού μετά τη λήξη της σύμβασης αγοράς, ο οποίος αντικατοπτρίζει τους αυξημένους κινδύνους που απορρέουν ειδικότερα από τη συντομότερη διάρκεια της σύμβασης αγοράς (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 161-169)·

— τη θέσπιση προϋποθέσεων για τις συναλλαγές της παραγόμενης από τον ΠΣΗ ηλεκτρικής ενέργειας κατά τη διάρκεια ζωής του ΠΣΗ (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 112-118)·

— επικαιροποιημένες εκτιμήσεις για το κόστος κατασκευής και λειτουργίας του ΠΣΗ οι οποίες αντικατοπτρίζουν τις εξελίξεις της αγοράς (βλ. σημείο 3.6.6).

([18]) Οι τσεχικές αρχές εξηγούν τη σημασία των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για τις προσπάθειες απανθρακοποίησης της Τσεχίας, πλην όμως αναγνωρίζουν τους περιορισμούς της στην ανάπτυξη δυναμικότητας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας μεγάλης κλίμακας στη χώρα (βλ. αιτιολογική σκέψη 9 ανωτέρω). Επιπλέον, η Τσεχία εξέτασε άλλες εναλλακτικές δυνατότητες (όπως εισαγωγές για την αντιμετώπιση του ελλείμματος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ή παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από μονάδες καύσης φυσικού αερίου), οι οποίες παρουσιάζονται στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 19-21). Βάσει των ανωτέρω, η Τσεχία αποφάσισε ότι ο συνδυασμός πυρηνικής ενέργειας και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας συνεπάγεται χαμηλότερο κόστος συστήματος και, επομένως, συνιστά οικονομικά αποδοτική πορεία προς την απανθρακοποίηση.

([19]) Οι τσεχικές αρχές εξηγούν ότι, πριν από την έκδοση του νόμου περί χαμηλών εκπομπών άνθρακα, πραγματοποιήθηκαν εκτενείς διαβουλεύσεις το 2020 και το 2021, οι οποίες κατέδειξαν την ευρεία στήριξη του κοινού (63-65 % μακροπρόθεσμα) καθώς και την ευρεία πολιτική στήριξη.

([20]) Η παρούσα απόφαση δεν καλύπτει ενδεχόμενη κρατική ενίσχυση για άλλα έργα δυνάμει του νόμου περί χαμηλών εκπομπών άνθρακα: αφορά αποκλειστικά και μόνο τη στήριξη προς το εξεταζόμενο έργο.

(31) Οι ανωτέρω μεταβολές περιγράφονται λεπτομερώς στο υπόλοιπο της ενότητας 3 της παρούσας απόφασης.

3.2. **Οι δικαιούχοι**

3.2.1. *ČEZ και EDU II*

(32) Η ČEZ είναι ο μόνος φορέας εκμετάλλευσης πυρηνικού σταθμού στην Τσεχία. Είναι δημόσια επιχείρηση εισηγμένη στα χρηματιστήρια της Πράγας και της Βαρσοβίας και είναι η μητρική εταιρεία του ομίλου ČEZ που δραστηριοποιείται σε πλείονες ευρωπαϊκές χώρες (μεταξύ άλλων, την Τσεχία, τη Γερμανία, τη Γαλλία, την Ιταλία, τις Κάτω Χώρες, την Αυστρία, την Πολωνία και τη Σλοβακία). Ο όμιλος ČEZ δραστηριοποιείται κυρίως στην παραγωγή, τις συναλλαγές και τη διανομή ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και στην πώληση ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας. Ο όμιλος ČEZ δραστηριοποιείται επίσης, σε μικρότερο βαθμό, σε συναλλαγές βασικών εμπορευμάτων, διανομή και προμήθεια αερίου, εξόρυξη και παροχή υπηρεσιών στον τομέα της ενέργειας ([21]). Πλειοψηφικός μέτοχος της ČEZ είναι η Τσεχία, η οποία κατέχει το 69,78 % του κεφαλαίου, τα δε μετοχικά δικαιώματα ασκούνται από το Υπουργείο Οικονομικών.

(33) Άμεσος δικαιούχος του μέτρου είναι η Elektrárna Dukovany II a. s. (στο εξής: EDU II), η οποία είναι πλήρως ελεγχόμενη θυγατρική της ČEZ που ιδρύθηκε για τον σκοπό της κατασκευής και της λειτουργίας του νέου πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής στο Dukovany. Η EDU II θα είναι ο δικαιούχος της σύμβασης αγοράς που θα συναφθεί με την οντότητα ειδικού σκοπού (στο εξής: ΟΕΣ) ([22]) και της επιστρεπτέας χρηματοδοτικής συνδρομής (στο εξής: ΕΧΣ) ([23]). Η EDU II και η ČEZ τυγχάνουν επίσης προστασίας των επενδύσεων δυνάμει του μηχανισμού προστασίας έναντι μεταβολών της νομοθεσίας ή της πολιτικής.

(34) Η Τσεχία εξήγησε ότι το έργο θα τελεί υπό την επίβλεψη δύο συμβουλίων (του συμβουλίου της διευθύνουσας επιτροπής στρατηγικών έργων και του συμβουλίου της διευθύνουσας επιτροπής έργου) και εκτελεστικής διευθυντικής ομάδας με πείρα σε πυρηνικούς και συμβατικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής.

— Το συμβούλιο της διευθύνουσας επιτροπής στρατηγικών έργων ([24]) (στο οποίο μετέχουν εκπρόσωποι της ČEZ) είναι το ανώτατο όργανο του έργου εντός του ομίλου ČEZ. Πρόεδρός του είναι ο διευθύνων σύμβουλος της ČEZ και απαρτίζεται από μέλη του διοικητικού συμβουλίου της ČEZ και άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη της ČEZ και της EDU II, όπως ο διευθύνων σύμβουλος και ο διευθυντής έργου της EDU II.

— Το συμβούλιο της διευθύνουσας επιτροπής έργου είναι υπεύθυνο για τη διαχείριση του έργου από κοινού με την ČEZ και την EDU II. Πρόεδρός του είναι ο διευθύνων σύμβουλος της EDU II και απαρτίζεται από μέλη της ČEZ και της EDU II τα οποία είναι υπεύθυνα για αυτοτελή μέρη του έργου. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της ČEZ δικαιούνται να παρίστανται στις συνεδριάσεις του συμβουλίου της διευθύνουσας επιτροπής έργου σε τακτική βάση.

(35) Ενώ η ČEZ είναι ο χορηγός του έργου που έχει την ευθύνη του στρατηγικού ελέγχου και της εποπτείας του έργου, η EDU II είναι χωριστή οντότητα η οποία ασκεί τα καθήκοντα διαχείρισης υπό τον αποτελεσματικό έλεγχο και την εποπτεία της ČEZ. Οι τσεχικές αρχές επισημαίνουν ότι η ČEZ και η EDU II θα διοικούνται χωριστά, όπως εξηγείται κατωτέρω.

([21]) Όμιλος ČEZ, Ετήσια οικονομική έκθεση 2022, σ. 2, διατίθεται στη διεύθυνση: https://www.cez.cz/en/investors/financial-reports/annual-reports.

([22]) Για εξηγήσεις, βλ. αιτιολογική σκέψη 40 κατωτέρω.

([23]) Για λεπτομέρειες, βλ. αιτιολογικές σκέψεις 170-180 κατωτέρω.

([24]) Οι κύριες αρμοδιότητες του συμβουλίου της διευθύνουσας επιτροπής στρατηγικών έργων περιλαμβάνουν την έγκριση του σχεδίου του έργου και των τακτικών επικαιροποιήσεών του καθώς και των κριτηρίων για τη συνέχιση και την ολοκλήρωση του έργου· τον διορισμό των μελών του συμβουλίου της διευθύνουσας επιτροπής έργου και την έκδοση οδηγιών προς υλοποίηση από το συμβούλιο της διευθύνουσας επιτροπής έργου· τη λήψη αποφάσεων επί κάθε ζητήματος που παραπέμπεται σε αυτό από το συμβούλιο της διευθύνουσας επιτροπής έργου· την έγκριση της μετάβασης του έργου από κάθε στάδιο στο επόμενο και τον καθορισμό των κριτηρίων αποδοχής για την υλοποίηση του έργου· την εκτίμηση των προϋποθέσεων ασφάλειας του έργου· την εκτίμηση των σημαντικών κινδύνων ασφάλειας και τυχόν σημαντικών συμβάντων ασφάλειας που αφορούν το έργο και την επακόλουθη λήψη μέτρων για τον μετριασμό και/ή την επίλυσή τους· την έγκριση της τελικής αξιολόγησης του έργου μετά την έκδοση του πιστοποιητικού οριστικής παραλαβής στο πέρας της περιόδου εγγύησης.

(36) Πρώτον, η Τσεχία εξηγεί ότι θα υπάρχει σαφής νομικός και οικονομικός διαχωρισμός μεταξύ EDU II και ČEZ. Η δομή διακυβέρνησης ([25]) θα διασφαλίζει την ανεξαρτησία της EDU II από την ČEZ και θα εξαλείφει αποτελεσματικά κάθε κίνητρο που θα μπορούσε να ωθήσει την ČEZ να επέμβει αδικαιολόγητα στην καθημερινή λειτουργία της EDU II.

(37) Δεύτερον, στόχος των όρων της σύμβασης αγοράς θα είναι η προστασία του συμφέροντος του Δημοσίου για την εξασφάλιση προμηθειών και η διασφάλιση μηχανισμών επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση παράβασης των συμβατικών υποχρεώσεων εκ μέρους της EDU II. Εν πάση περιπτώσει, μέσω της πλειοψηφικής συμμετοχής του στην ČEZ ([26]), το Δημόσιο θα μπορεί να διασφαλίζει επίσης ότι η πλήρης λειτουργία του σταθμού ηλεκτροπαραγωγής από την EDU II δεν παρεμποδίζεται.

(38) Τρίτον, η Τσεχία εξηγεί ότι υπάρχει ισχυρό οικονομικό κίνητρο για την αποδοτική λειτουργία της EDU II στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, το οποίο εξασφαλίζεται από τον τύπο αμοιβής που προβλέπεται στη σύμβαση αγοράς. Κάθε δραστηριότητα με στόχο τη μείωση των εσόδων της EDU II θα είναι αντίθετη προς το οικονομικό συμφέρον της εταιρείας.

(39) Τέταρτον, η Τσεχία εξηγεί ότι το έργο έχει καθοριστική σημασία για το χαρτοφυλάκιο παραγωγής και τα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα του ομίλου ČEZ, ιδίως μετά την απεξάρτηση από τον άνθρακα και την απόσυρση του σταθμού Dukovany I (που, επί του παρόντος, αναμένεται ότι θα πραγματοποιηθεί στο διάστημα από το 2045 έως το 2047, βλ. αιτιολογική σκέψη 19). Σύμφωνα με το επιχειρηματικό σχέδιο που κατάρτισε η ČEZ (βλ. αιτιολογική σκέψη 76 κατωτέρω), ο όμιλος ČEZ εκτιμά ότι τα μέσα ετήσια EBITDA (κέρδη προ τόκων, φόρων, απομείωσης και αποσβέσεων) της EDU II κατά τη διάρκεια ζωής του έργου θα ανέλθουν σε περίπου [200 έως 500] εκατ. EUR σε πραγματικούς όρους του 2020, ποσό το οποίο, ανεξαρτήτως των λοιπών παραγόντων, συνιστά αύξηση κατά περίπου [10 έως 20] % των τρεχόντων EBITDA του ομίλου, σε πλήρως ενοποιημένη βάση. Επομένως, το μέγεθος του έργου, ιδίως σε σχέση με το υφιστάμενο χαρτοφυλάκιο παραγωγής και τον ισολογισμό της ČEZ, δείχνει ότι θα έχει ουσιώδεις συνέπειες για τον όμιλο ČEZ στο σύνολό του.

3.2.2. *Η ΟΕΣ*

(40) Η σύμβαση αγοράς (βλ. σημείο 3.6) της παραγόμενης από τον ΠΣΗ ηλεκτρικής ενέργειας προβλέπεται ως σύμβαση μεταξύ του Δημοσίου και της EDU II, κύριου δικαιούχου του έργου. Το έγγραφο καθορισμού όρων της σύμβασης αγοράς που συνάφθηκε μεταξύ του Δημοσίου και της EDU II προβλέπει ότι το Δημόσιο θα έχει το δικαίωμα να παραχωρεί/αναθέτει ορισμένα δικαιώματα και υποχρεώσεις που απορρέουν από τη σύμβαση αγοράς (ή συγκεκριμένο μέρος αυτών) σε πλήρως ελεγχόμενη (100 %) από το Δημόσιο νομική οντότητα που κατέχει άδεια διαπραγμάτευσης ηλεκτρικής ενέργειας δυνάμει του νόμου περί ενέργειας (ΟΕΣ), η οποία θα καταστεί συμβαλλόμενο μέρος της εν λόγω συμφωνίας μετά την παραχώρηση/ανάθεση.

(41) Εάν οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας είναι υψηλότερες της τιμής άσκησης της σύμβασης αγοράς (όπως εξηγείται στις αιτιολογικές σκέψεις 94 έως 106), η ΟΕΣ δεν θα απαιτεί πρόσθετους πόρους από το Δημόσιο. Ωστόσο, εάν η τιμή άσκησης της σύμβασης αγοράς είναι υψηλότερη των τιμών της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, το Δημόσιο θα πρέπει να χρηματοδοτήσει τη διαφορά τιμής μέσω κρατικών πόρων, συγκεκριμένα μέσω του κρατικού προϋπολογισμού και/ή μέσω εισφορών επί της κατανάλωσης, σύμφωνα με τον τύπο αμοιβής της σύμβασης αγοράς (όπως εξηγείται στις αιτιολογικές σκέψεις 88 έως 93 κατωτέρω). Κατά το άρθρο 8 του νόμου περί χαμηλών εκπομπών άνθρακα, το Δημόσιο επιλέγει αν θα χρησιμοποιήσει έναν ή αμφοτέρους τους ανωτέρω χρηματοδοτικούς μηχανισμούς. Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι θα εφαρμοστεί κατά πάσα πιθανότητα συνδυασμός πόρων του κρατικού προϋπολογισμού και ειδικών εισφορών.

(42) Το άρθρο 8 του νόμου περί χαμηλών εκπομπών άνθρακα προβλέπει τους κανόνες βάσει των οποίων η ΟΕΣ μπορεί να καθορίσει μια επιβάρυνση την οποία οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και διανομής μπορούν να εισπράττουν από τους καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας και να αποδίδουν στην ΟΕΣ. Η εθνική Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας θα καθορίσει τη μέθοδο και τον χρόνο λογιστικής καταγραφής και εκταμίευσης της εισφοράς για την κάλυψη του σχετικού κόστους. Οι

([25]) Η δομή διακυβέρνησης της ČEZ και της EDU II, αντιστοίχως, είναι διαθέσιμη στους ακόλουθους ιστοτόπους: https://www.cez.cz/en/cez-group/cez/governing-bodies-of-cez και https://www.cez.cz/cs/o-cez/skupina-cez/vyznamne-spolecnosti-skupiny-cez/elektrarna-dukovany-ii/informace-o-spolecnosti. Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι η EDU II είναι χωριστή επιχειρηματική οντότητα, η οποία διοικείται ανεξάρτητα από το διοικητικό συμβούλιό της και τελεί υπό την εποπτεία του εποπτικού συμβουλίου. Συγκεκριμένα, το διοικητικό συμβούλιο της EDU II υποχρεούται να ενεργεί επιδεικνύοντας τη δέουσα διαχειριστική επιμέλεια και προς το συμφέρον της εταιρείας. Άλλοι μηχανισμοί διασφάλισης της ανεξαρτησίας της EDU II είναι ο σαφής καθορισμός των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων στους συμβατικούς όρους που συμφωνήθηκαν μεταξύ της ČEZ και της EDU II, η απαγόρευση μεταβίβασης μετοχών της EDU II και η απαγόρευση μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων της EDU II στον όμιλο ČEZ.

([26]) Η μετοχική σύνθεση της ČEZ είναι διαθέσιμη στον ακόλουθο ιστότοπο: https://www.cez.cz/en/investors/shares/structure-of-shareholders.

τσεχικές αρχές επιβεβαίωσαν επίσης ότι, εάν χρησιμοποιηθεί εισφορά και τα έσοδα της εισφοράς δεν επαρκούν για την κάλυψη του κόστους της ΟΕΣ, το υπόλοιπο του κόστους θα καλυφθεί από τον κρατικό προϋπολογισμό. Πάντως, σε περίπτωση που η (τυχόν) εισφορά παραγάγει έσοδα που υπερβαίνουν το κόστος, το υπερβάλλον ποσό θα αχθεί στον κρατικό προϋπολογισμό. Οι τσεχικές αρχές διευκρίνισαν ότι τυχόν έξοδα της ΟΕΣ θα καλυφθούν από το μέτρο στον βαθμό που πραγματοποιήθηκαν υπό όρους της αγοράς και μόνον ([27]). Επιπλέον, η νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις θα διασφαλίσει επίσης ότι η ΟΕΣ ενεργεί υπό όρους της αγοράς.

(43) Το μέτρο 1 διοχετεύει αποτελεσματικά τις ταμειακές ροές μέσω της ΟΕΣ (βλ. σημείο 3.6). Επομένως, η ΟΕΣ θα αναλάβει τις ζημίες και θα εισπράξει τα έσοδα της πώλησης στην αγορά της παραγόμενης από την EDU II ηλεκτρικής ενέργειας. Συνεπώς, υπό ευνοϊκές συνθήκες της αγοράς, η ΟΕΣ θα διατηρεί τα κέρδη από τη δραστηριότητα πωλήσεων ηλεκτρικής ενέργειας. Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι τα εν λόγω έσοδα θα διοχετευθούν τελικώς στον κρατικό προϋπολογισμό (ή θα χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση της στήριξης επενδύσεων σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, με αποτέλεσμα τη μείωση της αντίστοιχης εισφοράς), δεδομένου ότι η ΟΕΣ θα ανήκει και θα ελέγχεται εξ ολοκλήρου από το τσεχικό Δημόσιο. Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι, στο πλαίσιο του μέτρου, δεν προβλέπεται καμία άμεση διανομή εσόδων σε πελάτες ηλεκτρικής ενέργειας.

(44) Η ΟΕΣ θα κατέχει άδεια διαπραγμάτευσης ηλεκτρικής ενέργειας, δυνάμει του τσεχικού νόμου περί ενέργειας, βάσει της οποίας θα μπορεί να διαθέτει παραγωγή της EDU II στις αγορές χονδρικής πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας. Προβλέπεται ότι θα είναι πρωτίστως συμβαλλόμενο μέρος με ευθύνη εξισορρόπησης έναντι του τσεχικού διαχειριστή αγοράς.

(45) Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι σκοπός της ανωτέρω διάρθρωσης είναι η μείωση του κινδύνου δυνητικών στρεβλώσεων της αγοράς λόγω συγκέντρωσης της ισχύος στην αγορά εντός του ομίλου ČEZ.

(46) Οι τσεχικές αρχές προβλέπουν ότι η ΟΕΣ θα συστήσει ίδια υπηρεσία συναλλαγών και σχετικών πράξεων στο εσωτερικό της. Οι τσεχικές αρχές επισήμαναν, ωστόσο, ότι η ΟΕΣ μπορεί να προκηρύξει ανταγωνιστική, διαφανή και χωρίς διακρίσεις πρόσκληση υποβολής προσφορών, ανοικτή σε κάθε κατάλληλο υποψήφιο, για την εξωτερική ανάθεση επιλεγμένων λειτουργιών, εάν θεωρήσει ότι τούτο είναι πιο ενδεδειγμένο και οικονομικά αποδοτικό βάσει της επιλεγείσας προσέγγισης συναλλαγής. Οι λειτουργίες αυτές μπορούν να περιλαμβάνουν τη λειτουργία συμβαλλόμενους μέρους με ευθύνη εξισορρόπησης ή τη λειτουργία συναλλαγής στο μέλλον, εάν υπάρχει επαρκής αριθμός δυνητικών αντισυμβαλλομένων με κατάλληλα προσόντα στη σχετική αγορά. Ωστόσο, οι συναλλαγές της ΟΕΣ που αφορούν την ηλεκτρική ενέργεια δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να αποτελέσουν αντικείμενο εξωτερικής ανάθεσης στον όμιλο ČEZ ή σε οντότητες που ανήκουν στον όμιλο ČEZ.

(47) Επομένως, η ΟΕΣ είτε θα πωλεί την ηλεκτρική ενέργειας στη χονδρική αγορά χρησιμοποιώντας τη δική της υπηρεσία συναλλαγών είτε θα αναθέσει εξωτερικά, μέσω σύμβασης, τη λειτουργία της υπηρεσίας σε τρίτο, ο οποίος θα αναλάβει στη συνέχεια την πώληση της ηλεκτρικής ενέργειας στην αγορά για λογαριασμό της ΟΕΣ. Η ΟΕΣ μπορεί επίσης να συνάπτει διμερείς συμβάσεις για την πώληση ηλεκτρικής ενέργειας ή συμβάσεις αντιστάθμισης κινδύνου με μεμονωμένους πελάτες επιπλέον της πώλησης στην αγορά επόμενης ημέρας και στην ενδοημερήσια αγορά (άμεσης παράδοσης).

(48) Η Τσεχία εξήγησε ότι η ΟΕΣ πρόκειται να συσταθεί το νωρίτερο το 2030 και το αργότερο 12 μήνες πριν από τη θέση σε λειτουργία του νέου πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής, προς αποφυγή περιττών εξόδων, λαμβανομένων υπόψη των αβεβαιοτήτων που συνδέονται με την αγορά και το κανονιστικό περιβάλλον μετά το 2030. Κατά την Τσεχία, η ΟΕΣ θα συσταθεί σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό και ενωσιακό δίκαιο, δηλαδή διασφαλίζοντας, ειδικότερα, την τήρηση των αρχών της ανεξαρτησίας, της αρμοδιότητας και της διαφάνειας. Σύμφωνα με τον νόμο περί χαμηλών εκπομπών άνθρακα, η ΟΕΣ θα είναι πλήρως ελεγχόμενη (100 %) από το Δημόσιο οντότητα η οποία θα κατέχει άδεια διαπραγμάτευσης ηλεκτρικής ενέργειας ([28]).

(49) Η ΟΕΣ δεν θα ανήκει σε καθετοποιημένο όμιλο ο οποίος ελέγχεται από την ČEZ. Η εταιρική δομή της ΟΕΣ θα είναι σύμφωνη με τα προβλεπόμενα στον νόμο αριθ. 90/2012 περί εμπορικών εταιρειών και συνεταιρισμών (νόμος περί εταιρειών), συμπεριλαμβανομένων των κανόνων σχετικά με την υποχρέωση διαχειριστικής επιμέλειας των μελών των οργάνων της ΟΕΣ. Το εποπτικό συμβούλιο της ΟΕΣ θα συσταθεί για τη διασφάλιση της τήρησης των αρχών της αρμοδιότητας και της διαφάνειας. Επιπλέον, θα συσταθεί ανεξάρτητη ελεγκτική επιτροπή για την επίβλεψη όλων των λογιστικών και ελεγκτικών δραστηριοτήτων της ΟΕΣ.

([27]) Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι οι όροι της αγοράς για τα λειτουργικά έξοδα της ΟΕΣ θα διασφαλιστούν μέσω σύγκρισης με τα έξοδα αναφοράς άλλων συναλλασσομένων που δραστηριοποιούνται στην ίδια αγορά. Τα εν λόγω έξοδα θα επιβλέπονται και θα ελέγχονται τακτικά. Τα λειτουργικά έξοδα της ΟΕΣ θα καλύπτονται από έσοδα της αγοράς που υπερβαίνουν την τιμή άσκησης, εφόσον υπάρχουν. Σε διαφορετική περίπτωση, θα καλύπτονται από το Δημόσιο.

([28]) Το άρθρο 6 παράγραφος 1 του νόμου περί χαμηλών εκπομπών άνθρακα ορίζει τα εξής: Το Υπουργείο εξουσιοδοτεί μια πλήρως ελεγχόμενη (100 %) από το Δημόσιο νομική οντότητα η οποία κατέχει άδεια διαπραγμάτευσης ηλεκτρικής ενέργειας δυνάμει του νόμου περί ενέργειας (στο εξής: εξουσιοδοτημένη οντότητα) να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη σύμβαση αγοράς και τις συναφείς υποχρεώσεις δυνάμει του εν λόγω νόμου.

3.2.3. *Η επιλογή του δικαιούχου*

(50) Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι η επιλογή του τρέχοντος μοντέλου έργου και της ČEZ ως φορέα υλοποίησης του έργου ήταν αποτέλεσμα λεπτομερούς αξιολόγησης εκ μέρους της κυβέρνησης, χωρίς να προηγηθεί, όμως, πρόσκληση υποβολής προσφορών, διαδικασία επιλογής ή πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος στο κοινό.

(51) Τον Ιούνιο του 2017 η Μόνιμη Επιτροπή για την Πυρηνική Ενέργεια κατάρτισε και συζήτησε μια έκθεση ([29]), στην οποία συνοψίζονταν η ανάλυση που πραγματοποιήθηκε και η αξιολόγηση διαφόρων επενδυτικών μοντέλων (συμπεριλαμβανομένων κοινοπραξιών ιδιωτικών εταιρειών) και χρηματοδοτικών μοντέλων που εξετάστηκαν για το έργο. Στην έκθεση περιγράφονταν αναλυτικά τρεις επιλογές. Η πρώτη επιλογή αφορούσε κοινοπραξία ιδιωτών επενδυτών και περιλάμβανε τρεις επιμέρους επιλογές: i) κοινοπραξία επενδυτών από την οποία αποκλειόταν πλήρως η συμμετοχή του τσεχικού Δημοσίου ή του ομίλου ČEZ· ii) κοινοπραξία επενδυτών, με μειοψηφική συμμετοχή του ομίλου ČEZ· και iii) κοινοπραξία επενδυτών με πλειοψηφική συμμετοχή του Δημοσίου. Η πρώτη επιλογή απορρίφθηκε λόγω του χαμηλού βαθμού ελέγχου που το Δημόσιο μπορούσε να ασκήσει στην ολοκλήρωση του έργου. Η δεύτερη επιλογή αφορούσε την υλοποίηση του έργου εξ ολοκλήρου από χωριστή κρατική οντότητα στην οποία επρόκειτο να ανατεθεί η κατασκευή και η λειτουργία του νέου πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής. Μολονότι θεωρήθηκε ότι η συγκεκριμένη επιλογή παρείχε επαρκή ασφάλεια, τελικώς απορρίφθηκε λόγω του υψηλού αντικτύπου στον προϋπολογισμό και της έλλειψης επαρκών τεχνικών γνώσεων.

(52) Οι τσεχικές αρχές θεώρησαν ως βέλτιστη την τρίτη επιλογή, στην οποία η ČEZ είναι ο φορέας υλοποίησης του έργου ([30]), καθώς εξασφάλιζε τον αναγκαίο έλεγχο του Δημοσίου (ειδικότερα, μέσω της σύστασης της ΟΕΣ) και αξιοποιούσε την πείρα της ČEZ όσον αφορά την κατασκευή και τη λειτουργία πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής. Σύμφωνα με τις τσεχικές αρχές, η ČEZ είναι η καταλληλότερη οντότητα για να αναλάβει τον ρόλο του φορέα υλοποίησης του έργου και του επενδυτή, εν μέρει λόγω της πλειοψηφικής συμμετοχής της Τσεχίας, που εκπροσωπείται στην εταιρεία από το Υπουργείο Οικονομικών, στοιχείο το οποίο καθησυχάζει την τσεχική κυβέρνηση όσον αφορά ζητήματα εθνικής ασφάλειας και διαθεσιμότητας κεφαλαίων για το απαιτούμενο μετοχικό κεφάλαιο. Η συγκεκριμένη επιλογή εγκρίθηκε με την απόφαση αριθ. 485 της κυβέρνησης, της 8ης Ιουλίου 2019.

(53) Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι η ČEZ διαθέτει εκτενή πείρα στην αγορά ως αξιόπιστος και ικανός φορέας υλοποίησης και διαχείρισης πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής στην Τσεχία και είναι εξοικειωμένη με το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών αδειοδότησης. Ο όμιλος ČEZ καταλέγεται στις δέκα μεγαλύτερες εταιρείες ενέργειας στην Ευρώπη και έχει επίσης πείρα στην πυρηνική έρευνα, τον σχεδιασμό, την κατασκευή και τη συντήρηση ενεργειακών εγκαταστάσεων και την επεξεργασία ενεργειακών υποπροϊόντων. Επομένως, οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι η ČEZ διαθέτει προσωπικό με υψηλού επιπέδου προσόντα και πείρα όχι μόνον στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας, αλλά και στους τομείς των δημόσιων συμβάσεων και των διαπραγματεύσεων, στοιχεία τα οποία θα πρέπει να θεωρούνται ως πλεονεκτήματα για την υλοποίηση του έργου.

(54) Σύμφωνα με τις τσεχικές αρχές, η διαθεσιμότητα κατάλληλων τοποθεσιών για την κατασκευή πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής και η οικονομική ορθολογικότητα μιας τέτοιας κατασκευής είναι επίσης σημαντικές πτυχές του έργου. Η Τσεχία διαθέτει περιορισμένες κατάλληλες τοποθεσίες, από απόψεως γεωλογικών, γεωγραφικών και τεχνικών συνθηκών, για την κατασκευή νέου πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής όσον αφορά τη σταθερότητα του υπεδάφους, τη διαθεσιμότητα ύδατος και τη δυνατότητα μεταφοράς της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας. Οι τσεχικές αρχές θεώρησαν ότι το Dukovany εξασφάλιζε τις βέλτιστες συνθήκες, όπως αποδεικνύεται από τα περισσότερα από 30 έτη λειτουργίας των υφιστάμενων μονάδων.

(55) Οι τσεχικές αρχές περιέγραψαν τις προπαρασκευαστικές εργασίες που έχει πραγματοποιήσει έως τώρα η ČEZ. Ειδικότερα, η ČEZ απέκτησε την κυριότητα της προβλεπόμενης τοποθεσίας για τον ΠΣΗ, διαδικασία η οποία ξεκίνησε τον Απρίλιο του 2008 και ολοκληρώθηκε το 2021. Επιπλέον, η ČEZ εκπόνησε μελέτες σκοπιμότητας με στόχο τη συντόμευση του χρονοδιαγράμματος ανάπτυξης του έργου και τη μείωση του σχετικού κόστους. Οι ενέργειες αυτές αναλήφθηκαν με σκοπό τη μείωση του προβλεπόμενου ελλείμματος δυναμικότητας και τη διασφάλιση της ασφάλειας των αναγκών εφοδιασμού του

([29]) Analýza vhodného investorského modelu pro výstavbu nového jaderného zdroje a návrh možných modelů financování pro zajištění návratnosti investic (Μόνιμη Επιτροπή για την Πυρηνική Ενέργεια, Ανάλυση κατάλληλου μοντέλου επενδυτών για την κατασκευή νέου πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής και πρόταση ενδεχόμενων χρηματοδοτικών μοντέλων για τη διασφάλιση της απόδοσης της επένδυσης, Ιούνιος 2017).

([30]) Το συγκεκριμένο μοντέλο αξιολογήθηκε περαιτέρω σε συμπληρωματική έκθεση το 2018: Analýza vybraných investorských modelů výstavby nových jaderných zdrojů a způsobu jejich financování. Η έκθεση έλαβε υπόψη το αναμενόμενο μοναδιαίο κόστος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για διάφορες παραλλαγές του ιδιοκτησιακού καθεστώτος, λεπτομερή ανάλυση SWOT για κάθε παραλλαγή καθώς και τον τρόπο με τον οποίο κάθε παραλλαγή ανταποκρίνεται στους στόχους της κρατικής ενεργειακής πολιτικής και του εθνικού σχεδίου δράσης για την πυρηνική ενέργεια· η έκθεση έλαβε επίσης υπόψη τον δημοσιονομικό αντίκτυπο κάθε μοντέλου. Η έκθεση περιλάμβανε επίσης εκτίμηση κινδύνων.

συστήματος. Επιπλέον, η Τσεχία υπογράμμισε ότι εναλλακτικά έργα με μακρύτερα χρονοδιαγράμματα ανάπτυξης δεν θα ανταποκρίνονταν κατάλληλα στα άμεσα προβλήματα εφοδιασμού. Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι, σε περίπτωση αναζήτησης κατάλληλης τοποθεσίας για κατασκευή ΠΣΗ στην Τσεχία από άλλον φορέα διαχείρισης έργου, αναμένονταν σημαντικές καθυστερήσεις, διάρκειας έως 14 ετών πέραν του χρονοδιαγράμματος του έργου, σε συνδυασμό με αύξηση των κινδύνων και του κόστους. Τέλος, οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι, σε περίπτωση ανάθεσης του έργου σε άλλον φορέα διαχείρισης, το πρόσθετο κόστος θα ανερχόταν κατά πάσα πιθανότητα σε περίπου [200 έως 700] εκατ. EUR και θα κάλυπτε την αξία της τοποθεσίας του ΠΣΗ, την αδειοδότηση, τις δραστηριότητες ανάπτυξης και τις συνέργειες με υφιστάμενες υποδομές ΠΣΗ.

(56) Η ČEZ και η EDU II κατέχουν ήδη ορισμένες βασικές άδειες και εγκρίσεις για την υλοποίηση του έργου, όπως εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων και άδεια για την εγκατάσταση του σταθμού, σύμφωνα με τον νόμο περί ατομικής ενέργειας, καθώς και κρατική άδεια για νέο πυρηνικό σταθμό ηλεκτροπαραγωγής. Η διαδικασία για την εξασφάλιση οικοδομικής άδειας και χωροταξικής άδειας, οι οποίες απαιτούνται δυνάμει των εθνικών κανόνων, βρίσκεται επίσης σε εξέλιξη.

(57) Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι η οικονομία της χώρας εκτίθεται σε μεγάλο βαθμό σε εξωτερικούς κινδύνους όσον αφορά την προμήθεια ενέργειας. Η κρατική ιδιοκτησία της πλειονότητας των μετοχών της ČEZ υπήρξε σημαντικός παράγοντας κατά την επιλογή, ιδίως για λόγους διασφάλισης της προστασίας των συμφερόντων εθνικής ασφάλειας της Τσεχίας.

(58) Μέσω της επέκτασης της δυναμικότητας παραγωγής πυρηνικής ενέργειας στο χαρτοφυλάκιο του ομίλου ČEZ, προς αντικατάσταση ορισμένων από τις υφιστάμενες δυναμικότητες παραγωγής που πρόκειται να παροπλιστούν στο μέλλον, το έργο αποτελεί κεντρικό στοιχείο της μεσοπρόθεσμης έως μακροπρόθεσμης επιχειρηματικής στρατηγικής της ČEZ.

(59) Τέλος, η Τσεχία υποστήριξε ότι δεν υπήρχε άλλη βιώσιμη εναλλακτική δυνατότητα, πλην της ČEZ, για την υλοποίηση του έργου, χωρίς τούτο να ασκεί οποιαδήποτε επιρροή σε τυχόν μελλοντικά παρόμοια έργα.

3.3. **Γενική περιγραφή του έργου**

(60) Το έργο συνίσταται στην κατασκευή και τη λειτουργία νέου πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής στο Dukovany, στην Τσεχία, δυναμικότητας έως 1 200 MW.

(61) Ο νόμος περί χαμηλών εκπομπών άνθρακα, ο οποίος θεσπίζει ένα ευρύ πλαίσιο για τη στήριξη των επενδύσεων στην πυρηνική ενέργεια, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας απόφασης, δεδομένου ότι πρόκειται περί γενικώς εφαρμοστέου νόμου διακριτού από τα μέτρα κρατικής ενίσχυσης που έχουν σχεδιαστεί και προβλεφθεί ειδικά για το έργο.

(62) Η κρατική ενίσχυση συνίσταται σε δέσμη τριών μέτρων:

(63) Μέτρο 1: σύμβαση αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας (σύμβαση αγοράς) μεταξύ, αφενός, του κύριου δικαιούχου, της EDU II, πλήρως ελεγχόμενης θυγατρικής της ČEZ, και, αφετέρου, του Δημοσίου, εκπροσωπούμενου από το Υπουργείο Βιομηχανίας και Εμπορίου (στο εξής: Υπουργείο). Η ηλεκτρική ενέργεια θα πωλείται σε επιχείρηση που θα λειτουργεί ως ΟΕΣ, η οποία θα συσταθεί σε μεταγενέστερο στάδιο και θα ανήκει στο Δημόσιο που θα τη διαχειρίζεται άμεσα (βλ. σημείο 3.6)·

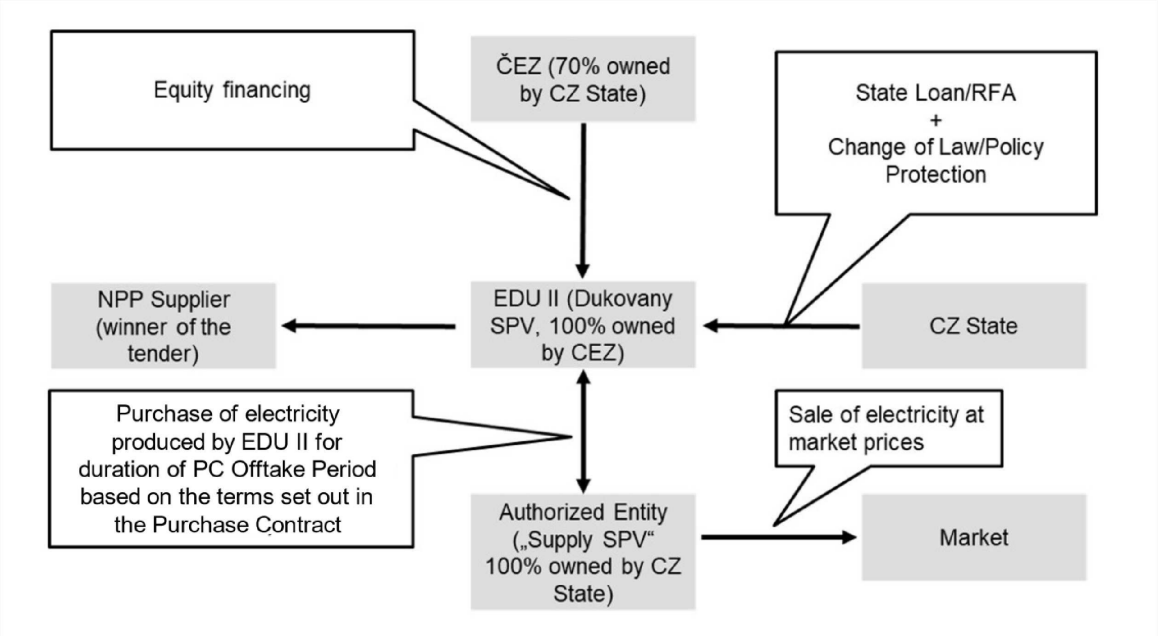
(64) Μέτρο 2: κρατικό δάνειο (επιστρεπτέα χρηματοδοτική συνδρομή, ΕΧΣ) με επιδοτούμενο επιτόκιο, το οποίο θα καλύψει, καταρχήν, το 100 % του κόστους κατασκευής (βλ. σημείο 3.7)·

(65) Μέτρο 3: μηχανισμός προστασίας έναντι μεταβολών της νομοθεσίας ή της πολιτικής υπέρ της ČEZ ως επενδυτή (στο εξής ενίοτε επίσης: επενδυτής, βλ. σημείο 3.8).

(66) Οι δικαιούχοι (βλ. σημείο 3.2) και η διάρθρωση του έργου παρουσιάζονται στο ακόλουθο διάγραμμα:

Διάγραμμα 1

Διάρθρωση του έργου Dukovany



Πηγή: Τσεχικές αρχές.

(67) Το έργο περιλαμβάνει πέντε στάδια:

— Στάδιο 1: Προετοιμασία και επιλογή προμηθευτή [2020-2025]

— Στάδιο 2: Προκαταρκτικές εργασίες [2025-2029]

— Στάδιο 3: Κατασκευή και θέση σε λειτουργία [2030-2036]

— Στάδιο 4: Περίοδος εγγύησης [2036-2038]

— Στάδιο 5α: Λειτουργία [2038-2096]

— Στάδιο 5β: Παροπλισμός [2096-2116]

(68) Ο νεοκατασκευασθείς πυρηνικός σταθμός ηλεκτροπαραγωγής αναμένεται να τεθεί σε δοκιμαστική λειτουργία το 2036, ενώ η εμπορική λειτουργία προβλέπεται ότι θα ξεκινήσει το 2038. Ο σταθμός θα λειτουργήσει επί 60 έτη και προβλέπεται ότι θα παροπλιστεί το 2096.

(69) Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι η πρώτη σύμβαση υλοποίησης, η οποία συνάφθηκε μεταξύ της Τσεχίας, της ČEZ και της EDU II, ρυθμίζει το στάδιο 1 του έργου, δηλαδή καλύπτει το διάστημα έως την επιλογή του αναδόχου για την παροχή των υπηρεσιών μελέτης, προμήθειας και κατασκευής (στο εξής: EPC). Μεταξύ άλλων, η σύμβαση αυτή διαφυλάσσει τα θεμελιώδη συμφέροντα ασφάλειας της Τσεχίας κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του έργου καθώς και την πρόσβαση της Τσεχίας σε πληροφορίες σχετικά με το έργο και την εφαρμογή των απαιτήσεων ασφάλειας κατά τις διαδικασίες επιλογής. Το συγκεκριμένο στάδιο αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2025. Για τα στάδια 2 και 3 του έργου (δηλαδή προκαταρκτικές εργασίες, κατασκευή και θέση σε λειτουργία), η πρώτη σύμβαση υλοποίησης προβλέπει ότι, το αργότερο έως την 31η Δεκεμβρίου 2024, συνάπτεται η δεύτερη σύμβαση υλοποίησης ή σύμβαση αγοράς που αντικαθιστά την πρώτη σύμβαση υλοποίησης. Στη συνέχεια, το συμβατικό πλαίσιο περιλαμβάνει τη σύμβαση αγοράς, συμφωνία επενδυτή και απόφαση του Δημοσίου για την παροχή της ΕΧΣ.

(70) Η Τσεχία υποστηρίζει ότι, λόγω του σημαντικού συμφέροντος εθνικής ασφάλειας στο οποίο ανταποκρίνεται το έργο, το Δημόσιο έπρεπε να συμπεριλάβει στο συμβατικό πλαίσιο προϋποθέσεις οι οποίες διασφαλίζουν ότι ασκεί επαρκή έλεγχο στο έργο. Οι εν λόγω προϋποθέσεις περιγράφονται στην πρώτη σύμβαση υλοποίησης και αφορούν, μεταξύ άλλων, την ανταλλαγή εμπιστευτικών πληροφοριών και θέματα κρατικής ασφάλειας. Στην εν λόγω σύμβαση, οι συμβαλλόμενοι θεωρούν ότι τα συμφέροντα εθνικής ασφάλειας συνιστούν βάσιμο λόγο για την παρέκκλιση από τους εθνικούς κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις βάσει του άρθρου 29 στοιχείο α) του νόμου αριθ. 134/2016 περί δημόσιων συμβάσεων ([31]) για την επιλογή αντισυμβαλλομένου για την κατασκευή του σταθμού ηλεκτροπαραγωγής.

(71) Η ČEZ και η EDU II συζήτησαν με την εθνική Αρχή Προστασίας του Ανταγωνισμού τη διοργάνωση διαδικασίας υποβολής προσφορών εκτός του καθεστώτος του νόμου περί δημόσιων συμβάσεων και εξασφάλισαν θετική γνωμοδότηση, στις 15 Ιουνίου 2020, προτού προκηρύξουν την πρόκληση υποβολής προσφορών ([32]).

(72) Ο πάροχος υπηρεσιών EPC θα είναι υπεύθυνος για τον σχεδιασμό, την κατασκευή και τη θέση σε λειτουργία του έργου. Μετά την κρατική απόφαση αποκλεισμού υποψηφίων από κράτη που δεν είναι συμβαλλόμενα μέρη της Συμφωνίας περί δημοσίων συμβάσεων προμηθειών ([33]), κατά τον χρόνο προκήρυξης της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης υπήρχαν τρεις ενδεχόμενες τεχνολογικές επιλογές:

— μελέτη AP1000 της Westinghouse Electric Company LLC (ΗΠΑ)·

— μελέτη APR1000+ της Korea Hydro & Nuclear Power (Νότια Κορέα)· και

— μελέτη EPR 1200 της EdF (Γαλλία).

(73) Τον Μάρτιο του 2022 η ČEZ προκήρυξε την πρόσκληση υποβολής προσφορών για την επιλογή του αναδόχου EPC, μέσω της θυγατρικής της EDU II, και οι αρχικές προσφορές από τους τρεις προεπιλεγμένους παρόχους υπηρεσιών λήφθηκαν τον Νοέμβριο του ίδιου έτους. Μετά την παράταση δύο φορές της προθεσμίας για την υποβολή των τελικών προσφορών, οι τρεις προεπιλεγμένοι δυνητικοί πάροχοι υπηρεσιών υπέβαλαν επικαιροποιημένες προσφορές την 31η Οκτωβρίου 2023. Η Τσεχία εξήγησε ότι, βάσει των όρων της διαδικασίας υποβολής προσφορών, οι αντίστοιχες προσφορές έπρεπε να περιλαμβάνουν δεσμευτικές προσφορές για την κατασκευή του 5ου σταθμού στο Dukovany, που αποτελεί το αντικείμενο του έργου και τη βάση για την έκδοση της παρούσας απόφασης, και μη δεσμευτικές προσφορές για 3 επιπλέον σταθμούς, εκ των οποίων ένας θα βρίσκεται στο Dukovany και δύο στο Temelín.

(74) Την 31η Ιανουαρίου 2024 η τσεχική κυβέρνηση αποφάσισε ([34]) να επεκτείνει το πεδίο της πρόσκλησης υποβολής προσφορών για την παροχή υπηρεσιών EPC και ανέθεσε στην EDU II να ζητήσει δεσμευτικές προσφορές για μέχρι τέσσερις πυρηνικούς αντιδραστήρες (συμπεριλαμβανομένου του έργου), με στόχο να εξασφαλίσει τη δυνατότητα υλοποίησης των εν λόγω πρόσθετων σταθμών στο μέλλον, όταν και αν η Τσεχία αποφασίσει κάτι τέτοιο. Η Τσεχία εξήγησε ότι, κατά τον χρόνο έκδοσης της παρούσας απόφασης, δεν έχουν προσδιοριστεί ούτε ο επενδυτής/φορέας εκμετάλλευσης ούτε το χρηματοδοτικό μοντέλο για τους εν λόγω πρόσθετους σταθμούς. Η τσεχική κυβέρνηση ανέθεσε στον υπουργό Βιομηχανίας και Εμπορίου και στον υπουργό Οικονομικών να υποβάλουν στην κυβέρνηση, έως την 31η Δεκεμβρίου 2024, πρόταση για τη χρηματοδότηση των τριών πρόσθετων νέων πυρηνικών σταθμών στο Dukovany και στο Temelín. Τυχόν κρατική ενίσχυση για την κατασκευή των εν λόγω τριών πρόσθετων σταθμών δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας απόφασης.

(75) Οι τσεχικές αρχές δεσμεύονται ότι, σε περίπτωση που θεωρηθεί αναγκαία η χορήγηση κρατικής ενίσχυσης για τους τρεις πρόσθετους πυρηνικούς σταθμούς, πέραν του 5ου αντιδραστήρα στο Dukovany, η Τσεχία θα κοινοποιήσει αντιστοίχως την ενίσχυση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και θα αναμείνει την έγκριση της Επιτροπής πριν από την εφαρμογή της.

([31]) https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-134#

([32]) Βλ. Αρχή Προστασίας του Ανταγωνισμού, άρθρο 29 παράγραφος 1 στοιχείο α) του νόμου αριθ. 134/2016 περί δημόσιων συμβάσεων, 15 Ιουνίου 2020, διατίθεται στη διεύθυνση: https://uohs.gov.cz/cs/legislativa/verejne-zakazky.html. Στις 23 Ιανουαρίου 2024 η Αρχή Προστασίας του Ανταγωνισμού επιβεβαίωσε ότι το ίδιο ισχύει επίσης, δυνάμει των αλλαγών που πραγματοποιήθηκαν στη διαδικασία υποβολής προσφορών, όσον αφορά την αίτηση υποβολής δεσμευτικών προσφορών για 4 αντιδραστήρες.

([33]) Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου, Συμφωνία περί δημοσίων συμβάσεων προμηθειών, όπως τροποποιήθηκε στις 30 Μαρτίου 2012 (στο εξής: ΣΔΣ 2012), https://www.wto.org/english/tratop_e/gproc_e/gp_gpa_e.htm.

([34]) Βλ. απόφαση της Κυβέρνησης αριθ. 74 της 31ης Ιανουαρίου 2024.

3.4. **Προπαρασκευαστικές εργασίες για το έργο**

(76) Λόγω της ανάγκης νέας δυναμικότητας πυρηνικής ενέργειας, η ČEZ ενέκρινε το 2010 το αρχικό επιχειρηματικό σχέδιο για την προσθήκη δυναμικότητας έως 1 200 MW στο Dukovany έως το 2036. Το ίδιο έτος ολοκληρώθηκε μελέτη σκοπιμότητας για την επέκταση των τρεχουσών δυναμικοτήτων πυρηνικής ενέργειας στο Dukovany. Το αρχικό επιχειρηματικό σχέδιο που κατάρτισε η ČEZ υποβλήθηκε στην Επιτροπή τον Ιούνιο του 2021, το δε επικαιροποιημένο κείμενο υποβλήθηκε στις 25 Οκτωβρίου 2023.

(77) Η ČEZ δρομολόγησε την αγορά της γης που είναι αναγκαία για το έργο ήδη από τον Απρίλιο του 2008. Τον Φεβρουάριο του 2024, η EDU II ήταν ιδιοκτήτρια της αναγκαίας γης για το έργο, οι δε προσφέροντες (στην πρόσκληση υποβολής προσφορών για την παροχή υπηρεσιών EPC) ενημερώθηκαν στο σύνολό τους για τον διαθέσιμο χώρο.

(78) Το έργο υποβλήθηκε σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων (στο εξής: ΕΠΕ) προκειμένου να προσδιοριστούν, να περιγραφούν και να εκτιμηθούν συνολικά οι προβλέψιμες επιπτώσεις στο περιβάλλον και στη δημόσια υγεία. Η διαδικασία ξεκίνησε στις αρχές του 2016 και περιλάμβανε διεθνείς διαβουλεύσεις και δημόσιες συζητήσεις το 2018. Την ΕΠΕ ακολούθησε θετική ανεξάρτητη αξιολόγηση, το δε Υπουργείο Περιβάλλοντος εξέδωσε θετική δεσμευτική δήλωση σχετικά με την ΕΠΕ του έργου τον Αύγουστο του 2019 ([35]), απαραίτητο προαπαιτούμενο για την έναρξη της αδειοδότησης του έργου.

(79) Τον Μάρτιο του 2020 η ČEZ και η EDU II ξεκίνησαν τη διαδικασία αξιολόγησης της τοποθεσίας για την εγκατάσταση του πυρηνικού σταθμού όσον αφορά την πυρηνική ασφάλεια, την ακτινοπροστασία, την τεχνική ασφάλεια, την κατάσταση ακτινοβολίας, την παρακολούθηση, τη διαχείριση έκτακτων συμβάντων ακτινοβολίας και την ασφάλεια κατά τη διάρκεια ζωής του πυρηνικού σταθμού. Τον Μάρτιο του 2021 η EDU II εξασφάλισε άδεια εγκατάστασης πυρηνικού σταθμού, η οποία είναι η πρώτη άδεια που απαιτείται για νέο πυρηνικό σταθμό. Η Τσεχία δηλώνει ότι λήφθηκαν όλες οι βασικές άδειες και εγκρίσεις που απαιτούνται για την πρόοδο του έργου βάσει του χρονοδιαγράμματος.

3.5. **Τεχνικά χαρακτηριστικά**

(80) Στόχος του έργου είναι η κατασκευή αντιδραστήρα πεπιεσμένου ύδατος (στο εξής: PWR) τρίτης γενιάς+. Το εύρος δυναμικότητας, από 850 MW έως 1 200 MW, θεωρείται ότι παρέχει επαρκείς τεχνικές λύσεις για την επιλογή του παρόχου τεχνολογίας. Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι οι εταίροι στους τομείς της τεχνολογίας και της παράδοσης του έργου θα επιλεγούν μέσω ανταγωνιστικής και διαφανούς διαδικασίας υποβολής προσφορών.

(81) Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν επίσης ότι το έργο θα πληροί τα τεχνικά κριτήρια ελέγχου που καθορίζονται στο σημείο 4.27 της κατ' εξουσιοδότηση πράξης που εκδόθηκε δυνάμει του κανονισμού για την ταξινομία ([36]). Στις 11 Ιανουαρίου 2023 η Τσεχία εξέδωσε την απόφαση της κυβέρνησης αριθ. 24/2023 ([37]) με την οποία καθορίζεται η υποχρέωση της Τσεχίας να πληροί τα τεχνικά κριτήρια ελέγχου για τη διαχείριση ραδιενεργών αποβλήτων, τα οποία απορρέουν από τον κανονισμό για την ταξινομία. Ειδικότερα, η εν λόγω απόφαση επιτάσσει τη συμμόρφωση με τα σημεία 4.26, 4.27 και 4.28 του παραρτήματος I του κανονισμού για την ταξινομία, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων για την κατάρτιση τεκμηριωμένου σχεδίου με αναλυτικά βήματα για τη λειτουργία, έως το 2050, εγκατάστασης διάθεσης αποβλήτων υψηλής ραδιενέργειας και τη χρήση καυσίμων ανθεκτικών σε ατυχήματα από το 2025. Κατά την εν λόγω απόφαση, ο υπουργός Βιομηχανίας και Εμπορίου πρέπει να υποβάλει στην τσεχική κυβέρνηση, έως την 31η Δεκεμβρίου 2024, πρόταση για την επικαιροποίηση της εθνικής πολιτικής διαχείρισης ραδιενεργών αποβλήτων και αναλωμένων καυσίμων, η οποία θα περιλαμβάνει την προθεσμία για την επιλογή της τελικής τοποθεσίας και των εφεδρικών τοποθεσιών για τη μελλοντική εγκατάσταση διάθεσης σε γεωλογικούς σχηματισμούς μεγάλου βάθους.

(82) Επιπλέον, οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι, σύμφωνα με τον κανονισμό για την ταξινομία, θα υπάρχουν διαθέσιμοι πόροι στο τέλος της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής του πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής οι οποίοι αντιστοιχούν στο εκτιμώμενο κόστος διαχείρισης ραδιενεργών αποβλήτων και παροπλισμού, όπως καταδεικνύεται από τη συμπερίληψη του κόστους παροπλισμού και επεξεργασίας πυρηνικών αποβλήτων στο χρηματοδοτικό μοντέλο του έργου (βλ. σημείο 3.6.6).

([35]) https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/EIA_MZP469?lang=en.

([36]) Βλ. κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2022/1214 της Επιτροπής, της 9ης Μαρτίου 2022, για την τροποποίηση του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2021/2139 όσον αφορά οικονομικές δραστηριότητες σε ορισμένους τομείς ενέργειας και του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2021/2178 όσον αφορά ειδικές δημοσιοποιήσεις για τις εν λόγω οικονομικές δραστηριότητες (ΕΕ L 188 της 15.7.2022, σ. 1).

([37]) Βλ. απόφαση της κυβέρνησης αριθ. 24/2023 της 11ης Ιανουαρίου 2023, διατίθεται στη διεύθυνση https://www.odok.cz/portal/zvlady/jednani-detail/2023-01-11/.

3.6. **Μέτρο 1: Σύμβαση αγοράς**

3.6.1. *Κύρια στοιχεία της σύμβασης αγοράς*

(83) Το πρώτο μέτρο είναι η σύμβαση αγοράς μεταξύ του Δημοσίου, ως αγοραστή, και της EDU II, ως προμηθευτή, με την οποία παρέχεται στήριξη των εσόδων κατά τα πρώτα 40 έτη λειτουργίας του πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής. Δικαιούχος είναι η EDU II, πλήρως ελεγχόμενη θυγατρική του ομίλου ČEZ (βλ. σημείο 3.2), και αντισυμβαλλόμενος της σύμβασης θα είναι η πλήρως ελεγχόμενη από το τσεχικό Δημόσιο ΟΕΣ (βλ. σημείο 3.2.2).

(84) Αρχικώς η Τσεχία είχε κοινοποιήσει σύμβαση αγοράς διάρκειας 60 ετών, με σταθερή τιμή εκτιμώμενη μεταξύ 50 και 60 EUR/MWh, ως κίνητρο για τη μεγιστοποίηση της παραγωγής του πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής.

(85) Για την άρση των αμφιβολιών που διατύπωσε η Επιτροπή με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Τσεχία αντικατέστησε το μέτρο που περιγράφηκε στην αιτιολογική σκέψη 84 ανωτέρω με τη σύμβαση αγοράς με τύπο αμοιβής, που, κατά την Τσεχία, έχει αποτελέσματα παρόμοια με αμφίδρομη σύμβαση επί διαφοράς ([38]), η οποία, επιπλέον της εγγύησης των εσόδων, περιλαμβάνει προς τα άνω περιορισμό των αγοραίων εσόδων του δικαιούχου. Η Τσεχία εξήγησε ότι το τροποποιημένο μέτρο ενίσχυσης θα παράσχει κατάλληλα κίνητρα στην EDU II ώστε να λειτουργεί και να συμμετέχει αποδοτικά στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας μέσω της βελτιστοποίησης της παραγωγής της σε απάντηση στα μηνύματα της αγοράς εντός του πλαισίου των τεχνικών περιορισμών του σταθμού.

(86) Σύμφωνα με το σχέδιο των όρων της σύμβασης αγοράς, η ΟΕΣ θα αγοράζει το σύνολο της ενέργειας που η EDU II παράγει και εξάγει στο δίκτυο (στο εξής: όγκος παραγωγής) για διάστημα 40 ετών (στο εξής: περίοδος αγοράς) από την αρχή της λειτουργίας. ([39]) Η EDU II θα υποχρεούται να πωλεί το σύνολο του όγκου παραγωγής κατά τη διάρκεια της περιόδου αγοράς της σύμβασης αγοράς αποκλειστικά και μόνο στην ΟΕΣ και θα εισπράττει πληρωμές βάσει του «τύπου αμοιβής» που προβλέπεται στη σύμβαση αγοράς (βλ. αιτιολογική σκέψη 88 κατωτέρω).

(87) Η EDU II ασκεί όλα τα δικαιώματα κατανομής φορτίων. Στην έκτακτη περίπτωση που η ΟΕΣ δεν αγοράσει τον όγκο παραγωγής, ή οποιοδήποτε μέρος του, η EDU II θα πωλήσει την ηλεκτρική ενέργεια ως αποδέκτης τιμών στην αγορά άμεσης παράδοσης. Η Τσεχία υποστηρίζει ότι στόχος είναι η διασφάλιση της ικανότητας συνέχισης της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, έως ότου αντιμετωπιστεί το πρόβλημα. Οι λόγοι μπορεί να είναι νομικής (απώλεια της άδειας συναλλαγής), οικονομικής (αφερεγγυότητα, αδυναμία εκπλήρωσης υποχρεώσεων, μη πλήρωση των οικονομικών προϋποθέσεων διευθέτησης αποκλίσεων) ή τεχνικής (απώλεια της πρόσβασης στις αγορές εκ μέρους της ΟΕΣ) φύσεως. Στις περιπτώσεις αυτές, ο σταθμός ηλεκτροπαραγωγής εξακολουθεί να λειτουργεί και η ηλεκτρική ενέργεια πρέπει να μεταφερθεί στην αγορά. Η ΟΕΣ θα καταβάλλει αντιστάθμιση στην EDU II για την κάλυψη τυχόν ελλείμματος σε σχέση με τα έσοδα τα οποία θα είχε αποκομίσει η EDU II εάν η ΟΕΣ είχε συμμορφωθεί με την υποχρέωσή της να αγοράσει την ηλεκτρική ενέργεια. Η Τσεχία δεσμεύτηκε ότι, στην περίπτωση αυτή, η EDU II θα πωλεί το σύνολο της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας στην αγορά άμεσης παράδοσης (αγορά επόμενης ημέρας βάσει ανταλλαγής ή ενδοημερήσια αγορά) ως αποδέκτης τιμών (και, επομένως, χωρίς καθορισμό ελάχιστης τιμής για την ηλεκτρική ενέργεια). Οι τσεχικές αρχές υποστήριξαν ότι, στην περίπτωση αυτή, η EDU II δεν μπορεί ούτε να επιλέξει συγκεκριμένο αγοραστή (δεδομένου ότι η πώληση πραγματοποιείται σε ανώνυμο χρηματιστήριο ηλεκτρικής ενέργειας) ούτε να καθορίσει την τιμή ή τις προϋποθέσεις της πώλησης (δεδομένου ότι τα τυποποιημένα προϊόντα πωλούνται στην οριακή τιμή στο χρηματιστήριο ηλεκτρικής ενέργειας). Οι τσεχικές αρχές επισημαίνουν ότι, σε τέτοια περίπτωση, το Υπουργείο, ως οντότητα αρμόδια για τον ορισμό της ΟΕΣ, θα λάβει τα αναγκαία μέτρα για την αποκατάσταση της ικανότητας της ΟΕΣ να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις αγοράς που υπέχει. Σύμφωνα με τον νόμο περί χαμηλών εκπομπών άνθρακα, η ΟΕΣ ή το Υπουργείο θα ενημερώνουν την εθνική ρυθμιστική αρχή για κάθε τέτοιο συμβάν.

([38]) Ως «αμφίδρομη σύμβαση επί διαφοράς» νοείται σύμβαση που υπογράφεται μεταξύ φορέα εκμετάλλευσης εγκατάστασης ηλεκτροπαραγωγής και αντισυμβαλλομένου, συνήθως δημόσιας οντότητας, η οποία προβλέπει τόσο προστασία ελάχιστης αμοιβής όσο και όριο υπερβάλλουσας αμοιβής· η σύμβαση αποσκοπεί στη διατήρηση των κινήτρων για τη λειτουργία και την αποτελεσματική συμμετοχή της εγκατάστασης ηλεκτροπαραγωγής στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας.

([39]) Κατά τις τσεχικές αρχές, η περίοδος αγοράς της σύμβασης αγοράς (δηλαδή η περίοδος κατά την οποία ισχύει η υποχρέωση της ΟΕΣ να αγοράζει την ηλεκτρική ενέργεια) αρχίζει είτε i) την ημερομηνία έναρξης, δηλαδή την ημέρα κατά την οποία ο ΠΣΗ εξάγει για πρώτη φορά ηλεκτρική ενέργεια στο δίκτυο, η δε EDU II έχει ειδοποιήσει το Δημόσιο / την ΟΕΣ ότι επιθυμεί η ημερομηνία έναρξης να υπόκειται σε προθεσμίες που θα καθοριστούν στη σύμβαση αγοράς, είτε ii) την ημερομηνία λήξης, δηλαδή την ημέρα που έπεται της τελευταίας ημέρας της προκαθορισμένης περιόδου θέσης σε λειτουργία, η οποία έχει διάρκεια πέντε ετών από την προκαθορισμένη ημερομηνία θέσης σε λειτουργία, όποια εκ των δύο ημερομηνιών επέλθει πρώτη. Η προκαθορισμένη ημερομηνία θέσης σε λειτουργία θα παραταθεί σε περίπτωση καθυστερήσεων οφειλόμενων σε γεγονότα που συνιστούν θεμιτούς λόγους παράτασης.
Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι κάθε καθυστέρηση στην έναρξη της εμπορικής λειτουργίας μετά την προκαθορισμένη περίοδο θέσης σε λειτουργία, η οποία ορίζεται ως η 5ετής περίοδος που αρχίζει από την προκαθορισμένη ημερομηνία θέσης σε λειτουργία, μειώνει στην πραγματικότητα τη διάρκεια της σύμβασης αγοράς.

(88) Ο τύπος αμοιβής της σύμβασης αγοράς υπολογίζει τα ποσά που πρέπει να καταβάλλονται από την ΟΕΣ στην EDU II ή αντιστρόφως. Ο τύπος περιλαμβάνει δύο συνιστώσες: 1) εκ των υστέρων διακανονισμό και 2) την έκθεση στην αγορά. Ο τύπος σχεδιάστηκε βάσει του ακόλουθου βασικού τύπου:

$$R = \underbrace{(f - p') * k}_{\substack{settlement \\ term}} + \underbrace{\sum_{h} q_h * p_h}_{\substack{market \\ exposure}}$$

συμπεριλαμβανομένων ορισμένων προσαρμογών που εφαρμόζονται στον όρο του εκ των υστέρων διακανονισμού, ανάλογα με τις περιστάσεις της αγοράς και το λειτουργικό κόστος του σταθμού. Συγκεκριμένα, ο τύπος αμοιβής της σύμβασης αγοράς ορίζεται ως:

$$\text{If } p' > c : R = \max\left[(f - p')* k;\ (\alpha * c - p')* q \right] + \sum_h q_h * p_h \text{ If } p' \le c : R = (f - c)* k + \sum_h q_h * p_h$$

όπου:

— (*R*) είναι η αμοιβή.

— (p_h) είναι η τιμή της αγοράς η οποία ορίζεται ως η ωριαία τιμή της αγοράς επόμενης ημέρας στο PXE ([40]).

— (q_h) είναι ο όγκος παραγωγής της EDU II σε ορισμένη ώρα.

— (*q*) είναι ο όγκος παραγωγής της EDU II κατά την περίοδο διακανονισμού (την περίοδο στην οποία ορίζεται η τιμή αναφοράς της αγοράς, δηλαδή ένα έτος).

— (*f*) είναι η τιμή άσκησης (βλ. σημείο 3.6.2).

— (*p'*) είναι η τιμή αναφοράς της αγοράς που ορίζεται ως ο εκ των υστέρων αριθμητικός μέσος όρος των τιμών της αγοράς (p_h) κατά τη διάρκεια του έτους που λήγει στην ημερομηνία κατά την οποία υπολογίζεται η τιμή αναφοράς της αγοράς.

— (*k*) είναι η ποσότητα αναφοράς η οποία ορίζεται εκ των προτέρων ως ο υποθετικός όγκος παραγωγής κατά τη διάρκεια της περιόδου διακανονισμού.

— (*c*) είναι το λειτουργικό μεταβλητό κόστος του σταθμού ηλεκτροπαραγωγής.

— (*α*) ο συντελεστής άλφα ορίζεται ως ο λόγος της τιμής άσκησης προς το λειτουργικό κόστος ($\alpha = f/c$). Ο συντελεστής άλφα καθορίζεται κατά τον χρόνο υπολογισμού του εκ των υστέρων διακανονισμού που πρέπει να καταβληθεί στην EDU II βάσει των εφαρμοστέων τιμών των (*c*) και (*f*).

(89) Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι ο πρώτος όρος του βασικού τύπου, δηλαδή ο εκ των υστέρων διακανονισμός, θα παράσχει σταθερότητα εσόδων για τον δικαιούχο, ανεξαρτήτως των μέσων συνθηκών της αγοράς, ενώ συγχρόνως θα διασφαλίσει το Δημόσιο έναντι της υπεραντιστάθμισης ([41]). Ο εκ των υστέρων διακανονισμός θα υπολογίζεται για την περίοδο διακανονισμού (την περίοδο κατά την οποία ορίζεται η τιμή αναφοράς της αγοράς, δηλαδή ένα έτος) βάσει πραγματικών τιμών για την τιμή αναφοράς της αγοράς, τον συντελεστή άλφα και άλλες εφαρμοστέες παραμέτρους, και θα είναι πληρωτέος δύο μήνες μετά τη λήξη κάθε περιόδου διακανονισμού. Σύμφωνα με τη γενική αρχή του βασικού τύπου, όταν η τιμή αναφοράς της αγοράς (*p'*) είναι χαμηλότερη της τιμής άσκησης (*f*), ο σταθμός ηλεκτροπαραγωγής θα εισπράττει τη διαφορά μεταξύ της τιμής άσκησης (*f*) και της τιμής αναφοράς της αγοράς (*p'*) για την ποσότητα αναφοράς (*k*)· αντιστρόφως, όταν η τιμή αναφοράς της αγοράς (*p'*) είναι υψηλότερη από την τιμή άσκησης (*f*), ο σταθμός ηλεκτροπαραγωγής θα υποχρεούται να επιστρέφει τη διαφορά για την ποσότητα αναφοράς (*k*).

(90) Σε σύγκριση με τον βασικό τύπο, ο τύπος αμοιβής της σύμβασης αγοράς περιλαμβάνει ορισμένες προσαρμογές του όρου του εκ των υστέρων διακανονισμού, ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς (*p'*) και το μοναδιαίο λειτουργικό μεταβλητό κόστος του σταθμού (*c*), όπως ορίστηκε στην αιτιολογική σκέψη 88. Συγκεκριμένα, όταν η τιμή αναφοράς της αγοράς (*p'*) είναι υψηλότερη από το λειτουργικό μεταβλητό κόστος του σταθμού ηλεκτροπαραγωγής (*c*) κατά τη διάρκεια της περιόδου διακανονισμού, ο όρος του εκ των υστέρων διακανονισμού θα προσαρμόζεται ώστε να περιορίζεται η επιστροφή, με σκοπό την παροχή προστασίας κατά λειτουργικών ζημιών σε περίπτωση μη προγραμματισμένων διακοπών ρεύματος

([40]) Το Power Exchange Central Europe (χρηματιστήριο ηλεκτρικής ενέργειας κεντρικής Ευρώπης) είναι χρηματιστήριο στον τομέα της ενέργειας, το οποίο ειδικεύεται στις αγορές ενέργειας της κεντρικής και νοτιοανατολικής Ευρώπης. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ.: PXE — Power Exchange Central Europe, a.s.

([41]) Η υπεραντιστάθμιση αντιμετωπίζεται επίσης μέσω του μηχανισμού επιμερισμού του κέρδους (βλ. σημείο 3.6.7).

όταν οι τιμές είναι υψηλές. Για παράδειγμα, εάν η τιμή αναφοράς της αγοράς είναι υψηλότερη του λειτουργικού μεταβλητού κόστους (*c*) και υψηλότερη της τιμής άσκησης (*f*), η EDU II θα επιτρέψει τη διαφορά μεταξύ της τιμής αναφοράς της αγοράς (*p'*) και της τιμής άσκησης (*f*) για την ποσότητα αναφοράς (*k*) ή τον όγκο παραγωγής (*q*), όποια εκ των δύο τιμών είναι χαμηλότερη. Όταν η τιμή αναφοράς της αγοράς (*p'*) είναι ίση ή χαμηλότερη του λειτουργικού μεταβλητού κόστους του σταθμού ηλεκτροπαραγωγής (*c*), η αξία του εκ των υστέρων διακανονισμού δεν θα υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ της τιμής άσκησης (*f*) και του λειτουργικού μεταβλητού κόστους (*c*) επί την ποσότητα αναφοράς (*k*), με σκοπό την παροχή προστασίας κατά της υπέρμετρα υψηλής αμοιβής όταν οι τιμές είναι χαμηλές.

(91) Ο δεύτερος όρος του βασικού τύπου, δηλαδή η έκθεση στην αγορά, προορίζεται να παρέχει κίνητρα στην EDU II ώστε να βελτιστοποιεί τη λειτουργία της καθ' όλη τη διάρκεια του έτους βάσει μηνυμάτων της αγοράς για την ωριαία τιμή της αγοράς επόμενης ημέρας (p_h). Στο τέλος κάθε μήνα, η EDU II θα εισπράττει αντίστοιχες πληρωμές από την ΕΟΣ βάσει του αθροίσματος του πραγματικού ωριαίου όγκου παραγωγής της επί τις πραγματικές τιμές της αγοράς σε κάθε ώρα του συγκεκριμένου μήνα, δηλαδή $\sum q_h * p_h$.

(92) Βάσει της σύμβασης αγοράς, η EDU II μπορεί να αποφασίζει ελεύθερα ποια θα είναι η παραγωγή της και δεν υποχρεούται να διατηρεί προκαθορισμένο ελάχιστο επίπεδο παραγωγής. Η ΟΕΣ θα αγοράζει το σύνολο της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγει η EDU II και θα το πωλεί στην αγορά, βάσει στρατηγικής πώλησης η οποία θα είναι σύμφωνη προς ορισμένες δεσμεύσεις (βλ. σημείο 3.6.4). Κάθε απόκλιση μεταξύ της τιμής που η ΟΕΣ εξασφάλισε στην αγορά και της τιμής της αγοράς που καταβλήθηκε στην EDU II βαρύνει την ΟΕΣ.

(93) Η Τσεχία διευκρίνισε ότι η σύμβαση αγοράς θα συναφθεί σε μεταγενέστερο στάδιο, μετά την επιλογή του αναδόχου EPC και των εταίρων παράδοσης. Η σύμβαση αγοράς θα συναφθεί και θα υπογραφεί σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης EPC. Η ΟΕΣ θα συσταθεί αργότερα και πριν από τη θέση σε λειτουργία του νεοκατασκευασθέντος σταθμού ηλεκτροπαραγωγής, ως αντισυμβαλλόμενος ο οποίος προβλέπεται στη σύμβαση αγοράς.

3.6.2. *Καθορισμός τιμής άσκησης για τη σύμβαση αγοράς*

(94) Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι η σύμβαση αγοράς θα καθορίζει την αρχική τιμή άσκησης, υπολογισμένη βάσει του χρηματοδοτικού μοντέλου (στο εξής: χρηματοδοτικό μοντέλο) που υπέβαλε η Τσεχία ([42]) με στόχο, για τον επενδυτή, απόδοση ιδίων κεφαλαίων [επιτρεπόμενος εσωτερικός συντελεστής απόδοσης ιδίων κεφαλαίων (στο εξής: «εσωτερικός συντελεστής απόδοσης» ή «ROE»)] [9 έως 11] %, σε ονομαστικούς όρους, μετά τους φόρους, προεμπορικής χρηματοδότησης κατά την αναμενόμενη λειτουργική διάρκεια ζωής του έργου (συμπεριλαμβανομένου του κόστους παροπλισμού). Η τιμή άσκησης, βάσει των παραδοχών του χρηματοδοτικού μοντέλου που υποβλήθηκε στην Επιτροπή στις 15 Μαρτίου 2024, είναι [65 έως 80] EUR/MWh ([43]), και η τιμή της ποσότητας αναφοράς είναι [75 έως 100] % της καθαρής δυναμικότητας. Η τιμή άσκησης μπορεί να μεταβληθεί σε πολύ μεγάλο βαθμό ανάλογα με τις διάφορες παραμέτρους εισόδου, όπως περιγράφεται κατωτέρω στην παρούσα υποενότητα. Εάν, για παράδειγμα, το αναμενόμενο κόστος κατασκευής μετά τη σύναψη της σύμβασης EPC είναι σημαντικά υψηλότερο από το αναμενόμενο κόστος κατασκευής βάσει των αρχικών παραδοχών, εφόσον η αύξηση του κόστους οφείλεται σε θεμιτούς λόγους (όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 104 κατωτέρω), τούτο θα συνεπάγεται σημαντική αύξηση της τιμής άσκησης. Η Τσεχία υπέβαλε συνολικά στην Επιτροπή 35 διαφορετικά σενάρια, τα οποία αντιπροσωπεύουν διαφορετικές ενδεχόμενες παραδοχές σχετικά με την εξέλιξη των εξόδων και των εσόδων και τα οποία καταλήγουν σε αρχικές τιμές άσκησης που κυμαίνονται από [50 έως 80] EUR/MWh (στο σενάριο 35, βάσει παραδοχών υψηλών τιμών της αγοράς [100 έως 200] EUR/MWh) έως [100 έως 125] EUR/MWh (στο σενάριο 30, βάσει αύξησης του κατασκευαστικού κόστους σε [17 έως 18] δισ. EUR).

(95) Το χρηματοδοτικό μοντέλο θα χρησιμοποιήσει ως στοιχεία εισόδου παραδοχές, μεταξύ άλλων, σχετικά με τις αναμενόμενες τιμές της αγοράς, τη διαθεσιμότητα της EDU II, την αναμενόμενη παρακολούθηση φορτίου ([44]), το αναμενόμενο κόστος κατασκευής, το λειτουργικό κόστος και το κόστος παροπλισμού, και άλλες συναφείς παραδοχές, για παράδειγμα σχετικά με τις κεφαλαιουχικές δαπάνες και τη χρηματοδότηση (συμπεριλαμβανομένου του κρατικού δανείου, βλ. σημείο 3.7), καθώς και την αρχική ποσότητα αναφοράς για τον τύπο αμοιβής της σύμβασης αγοράς. Στο σημείο 3.6.6 παρέχονται λεπτομέρειες σχετικά με τις εν λόγω παραδοχές.

([42]) Βλ. αιτιολογική σκέψη 124 κατωτέρω.

([43]) Σε πραγματικούς όρους, σε τιμές 2020. Οι τσεχικές αρχές εκτιμούν ότι η ισοδύναμη τιμή σε πραγματικούς όρους, σε τιμές 2025, θα είναι [50 έως 100] EUR/MWh.

([44]) Στο παρόν πλαίσιο, η παρακολούθηση φορτίου αφορά την προσαρμογή της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας του ΠΣΗ για τη βελτιστοποίηση της παραγωγής ως αντίδραση σε τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας που εμφανίζουν διακυμάνσεις καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας. Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. αιτιολογική σκέψη 187.

(96) Το χρηματοδοτικό μοντέλο καθιστά δυνατή την πρόβλεψη του όγκου παραγωγής και τον υπολογισμό των ελεύθερων ταμειακών ροών σε κάθε έτος από τη σύναψη της σύμβασης αγοράς έως το πέρας του παροπλισμού. Η τιμή άσκησης (η οποία επηρεάζει τα αναμενόμενα έσοδα του σταθμού ηλεκτροπαραγωγής μέσω του όρου του εκ των υστέρων διακανονισμού) υπολογίζεται στο χρηματοδοτικό μοντέλο ως η τιμή η οποία παράγει καθαρή παρούσα αξία ταμειακών ροών ίση με μηδέν στον επιτρεπόμενο εσωτερικό συντελεστή απόδοσης ιδίων κεφαλαίων.

(97) Τα περισσότερα στοιχεία κόστους και άλλα στοιχεία εισόδου (συμπεριλαμβανομένων των προβλέψεων για τις τιμές της αγοράς) στο χρηματοδοτικό μοντέλο θα αναπροσαρμοστούν βάσει του πληθωρισμού. Η τιμή άσκησης της σύμβασης αγοράς θα υπόκειται επίσης σε αναπροσαρμογή βάσει του πληθωρισμού. Σε όλα τα σχετικά στοιχεία κόστους και άλλα στοιχεία εισόδου στο χρηματοδοτικό μοντέλο θα εφαρμοστεί καθορισμένος δείκτης ή δέσμη δεικτών. Ορισμένα στοιχεία κόστους δεν θα αναπροσαρμοστούν διότι καθορίζονται μέσω της νομοθεσίας ή της ΕΧΣ (π.χ. επιτόκιο της ΕΧΣ, κόστος παροπλισμού, τήρηση λογαριασμού πυρηνικής ασφάλειας, ελάχιστα ταμειακά αποθεματικά). Οι προβλέψεις για τις τιμές της αγοράς θα αναπροσαρμόζονται βάσει του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ) CZ ([45]). Τόσο για το κόστος κατασκευής όσο και για το λειτουργικό κόστος, για τον καθορισμό της αναπροσαρμογής θα χρησιμοποιηθεί δέσμη δημοσιευμένων δεικτών. Η εν λόγω δέσμη βασίζεται σε στάθμιση τεσσάρων δεκτών που αφορούν την Τσεχία, συγκεκριμένα του Δείκτη Τιμών Παραγωγού (ΔΤΠ) ([46]), του ΔΤΚ CZ, του ΔΤΠ ΕΕ ([47]) και των μισθών CZ ([48]) ως εξής:

α) Το κόστος κατασκευής θα αναπροσαρμόζεται ως εξής: ΔΤΠ CZ ([30 – 50] %), ΔΤΚ CZ ([0 – 10] %), ΔΤΠ ΕΕ ([30 – 50] %), Μισθοί CZ ([10 – 30] %).

β) Το λειτουργικό κόστος θα αναπροσαρμόζεται ως εξής: ΔΤΠ CZ ([30 – 50] %), ΔΤΚ CZ ([10 – 30] %), ΔΤΠ ΕΕ ([0 – 10] %), Μισθοί CZ ([30 – 50] %).

(98) Ο μηχανισμός αναπροσαρμογής της τιμής άσκησης θα βασίζεται στους ανωτέρω δείκτες και συντελεστές στάθμισης, ανάλογα με το αν το έργο βρίσκεται σε στάδιο κατασκευής ή λειτουργίας (δηλαδή η τιμή άσκησης θα αναπροσαρμόζεται βάσει της δέσμης δεικτών κατασκευής κατά το στάδιο της κατασκευής και βάσει της δέσμης δεικτών λειτουργίας κατά το στάδιο της λειτουργίας). Η σύμβαση αγοράς θα προβλέπει μηχανισμό αναπροσαρμογής (με τον σχετικό δείκτη και τη μέθοδο εφαρμογής) δυνάμει του οποίου η προηγουμένως εφαρμοστέα τιμή άσκησης θα αναπροσαρμόζεται σε ετήσια βάση. Η παραδοχή πληθωρισμού που χρησιμοποιείται στον μηχανισμό αναπροσαρμογής θα επικαιροποιείται στο πλαίσιο των επανεξετάσεων της υπεραντιστάθμισης ανά πενταετία (βλ. σημείο 3.6.7).

(99) Για παράδειγμα, βάσει υποτιθέμενου ποσοστού πληθωρισμού 2 %, τούτο σημαίνει ότι, σε ονομαστικούς όρους (χωρίς να ληφθούν υπόψη ενδεχόμενες μεταβολές σε παραμέτρους εισόδου κατά τη διάρκεια τακτικών επανεξετάσεων) μια τιμή άσκησης [60 έως 80] EUR/MWh το 2020 θα μεταβληθεί, σε ονομαστικούς όρους, σε τιμή άσκησης [90 έως 110] EUR/MWh το 2036, [130 έως 170] EUR/MWh το 2056 και [200 έως 250] EUR/MWh το 2076. Κατά τις τσεχικές αρχές, στόχος της ανωτέρω προσέγγισης είναι η διαγενεακή ισότητα και η αποφυγή υπερβολικά υψηλών τιμών άσκησης στην αρχή της λειτουργίας και (λόγω του γενικότερου πληθωρισμού) υπερβολικά χαμηλών τιμών άσκησης προς το τέλος της διάρκειας της σύμβασης αγοράς. Οι τσεχικές αρχές ισχυρίζονται ότι, μολονότι οι τιμές εισόδου για τον υπολογισμό της τιμής άσκησης λαμβάνουν επίσης υπόψη τον πληθωρισμό, τούτο δεν συνεπάγεται διπλή αναπροσαρμογή, δεδομένου ότι, χωρίς χωριστή αναπροσαρμογή της τιμής άσκησης, η αρχική τιμή άσκησης θα έπρεπε να είναι σημαντικά υψηλότερη. Βάσει του ανωτέρω παραδείγματος, οι τσεχικές αρχές ισχυρίζονται ότι η εναλλακτική μη αναπροσαρμοσμένη τιμή άσκησης θα ήταν, στο βασικό σενάριο, [100 έως 150] EUR/MWh κατά τη διάρκεια της σύμβασης αγοράς.

(100) Άλλα στοιχεία κόστους αναπροσαρμόζονται ως ακολούθως: το κόστος ανάπτυξης και κατασκευής χρησιμοποιεί τον δείκτη κατασκευής που περιγράφηκε ανωτέρω. Το κόστος λειτουργίας και παροπλισμού χρησιμοποιεί τον δείκτη λειτουργικού κόστους που περιγράφηκε ανωτέρω.

(101) Η τιμή άσκησης και η ποσότητα αναφοράς θα καθοριστούν βάσει των διαθέσιμων παραμέτρων μετά τη σύναψη της σύμβασης EPC, ειδικότερα όσον αφορά το κόστος κατασκευής, και θα επανεξετάζονται μόνον 1) κατά τη διάρκεια της περιοδικής επανεξέτασης των παραμέτρων του τύπου αμοιβής της σύμβασης αγοράς (βλ. αιτιολογική σκέψη 102) και 2) όταν πραγματοποιούνται προσαρμογές της τιμής άσκησης, κατά τα συμφωνηθέντα στη σύμβαση αγοράς (βλ. αιτιολογική σκέψη 104).

([45]) Ο ΔΤΚ CZ αντιστοιχεί στην αύξηση του μέσου ετήσιου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή στην Τσεχική Δημοκρατία, ο οποίος δημοσιεύεται από την Τσεχική Στατιστική Υπηρεσία, βλ. https://www.czso.cz/csu/czso/inflation_rate.

([46]) Ο ΔΤΠ CZ αντιστοιχεί στον συνολικό δείκτη τιμών βιομηχανικής παραγωγής στην Τσεχική Δημοκρατία, ο οποίος δημοσιεύεται από την Τσεχική Στατιστική Υπηρεσία (βιομηχανία—σύνολο), βλ. https://www.czso.cz/csu/czso/ipc_ts.

([47]) Ο ΔΤΚ ΕΕ αντιστοιχεί στον δείκτη τιμών βιομηχανικής παραγωγής στην Ευρωπαϊκή Ένωση (τιμές παραγωγού στη βιομηχανία, σύνολο), ο οποίος δημοσιεύεται από την Eurostat, βλ. https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/teiis010/default/table?lang=en&category=t_sts.t_sts_ind.t_sts_ind_pric.

([48]) Ο δείκτης μισθών στη βιομηχανία CZ αντιστοιχεί σε ετήσια ποσοστιαία μεταβολή του μέσου ακαθάριστου μισθού στη βιομηχανία, ο οποίος δημοσιεύεται από την Τσεχική Στατιστική Υπηρεσία (μέσος όρος μισθών στη βιομηχανία, σύνολο), βλ. https://www.czso.cz/csu/czso/pmz_ts.

(102) Πρώτον, η περιοδική επανεξέταση των παραμέτρων του τύπου αμοιβής της σύμβασης αγοράς θα πραγματοποιείται μία φορά κάθε 5 έτη και η πρώτη επανεξέταση πρόκειται να πραγματοποιηθεί πριν από την έναρξη της λειτουργίας ή κατόπιν γραπτού αιτήματος οποιουδήποτε εκ των συμβαλλομένων. Με την επανεξέταση θα επικαιροποιηθούν (προς τα πάνω ή προς τα κάτω, κατά περίπτωση) οι τιμές ορισμένων παραμέτρων του τύπου αμοιβής της σύμβασης αγοράς, δηλαδή των (*c*), (*k*), (*f*) και (*α*), καθώς και ορισμένες παραδοχές του χρηματοδοτικού μοντέλου, για παράδειγμα όσον αφορά τα λειτουργικά έξοδα, τους δείκτες πληθωρισμού ή τις παραδοχές για την παρακολούθηση φορτίου. Η τιμή άσκησης και η ποσότητα αναφοράς θα υπολογιστούν εκ νέου στο χρηματοδοτικό μοντέλο με τη χρήση των επικαιροποιημένων παραδοχών για την επίτευξη του επιτρεπόμενου εσωτερικού συντελεστή απόδοσης ιδίων κεφαλαίων για τον επενδυτή. Η επανεξέταση θα τελεί υπό την επίβλεψη ανεξάρτητου τρίτου, ο οποίος αναμένεται ότι θα είναι η τσεχική Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας.

(103) Στα σχέδια των συμβατικών εγγράφων που υπέβαλε η Τσεχία προβλέπεται επίσης το ενδεχόμενο αναθεώρησης των ορισμών των παραμέτρων που χρησιμοποιούνται στον τύπο αμοιβής. Ωστόσο, τυχόν μεταβολές στους εν λόγω ορισμούς πρέπει να κοινοποιηθούν στην Επιτροπή πριν από την εφαρμογή τους.

(104) Δεύτερον, κατά τη σύμβαση αγοράς, προσαρμογές της τιμής άσκησης μπορούν να πραγματοποιηθούν σε περίπτωση επέλευσης γεγονότος που συνεπάγεται αύξηση των κεφαλαιουχικών δαπανών / λειτουργικών εξόδων ή απώλεια εσόδων του έργου ή άλλον δυσμενή αντίκτυπο στο έργο, που αναφέρεται ως «θεμιτός λόγος» στη σύμβαση αγοράς. Η σύμβαση αγοράς θα περιλαμβάνει εξαντλητικό κατάλογο των θεμιτών λόγων ([49]). Σε περίπτωση επέλευσης θεμιτού λόγου, οι τιμές ορισμένων παραμέτρων του τύπου αμοιβής της σύμβασης αγοράς, δηλαδή οι (*c*), (*k*), (*f*) και (*α*), καθώς και οι παράμετροι εισόδου του χρηματοδοτικού μοντέλου θα επανεξεταστούν και θα επικαιροποιηθούν για τον μετριασμό των συνεπειών του θεμιτού λόγου στην EDU II. Οι εν λόγω προσαρμογές της τιμής άσκησης έχουν σχεδιαστεί ώστε να παρέχουν στην EDU II τη δυνατότητα να επιτύχει, το πολύ, τον ίδιο επιτρεπόμενο εσωτερικό συντελεστή απόδοσης ιδίων κεφαλαίων ο οποίος θα είχε επιτευχθεί χωρίς την επέλευση του σχετικού θεμιτού λόγου. Τούτο σημαίνει ότι, εάν επήλθαν άλλες μεταβολές οι οποίες δεν συνιστούν θεμιτούς λόγους και οι εν λόγω άλλες μεταβολές είχαν ως αποτέλεσμα τη μείωση του εσωτερικού συντελεστή απόδοσης, οι συνέπειες των θεμιτών λόγων δεν καθιστούν δυνατή την αντιστάθμιση των συνεπειών μη θεμιτών λόγων, ο δε στόχος εσωτερικού συντελεστή απόδοσης ιδίων κεφαλαίων θα είναι κατώτερος του επιτρεπόμενου εσωτερικού συντελεστή απόδοσης ιδίων κεφαλαίων του [9 έως 11] %.

(105) Σε περίπτωση επέλευσης θεμιτού λόγου, αντί της προσαρμογής της τιμής άσκησης, η EDU II και το Δημόσιο μπορούν να συμφωνήσουν ότι η EDU II θα λάβει αντιστάθμιση υπό μορφή κατ' αποκοπή πληρωμής (ή πληρωμής σε περισσότερες δόσεις), η οποία θα καταβληθεί εντός συμφωνηθέντος χρονικού διαστήματος από την επέλευση του σχετικού θεμιτού λόγου.

(106) Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν περαιτέρω ότι οι θεμιτοί λόγοι εφαρμόζονται υπό τον όρο ότι η EDU II δεν μπορεί να αντιμετωπίσει τα δυσμενή αποτελέσματα επιδεικνύοντας «δέουσα επιμέλεια».

3.6.3. *Χρηματοδότηση της σύμβασης αγοράς και χρήση των εσόδων της σύμβασης αγοράς*

(107) Όπως προβλέπεται στο άρθρο 9 του νόμου περί χαμηλών εκπομπών άνθρακα, η χρηματοδότηση της στήριξης της πυρηνικής ενέργειας θα καλυφθεί από το Υπουργείο με κεφάλαια τα οποία θα προέλθουν από: i) τα έσοδα από τις πωλήσεις ηλεκτρικής ενέργειας της ΟΕΣ· ii) εισφορά ([50]) που θα επιβληθεί από τους φορείς εκμετάλλευσης δικτύου στους τελικούς καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας, κατά τρόπο παρόμοιο με την υφιστάμενη χρηματοδότηση των ΑΠΕ· και iii) εισφορές από τον κρατικό προϋπολογισμό.

(108) Η Τσεχία ισχυρίζεται ότι η επιλογή μεταξύ των φορολογουμένων ή των καταναλωτών για τη θέσπιση τυχόν επιβαρύνσεων ή εκπτώσεων είναι ζήτημα πολιτικής και θα πρέπει να αφεθεί στη διακριτική ευχέρεια του Δημοσίου. Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι προτίθενται να χρησιμοποιήσουν όλες τις ροές εσόδων που περιγράφονται στο άρθρο 9 του νόμου περί χαμηλών εκπομπών άνθρακα. Το Υπουργείο ή η ΟΕΣ θα τηρούν τα κεφάλαια που προορίζονται για τη χρηματοδότηση μέτρων για τη μετάβαση σε έναν ενεργειακό τομέα χαμηλών εκπομπών άνθρακα χωριστά σε ειδικούς λογαριασμούς σε τράπεζες εγκατεστημένες στην Τσεχία.

([49]) Βάσει του έγγραφο καθορισμού όρων της σύμβασης αγοράς, τα ακόλουθα γεγονότα θεωρούνται θεμιτοί λόγοι: μεταβολές του κόστους χρηματοδότησης της ΕΧΣ ή μονομερείς ανακλήσεις ή μεταβολές της ΕΧΣ, καθυστέρηση της τελικής επενδυτικής απόφασης, μεταβολή της νομοθεσίας, παράβαση υποχρεώσεων του Δημοσίου ή κρατικών φορέων, απαιτήσεις ασφάλειας, απαιτήσεις αρχών, φυσικές καταστροφές ή παρόμοια γεγονότα, γεγονότα που εκφεύγουν του ελέγχου της EDU II, προβλήματα υποδομών και δικτύου.

([50]) Η ενδεχόμενη εισφορά και οι ενδεχόμενες απαλλαγές από αυτήν δεν εμπίπτουν στο πεδίο της παρούσας διαδικασίας.

(109) Οι τσεχικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι, εάν η εισφορά που θα επιβληθεί από τους φορείς εκμετάλλευσης δικτύου δεν αρκεί για την κάλυψη ελλείμματος μεταξύ των κεφαλαίων που αντλήθηκαν από την εισφορά και των εσόδων από τις πωλήσεις ηλεκτρικής ενέργειας της ΟΕΣ, θα χρησιμοποιηθούν εισφορές από τον τσεχικό κρατικό υπολογισμό για την κάλυψη του ελλείμματος σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 1 στοιχείο δ) και παράγραφος 9 του νόμου περί χαμηλών εκπομπών άνθρακα. Αντιθέτως, σε περίπτωση εναπομένοντος πλεονάσματος μετά την κάλυψη του κόστους του μέτρου, το πλεόνασμα θα αποδοθεί στον κρατικό προϋπολογισμό.

(110) Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν περαιτέρω ότι, μολονότι η εισφορά μπορεί να συμβάλει στη χρηματοδότηση των μέτρων, η χρηματοδότηση δεν θα εξαρτάται από μια τέτοια εισφορά, ο δε κρατικός προϋπολογισμός θα καλύψει δυνητικά ελλείμματα, όταν απαιτείται. Ειδικότερα, η Τσεχία δεσμεύτηκε ότι το Δημόσιο θα παρέμβει για την κάλυψη τυχόν ελλείμματος μεταξύ των κεφαλαίων που αντλήθηκαν από τη δυνητική εισφορά και του σκοπούμενου επιπέδου στήριξης στο πλαίσιο του έργου.

(111) Όσον αφορά τα δυνητικά έσοδα της ΟΕΣ από τις πληρωμές του εκ των υστέρων διακανονισμού, σύμφωνα με τον νόμο αριθ. 367/2021 περί μέτρων για τη μετάβαση της Τσεχικής Δημοκρατίας σε ενέργεια χαμηλών εκπομπών άνθρακα, τα εν λόγω έσοδα θα χρησιμοποιηθούν i) κατά πρώτον, για τη χρηματοδότηση των πληρωμών διακανονισμού στον δικαιούχο στο μέλλον, ii) κατά δεύτερον, για τη χρηματοδότηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, σύμφωνα με τον νόμο αριθ. 165/2012 περί προώθησης ορισμένων πηγών ενέργειας (κατά τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις, μέσω της μείωσης του ποσού που θα χρηματοδοτηθεί μέσω ρυθμιζόμενης συνιστώσας της τιμής της ηλεκτρικής ενέργειας), ή θα επιστραφούν στον κρατικό προϋπολογισμό.

3.6.4. *Οι δεσμεύσεις όσον αφορά τις συναλλαγές ηλεκτρικής ενέργειας*

(112) Η Τσεχία δεσμεύτηκε να διασφαλίζει ότι τουλάχιστον το 70 % της συνολικής παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της EDU II θα πωλείται στην αγορά επόμενης ημέρας, στην ενδοημερήσια αγορά και στην προθεσμιακή αγορά καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του ΠΣΗ. Επομένως, η εν λόγω ρύθμιση εφαρμόζεται στην ΟΕΣ καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης αγοράς και στον δικαιούχο, την EDU II, στη συνέχεια, καθώς και σε κάθε οντότητα στην οποία η ΟΕΣ ή η EDU II μπορούν να αναθέσουν τις δραστηριότητες συναλλαγής (κάθε αναφορά στην ΟΕΣ / EDU II στο παρόν σημείο 3.6.4 περιλαμβάνει κάθε οντότητα στην οποία ανατέθηκαν οι δραστηριότητες συναλλαγής).

(113) Καταρχήν, η ΟΕΣ / EDU II ([51]) θα πραγματοποιεί συναλλαγές στην αγορά επόμενης ημέρας και στην ενδοημερήσια αγορά στο βραχυπρόθεσμο χρηματιστήριο που οργάνωσε ο τσεχικός διαχειριστής της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας (OTE) και στην προθεσμιακή αγορά στο τσεχικό χρηματιστήριο ηλεκτρικής ενέργειας (PXE) και, μόνον κατ' εξαίρεση και με την προηγούμενη συμφωνία των υπηρεσιών της Επιτροπής, σε άλλα χρηματιστήρια.

(114) Η ΟΕΣ / EDU II θα πωλεί το υπόλοιπο της συνολικής παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της EDU II (δηλαδή το πολύ το 30 %) υπό αντικειμενικούς, διαφανείς και αμερόληπτους όρους μέσω δημοπρασιών. Το σύνολο κανόνων και/ή το πλαίσιο για τις εν λόγω δημοπρασίες πρέπει να εξετάζεται και να εγκρίνεται εκ των προτέρων από την τσεχική Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας, σύμφωνα με τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες του ρυθμιστικού φορέα δυνάμει του τσεχικού νόμου περί ενέργειας. Η ΟΕΣ / EDU II πρέπει να κοινοποιεί κάθε δημοπρασία στην τσεχική Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας το αργότερο μία ημέρα πριν από τη δημόσια ανακοίνωσή της.

(115) Η Τσεχία δεσμεύτηκε να διασφαλίζει ότι οι δημοπρασίες πυρηνικής ενέργειας θα είναι ανοικτές, σαφείς, διαφανείς και αμερόληπτες, βασισμένες σε αντικειμενικά κριτήρια, καθορισμένα εκ των προτέρων, τα οποία θα ελαχιστοποιούν τον κίνδυνο στρατηγικής υποβολής προσφορών. Οι δημοπρασίες διεξάγονται σε ευρέως διαθέσιμη πλατφόρμα για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας, ώστε να καταργούνται τα γεωγραφικά εμπόδια και να καθίσταται δυνατή ευρεία συμμετοχή διαφορετικών παραγόντων της αγοράς. Η πλατφόρμα σχεδιάζεται κατά τρόπο που απλουστεύει τη διαδικασία της δημοπρασίας και βελτιώνει τη δυνατότητα χρήσης για όλους τους συμμετέχοντες, ενώ παράλληλα διασφαλίζονται η εμπιστευτικότητα και η ακεραιότητα των δεδομένων της δημοπρασίας. Η πλατφόρμα πληροί τις σχετικές κανονιστικές απαιτήσεις και τα πρότυπα που διέπουν τις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για τον σχεδιασμό, τη λειτουργία και τη διαφάνεια της αγοράς και τον θεμιτό ανταγωνισμό. Η συμμετοχή σε δημοπρασίες είναι

([51]) Κατά τη διάρκεια της σύμβασης αγοράς, η ΟΕΣ, ή οντότητα εκτός του ομίλου ČEZ στην οποία η ΟΕΣ αναθέτει τη συγκεκριμένη δραστηριότητα, θα είναι υπεύθυνη για την πώληση της παραγωγής. Κατ' εξαίρεση, εάν η ΟΕΣ δεν αγοράσει τον όγκο παραγωγής, ή οποιοδήποτε μέρος του, η EDU II θα πωλήσει την ηλεκτρική ενέργεια ως αποδέκτης τιμών στην αγορά άμεσης παράδοσης (βλ. αιτιολογική σκέψη 83). Μετά τη λήξη της σύμβασης αγοράς, η EDU II, ή οποιαδήποτε οντότητα στην οποία η EDU II αναθέτει τη δραστηριότητα συναλλαγής, θα είναι άμεσα υπεύθυνη για την πώληση της παραγωγής. Οι δεσμεύσεις όσον αφορά τις συναλλαγές ηλεκτρικής ενέργειας εφαρμόζονται σε οποιαδήποτε από τις δύο οντότητες οι οποίες πωλούν ηλεκτρική ενέργεια παραγόμενη από τον ΠΣΗ κατά την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του, καθώς και σε κάθε οντότητα στην οποία ενδέχεται να αναθέσουν τις δραστηριότητες συναλλαγής.

διαθέσιμη επί ίσοις όροις σε όλους τους αδειοδοτημένους και καταχωρισμένους συναλλασσομένους. Κανένας περιορισμός δεν επιβάλλεται στην τελική χρήση της ηλεκτρικής ενέργειας που πωλείται μέσω δημοπρασίας. Τα κριτήρια για τις δημοπρασίες δημοσιεύονται εγκαίρως πριν από την προθεσμία υποβολής προσφορών, ο αναμενόμενος αριθμός προσφερόντων πρέπει να είναι επαρκής για την ύπαρξη πραγματικού ανταγωνισμού, ο δε όγκος ηλεκτρικής ενέργειας που πωλείται στη δημοπρασία θα αποτελεί δεσμευτικό περιορισμό. Αποφεύγονται εκ των υστέρων προσαρμογές στο αποτέλεσμα της διαδικασίας υποβολής προσφορών. Η τσεχική Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας θα παρακολουθεί τη διαδικασία της δημοπρασίας και θα επιβλέπει την τήρηση των εγκεκριμένων κανόνων της δημοπρασίας. Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας θα αναφέρει επίσης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάθε περίπτωση μη συμμόρφωσης.

(116) Η Τσεχία εξήγησε ότι οι προβλεπόμενες παράμετροι των μελλοντικών δημοπρασιών πυρηνικής ενέργειας θα περιλαμβάνουν παρτίδες εκτιμώμενου μεγέθους 1-10 MW και συμβάσεις διάρκειας ενός έτους, τριών μηνών ή βραχύτερες. Οι δημοπρασίες θα οργανωθούν σύμφωνα με το μοντέλο της πληρωμής με βάση την τιμή προσφοράς, με προκαθορισμένη ελάχιστη τιμή η οποία θα ανακοινώνεται το νωρίτερο μία ή δύο ημέρες πριν από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής προσφορών. Περαιτέρω, η συχνότητα των δημοπρασιών καθορίζεται σε τριμηνιαία έως ετήσια βάση, με διαφανείς κανόνες για περίοδο ανακοίνωσης 30 ημερών πριν από την έναρξη της δημοπρασίας. Τέλος, η διάρκεια των δημοπρασιών δεν θα υπερβαίνει τις επτά ημερολογιακές ημέρες, τα δε αποτελέσματα θα ανακοινώνονται εντός της επόμενης εβδομάδας. Τούτο ισχύει τόσο για τις δημοπρασίες κατά τη διάρκεια της σύμβασης αγοράς όσο και για τις δημοπρασίες μετά τη λήξη της σύμβασης αγοράς.

(117) Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η ΟΕΣ / EDU II μπορεί να παρεκκλίνει από τους κανόνες συναλλαγής που περιγράφηκαν ανωτέρω. Επομένως, εάν ο πολλαπλασιαστικός συντελεστής (churn factor) ([52]) για το χρηματιστήριο στο οποίο η ΟΕΣ / EDU II υποχρεούται να πωλεί τουλάχιστον το 70 % της συνολικής παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της EDU II μειωθεί κάτω του 40 % (στο εξής: κατώτατο όριο) για διάστημα 30 διαδοχικών ημερών, η ΟΕΣ / EDU II θα δικαιούται να πωλήσει έως το 50 % της συνολικής παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της EDU II μέσω δημοπρασιών που πληρούν τις προϋποθέσεις που προσδιορίζονται στην παρούσα ενότητα για διάστημα 30 ημερών, το οποίο ξεκινά την τριακοστή πρώτη ημέρα μετά τη διαπίστωση από την τσεχική Ρυθμική Αρχή Ενέργειας ότι ο πολλαπλασιαστικός συντελεστής μειώθηκε κάτω του κατώτατου ορίου. Προς αποφυγή αμφιβολιών, στις περιπτώσεις αυτές, η Τσεχία δεσμεύεται ότι τουλάχιστον το 50 % της συνολικής παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της EDU II θα πωλείται στα χρηματιστήρια σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην αιτιολογική σκέψη 113.

(118) Η Τσεχία θα ενημερώνει, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, τις υπηρεσίες της Επιτροπής όταν ο πολλαπλασιαστικός συντελεστής μειώνεται κάτω του κατώτατου ορίου και όταν η ΟΕΣ / EDU II προτίθεται να πωλήσει έως το 50 % της συνολικής παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της EDU II μέσω δημοπρασιών.

(119) Σε περίπτωση που η ΟΕΣ κάνει χρήση της εξαίρεσης πώλησης έως 50 % της συνολικής παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της EDU II μέσω δημοπρασιών σε ένα ημερολογιακό έτος, η Τσεχική Δημοκρατία υποβάλλει στην Επιτροπή ετήσια έκθεση παρακολούθησης σχετικά με την εν λόγω εξαίρεση, στην οποία εξηγεί αναλυτικά τους λόγους για την εξαίρεση και τη διάρκειά της.

3.6.5. *Συντελεστής απόδοσης*

(120) Η Τσεχία κοινοποίησε ([53]) αρχικώς έναν στόχο εσωτερικού συντελεστή απόδοσης ιδίων κεφαλαίων (ή επιτρεπόμενου εσωτερικού συντελεστή απόδοσης ιδίων κεφαλαίων) [9 έως 11] % ([54]), ο οποίος δικαιολογήθηκε βάσει της εκτίμησης μοντέλου αποτίμησης κεφαλαιουχικών περιουσιακών στοιχείων (στο εξής: ΑΚΠΣ) για την απαιτούμενη ROE […] % έως […] %. Ο στόχος αυτός βασίστηκε σε δεδομένα της αγοράς και δεδομένα αντίστοιχων εταιρειών της περιόδου εκείνης και περιλάμβανε ασφάλιστρο κατασκευής και λειτουργίας πυρηνικού σταθμού για τη συνεκτίμηση των κινδύνων που αφορούν ειδικώς έναν ΠΣΗ.

(121) Με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας ([55]), η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες για το αν οι παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της απαιτούμενης ROE αντικατοπτρίζουν ορθά την έκθεση του επενδυτή στον κίνδυνο. Ειδικότερα, η Επιτροπή διατηρούσε αμφιβολίες σχετικά με το ασφάλιστρο κατασκευής και λειτουργίας πυρηνικού σταθμού, λαμβανομένης υπόψη της μειωμένης έκθεσης του δικαιούχου στον κίνδυνο.

(122) Για την άρση των αμφιβολιών που διατύπωσε η Επιτροπή με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Τσεχία υπέβαλε πλείονα υπομνήματα και επικαιροποίησε την ROE βάσει:

α) των πλέον πρόσφατων δεδομένων της αγοράς: ως αποτέλεσμα αυτών, η Τσεχία επικαιροποίησε το επιτόκιο μηδενικού κινδύνου, το ασφάλιστρο κινδύνου αγοράς και τις παραδοχές για τον συντελεστή βήτα· και

([52]) Ο πολλαπλασιαστικός συντελεστής (churn factor) είναι μέτρο εκτίμησης της ρευστότητας της αγοράς και ορίζεται ως ο συνολικός όγκος συναλλαγών στην αγορά ως πολλαπλάσιο της πραγματικής κατανάλωσης.

([53]) Απόφαση κίνησης της διαδικασίας, αιτιολογική σκέψη 67.

([54]) Απόφαση κίνησης της διαδικασίας, αιτιολογική σκέψη 71.

([55]) Απόφαση κίνησης της διαδικασίας, αιτιολογικές σκέψεις 207 και 208.

β) της έκθεσης του έργου στον κίνδυνο: για την αναγνώριση της προστασίας των εσόδων και άλλων μέτρων στήριξης εκ μέρους της κυβέρνησης, που αποτέλεσαν παραδοχές της συμβατικής και εμπορικής διάρθρωσης του έργου, το αυτοτελές ασφάλιστρο μεγάλων έργων (προηγουμένως καλούμενο ασφάλιστρο κατασκευής και λειτουργίας πυρηνικού σταθμού), ύψους 3 % έως 3,5 %, αφαιρέθηκε από τον υπολογισμό της ROE εκ μέρους της Τσεχίας.

(123) Η Τσεχία ισχυρίζεται ότι η τροποποιημένη ROE, ή ο στόχος ιδίων κεφαλαίων, [9 έως 11] % κατά τη διάρκεια ζωής του έργου θα παράσχει κατάλληλη αμοιβή στους μετόχους της EDU II.

(124) Η Τσεχία υπέβαλε πλείονα έγγραφα προς στήριξη της άποψής της. Επιπλέον, η τσεχική κυβέρνηση υπέβαλε επίσης χρηματοδοτικό μοντέλο. Η τελευταία έκδοση του εν λόγω μοντέλου υποβλήθηκε στην Επιτροπή στις 15 Μαρτίου 2024.

(125) Η απόφαση κίνησης της διαδικασίας περιέχει αξιολόγηση της θέσης της Τσεχίας σε κάθε καίριο ζήτημα όπως παρουσιάζεται με τα υπομνήματά της έως την ημερομηνία της απόφασης κίνησης της διαδικασίας ([56]). Στο υπόλοιπο της παρούσας ενότητας παρέχεται επισκόπηση της θέσης της Τσεχίας στα καίρια ζητήματα που ανέκυψαν μετά τη δημοσίευση της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, τα οποία αφορούν την εκτίμηση της ROE, του κόστους χρέους και του μέσου σταθμισμένου κόστος κεφαλαίου (στο εξής: ΜΣΚΚ) καθώς και τα ίδια κεφάλαια και τον εσωτερικό συντελεστή απόδοσης του έργου.

3.6.5.1. Απόδοση για τους μετόχους

(126) Στόχος του χρηματοδοτικού μοντέλου που περιγράφηκε στο σημείο 3.6.2 είναι η εκτίμηση της τιμής άσκησης της σύμβασης αγοράς η οποία είναι αναγκαία για την επίτευξη του στόχου ROE [9 έως 11] %.

(127) Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι αξιολόγησαν την απαιτούμενη ROE σύμφωνα με τις αποδεκτές πρακτικές της αγοράς. Ειδικότερα, η Τσεχία διενήργησε ανάλυση από τη βάση προς την κορυφή βάσει της ΑΚΠΣ και τη συνέκρινε με άλλα έργα και επενδύσεις με παρόμοια προφίλ κινδύνου.

(128) Ο τυποποιημένος τύπος ΑΚΠΣ έχει ως εξής:

$$Re = RfR + \beta*(Rm - RfR)$$

όπου:

1) *RfR* είναι το επιτόκιο μηδενικού κινδύνου, δηλαδή η απόδοση που αναμένεται από επενδύσεις σε περιουσιακά στοιχεία που δεν ενέχουν κίνδυνο·

2) R_m είναι η αναμενόμενη απόδοση της αγοράς, η οποία περιλαμβάνει ασφάλιστρο κινδύνου χώρας (ΑΚΧ),που αντικατοπτρίζει την επικινδυνότητα της πραγματοποίησης επενδύσεων σε συγκεκριμένη χώρα·

3) ($R_m - RfR$) είναι το ασφάλιστρο κινδύνου αγοράς (ΑΚΑ)· και

4) β (ή μοχλευμένος συντελεστής βήτα) είναι δείκτης μέτρησης του ιδιοσυγκρατικού, μη διαφοροποιήσιμου κινδύνου του έργου ([57]).

(129) Οι τσεχικές αρχές εκτίμησαν ότι η ROE της αγοράς για έργο παρόμοιο με αυτό του Dukovany εμπίπτει σε εύρος από […] % έως […] %, συμπεριλαμβανομένου αυτοτελούς ασφαλίστρου σημαντικού κινδύνου (ΑΑΣΚ) ([58]), και σε εύρος από […] % έως […] %, μη συμπεριλαμβανομένου τέτοιου ασφαλίστρου. Τα στοιχεία αυτά και οι παραδοχές στις οποίες βασίζονται παρουσιάζονται στον *πίνακα 2* και εξηγούνται κατωτέρω.

([56]) Απόφαση κίνησης της διαδικασίας, σημείο 4.4.2.5.

([57]) Βλ. υπόμνημα της Τσεχίας της 1ης Μαρτίου 2024. Οι τσεχικές αρχές εξηγούν ότι χρησιμοποίησαν την προσέγγιση Harris-Pringle για την εκτίμηση του μοχλευμένου συντελεστή βήτα. Βάσει της συγκεκριμένης προσέγγισης, η φορολογική έκπτωση λόγω χρεωστικών τόκων (δηλαδή η φορολογική έκπτωση που είναι αποτέλεσμα επιτρεπόμενης έκπτωσης από το φορολογητέο εισόδημα) δεν χρησιμοποιείται στις προσαρμογές μόχλευσης του συντελεστή βήτα. Ο τύπος Harris-Pringle έχει ως εξής: $\beta_L = \beta_U + \frac{D}{E}(\beta_U - \beta_D)$, όπου β_L είναι ο μοχλευμένος συντελεστής βήτα, β_U είναι ο μη μοχλευμένος συντελεστής βήτα, β_D είναι ο συντελεστής βήτα χρέους, D είναι το χρέος και E είναι τα ίδια κεφάλαια. Η Τσεχία επισημαίνει περαιτέρω ότι η εν λόγω προσέγγιση αντιστοιχεί στο χρηματοδοτικό μοντέλο, όπου όλες οι ταμειακές ροές οι οποίες προεξοφλούνται με βάση το κόστος κεφαλαίου είναι τιμές μετά τους φόρους και περιλαμβάνουν τυχόν φορολογικές εκπτώσεις.

([58]) Το συγκεκριμένο ασφάλιστρο είναι το «ασφάλιστρο κατασκευής και λειτουργίας πυρηνικού σταθμού» που περιγράφεται στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, το οποίο η Τσεχία μετονόμασε «αυτοτελές ασφάλιστρο σημαντικού κινδύνου» ή «ΑΑΣΚ».

Πίνακας 2

Εκτίμηση ROE εκ μέρους της Τσεχίας

Κόστος ιδίων κεφαλαίων	RfR ίδιας περιόδου		Μακροπρόθεσμοι ιστορικοί μέσοι όροι RfR	
	Χαμηλό	Υψηλό	Χαμηλό	Υψηλό
RfR	[…] %	[…] %	[…] %	[…] %
ΑΚΑ	[…] %	[…] %	[…] %	[…] %
Μη μοχλευμένος συντελεστής βήτα	[…]	[…]	[…]	[…]
Μόχλευση	[…] %	[…] %	[…] %	[…] %
ROE	**[…] %**	**[…] %**	**[…] %**	**[…] %**
Συντελεστής βήτα χρέους	[…]	[…]	[…]	[…]
ROE — με συντελεστή βήτα χρέους	**[…] %**	**[…] %**	**[…] %**	**[…] %**
ΑΑΣΚ	3,0 %	3,5 %	3,0 %	3,5 %
ROE — με ΑΑΣΚ	**[…] %**	**[…] %**	**[…] %**	**[…] %**

Πηγή: Τσεχικές αρχές.

(130) Για το RfR ([59]), οι τσεχικές αρχές χρησιμοποίησαν 2ετείς και 20ετείς μέσους όρους κρατικών ομολόγων της ζώνης του ευρώ και γερμανικών κρατικών ομολόγων 30 ετών, καθώς και ευρωπαϊκών εταιρικών ομολόγων, αξιολόγησης ΑΑΑ, 10+ ετών ([60]). Η Τσεχία επισημαίνει ότι έλαβε υπόψη μέσους όρους δεδομένων της ίδιας περιόδου και μακροπρόθεσμους μέσους όρους δεδομένων προκειμένου να διασφαλίσει την αρτιότητα της ανάλυσης, η οποία παρέχει μια ένδειξη για το RfR τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα ([61]). Ως αποτέλεσμα της επιλογής αυτής, οι τσεχικές αρχές κατάρτισαν δύο σενάρια, εκ των οποίων το πρώτο λαμβάνει υπόψη δεδομένα της ίδιας περιόδου και το δεύτερο πιο μακροπρόθεσμους μέσους όρους RfR. Η Τσεχία εξηγεί περαιτέρω ότι, δεδομένου ότι επέλεξε τις αποδόσεις ομολόγων της ζώνης του ευρώ και γερμανικών ομολόγων ως υποκατάστατα του RfR, πρέπει να γίνουν προσαρμογές προκειμένου το εν λόγω RfR να μετατραπεί σε RfR για την Τσεχική Δημοκρατία, δηλαδή πρέπει να προστεθεί ένα ασφάλιστρο ([62]). Το εν λόγω ασφάλιστρο καθορίζεται ως ίσο με το τσεχικό μέσο ασφάλιστρο κινδύνου χώρας δύο ετών ([63]). Από την εν λόγω ανάλυση προκύπτει RfR εύρους [2 έως 5] %.

([59]) Βλ. υπομνήματα της Τσεχίας της 1ης Μαρτίου 2024 και της 26ης Φεβρουαρίου 2024.

([60]) Για τα ομόλογα της ζώνης του ευρώ αξιολόγησης ΑΑΑ, το 10ετές ομόλογο είναι το ομόλογο με τη μεγαλύτερη ληκτότητα.

([61]) Η Τσεχία εξηγεί ότι, μολονότι οι βραχυπρόθεσμοι μέσοι όροι αντικατοπτρίζουν με μεγαλύτερη ακρίβεια τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά και το επενδυτικό κλίμα, λόγω της μεταβλητότητας που παρατηρείται στα δεδομένα για τα κρατικά ομόλογα, η χρησιμοποίηση αποκλειστικά και μόνο ευμετάβλητων δεδομένων της αγοράς άμεσης παράδοσης για το επιτόκιο μηδενικού κινδύνου μπορεί να μην είναι συνετή επιλογή για ιδιαιτέρως μακροχρόνια έργα υποδομής, όπως ένας ΠΣΗ. Η χρησιμοποίηση ενός πιο μακροπρόθεσμου μέσου όρου μειώνει τη συναφή μεταβλητότητα των δεδομένων και μπορεί να παράσχει μια πιο ισορροπημένη εικόνα καθώς λαμβάνει επίσης υπόψη το ενδεχόμενο διόρθωσης της αγορών (όπως, για παράδειγμα, ροπή προς το μέσο). Υπόμνημα της Τσεχίας της 9ης Ιανουαρίου 2024.

([62]) Η προσέγγιση της τσεχικής Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας για τον καθορισμό του RfR βασίζεται σε δέσμη κρατικών ομολόγων που εξέδωσε η Τσεχική Δημοκρατία με μέση εναπομένουσα ληκτότητα 10 ετών. Τα εν λόγω ομόλογα εκφράζονται σε τσεχικές κορόνες. Ωστόσο, δεδομένου ότι τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του έργου EDU II βασίζονται στο σύνολό τους στο ευρώ, το RfR βασίστηκε σε ευρωπαϊκά κρατικά ομόλογα και εταιρικά ομόλογα υψηλής αξιολόγησης.

([63]) Βλ. χρηματοδοτικό μοντέλο της Τσεχίας και υπόμνημα της Τσεχίας της 9ης Ιανουαρίου 2024, στα οποία το ασφάλιστρο είναι 0,6 %. Damodaran (Ιούλιος 2023), https://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/pc/datasets/ctrypremJuly23.xlsx.

(131) Για το ΑΚΑ, η Τσεχία υποθέτει εύρος από [5 έως 7] % ([64]). Το […] % είναι ο μέσος όρος της προσέγγισης του Damodaran που βασίζεται σε επιτόκια συμβολαίων ασφάλισης πιστωτικού κινδύνου (στο εξής: CDS) ([…] %) και της προσέγγισης που βασίζεται στην αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας ([…] %) ([65]). Το […] % είναι ο μέσος όρος: α) του […] % του Damodaran· και β) της πιο πρόσφατης μελέτης για το ΑΚΑ του καθηγητή P. Fernández, η οποία δημοσιεύθηκε τον Ιούνιο του 2022 και στην οποία αναφέρονται μέσος όρος και διάμεση τιμή ΑΚΑ […] % και […] %, αντιστοίχως ([66]).

(132) Για την εκτίμηση του συντελεστή βήτα ([67]), η Τσεχία έλαβε υπόψη τους συντελεστές βήτα συγκριτικού συνόλου εταιρειών. Για το συγκεκριμένο σύνολο, η Τσεχία έλαβε υπόψη ορισμένες ευρωπαϊκές εισηγμένες στο χρηματιστήριο εταιρείες κοινής ωφέλειας στον τομέα της ενέργειας αφού προέβη σε διαλογή ώστε ο κατάλογος να περιλαμβάνει πρωτίστως συντελεστές βήτα για εταιρείες το χαρτοφυλάκιο των οποίων περιλαμβάνει δραστηριότητες στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας ([68]). Από την εν λόγω ανάλυση προκύπτει μη μοχλευμένος συντελεστής βήτα […] ([69]). Η Τσεχία εξηγεί ότι, μολονότι οι εταιρείες αυτές είναι οι καταλληλότερες για συγκριτική αξιολόγηση ως προς την EDU II, παρέχουν, ωστόσο, μόνο ενδεικτική εκτίμηση του συντελεστή βήτα για ένα έργο που αφορά αμιγώς πυρηνική ενέργεια και επισημαίνει ότι το συγκεκριμένο εύρος συντελεστών βήτα είναι συντηρητικό. Ειδικότερα, η Τσεχία εξηγεί ότι πολλές από τις προαναφερθείσες εισηγμένες στο χρηματιστήριο συγκριτικές εταιρείες ασκούν πλείονες άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες, πέραν της δραστηριότητας στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας. Επομένως, η Τσεχία επισημαίνει περαιτέρω ότι, καθώς ορισμένα από τα δεδομένα αντικατοπτρίζουν τον κίνδυνο που συνδέεται με ρυθμιζόμενα πάγια στοιχεία μεταφοράς και διανομής (και όχι αμιγώς τον κίνδυνο ενός πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής), τα δεδομένα πρέπει να ερμηνεύονται με κριτικό πνεύμα. Για τον λόγο αυτόν, η Τσεχία ισχυρίζεται ότι είναι πιθανό ο συντελεστής βήτα για πυρηνικό σταθμό ηλεκτροπαραγωγής στην Τσεχική Δημοκρατία να βρίσκεται πλησιέστερα στην υψηλότερη τιμή του εύρους των συντελεστών βήτα των συγκριτικών εταιρειών ([70]).

(133) Για την εκτίμηση του συντελεστή βήτα ([71]), η Τσεχία θεώρησε σκόπιμο να λάβει υπόψη μηδενική καθώς και μη μηδενική εκτίμηση […] ([72]), όπως αυτές που εφαρμόστηκαν σε πρόσφατους ρυθμιστικούς προσδιορισμούς στους τομείς του ύδατος και της ενέργειας στο Ηνωμένο Βασίλειο ([73]). Ο στόχος ROE [9 έως 11] % προέκυψε βάσει συντελεστή βήτα χρέους […].

([64]) Βλ. υπομνήματα της Τσεχίας της 1ης Μαρτίου 2024 και της 26ης Φεβρουαρίου 2024.

([65]) Τα ανωτέρω στοιχεία προέρχονται από την παγκόσμια βάση δεδομένων για τα ασφάλιστρα κινδύνου ιδίων κεφαλαίων (Ιούλιος 2023), την οποία κατάρτισε ο καθηγητής Aswath Damodaran (στο εξής: Damodaran) του Πανεπιστημίου της Νέας Υόρκης (https://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/pc/datasets/ctrypremJuly23.xlsx). Προς τούτο, ο Damodaran χρησιμοποιεί το τεκμαρτό ασφάλιστρο κινδύνου ιδίων κεφαλαίων του δείκτη S&P 500. Μετά τον καθορισμό του ασφαλίστρου ώριμης αγοράς (5 % στο παρόν σύνολο δεδομένων), ο Damodaran εκτιμά το περιθώριο κινδύνου χρεωκοπίας, ή ασφάλιστρο κινδύνου χώρας, της σχετικής χώρας. Το ασφάλιστρο κινδύνου αγοράς για την Τσεχική Δημοκρατία προκύπτει από το άθροισμα του μακροπρόθεσμου ασφαλίστρου κινδύνου ιδίων κεφαλαίων χώρας (5 %) και του τσεχικού ασφαλίστρου κινδύνου χώρας (0,3 % και 0,9 %). Το τσεχικό ασφάλιστρο κινδύνου χώρας εκτιμάται εφαρμόζοντας δύο μεθοδολογίες. Η πρώτη μεθοδολογία, από την οποία προκύπτει ασφάλιστρο 0,3 %, βασίζεται στο περιθώριο CDS μεταξύ Γερμανίας [0,22 %, στην καρτέλα «10-year CDS Spreads» (περιθώρια 10ετούς CDS) του προαναφερθέντος αρχείου excel] και της Τσεχικής Δημοκρατίας [0,45 %, στην καρτέλα «10-year CDS Spreads» (περιθώρια 10ετούς CDS) του προαναφερθέντος αρχείου excel], το οποίο πολλαπλασιάζεται στη συνέχεια με τον πολλαπλασιαστή 1,4, όπως φαίνεται στο σύνολο δεδομένων του Damodaran. Η δεύτερη μεθοδολογία, από την οποία προκύπτει ασφάλιστρο 0,9 %, βασίζεται στην αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας Aa3 της Τσεχικής Δημοκρατίας, που έχει ως αποτέλεσμα περιθώριο 0,64 %, το οποίο πολλαπλασιάζεται στη συνέχεια με τον πολλαπλασιαστή 1,4, όπως ανωτέρω.

([66]) Βάση δεδομένων την οποία κατάρτισε ο καθηγητής Pablo Fernández (στο εξής: Fernández) του IESE Business School του Πανεπιστημίου της Ναβάρρα. Η εν λόγω βάση δεδομένων είναι αποτέλεσμα έρευνας που πραγματοποίησαν οι Fernández κ.ά. σχετικά με το επιτόκιο μηδενικού κινδύνου και το ασφάλιστρο κινδύνου αγοράς που χρησιμοποιήθηκαν το 2023 για 80 χώρες [βλ. Fernandez κ. ά. (2023), «Survey: Market Risk Premium and Risk-Free Rate used for 80 countries in 2023» των Pablo Fernandez, Diego García de la Garza, Javier Fernandez Acin: SSRNhttps://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4407839].

([67]) Βλ. υπόμνημα της Τσεχίας της 1ης Μαρτίου 2024.

([68]) Οι εταιρείες που λήφθηκαν υπόψη είναι οι εξής: RWE, ČEZ, Fortum, EDF, Engie, Iberdrola, Uniper, Centrica, Nuclearelectrica. Βλ. υπόμνημα της Τσεχίας της 27ης Φεβρουαρίου 2024.

([69]) Η Τσεχία εξηγεί ότι η ανάλυσή της εφαρμόζει την προσέγγιση Modigliani και Miller, η οποία χρησιμοποιεί το προβλεπόμενο περιβάλλον συγκριτικής αξιολόγησης για την εκτίμηση του μη μοχλευμένου συντελεστή βήτα (στοιχείων ενεργητικού) της EDU II. Η εκτίμηση αυτή υποβάλλεται εκ νέου σε μόχλευση για την άντληση της αντίστοιχης εκτίμησης για τον μοχλευμένο συντελεστή βήτα (ιδίων κεφαλαίων) (βάσει παραδοχής συντελεστή βήτα μηδενικού χρέους).- Για την εκτίμηση του μη μοχλευμένου συντελεστή βήτα, η Τσεχία επικεντρώθηκε, στην ανάλυσή της, σε εβδομαδιαίες εκτιμήσεις δύο ετών και πέντε ετών. Ειδικότερα, ο συντελεστής βήτα υπολογίστηκε εφαρμόζοντας την προσέγγιση Damodaran, η οποία συνίσταται στην επιλογή των συντελεστών βήτα για αντίστοιχες εταιρείες για εβδομαδιαίες τιμές 2 ετών (με συντελεστή στάθμισης 66,7 %) και εβδομαδιαίες τιμές 5 ετών (με συντελεστή στάθμισης 33,3 %). Βλ. https://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/New_Home_Page/datafile/variable.htm Βλ. υπόμνημα της Τσεχίας της 27ης Φεβρουαρίου 2024.

([70]) Υπόμνημα της Τσεχίας σχετικά με την ROE της 10ης Ιανουαρίου 2024.

([71]) Ο συντελεστής βήτα στοιχείων ενεργητικού μπορεί να υποδιαιρεθεί σε συντελεστή βήτα ιδίων κεφαλαίων, δηλαδή την έκθεση των μετόχων σε συστηματικό κίνδυνο, και συντελεστή βήτα χρέους, δηλαδή την έκθεση των ομολογιούχων σε συστηματικό κίνδυνο. Κατά τον υπολογισμό του συντελεστή βήτα στοιχείων ενεργητικού, οι συντελεστές βήτα χρέους και ιδίων κεφαλαίων σταθμίζονται κατά την αναλογία χρέους και ιδίων κεφαλαίων που υπάρχει εντός της διάρθρωσης του κεφαλαίου.

([72]) Βλ. υπόμνημα της Τσεχίας της 9ης Ιανουαρίου 2024.

([73]) Πηγή της Τσεχίας είναι ο ρυθμιζόμενος τομέας της ύδρευσης, στον οποίο χρησιμοποιείται συντελεστής βήτα χρέους 0,15 έως 0,05 (βλ. τελική μεθοδολογία επανεξέτασης της τιμής του ρυθμιστικού φορέα στον τομέα του ύδατος, Ofwat, Δεκέμβριος 2022, https://www.ofwat.gov.uk/wp-content/uploads/2022/12/PR24_final_methodology_Appendix_11_Allowed_return.pdf).

(134) Για την εκτίμηση της μόχλευσης ([74]), η Τσεχία χρησιμοποιεί ποσοστό […] %. Το ποσοστό αυτό αντικατοπτρίζει τον αριθμητικό μέσο όρο μόχλευσης καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του ΠΣΗ και τη μόχλευση-στόχο του έργου ([75]). Η Τσεχία επισημαίνει ότι η παραδοχή αυτή είναι συντηρητική στο μέτρο που, πρώτον, η διάρθρωση του κεφαλαίου του έργου προβλέπει χρέος ύψους 98 % και, δεύτερον, η «πραγματική μόχλευση» του έργου κυμαίνεται μεταξύ 67 % και 78 % ([76]).

(135) Για το ΑΑΣΚ, η Τσεχία ισχυρίστηκε ότι οι ΠΣΗ είναι αυτοτελή μεγάλα έργα με ορισμένα μοναδικά χαρακτηριστικά και κινδύνους, σε σχέση με άλλα έργα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, στοιχείο το οποίο πρέπει να ληφθεί υπόψη μέσω της συμπερίληψης ΑΑΣΚ στην ROE που προκύπτει από την ΑΚΠΣ. Κατά τις τσεχικές αρχές, η εκτίμηση του 3-3,5 % λαμβάνει υπόψη τους εν λόγω κινδύνους οι οποίοι δεν αποτυπώνονται στις εκτιμήσεις συντελεστή βήτα διαφοροποιημένων επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας στον τομέα της ενέργειας ([77]). Ωστόσο, λαμβανομένων υπόψη των σημαντικών μέτρων μετριασμού του κινδύνου που προβλέφθηκαν στη χρηματοοικονομική και συμβατική διάρθρωση, συμπεριλαμβανομένης της μακροπρόθεσμης προστασίας της τιμής άσκησης, το ΑΑΣΚ δεν περιλήφθηκε στον στόχο για την ROE.

(136) Από τις ανωτέρω παραδοχές, η Τσεχία αντλεί εκτιμώμενο εύρος για τον στόχο της ROE από […] έως […], μη περιλαμβανομένου του ΑΑΣΚ. Η Τσεχία εξηγεί ότι ο στόχος για την ROE καθορίστηκε στο χαμηλότερο άκρο του εύρους για τους ακόλουθους λόγους: βρίσκεται πλησιέστερα στο μέσο σημείο του εύρους των εταιρειών αναφοράς (βλ. αιτιολογική σκέψη 137), το δε έργο έχει εύρωστο προφίλ κινδύνου λόγω της προστασίας των εσόδων και άλλων παραγόντων μετριασμού του κινδύνου που περιλαμβάνονται στην εμπορική διάρθρωση.

(137) Για τη συγκριτική αξιολόγηση της ανάλυσής της, η Τσεχία συγκρίνει τον στόχο του συντελεστή απόδοσης [9 έως 11] % του έργου με εκείνον υποκατάστατων εταιρειών, συμπεριλαμβανομένων άλλων έργων στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας, μεγάλων έργων εμπορικών υποδομών, τσεχικών ρυθμιζόμενων επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας και εταιρειών «YieldCo» στο Ηνωμένο Βασίλειο. Τα εν λόγω αποτελέσματα παρατίθενται στον πίνακα που ακολουθεί ([78]).

([74]) Στο πλαίσιο αυτό, ως μόχλευση νοείται ο λόγος χρέους προς κεφάλαιο, όπου κεφάλαιο είναι το άθροισμα χρέους και ιδίων κεφαλαίων.

([75]) Βλ. υπόμνημα της Τσεχίας της 21ης Μαρτίου 2024.

([76]) Με το υπόμνημα της 9ης Ιανουαρίου 2024, η Τσεχία εξηγεί ότι, βάσει της διάρθρωσης χρηματοδότησης της EDU II, το επίπεδο μόχλευσης του έργου διαφοροποιείται με την πάροδο του χρόνου. Κατά τη διάρκεια της κατασκευής, η μόχλευση υπερβαίνει το 90 %, αλλά μειώνεται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του έργου, καθώς η ΕΧΣ αποπληρώνεται. Η Τσεχία εξηγεί περαιτέρω ότι συνέπεια της διαφοροποιούμενης με την πάροδο του χρόνου μόχλευσης της EDU II είναι ότι, στο τυποποιημένο πλαίσιο ΑΚΠΣ, η απαιτούμενη απόδοση ιδίων κεφαλαίων πρέπει να συσχετίζεται θετικά με τη μόχλευση, καθώς οι επενδυτές σε ίδια κεφάλαια τείνουν να απαιτούν υψηλότερη απόδοση όταν η μόχλευση αυξάνεται. Ως εκ τούτου, βάσει του πλαισίου ΑΚΠΣ, αναμένεται ότι η ROE θα διαφοροποιείται με την πάροδο του χρόνου ώστε να αντικατοπτρίζει τη σχετική αυτή δυναμική μεταξύ απόδοσης ιδίων κεφαλαίων και πραγματικής μόχλευσης. Στη συνέχεια η Τσεχία επισημαίνει ότι, δεδομένου ότι ο μηχανισμός του τρέχοντος χρηματοδοτικού μοντέλου υποθέτει σταθερή ετήσια ROE καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του έργου, τούτο δεν είναι συνεπές με τον τρόπο αποτίμησης της ROE λαμβανομένης υπόψη της διαφοροποιούμενης με την πάροδο του χρόνου ετήσιας μόχλευσης της EDU II. Για την αντιμετώπιση της ανακολουθίας αυτής, θα πρέπει να προσδιοριστεί ένα σταθερό επίπεδο «πραγματικής» ετήσιας μόχλευσης, ώστε να διασφαλίζεται 1) η ακριβής αποτίμηση της εξέλιξης της έκθεσης σε κίνδυνο των ιδίων κεφαλαίων καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του έργου της EDU II και 2) η χρήση σταθερής ετήσιας ROE στο πλαίσιο ΑΚΠΣ κατά τρόπο συνεπή με τον μηχανισμό του τρέχοντος χρηματοδοτικού μοντέλου. Ως εκ τούτου, ο αριθμητικός μέσος όρος της μόχλευσης με την πάροδο του χρόνου δεν αντικατοπτρίζει πραγματικά το επίπεδο κινδύνου στο οποίο εκτίθεται το έργο και συγχρόνως το επίπεδο απόδοσης ιδίων κεφαλαίων που θα απαιτούν οι επενδυτές. Για παράδειγμα, για το ίδιο επίπεδο αριθμητικού μέσου όρου μόχλευσης, η έκθεση σε κίνδυνο των ιδίων κεφαλαίων του έργου, που έχει υψηλότερη μόχλευση κατά τη διάρκεια του σταδίου κατασκευής, θα είναι μεγαλύτερη από ό,τι κατά τη διάρκεια του σταδίου λειτουργίας, που έχει χαμηλότερη μόχλευση. Τούτο συμβαίνει διότι το στάδιο κατασκευής ενέχει ουσιωδώς μεγαλύτερο κίνδυνο για τους επενδυτές σε ίδια κεφάλαια από ό,τι το στάδιο της λειτουργίας. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η Τσεχία υπέβαλε τις τρεις εναλλακτικές προσεγγίσεις ως υποκατάστατα της πραγματικής μόχλευσης που χρησιμοποιείται στην εκτίμηση της ROE. Οι εν λόγω εναλλακτικές προσεγγίσεις περιγράφηκαν αναλυτικά στο υπόμνημα της Τσεχίας της 9ης Ιανουαρίου 2024 και στο υπόμνημα της Τσεχίας της 8ης Νοεμβρίου 2023.

([77]) Βλ. υπόμνημα της Τσεχίας της 9ης Ιανουαρίου 2024.

([78]) Βλ. υπόμνημα της Τσεχίας της 9ης Ιανουαρίου 2024.

Πίνακας 3

Παράγοντες αναφοράς που χρησιμοποίησε η Τσεχία ([79])

Συγκριτικές εταιρείες	Μόχλευση (%)	Μοχλευμένη ROE (%)
Έργα παραγωγής πυρηνικής ενέργειας		
Hinkley Point C ([1])	ά.α.	11,0-11,5
Paks II ([2])	40,0-50,0	10,9-12,5
Μεγάλα έργα εμπορικών υποδομών		
Λιθάνθρακας στη Γερμανία ([3])	60,0	11,0
Αεριοστρόβιλος συνδυασμένου κύκλου στη Γερμανία ([3])	60,0	10,0
Υπεράκτια αιολική ενέργεια ([4])		7,0-9,0
Τσεχικοί ρυθμιστικοί έλεγχοι των τιμών ([5])		
Διανομή και μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας (2021-25)	48,9	7,9
Διανομή και μεταφορά αερίου (2021-25)	48,9	7,8
Εταιρείες «YieldCo» στο Ηνωμένο Βασίλειο ([6])	34,0-65,0	7,2-11,0

([1]) Βλ. απόφαση (ΕΕ) 2015/658 της Επιτροπής, της 8ης Οκτωβρίου 2014, σχετικά με το μέτρο ενίσχυσης SA.34947 (2013/C) (πρώην 2013/N) που προτίθεται να εφαρμόσει το Ηνωμένο Βασίλειο με σκοπό τη στήριξη του πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής Hinkley Point C.

([2]) Βλ. απόφαση (ΕΕ) 2017/2112 της Επιτροπής, της 6ης Μαρτίου 2017, σχετικά με το μέτρο / καθεστώς ενισχύσεων / κρατική ενίσχυση SA.38454 — 2015/C (πρώην 2015/N) που προτίθεται να χορηγήσει η Ουγγαρία για τη στήριξη της ανάπτυξης δύο νέων πυρηνικών αντιδραστήρων στον πυρηνικό σταθμό ηλεκτροπαραγωγής Paks II.

([3]) Fraunhofer ISE (2021), «Levelized cost of electricity renewable energy technologies» (Μοχλευμένο κόστος τεχνολογιών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές), https://www.ise.fraunhofer.de/en/publications/studies/cost-of-electricity.html.

([4]) World Forum Offshore Wind (2022), Financing Offshore Wind (Χρηματοδότηση υπεράκτιας αιολικής ενέργειας), WFO_FinancingOffshoreWind_2022.pdf (wfo-global.org).

([5]) ERÚ (2020), σ. 154, (https://www.eru.cz/en/price-control-principles-2021-2025-regulatory-period-electricity-and-gas-industries-and-market). ERÚ (2020), σ. 154, (https://www.eru.cz/en/price-control-principles-2021-2025-regulatory-period-electricity-and-gas-industries-and-market).

([6]) Η Τσεχία αναφέρει ότι οι εταιρείες «YieldCo» είναι κατηγορία στοιχείων ενεργητικού εταιρειών εισηγμένων στο χρηματιστήριο που επικεντρώνονται σε λειτουργικά πάγια στοιχεία ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Λήφθηκαν υπόψη έξι εταιρείες από τον Ιούνιο του 2022 έως τον Ιούνιο του 2023, εκ των οποίων δύο είχαν δημοσιεύσει εκθέσεις το 2023 και ανέφεραν τις αντίστοιχες τιμές μόχλευσης και μοχλευμένης ROE. Το κατώτερο όριο μόχλευσης λήφθηκε από τις επιδόσεις χαρτοφυλακίου, ενώ το ανώτερο όριο παραπέμπει στο ανώτατο επιτρεπόμενο όριο στο πλαίσιο της επενδυτικής πολιτικής τους: Μόχλευση TRIG: https://www.trig-ltd.com/wp-content/uploads/2023/08/TRIG-H1-2023-Interim-Results-Presentation.pdf· μοχλευμένη ROE TRIG: https://www.trig-ltd.com/wp-content/uploads/2023/02/TRIG-2022-Annual-Report.pdf· μόχλευση UKW και μοχλευμένη ROE: https://www.greencoat-ukwind.com/~/media/Files/G/GreenCoat-UKWind/documents/Results/2911%20Greencoat%20Interim%20Report_CL.pdf.

Πηγή: Τσεχικές αρχές, υπόμνημα της 9ης Ιανουαρίου 2024

(138) Η Τσεχία επισημαίνει ότι τα συμπεράσματα της ανωτέρω σύγκρισης δείχνουν ότι οι εκτιμήσεις της ROE για τον προβλεπόμενο ΠΣΗ στο Dukovany είναι συνεπείς με εκείνες για άλλους ΠΣΗ και έργα υποδομής στον τομέα της ενέργειας. Η Τσεχία επισημαίνει περαιτέρω ότι αναμένεται ότι η ROE της EDU II θα είναι υψηλότερη από εκείνη των άλλων πρόσφατων πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής, μεταξύ άλλων, λόγω της υψηλότερης μόχλευσης της EDU II. Η προσαρμογή των ρυθμιζόμενων αποδόσεων για τις επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας στον τομέα της ενέργειας στην Τσεχική Δημοκρατία, μέσω συνεκτίμησης των διαφορών της στάθμισης κινδύνου/απόδοσης (δηλαδή μέσω της προσθήκης του ΑΑΣΚ 3-3,5 %), θα έχει ως αποτέλεσμα συγκρίσιμη απόδοση ([80]).

([79]) Η Τσεχία επισημαίνει περαιτέρω ότι τα αποτελέσματα είναι σε μεγάλο βαθμό σύμφωνα με την ανάλυση κινδύνου, καθώς τα έργα στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας βρίσκονται στο υψηλότερο άκρο του εύρους κινδύνου και, επομένως, εμφανίζουν υψηλότερο επίπεδο αποδόσεων· οι συγκριτικές εταιρείες από τον τομέα της πυρηνικής ενέργειας αλληλεπικαλύπτονται με το εύρος της εκτιμώμενης ROE· οι τσεχικοί ρυθμιστικοί έλεγχοι των τιμών εμφανίζουν σχετικά σταθερές αποδόσεις κατά τις περιόδους ελέγχου 2021-25. Πρόκειται για έναν από τους χαμηλότερους συγκριτικούς παράγοντες αναφοράς και είναι σύμφωνος με την κατηγοριοποίηση κινδύνου «Χαμηλός» της ανάλυσης κινδύνων. Περαιτέρω, δύο από τα συγκριτικά γερμανικά έργα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (λιθάνθρακας και αεριοστρόβιλος συνδυασμένου κύκλου) έχουν επίπεδα απόδοσης ιδίων κεφαλαίων τα οποία ευθυγραμμίζονται και είναι ελαφρώς κατώτερα με εκείνα των έργων παραγωγής πυρηνικής ενέργειας, πρωτίστως λόγω σημαντικά χαμηλότερου κινδύνου κατασκευής και λειτουργίας. Βλ. υπόμνημα της Τσεχίας της 9ης Ιανουαρίου 2024.

([80]) Υπόμνημα της Τσεχίας της 9ης Ιανουαρίου 2024.

(139) Οι τσεχικές αρχές καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι ο στόχος εσωτερικού συντελεστή απόδοσης ιδίων κεφαλαίων [9 έως 11] % είναι κατάλληλος, λαμβανομένων υπόψη του κινδύνου αγοράς και των συναφών παραγόντων μετριασμού. Η Τσεχία επισημαίνεται περαιτέρω ότι ο στόχος ROE [9 έως 11] % αντικατοπτρίζει την προβλεπόμενη διάρθρωση χρηματοδότησης του έργου, στην οποία η EDU II είναι υπεύθυνη για τις δραστηριότητες προ της κατασκευής, η κατασκευή χρηματοδοτείται με κρατικό δάνειο και η σύμβαση αγοράς έχει διάρκεια 40 ετών ([81]).

(140) Οι τσεχικές αρχές εξηγούν περαιτέρω ότι, εάν εφαρμοστεί ρεαλιστικό σενάριο υπέρβασης κόστους κατά 10 % οφειλόμενης σε μη θεμιτούς λόγους, ο εσωτερικός συντελεστής απόδοσης ιδίων κεφαλαίων θα μειωθεί σε […] %.

3.6.5.2. Κόστος χρέους

(141) Η Τσεχία εξηγεί ότι το κόστος της ΕΧΣ κατά τη διάρκεια της κατασκευής και της περιόδου εγγύησης είναι 0 % ετησίως, ενώ κατά τη διάρκεια της εμπορικής λειτουργίας το κόστος της ΕΧΣ θα ισούται με το κόστος χρηματοδότησης δημόσιου χρέους συν 1 εκατοστιαία μονάδα, αλλά δεν θα είναι κατώτερο του 2 % ετησίως. Η Τσεχία εξηγεί περαιτέρω ότι, λαμβανομένων υπόψη των πρόσφατων τάσεων του κόστους δημόσιου δανεισμού καθώς και του πληθωρισμού, το κόστος χρέους ισούται με 3,5 % κατά τη διάρκεια της λειτουργίας ([82]). Η Τσεχία υπολογίζει ότι το συνολικό κόστος χρέους για το έργο ισούται με [2 έως 4] % ([83]).

3.6.5.3. Συνολικός συντελεστής απόδοσης

(142) Η Τσεχία βασίστηκε στον ακόλουθο απλό τύπο του ΜΣΚΚ ([84]):

$$WACC = CoE\ x\ \left(1 - \frac{D}{D+E}\right) + CoD\ x\ \left(\frac{D}{D+E}\right)$$

όπου:

1) CoE είναι το κόστος ιδίων κεφαλαίων, ή η απόδοση ιδίων κεφαλαίων [9 έως 11] %, που εξετάστηκε στο σημείο 3.6.5.1·

2) CoD είναι το κόστος χρέους [2 έως 4] %, που εξετάστηκε στο σημείο 3.6.5.2· και

3) $\left(\frac{D}{D+E}\right)$ είναι ο δείκτης μόχλευσης […] % του έργου, που εξετάστηκε στο σημείο 3.6.5.1.

([81]) Υπόμνημα της Τσεχίας της 9ης Ιανουαρίου 2024.

([82]) Η Τσεχία εξηγεί ότι το κόστος χρέους 3,5 % εκτιμήθηκε χρησιμοποιώντας πρόσφατα δεδομένα σχετικά με την καμπύλη απόδοσης του κρατικού ομολόγου της Τσεχικής Δημοκρατίας. Εφαρμόζοντας γραμμική προσέγγιση μεταξύ των διαθέσιμων τιμών 20 ετών και 50 ετών, η σχετική απόδοση 30 ετών είναι 4,04 % σε τσεχικές κορόνες. Καθώς η τσεχική κυβέρνηση δεν διαθέτει μακροπρόθεσμα ομόλογα σε ευρώ, υπολογίστηκε σχετική απόδοση σε ευρώ χρησιμοποιώντας τιμές των προθεσμιακών ισοτιμιών CZK/EUR για τον υπολογισμό του σταθερού επιτοκίου. Βάση της ανωτέρω ανάλυσης, το σχετικό σταθερό επιτόκιο σε ευρώ είναι περίπου 2,5 %. Με την προσθήκη του προαναφερθέντος περιθωρίου 1 εκατοστιαίας μονάδας προκύπτει εκτιμώμενο κόστος χρέους 3,5 %. Βλ. υπομνήματα της Τσεχίας της 1ης Μαρτίου 2024 και της 7ης Μαρτίου 2024.

([83]) Βλ. υπόμνημα της Τσεχίας της 7ης Μαρτίου 2024. Η Τσεχία εξηγεί ότι, μετά τη λήξη της σύμβαση αγοράς, το έργο ενδέχεται να συνάψει εμπορικό χρέος, στο διάστημα από το 2081 έως το 2095, ύψους 304 εκατ. EUR, ήτοι 3 % της ΕΧΣ, στοιχείο το οποίο θα αντικατοπτρίζει την προσδοκία ότι ο επενδυτής θα επιδιώξει την αναχρηματοδότηση του έργου, μόλις λήξει η σύμβαση αγοράς, για την αποδοτικότερη διαχείριση του χαρτοφυλακίου στοιχείων ενεργητικού. Το εμπορικό χρέος αναμένεται να εκταμιευθεί, μετά τη λήξη της σύμβασης αγοράς, με κόστος δανεισμού 5,5 %. Το ποσοστό αυτό εκτιμήθηκε χρησιμοποιώντας ως σημείο αναφοράς το κόστος χρέους της ΕΧΣ (δηλαδή 3,5 %). Λαμβανομένης υπόψη της πλήρους έκθεσης στις τιμές της αγοράς προς το τέλος της διάρκειας ζωής του έργου, προστέθηκε περιθώριο 2 εκατοστιαίων μονάδων στο 3,5 % για την εκτίμηση του κόστους του εμπορικού χρέους στο συγκεκριμένο στάδιο. Βλ. επίσης χρηματοδοτικό μοντέλο της Τσεχίας.

([84]) Βλ. υπομνήματα της Τσεχίας της 13ης Οκτωβρίου 2023 και της 1ης Μαρτίου 2024.

(143) Από τον ανωτέρω τύπο προκύπτει ΜΣΚΚ [4,5 έως 7] %. Η Τσεχία εξηγεί ότι στον τύπο ΜΣΚΚ που εφάρμοσε δεν λαμβάνεται υπόψη κανένα αποτέλεσμα φορολογικής έκπτωσης, διότι όλα τα φορολογικά αποτελέσματα αναγνωρίζονται στο χρηματοδοτικό μοντέλο και αποτυπώνονται στις ταμειακές ροές που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό των δεικτών του χρηματοδοτικού μοντέλου ([85]). Ωστόσο, σε περίπτωση συμπερίληψης του αποτελέσματος φορολογικής έκπτωσης και χρησιμοποίησης του πραγματικού φορολογικού συντελεστή του 21 %, το ΜΣΚΚ θα είναι [4 έως 7] % ([86]).

3.6.6. *Έσοδα και έξοδα του έργου*

(144) Όπως εξηγήθηκε στο σημείο 3.6.2, το χρηματοδοτικό μοντέλο που υπέβαλε η Τσεχία βασίζεται σε ορισμένες παραδοχές σχετικά με τις προσδοκίες για τις τιμές της αγοράς, τη διαθεσιμότητα του σταθμού, το κόστος κατασκευής, το λειτουργικό κόστος και το κόστος παροπλισμού, καθώς και σε άλλες σχετικές παραδοχές που αφορούν τις κεφαλαιουχικές δαπάνες και τη χρηματοδότηση του έργου.

(145) Τα έσοδα του σταθμού ηλεκτροπαραγωγής υπολογίζονται λαμβάνοντας υπόψη τις προβλέψεις για τις τιμές της αγοράς και υποθέτοντας μια υποκείμενη σε περιορισμούς λειτουργία παρακολούθησης φορτίου, στο πλαίσιο της οποίας ο σταθμός ηλεκτροπαραγωγής προσαρμόζει την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, εντός ορισμένων τεχνικών περιορισμών, λαμβάνοντας υπόψη τις ωριαίες τιμές της αγοράς άμεσης παράδοσης, σύμφωνα με τα οικονομικά κίνητρα που παρέχει ο τύπος αμοιβής που περιγράφηκε στην αιτιολογική σκέψη 88.

(146) Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι η ικανότητα παρακολούθησης φορτίου του σταθμού θα υπόκειται σε τεχνικούς περιορισμούς, οι οποίοι θα εξαρτηθούν εν μέρει από την τεχνολογία που θα επιλεγεί. Κατά τη μοντελοποίηση της κατανομής φορτίων του έργου ως απόκριση στις τιμές της αγοράς, η Τσεχία υπέθεσε ότι η μονάδα θα πληροί, κατ' ελάχιστον, τις ευρωπαϊκές απαιτήσεις για τις επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας για τους πυρηνικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής με αντιδραστήρα ελαφρού ύδατος. ([87]) Εάν οι τεχνικές ικανότητες του σταθμού υπερβαίνουν τις εν λόγω ελάχιστες απαιτήσεις, τούτο θα αντικατοπτρίζεται στις παραδοχές εσόδων που θα χρησιμοποιηθούν για τον υπολογισμό της τιμής άσκησης μετά τη σύναψη της σύμβασης EPC. Η αυξημένη αυτή ευελιξία θα καταστήσει δυνατή την περαιτέρω βελτιστοποίηση της παρακολούθησης φορτίου και, επομένως, θα έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της τιμής άσκησης.

(147) Για τις εκτιμήσεις των τιμών αγοράς του κεντρικού σεναρίου, η Τσεχία βασίστηκε στις εμπορικές παραδοχές της ČEZ για την εξέλιξη των μέσων ετήσιων τιμών της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στην Τσεχική Δημοκρατία στο διάστημα από το 2035 έως το 2050. Για την περίοδο 2051-2096, προκειμένου να καλυφθεί στο σύνολό της η αναμενόμενη διάρκεια ζωής και λειτουργίας του σταθμού, οι τσεχικές αρχές υποθέτουν ότι οι τιμές της αγοράς θα μειωθούν σταδιακά κατά σταθερό ποσοστό […] % ετησίως, προκειμένου να αντικατοπτρίζεται η προσδοκία ότι οι τιμές της αγοράς θα έχουν καθοδική τάση μακροπρόθεσμα λόγω της αύξησης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο σύστημα. Χωρίς προσαρμογές για τον πληθωρισμό, η παραδοχή των τιμών αγοράς για το κεντρικό σενάριο ξεκινά από […] EUR/MWh το 2036, μειώνεται σε […] EUR/MWh έως το 2050 και μειώνεται σταδιακά σε […] EUR/MWh το 2076 και […] EUR/MWh το 2096.

(148) Οι τσεχικές αρχές παρουσίασαν αναλύσεις ευαισθησίας τιμών στο πλαίσιο του χρηματοδοτικού μοντέλου, χρησιμοποιώντας περαιτέρω σενάρια που λαμβάνουν υπόψη σταθερές προσδοκίες ετήσιων μέσων όρων των τιμών της αγοράς που κυμαίνονται από – 10 EUR/MWh έως 150 EUR/MWh. Στα σενάρια με τιμές αγοράς ύψους – 10 EUR/MWh, 10 EUR/MWh και 20 EUR/MWh, οι τσεχικές αρχές αναμένουν ότι ο σταθμός θα παύσει να λειτουργεί μετά τη λήξη της σύμβασης αγοράς. Στο σύνολο των σεναρίων ευαισθησίας τιμών, οι τσεχικές αρχές εκτιμούν ότι το εύρος τιμής άσκησης που είναι αναγκαίο για την επίτευξη του στόχου απόδοσης ιδίων κεφαλαίων [9 έως 11] % κατά τη διάρκεια ζωής του έργου κυμαίνεται από [50 έως 80] EUR/MWh έως [75 έως 90] EUR/MWh. Υποθέτοντας σταθερή τιμή άσκησης [65 έως 80] EUR/MWh (πραγματικές τιμές 2020), ο αναμενόμενος εσωτερικός συντελεστής απόδοσης των ιδίων κεφαλαίων βάσει των διαφορετικών υπολογισμών της ευαισθησίας θα είναι […] % προ του επιμερισμού του κέρδους κατά τη διάρκεια της σύμβασης, […] % προ του επιμερισμού του κέρδους κατά τη διάρκεια του έργου και […] % μετά τον επιμερισμό των κερδών με τιμή αγοράς 150 EUR/MWh, […] % τόσο πριν από όσο και μετά τον επιμερισμό του κέρδους με τιμή αγοράς 40 EUR/MWh, […] % τόσο πριν από όσο και μετά τον επιμερισμό του κέρδους με τιμή αγοράς 20 EUR/MWh και […] % τόσο πριν από όσο και μετά τον επιμερισμό του κέρδους με τιμή αγοράς 10 EUR/MWh καθώς και – 10 EUR/MWh.

([85]) Η Τσεχία εξηγεί ότι η συγκεκριμένη προσέγγιση διαφέρει από την προσέγγιση της εταιρικής χρηματοδότησης, στην οποία η αποτίμηση πραγματοποιείται επί των ελεύθερων ταμειακών ροών προς την επιχείρηση, η δε προσαρμογή της φορολογικής έκπτωσης του ΜΣΚΚ [βάσει της οποίας το κόστος χρέους πολλαπλασιάζεται επί συντελεστή (1-t), όπου t είναι ο φορολογικός συντελεστής] απαιτείται για την αποτύπωση των συνεπειών της διάρθρωσης της χρηματοδότησης στους φόρους, οι οποίες δεν αντικατοπτρίζονται άμεσα στο μοντέλο. Επομένως, η εν λόγω προσαρμογή δεν έχει εφαρμογή στο χρηματοδοτικό μοντέλο έργου που χρησιμοποιείται εν προκειμένω. Βλ. υπόμνημα της Τσεχίας της 21ης Φεβρουαρίου 2024.

([86]) Υπόμνημα της Τσεχίας της 1ης Μαρτίου 2024 και χρηματοδοτικό μοντέλο της Τσεχίας.

([87]) Διατίθεται για τα μέλη στη διεύθυνση https://europeanutilityrequirements.eu/.

(149) Όπως εξηγήθηκε στην αιτιολογική σκέψη 145, η Τσεχία κατάρτισε ένα μοντέλο ετήσιων εσόδων, το οποίο υπολογίζει τα έσοδα του σταθμού ηλεκτροπαραγωγής για κάθε ώρα λειτουργίας βάσει εκτιμώμενων ωριαίων τιμών της αγοράς, υποθέτοντας βελτιστοποίηση της παραγωγής ως απόκριση στα μηνύματα για τις τιμές της αγοράς, λαμβάνοντας επίσης υπόψη την προγραμματισμένη και μη προγραμματισμένη συντήρηση. Καταρτίστηκαν καμπύλες ωριαίων τιμών βάσει μεταβλητότητας των τιμών εντός του 2035, σύμφωνα με το κεντρικό σενάριο τιμών της ČEZ, το οποίο εφαρμόστηκε στις ετήσιες προβλέψεις τιμών κατά τη διάρκεια ζωής του πάγιου στοιχείου. Στη συνέχεια, για κάθε καμπύλη ωριαίας τιμής, τα έσοδα του σταθμού υπολογίζονται χρησιμοποιώντας τον τύπο αμοιβής που περιγράφηκε στο σημείο 3.6.1, υποθέτοντας ότι η παραγωγή βελτιστοποιείται για την απόκριση στα μηνύματα της αγοράς εντός των ορίων της τεχνικής ικανότητας του ΠΣΗ.

(150) Η Τσεχία εκτίμησε στον αντίκτυπο στην κερδοφορία του σταθμού υποθέτοντας λειτουργία παρακολούθησης φορτίου, όπως περιγράφηκε ανωτέρω, σε σύγκριση με σενάριο λειτουργίας χωρίς παρακολούθηση φορτίου, στο οποίο η παραγωγή διατηρείται σε μέσο όρο ετήσιας διαθεσιμότητας [75 έως 100] % της δυναμικότητας του σταθμού. Με παρακολούθηση φορτίου, οι τσεχικές αρχές εκτιμούν ότι ο σταθμός ηλεκτροπαραγωγής θα λειτουργεί με μέση διαθεσιμότητα [70 έως 90] % της δυναμικότητας του σταθμού (ως αποτέλεσμα αναμενόμενης μείωσης της παραγωγής σε 75 % σε περιόδους στις οποίες οι τιμές της αγοράς *p* είναι χαμηλότερες του κόστους *c*), και θα πραγματοποιεί κατά μέσο όρο το 101,24 % των εσόδων και το 96,59 % των εξόδων που ο σταθμός ηλεκτροπαραγωγής θα πραγματοποιούσε χωρίς παρακολούθηση φορτίου κατά τη διάρκεια ζωής του έργου. Οι τσεχικές αρχές τονίζουν ότι το αποτέλεσμα της ανάλυσης επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από το προφίλ των υποθετικών τιμών της αγοράς, οι οποίες λόγω του συγκεκριμένου χαρακτήρα τους μπορούν να ληφθούν υπόψη μόνον ως θεωρητικοί δείκτες των επιδόσεων του σταθμού.

(151) Ο τύπος αμοιβής που περιγράφηκε στη αιτιολογική σκέψη 88 παρέχει στην EDU II σταθερότητα εσόδων, ανεξαρτήτως των μέσων συνθηκών της αγοράς κατά τη διάρκεια της σύμβασης αγοράς (2038-2078).

(152) Δεδομένου ότι κατά τον χρόνο έκδοσης της παρούσας απόφασης το αποτέλεσμα της διαδικασίας υποβολής προσφορών για την επιλογή του αναδόχου EPC δεν είναι γνωστό, η Τσεχία υπέβαλε εκτιμήσεις ενδεικτικού κόστους βασισμένες σε συγκριτική αξιολόγηση και δημόσια διαθέσιμες πληροφορίες από τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και τη λειτουργία υφιστάμενων σταθμών. Η Τσεχία αναγνωρίζει ότι η αξιοπιστία των προβλέψεων του κόστους είναι περιορισμένη, καθώς δεν υπάρχουν άμεσα συγκρίσιμα πρόσφατα προγενέστερα έργα στην Τσεχία, ο δε σχεδιασμός δεν είναι ακόμη επαρκώς λεπτομερής. Ωστόσο, η Τσεχία αναμένει ότι η ανταγωνιστή πρόσκληση υποβολής προσφορών για την επιλογή του αναδόχου EPC θα επιτύχει την πλέον συμφέρουσα από οικονομικής απόψεως λύση, η οποία αναμένεται να ελαχιστοποιήσει το κόστος.

(153) Σύμφωνα με το βασικό σενάριο, οι συνολικές κεφαλαιουχικές δαπάνες, δηλαδή το κόστος κατασκευής (άλλως, κόστος εν μία νυκτί), εκτιμώνται σε […] EUR/kW, ποσό το οποίο αντιστοιχεί σε […] δισ. EUR σε πραγματικές τιμές 2020 (και […] δισ. EUR σε ονομαστικές τιμές).

(154) Η Τσεχία επισημαίνει περαιτέρω ότι, λαμβανομένων υπόψη της πολυπλοκότητας και των τεχνικών ιδιαιτεροτήτων των πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής, δεν είναι ασυνήθιστο το κόστος κατασκευής να είναι σημαντικά υψηλότερο από το αρχικώς προβλεπόμενο. Η Τσεχία πρόβλεψε ότι, στο χειρότερο σενάριο υπερβάσεων κόστους παρόμοιων με εκείνων που συνέβησαν στους ΠΣΗ στο Vogtle (ΗΠΑ) και στο Hinkley Point C (Ηνωμένο Βασίλειο), το κόστος κατασκευής του έργου θα μπορούσε να ανέλθει σε [14 000 έως 15 000] EUR/kW, ήτοι [17 έως 18] δισ. EUR (σε πραγματικές τιμές 2023).

(155) Οι εκτιμήσεις του λειτουργικού μεταβλητού κόστους περιλαμβάνουν κόστος καυσίμων, τέλη διαχείρισης αποβλήτων που καταβάλλονται στο Δημόσιο, κόστος λειτουργίας και συντήρησης, πλην του κόστους καυσίμων, και τη συνεχή απαίτηση σχηματισμού προβλέψεων για τις δαπάνες παροπλισμού. Συνολικά, οι τσεχικές αρχές εκτιμούν το λειτουργικό μεταβλητό κόστος σε περίπου [10 έως 15] EUR/kW (με εκτιμήσεις για το κόστος προμήθειας καυσίμων […] EUR/kW, το κόστος παροπλισμού και διαχείρισης αποβλήτων […] EUR/kW και το μεταβλητό κόστος λειτουργίας και συντήρησης [...] EUR/MWh). Το λειτουργικό μεταβλητό κόστος χρησιμοποιείται ως μεταβλητή εισόδου (*c*) στον τύπο αμοιβής της σύμβασης αγοράς καθώς και για την εκτίμηση της λειτουργίας παρακολούθησης φορτίου βάσει ωριαίων τιμών αγοράς άμεσης παράδοσης.

(156) Το συνολικό λειτουργικό κόστος στο χρηματοδοτικό μοντέλο περιλαμβάνει επίσης το συνεχές κόστος κύκλου ζωής ύψους […] EUR/MWh, το οποίο είναι, κατά τις τσεχικές αρχές, κόστος αντικατάστασης και σημαντικής ανακαίνισης κατασκευαστικών στοιχείων στον σταθμό ηλεκτροπαραγωγής, αλλά δεν περιλαμβάνει το κόστος παράτασης της διάρκειας ζωής. Περαιτέρω, το λειτουργικό κόστος στο χρηματοδοτικό μοντέλο περιλαμβάνει τα πάγια λειτουργικά έξοδα ύψους [10 έως 20] EUR/MWh, τα οποία, κατά τις τσεχικές αρχές, περιλαμβάνουν μισθούς και ημερομίσθια, αγορά υπηρεσιών, ασφάλιση και φόρους, τέλη, δαπάνες επιθεωρήσεων και ελέγχων, αποζημιώσεις παροπλισμού και διάφορα έξοδα.

(157) Προκειμένου να αντικατοπτρίζεται η επίπτωση της παρακολούθησης φορτίου στο κόστος, οι τσεχικές αρχές πρόσθεσαν λειτουργικά έξοδα ύψους […] EUR/MWh. Κατά τις τσεχικές αρχές, το πρόσθετο κόστος που σχετίζεται με την παρακολούθηση φορτίου σε πυρηνικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής περιλαμβάνει αυξημένη λειτουργική περιπλοκότητα, συντήρηση και μέριμνα για την αποδοτικότητα των καυσίμων, επηρεάζεται δε επίσης από παράγοντες όπως ο συγκεκριμένος σχεδιασμός του πυρηνικού σταθμού, η ηλικία του, το κανονιστικό περιβάλλον εντός του οποίου λειτουργεί και τις λειτουργικές πρακτικές του. Η τρέχουσα παραδοχή […] EUR/MWh παρέχει μια αρχική εικόνα και θα επανεξεταστεί μετά την πρόσκληση υποβολής προσφορών για την επιλογή του αναδόχου EPC και στο πλαίσιο των περιοδικών επανεξετάσεων.

(158) Μετά το πέρας της πρόσκλησης υποβολής προσφορών για την επιλογή του αναδόχου EPC, η Τσεχία θα επικαιροποιήσει ορισμένες παραδοχές κόστους οι οποίες περιγράφηκαν ανωτέρω (βλ. παράρτημα). Συγκεκριμένα, οι παραδοχές για το κόστος κατασκευής, το λειτουργικό μεταβλητό κόστος (κόστος καυσίμου, κόστος λειτουργίας και συντήρησης, κόστος παροπλισμού και διαχείρισης αποβλήτων), το κόστος κύκλου ζωής, τα πάγια λειτουργικά έξοδα, το κόστος παρακολούθησης φορτίου και τη διαθεσιμότητα θα επικαιροποιηθούν και θα χρησιμοποιηθούν στο χρηματοδοτικό μοντέλο για τον υπολογισμό της αρχικής τιμής άσκησης.

(159) Κατά τη διάρκεια των περιοδικών επανεξετάσεων ορισμένες παραδοχές μπορεί να επικαιροποιηθούν (δηλαδή να αναπροσαρμοστούν προς τα πάνω ή προς τα κάτω), συμπεριλαμβανομένων των παραδοχών για τον πληθωρισμό, του λειτουργικού μεταβλητού κόστους, του κόστους κύκλου ζωής, των πάγιων λειτουργικών εξόδων, του κόστους παρακολούθησης φορτίου και των εκτιμήσεων κερδοφορίας με παρακολούθηση φορτίου (βλ. παράρτημα). Η επανεξέταση θα τελεί υπό την επίβλεψη ανεξάρτητου τρίτου, ο οποίος αναμένεται ότι θα είναι η τσεχική Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας.

(160) Επιπλέον, ορισμένες παραδοχές μπορεί να επικαιροποιηθούν για θεμιτούς λόγους, όπως περιγράφεται στο σημείο 3.8.

3.6.7. *Έλεγχος υπεραντιστάθμισης*

(161) Όπως εξηγείται στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, οι τσεχικές αρχές πρότειναν αρχικώς μηχανισμό ελέγχου της υπεραντιστάθμισης ο οποίος συνίστατο σε επιμερισμό του κέρδους επί των ιδίων κεφαλαίων με κατώτατο όριο καθορισμένο στο επίπεδο του στόχου για την ROE [9 έως 11] % και κλείδα επιμερισμού 50-50.

(162) Μετά τις μεταβολές που προτάθηκαν στο μέτρο 1, ειδικότερα λαμβανομένης υπόψη της μείωσης της διάρκειας της σύμβασης αγοράς από 60 σε 40 έτη η οποία, κατά την άποψη της Τσεχίας, εκθέτει τον δικαιούχο σε κίνδυνο τιμών της αγοράς κατά τη διάρκεια των τελευταίων 20 ετών της διάρκειας ζωής του πάγιου στοιχείου, οι τσεχικές αρχές υποστηρίζουν ότι ενδείκνυται ένας ελαφρώς τροποποιημένος επιμερισμός του κέρδους επί των ιδίων κεφαλαίων, ο οποίος θα αντικατοπτρίζει με μεγαλύτερη ακρίβεια την έκθεση του δικαιούχου σε κίνδυνο υψηλότερων τιμών της αγοράς μετά τη λήξη της σύμβασης αγοράς. Επομένως, ο επιμερισμός του κέρδους επί των ιδίων κεφαλαίων θα προβλέπει τα εξής:

α) τυχόν κέρδη άνω του επιπέδου της ROE του [9 έως 11] % (ονομαστική, προεμπορική χρηματοδότηση μετά τους φόρους) θα επιμερίζονται βάσει κλείδας 50-50 μεταξύ του δικαιούχου και της ΟΕΣ, για διάστημα 40 ετών, το οποίο ξεκινά από την ημερομηνία θέσης σε λειτουργία του ΠΣΗ·

β) τυχόν κέρδη άνω του επιπέδου της ROE του [9 έως 11] % (ονομαστική, προεμπορική χρηματοδότηση μετά τους φόρους) θα επιμερίζονται βάσει κλείδας 60-40 μεταξύ του δικαιούχου και της ΟΕΣ, για διάστημα 20 ετών, το οποίο έπεται της περιόδου των 40 ετών που αναφέρθηκε ανωτέρω.

(163) Η Τσεχία εξήγησε ότι η πραγματική απόδοση του έργου θα αξιολογείται ανά 5ετία κατά τη λειτουργική διάρκεια ζωής του έργου, προκειμένου να ελέγχεται η πραγματοποίηση τυχόν υπερβαλλόντων κερδών. Η εν λόγω αξιολόγηση i) θα πραγματοποιηθεί, για πρώτη φορά, μετά τη λήξη του οικονομικού έτους κατά το οποίο τίθεται σε ισχύ η άδεια λειτουργίας που αποκτήθηκε για τον ΠΣΗ ή, εάν ο ΠΣΗ τεθεί σε λειτουργία νωρίτερα, μετά τη λήξη του οικονομικού έτους που προηγείται της περιόδου 5 ετών από την έναρξη της παράδοσης ηλεκτρικής ενέργειας από τον ΠΣΗ στο δίκτυο (στο εξής: αρχική επανεξέταση υπεραντιστάθμισης) και ii), στη συνέχεια, ανά 5ετία (στο εξής: επακόλουθη επανεξέταση υπεραντιστάθμισης) έως ότου το έργο παύσει την εμπορική λειτουργία του.

(164) Η αξιολόγηση θα βασίζεται στην πιο πρόσφατη έκδοση του χρηματοδοτικού μοντέλου, όπως έχει επικαιροποιηθεί στη λήξη του οικονομικού έτους που προηγείται της αξιολόγησης (στο εξής: ημερομηνία αξιολόγησης) με πραγματικά στοιχεία για τα έσοδα και τα έξοδα.

(165) Η αξιολόγηση θα ελέγχει αν η πραγματική απόδοση των ιδίων κεφαλαίων (στο εξής: πραγματικός εσωτερικός συντελεστής απόδοσης ιδίων κεφαλαίων) υπερβαίνει ένα κατώτατο όριο εσωτερικού συντελεστή απόδοσης ιδίων κεφαλαίων (στο εξής: κατώτατο όριο εσωτερικού συντελεστή απόδοσης ιδίων κεφαλαίων για σκοπούς υπεραντιστάθμισης). Ο πραγματικός εσωτερικός συντελεστής απόδοσης ιδίων κεφαλαίων θα είναι ο συντελεστής απόδοσης που επιτυγχάνεται στην τιμή άσκησης και βάσει των αγοραίων εσόδων και άλλων παραμέτρων του τύπου αμοιβής που ισχύουν κατά την ημερομηνία αξιολόγησης. Ο καθορισμός του πραγματικού εσωτερικού συντελεστή απόδοσης ιδίων κεφαλαίων θα αντικατοπτρίζει τις πραγματικές επιδόσεις του έργου, από την έναρξη του έργου έως το χρονικό σημείο της σχετικής αξιολόγησης. Δεν θα λαμβάνει υπόψη προβλέψεις ταμειακών ροών έως το πέρας της λειτουργίας. Το κατώτατο όριο εσωτερικού συντελεστή απόδοσης ιδίων κεφαλαίων για σκοπούς υπεραντιστάθμισης έχει καθοριστεί εκ των προτέρων σε [9 έως 11] % για τη λειτουργική διάρκεια ζωής του έργου (δηλαδή τόσο κατά τη διάρκεια της σύμβασης αγοράς όσο και μετά τη λήξη της σύμβασης αγοράς).

(166) Εάν ο πραγματικός εσωτερικός συντελεστής απόδοσης ιδίων κεφαλαίων υπερβαίνει το κατώτατο όριο εσωτερικού συντελεστή απόδοσης ιδίων κεφαλαίων για σκοπούς υπεραντιστάθμισης, θεωρείται ότι υπάρχει υπεραντιστάθμιση ιδίων κεφαλαίων (στο εξής: γεγονός υπεραντιστάθμισης ιδίων κεφαλαίων). Σε περίπτωση γεγονότος υπεραντιστάθμισης ιδίων κεφαλαίων, θα επιστρέφεται στο Δημόσιο και στη ČEZ ένα κατ' αποκοπή χρηματικό ποσό (στο εξής: ποσό υπεραντιστάθμισης ιδίων κεφαλαίων). Τυχόν πόσο υπεραντιστάθμισης ιδίων κεφαλαίων θα καταβάλλεται μόνον άμεσα κατόπιν ελέγχου υπεραντιστάθμισης και όχι στο έτος κατά το οποίο υπήρξε οποιαδήποτε υπεραντιστάθμιση ιδίων κεφαλαίων.

(167) Εάν θεωρηθεί ότι επήλθε γεγονός υπεραντιστάθμισης ιδίων κεφαλαίων, το ποσό υπεραντιστάθμισης ιδίων κεφαλαίων θα υπολογίζεται όπως εξηγείται στη συνέχεια.

(168) Το πρώτο βήμα περιλαμβάνει τον ποσοτικό προσδιορισμό του χρηματικού ποσού, το οποίο ισούται με τη διαφορά μεταξύ του πραγματικού εσωτερικού συντελεστή απόδοσης ιδίων κεφαλαίων και του εσωτερικού συντελεστή απόδοσης ιδίων κεφαλαίων για σκοπούς υπεραντιστάθμισης, λαμβάνοντας υπόψη τον χρόνο των ταμειακών ροών και εξαιρώντας τυχόν ποσά υπεραντιστάθμισης ιδίων κεφαλαίων που καταβλήθηκαν προηγουμένως στο Δημόσιο.

(169) Το δεύτερο βήμα περιλαμβάνει τον πολλαπλασιασμό του ανωτέρω ποσού με την κλείδα επιμερισμού προκειμένου να προσδιοριστεί η πληρωμή η οποία διαβιβάζεται στον δικαιούχο, ενώ το υπόλοιπο ποσό καταβάλλεται στο Δημόσιο. Η Τσεχία επιβεβαίωσε επιπλέον ότι οι προσαρμογές της υπεραντιστάθμισης μπορούν να λάβουν τη μορφή καταβολής κατ' αποκοπή ποσού ή προσαρμογής της τιμής άσκησης της σύμβασης αγοράς.

3.7. **Μέτρο 2: Κρατικό δάνειο (η ΕΧΣ)**

(170) Η Τσεχία προτίθεται να χορηγήσει κρατικό δάνειο, την ΕΧΣ, για τη χρηματοδότηση του σταδίου 2 (ανάπτυξη του έργου) και του σταδίου 3 (κατασκευή). Η Τσεχία υποστηρίζει ότι οι αναμενόμενες κεφαλαιουχικές δαπάνες για τα στάδια 2 και 3 ανέρχονται, σύμφωνα με το βασικό σενάριο, σε […] δισ. EUR (ονομαστικές τιμές 2020). Πάντως, η Τσεχία υπέβαλε επίσης σενάρια βασισμένα σε υψηλότερες κεφαλαιουχικές δαπάνες. Βάσει παλαιότερων έργων πυρηνικών σταθμών με το υψηλότερο κόστος ολοκλήρωσης (δηλαδή Vogtle και HPC), οι κεφαλαιουχικές δαπάνες για τα στάδια 2 και 3 εκτιμήθηκαν σε [17 έως 18] δισ. EUR (σε πραγματικές τιμές 2023). Το ακριβές ποσό του δανείου θα καθοριστεί βάσει του αποτελέσματος της διαδικασίας υποβολής προσφορών και της σύναψης της σύμβασης EPC με σκοπό τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης του έργου.

(171) Η Τσεχία υποστηρίζει ότι η χορήγηση δανείου εμφανίζει τα ακόλουθα πλεονεκτήματα σε σύγκριση με τη χορήγηση κρατικής εγγύησης για δάνειο με βάση τους όρους της αγοράς. *Πρώτον*, η ΕΧΣ εξαλείφει τον κίνδυνο της ανυπαρξίας εμπορικής αγοράς για την εξασφάλιση χρηματοδότησης για το έργο. *Δεύτερον*, η ΕΧΣ παρέχει μια πιο έγκαιρη λύση για τη συμφωνία του συνολικού προγράμματος χρηματοδότησης σε σύγκριση με μια εμπορική πιστωτική διευκόλυνση. *Τρίτον*, η ΕΧΣ θα συνεπάγεται χαμηλότερο κόστος χρέους λόγω του άμεσου δανεισμού από το Δημόσιο καθώς και χαμηλότερα έξοδα σε σχέση με τη συμφωνία και την ανάληψη δέσμευσης χρηματοδότησης καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου κατασκευής. Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν περαιτέρω ότι, λόγω του υψηλού ποσού του χρέους και της προσέγγισης απροθυμίας ανάληψης κινδύνων που εφαρμόζει η αγορά έναντι έργων πυρηνικών σταθμών, το υψηλότερο κόστος δυνητικού δανεισμού με όρους της αγοράς θα είχε ως αποτέλεσμα υψηλότερη τιμή άσκησης στη σύμβαση αγοράς. Επιπλέον, οι τσεχικές αρχές επισήμαναν ότι το Δημόσιο μπορεί να επιδείξει μεγαλύτερη ευελιξία όσον αφορά τη λήψη απόφασης για το τελικό ποσό της χρηματοδότησης σε σύγκριση με δανειστές με όρους της αγοράς, ευελιξία η οποία είναι απαραίτητη δεδομένου ότι η σύμβαση EPC δεν έχει συναφθεί ακόμη.

(172) Η ΕΧΣ αναμένεται ότι θα καλύψει το σύνολο (100 %) του κόστους των σταδίων 2 και 3 (βλ. αιτιολογική σκέψη 67). Η ΕΧΣ θα εξασφαλιστεί με περιουσιακά στοιχεία της EDU II και δεν θα υπάρχει δικαίωμα αναγωγής στην ČEZ ούτε θα παρασχεθεί εγγύηση από την ČEZ για την ΕΧΣ. Ο δικαιούχος θα καταβάλει επιτόκιο 0 % κατά τη διάρκεια του σταδίου κατασκευής του έργου ([88]). Στη συνέχεια το ετήσιο επιτόκιο θα αντιστοιχεί στο κόστος του δημόσιου χρέους, όπως καθορίζεται από το Υπουργείο Οικονομικών ως ποσοστό για το εκάστοτε έτος επαυξημένο κατά 1 εκατοστιαία μονάδα, το οποίο δεν είναι όμως κατώτερο του 2 % ετησίως ([89]). Η ΕΧΣ θα οριστικοποιηθεί μόλις ολοκληρωθεί η διαδικασία υποβολής προσφορών για τη σύμβαση EPC.

(173) Η ΕΧΣ θα είναι διαθέσιμη για εκταμίευση από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της σύμβασης αγοράς, της συμφωνίας επενδυτή και της ΕΧΣ. Η εκταμίευση θα πραγματοποιείται περιοδικά (για παράδειγμα, ετησίως) σύμφωνα με τον επικαιροποιημένο προϋπολογισμό της EDU II.

(174) Η ΕΧΣ θα αποσβεστεί βάσει συγκεκριμένων οροσήμων και σταδίων του έργου καθώς και προβλεπόμενων αλλαγών στο έργο σε διάστημα 30 ετών. Η απόσβεση της ΕΧΣ θα ξεκινήσει με τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας σύμφωνα με τον νόμο περί ατομικής ενέργειας. Έως το χρονικό αυτό σημείο, θα δημιουργηθεί ένα αποθεματικό εξυπηρέτησης χρέους αποκλειστικά και μόνο για την απόσβεση της ΕΧΣ και την καταβολή των τόκων (στο εξής: αποθεματικό εξυπηρέτησης χρέους), για το διάστημα έως την έναρξη της απόσβεσης, το οποίο θα τηρείται στη συνέχεια από την EDU II, κατά τη διάρκεια της περιόδου απόσβεσης, και θα χρησιμοποιείται αποκλειστικά και μόνο για την απόσβεση της ΕΧΣ και την καταβολή των τόκων σε περίπτωση υστέρησης ταμειακών ροών. Εάν δεν χρησιμοποιηθεί κατά τη διάρκεια της περιόδου απόσβεσης, το αποθεματικό εξυπηρέτησης χρέους χρησιμοποιείται για τις τελευταίες δόσεις και την καταβολή των τόκων.

(175) Σε περίπτωση που η EDU II ειδοποιήσει το Δημόσιο ότι το έργο απαιτεί την αναστολή της απόσβεσης της ΕΧΣ, προκειμένου να αποφευχθεί χρηματοοικονομική αθέτηση ([90]), και η EDU II έχει εξαντλήσει το αποθεματικό εξυπηρέτησης χρέους, η δε ČEZ δεν έχει παραβεί τις υποχρεώσεις της όσον αφορά τα ίδια κεφάλαια ([91]) (στο εξής: ειδοποίηση αναστολής), η απόσβεση της ΕΧΣ και η καταβολή των τόκων θα ανασταλούν για όσο διάστημα απαιτείται προκειμένου να αποφευχθεί η χρηματοοικονομική αθέτηση.

(176) Η εθελούσια προπληρωμή της ΕΧΣ και/ή η αναχρηματοδότηση θα επιτρέπονται βάσει των όρων της ΕΧΣ.

(177) Σε περίπτωση μεταβολής του ελέγχου επί της EDU II, η EDU II θα υποχρεούται να επιστρέψει το ποσό του δανείου εντόκως εντός του χρονικού διαστήματος που προσδιορίζεται στην απόφαση για την ΕΧΣ, εκτός εάν το τσεχικό Δημόσιο αποκτήσει όλες τις μετοχές της EDU II.

(178) Η EDU II θα δικαιούται να διανέμει μερίσματα από την αρχή της σύμβασης αγοράς σύμφωνα με τις συμφωνηθείσες παραμέτρους και με την επιφύλαξη της προηγούμενης καταβολής τυχόν δόσεων αποπληρωμής της ΕΧΣ που έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες. Η EDU II θα δικαιούται επίσης να καταβάλλει ελεύθερες ταμειακές ροές στην ČEZ μέσω άλλων διαύλων (π.χ. μέσω καταβολών στο πλαίσιο δανείων προς τους μετόχους ή μέσω διεταιρικού δανεισμού της ČEZ από την EDU II).

(179) Έως την ολοσχερή εξόφληση της ΕΧΣ από την EDU II (συμπεριλαμβανομένων τυχόν οφειλόμενων τόκων), η EDU II δεν μπορεί να πραγματοποιήσει καμία διανομή ή πληρωμή προς την ČEZ ή οποιοδήποτε άλλο μέλος του ομίλου ČEZ, πλην των πληρωμών που αποτελούν αμοιβή για ενδοομιλικές προμήθειες ή υπηρεσίες τις οποίες χρειάζεται η EDU II και/ή για τη λειτουργία και τη συντήρηση του ΠΣΗ. Ωστόσο, στον βαθμό που τούτο προσδιορίζεται στην ΕΧΣ, εάν η EDU II συμμετέχει σε οποιαδήποτε συγκέντρωση ρευστών διαθεσίμων στον όμιλο ČEZ, τα προαναφερθέντα δεν απαγορεύουν ούτε περιορίζουν οποιαδήποτε πληρωμή από ή προς την EDU II σε σχέση με την εν λόγω συγκέντρωση ρευστών διαθεσίμων.

(180) Τέλος, σε περίπτωση υπερβάσεων κόστους, δεν αποκλείεται η εξόφληση της ΕΧΣ να απαιτεί εν μέρει αναχρηματοδότηση μέσω ιδιωτικών δανείων με όρους της αγοράς. Στο πλαίσιο του σεναρίου αυτού, η επιστροφή του επενδυτικού κόστους δεν θα συνδέεται πλέον άμεσα με τη διάρκεια της ΕΧΣ.

([88]) Το συγκεκριμένο επιτόκιο θα εφαρμοστεί έως τη χορήγηση της άδειας για τη λειτουργία του ΠΣΗ. Βλ. άρθρο 9 στοιχείο στ) και άρθρο 4 παράγραφος 2 του νόμου περί ατομικής ενέργειας (η λειτουργία της πυρηνικής εγκατάστασης).

([89]) Το συγκεκριμένο επιτόκιο θα εφαρμοστεί μετά τη χορήγηση της άδειας για τη λειτουργία του ΠΣΗ από τον δικαιούχο. Βλ. άρθρο 9 στοιχείο στ) και άρθρο 4 παράγραφος 2 του νόμου περί ατομικής ενέργειας (η λειτουργία της πυρηνικής εγκατάστασης).

([90]) Ο όρος «χρηματοοικονομική αθέτηση» ορίζεται στο σημείο 6 του εγγράφου καθορισμού των όρων της συμφωνίας επενδυτή.

([91]) Σύμφωνα με το έγγραφο καθορισμού των όρων της σύμβασης επενδυτή, οι υποχρεώσεις της ČEZ όσον αφορά τα ίδια κεφάλαια περιλαμβάνουν την υποχρέωσή της να παράσχει τη συμφωνηθείσα ενδεχόμενη χρηματοδότηση ιδίων κεφαλαίων για το έργο έως το συνολικό ανώτατο ποσό του 1,95 δισ. EUR.

3.8. **Μέτρο 3: Μηχανισμός προστασίας έναντι μεταβολών της νομοθεσίας ή της πολιτικής**

(181) Το τρίτο μέτρο στήριξης του έργου είναι η προστασία που παρέχεται στην ČEZ όσον αφορά την ανάκτηση του κόστους, σε περίπτωση που η Τσεχία αποφασίσει να μεταβάλει την εθνική πολιτική της στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας ή να μην χορηγήσει τα μέτρα 1 ή 2, ή σε περίπτωση επέλευσης θεμιτών λόγων (στο εξής: μηχανισμός προστασίας έναντι μεταβολών της νομοθεσίας ή της πολιτικής) ([92]).

(182) Ο μηχανισμός προστασίας έναντι μεταβολών της νομοθεσίας ή της πολιτικής περιλαμβάνει ένα δικαίωμα πώλησης ([93]) για την ČEZ ή ένα δικαίωμα αγοράς ([94]) για το Δημόσιο σε περίπτωση επέλευσης ορισμένων συμβάντων. Το συγκεκριμένο μέτρο προβλέπεται σε σύμβαση μεταξύ των τσεχικών αρχών και της ČEZ και της EDU II, σε συνδυασμό με την υποχρέωση της ČEZ να παράσχει χρηματοδότηση ιδίων κεφαλαίων για το έργο.

(183) Έως τη σύναψη της συμφωνίας επενδυτή, η πρώτη σύμβαση υλοποίησης καθορίζει το πλαίσιο για τη συνεργασία σχετικά με το έργο, συμπεριλαμβανομένου του μηχανισμού προστασίας έναντι μεταβολών της νομοθεσίας ή της πολιτικής για το πρώτο στάδιο του έργου. Ειδικότερα, η πρώτη σύμβαση υλοποίησης καθορίζει τις διαδικασίες και τις λεπτομέρειες για την εκ νέου διαπραγμάτευση των όρων της σύμβασης, εάν συντρέχουν θεμιτοί λόγοι, και για την πώληση των μετοχών στο Δημόσιο, εάν συντρέχουν θεμιτοί λόγοι κατά τη διάρκεια του σταδίου 1 του έργου. Η πρώτη σύμβαση υλοποίησης περιγράφει τις λεπτομέρειες των συμφωνιών αγοράς μετοχών προκειμένου να διασφαλίζεται η ουδετερότητα της πράξης για αμφοτέρους τους συμβαλλομένους (π.χ. διασφαλίζοντας ότι η τιμή αγοράς αντιστοιχεί στα κεφάλαια που επενδύθηκαν στην EDU II, ότι δεν υπάρχουν μεταφορές εσόδων από την EDU II στην ČEZ κ.λπ.).

(184) Οι τσεχικές αρχές εξηγούν ότι η τιμή αγοράς για την πώληση του συνόλου των μετοχών στο Δημόσιο έως το τέλος του σταδίου 1 ορίζεται σε 4 509 591 000 CZK, με ενδεχόμενη επιπρόσθετη αμοιβή, για θεμιτούς λόγους, η οποία δεν υπερβαίνει τις 200 000 000 CZK, αντιπροσωπεύει δε το συνολικό ποσό εισφοράς κεφαλαίου που θα παράσχει η ČEZ. Με χωριστή συμφωνία, οι συμβαλλόμενοι καθόρισαν τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες τα εν λόγω ποσά θα περιλαμβάνουν οικονομική απόδοση της επένδυσης και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες δεν θα περιλαμβάνουν τέτοια απόδοση. Κατά κανόνα, εάν το έργο παύσει να λειτουργεί για θεμιτούς λόγους, θα οφείλεται επίσης απόδοση της επένδυσης στην ČEZ.

(185) Περαιτέρω, οι τσεχικές αρχές εξηγούν ότι ο μηχανισμός προστασίας έναντι μεταβολών της νομοθεσίας ή της πολιτικής θα διασφαλίζει την προστασία της EDU II σε σχέση με γεγονότα που εκφεύγουν του ελέγχου της (π.χ. σε περίπτωση «θεμιτών λόγων» ([95])), όπως προβλέπεται στη σύμβαση αγοράς (βλ. αιτιολογική σκέψη 104). Ειδικότερα, σε περίπτωση θεμιτών λόγων που εμποδίζουν ή καθυστερούν την εκπλήρωση νόμιμων υποχρεώσεων της EDU II, η EDU II δεν θα ευθύνεται για τέτοια μη εκπλήρωση ή καθυστέρηση στην εκτέλεση των υποχρεώσεών της. Ομοίως, εάν ένας θεμιτός λόγος συνεπάγεται καθυστερήσεις στην εκτέλεση του έργου, η προκαθορισμένη ημερομηνία θέσης σε λειτουργία θα μετατεθεί κατά τον αντίστοιχο αριθμό ημερών. Τέλος, η EDU II θα δικαιούται χρηματική αποζημίωση σε περίπτωση επέλευσης θεμιτού λόγου.

(186) Οι τσεχικές αρχές εξηγούν ότι σκοπός του ανωτέρω μέτρου είναι η ελαχιστοποίηση του ποσού της αναγκαίας ενίσχυσης κατά τον καθορισμό της τιμής άσκησης μέσω της δημιουργίας αποδεκτού πλαισίου κατανομής κινδύνων. Συνέπεια του εν λόγω μέτρου είναι ο περιορισμός του κινδύνου για τον επενδυτή και, συγχρόνως, η μείωση του εύρους απόδοσης της επένδυσης. Στόχος είναι η προστασία της EDU II έναντι ορισμένων κινδύνων (βλ. παράρτημα της απόφασης κίνησης της διαδικασίας). Συγχρόνως, η EDU II θα φέρει τον κίνδυνο υπερβάσεων κόστους του έργου για λόγους πλην των θεμιτών

([92]) Βλ. αιτιολογική σκέψη 104 ανωτέρω για ορισμό των θεμιτών λόγων.

([93]) Το «δικαίωμα πώλησης» είναι το δικαίωμα της ČEZ να πωλήσει στο Δημόσιο το σύνολο των μετοχών της στην EDU II σε περίπτωση επέλευσης ορισμένων γεγονότων.

([94]) Το «δικαίωμα αγοράς» είναι το δικαίωμα του τσεχικού Δημοσίου να αγοράσει από την ČEZ το σύνολο των μετοχών της στην EDU II σε περίπτωση επέλευσης ορισμένων γεγονότων.

([95]) «Θεμιτοί λόγοι» είναι τα γεγονότα και οι περιστάσεις που θα προσδιοριστούν στη σύμβαση αγοράς (και προβλέπονται ήδη στην πρώτη σύμβαση υλοποίησης), τα οποία σχετίζονται με μεταβολές των όρων της ΕΧΣ, καθυστέρηση της τελικής επενδυτικής απόφασης από μέρους της τσεχικής κυβέρνησης, έγκριση, μεταβολή ή κατάργηση οποιασδήποτε εφαρμοστέας νομοθετικής ή κανονιστικής ρύθμισης που σχετίζεται με το έργο, παράβαση προσδιοριζόμενων υποχρεώσεων του Δημοσίου ή κρατικών φορέων απαραίτητων για την υλοποίηση του έργου, προβλήματα υποδομών και δικτύου, απαιτήσεις του Δημοσίου που σχετίζονται με συμφέροντα εθνικής ασφάλειας και σχετικές συνέπειες κ.λπ.

λόγων. Οι τσεχικές αρχές υπέβαλαν επισκόπηση των μεταβολών που θα είναι αποδεκτές ως θεμιτοί λόγοι. Τέτοιες μεταβολές περιλαμβάνουν αλλαγές στα στοιχεία εισόδου για τον υπολογισμό της τιμής άσκησης ανάλογα με τα αποτελέσματα της διαδικασίας υποβολής προσφορών για την επιλογή του αναδόχου EPC (όσον αφορά το κόστος κεφαλαίου, τη διάρκεια των περιόδων κατασκευής, τις περιόδους διαθεσιμότητας ([96]), το κόστος λειτουργίας, συντήρησης, καυσίμων και κύκλου ζωής ([97]) και τη δυναμικότητα καθώς και τις τεχνικές ικανότητες του σταθμού) ή τα αποτελέσματα της οριστικοποίησης της ΕΧΣ [το επιτόκιο, το ύψος του δανείου και οι όροι αποπληρωμής που καθορίζονται στο πλαίσιο της ΕΧΣ (βλ. αιτιολογική σκέψη 172) καθώς και οι παραδοχές σχετικά με εμπορικά δάνεια βασισμένα στο ύψος και τους όρους της ΕΧΣ]. Συναφώς, οι τσεχικές αρχές επιβεβαιώνουν ότι το χρηματοδοτικό μοντέλο βασίζεται στην ελάχιστη νομική ευελιξία που απαιτείται για τον σταθμό και ότι κάθε αύξηση της ευελιξίας θα έχει ως αποτέλεσμα πιο αποδοτικές παραδοχές παρακολούθησης φορτίου και, επομένως, τη μείωση της τιμής άσκησης.

(187) Οι μεταβολές περιλαμβάνουν επίσης αλλαγές που επέρχονται κατά τη διάρκεια ζωής του έργου οι οποίες, στο μέτρο που οφείλονται σε θεμιτούς λόγους, θα συνεπάγονται επικαιροποίηση κατά τις τακτικές επανεξετάσεις των όρων της σύμβασης αγοράς, συμπεριλαμβανομένων μεταβολών των λειτουργικών εξόδων και του επενδυτικού κόστους (τόσο προς τα πάνω όσο και προς τα κάτω) και μεταβολών της νομοθεσίας που αφορούν, για παράδειγμα, τις παραμέτρους παροπλισμού και τους φορολογικούς συντελεστές. Οι τσεχικές αρχές αναγνωρίζουν ότι η χρήση (ή μη) της τεχνικής ευελιξίας του σταθμού για τη βελτιστοποίηση της παραγωγής με σκοπό τη μεταβολή των τιμών της αγοράς (παρακολούθηση φορτίου) δεν αποτελεί θεμιτό λόγο ο οποίος δικαιολογεί πρόσθετη αύξηση του κόστους πέραν της γενικής επικαιροποίησης των λειτουργικών εξόδων που πραγματοποιείται κατά την τακτική ανά 5ετία επανεξέταση (βλ. σημείο 3.6.7). Επομένως, οι τεχνικοί περιορισμοί της παρακολούθησης φορτίου δεν περιλαμβάνονται στον κατάλογο των θεμιτών λόγων. Στόχος του μηχανισμού προστασίας έναντι μεταβολών της νομοθεσίας ή της πολιτικής είναι να διασφαλίζεται ο συνολικά αποδεκτός χαρακτήρας του έργου για τον επενδυτή και το Δημόσιο.

3.9. **Νομική βάση και διαφάνεια**

(188) Η εθνική νομική βάση του εξεταζόμενου μέτρου είναι ο νόμος περί μέτρων για τη μετάβαση της Τσεχίας σε ενέργεια χαμηλών εκπομπών άνθρακα και περί τροποποίησης του νόμου αριθ. 165/2012 ([98]).

(189) Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι η ενίσχυση θα διέπεται επίσης από τον νόμο αριθ. 218/2000 περί δημοσιονομικών κανόνων και περί τροποποίησης ορισμένων σχετικών νόμων (δημοσιονομικοί κανόνες), όπως τροποποιήθηκε, καθώς και από τις διάφορες συμβάσεις και συμφωνίες που συνάπτονται με τον δικαιούχο, οι οποίες περιγράφονται κατωτέρω.

(190) Με τη συμφωνία-πλαίσιο για τη συνεργασία σχετικά με την κατασκευή νέας πηγής πυρηνικής ενέργειας στην Τσεχική Δημοκρατία, η οποία συνάφθηκε μεταξύ του Υπουργείου, της ČEZ και της EDU II στις 28 Ιουλίου 2020, θεσπίστηκε ένα γενικό πλαίσιο για την έναρξη και την επακόλουθη ανάπτυξη της συνεργασίας των συμβαλλομένων σχετικά με το έργο της κατασκευής νέων πηγών πυρηνικής ενέργειας στο Dukovany. Η συμφωνία-πλαίσιο δεν περιέχει συγκεκριμένες νομικά δεσμευτικές υποχρεώσεις για τους συμβαλλομένους. Κατά τη συμφωνία-πλαίσιο, το έργο τελεί υπό την αίρεση της προηγούμενης έγκρισης της κρατικής ενίσχυσης.

(191) Η πρώτη σύμβαση υλοποίησης που συνάφθηκε μεταξύ του Υπουργείου, της ČEZ και της EDU II περιέχει νομικά δεσμευτικές συμφωνίες όσον αφορά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλομένων κατά το πρώτο στάδιο του έργου, δηλαδή έως την επιλογή του αναδόχου της σύμβασης EPC. Συνάφθηκε στις 28 Ιουλίου 2020 και τροποποιήθηκε μεταγενέστερα στις 24 Δεκεμβρίου 2022, στις 20 Δεκεμβρίου 2023 και στις 30 Ιανουαρίου 2024.

(192) Στις 26 Ιανουαρίου 2024 οι τσεχικές αρχές υπέβαλαν αντίγραφα των ακόλουθων εγγράφων:

α) του σχεδίου του εγγράφου καθορισμού όρων της σύμβασης αγοράς, στο οποίο καθορίζονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων σε σχέση με το έργο και το οποίο θα αντικαταστήσει, μετά τη σύναψη της σύμβασης αγοράς, τη συμφωνία-πλαίσιο και την πρώτη σύμβαση υλοποίησης. Ειδικότερα, η σύμβαση αγοράς θα καθορίζει τις προϋποθέσεις της υποχρέωσης αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας του τσεχικού Δημοσίου (μεταξύ άλλων, όσον αφορά τον υπολογισμό της τιμής άσκησης και των προσαρμογών της και τους όρους της υποχρέωσης επιμερισμού του κέρδους), της υποχρέωσης του Δημοσίου να συστήσει την ΟΕΣ, της υποχρέωσης της EDU II να αναπτύξει, να κατασκευάσει και να εκμεταλλεύεται τον ΠΣΗ, καθώς και τους εφαρμοστέους όρους σε περίπτωση μεταβολής του ιδιοκτησιακού καθεστώτος·

([96]) Ο στόχος διαθεσιμότητας [75 έως 100] % καθορίζεται ως βάση για την αμοιβή. Ωστόσο, οι διαφορές στον προγραμματισμό της διαθεσιμότητας, ανάλογα με την τεχνολογία που θα επιλεγεί, μπορεί να έχουν αντίκτυπο στο χρηματοδοτικό μοντέλο.

([97]) Το κόστος κύκλου ζωής περιλαμβάνει την αντικατάσταση και τη σημαντική ανακαίνιση κατασκευαστικών στοιχείων στον ΠΣΗ. Η επιλεγείσα προσφορά EPC θα περιγράφει αναλυτικά το αναμενόμενο χρονοδιάγραμμα αντικατάστασης και σημαντικής ανακαίνισης. Το εν λόγω κόστος δεν περιλαμβάνει το κόστος παράτασης της διάρκειας ζωής.

([98]) Ο νόμος τροποποιήθηκε τελευταία το 2023 και διατίθεται στη διεύθυνση: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-165.

β) του σχεδίου του εγγράφου καθορισμού όρων της συμφωνίας επενδυτή που θα συναφθεί μεταξύ του τσεχικού Δημοσίου, της ČEZ και της EDU II, στην οποία καθορίζονται οι υποχρεώσεις όσον αφορά τη χρηματοδότηση ιδίων κεφαλαίων της ČEZ για το έργο, τη μεταβίβαση μετοχών σε τρίτους καθώς και τις λεπτομέρειες των δικαιωμάτων αγοράς και πώλησης·

γ) του σχεδίου του εγγράφου καθορισμού όρων της επιστρεπτέας χρηματοδοτικής συνδρομής που πρόκειται να χορηγηθεί με απόφαση του Υπουργείου Βιομηχανίας και Εμπορίου.

(193) Οι τσεχικές αρχές δηλώνουν ότι οι όροι των ανωτέρω συμβάσεων θα οριστικοποιηθούν όταν περατωθεί η διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης για την επιλογή του αναδόχου EPC οπότε θα επιβεβαιωθούν το επενδυτικό κόστος και το κόστος λειτουργίας του έργου, καθώς και τα τεχνικά χαρακτηριστικά του. Για τον ίδιο λόγο, ορισμένα στοιχεία εισόδου για το χρηματοδοτικό μοντέλο, τα οποία θα χρησιμοποιηθούν για τον εκ νέου υπολογισμό της τιμής άσκησης της σύμβασης αγοράς, θα επικαιροποιηθούν ώστε να αντικατοπτρίζουν τους όρους της σύμβασης EPC (βλ. παράρτημα).

(194) Οι τσεχικές αρχές δηλώνουν περαιτέρω ότι οι λοιποί όροι και προϋποθέσεις των συμβατικών εγγράφων που παρατέθηκαν στην αιτιολογική σκέψη 191 ανωτέρω καθώς και τα τελικά έγγραφα χρηματοδότησης θα περιέχουν τυποποιημένες ρήτρες τις οποίες κάθε επενδυτής θα επιδίωκε και θα ανέμενε ευλόγως σε συμφωνία σχετικά με παρόμοιο έργο. Εάν τα αντίστοιχα τελικά συμβατικά έγγραφα βελτιώνουν τους συμβατικούς όρους μεταβάλλοντας την ισορροπία ανάληψης κινδύνων, τις προσδοκίες για τον συντελεστή απόδοσης ή την κάλυψη του κόστους που σχετίζεται με το έργο και τις συναφείς υποδομές προς όφελος των δικαιούχων ή εάν περιέχουν με οποιονδήποτε τρόπο περαιτέρω στοιχεία που ενδέχεται να συνιστούν κρατική ενίσχυση, οι τσεχικές αρχές δεσμεύονται να κοινοποιήσουν τα εν λόγω στοιχεία στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή πριν από την εφαρμογή τους.

(195) Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι οι πληροφορίες σχετικά με το έργο θα δημοσιεύονται στον ιστότοπο του Υπουργείου, στη διεύθυνση https://www.mpo.cz/cz/energetika/.

3.10. **Διάρθρωση χρηματοδότησης του έργου**

(196) Η συνολική απαίτηση χρηματοδότησης του έργου βάσει του αρχικού σεναρίου εκτιμήθηκε σε […] δισ. EUR (σε πραγματικούς όρους, τιμές 2020) ή […] δισ. EUR, σε ονομαστικούς όρους, και θα χρηματοδοτηθεί με αρχικά ίδια κεφάλαια ύψους 0,18 δισ. EUR από τη ČEZ στο στάδιο 1 και με κρατικό δάνειο ύψους [9,8 έως 10,8] δισ. EUR, την ΕΣΧ, στα στάδια 2 και 3.

(197) Η ČEZ δεσμεύτηκε να παράσχει επιπλέον ενδεχόμενα ίδια κεφάλαια ύψους 1,77 δισ. EUR για τη χρηματοδότηση κάθε δυνητικής υπέρβασης κόστους που δεν οφείλεται σε θεμιτούς λόγους. Οι λεπτομέρειες της προσέγγισης που θα εφαρμοστεί για τη χρηματοδότηση τυχόν υπέρβασης κόστους θα συμφωνηθούν μεταξύ της ČEZ και του Δημοσίου. Η συνολική ανώτατη δέσμευση ιδίων κεφαλαίων της ČEZ για το έργο, κατά το στάδιο ανάπτυξης και κατασκευής, θα ανέλθει σε 1,95 δισ. EUR.

(198) Οι τσεχικές αρχές εξηγούν ότι το ανώτατο όριο των υπερβάσεων είναι αποτέλεσμα της εμπορικής διαπραγμάτευσης μεταξύ των συμβαλλομένων και της αποτελεσματικής και βέλτιστης κατανομής των κινδύνων για το έργο. Οι τσεχικές αρχές θεωρούν ότι το έργο δεν θα μπορούσε να υλοποιηθεί με ανοικτή χρηματοδοτική δέσμευση.

(199) Όπως αναφέρθηκε στο σημείο 3.6.6, οι τσεχικές αρχές αναμένουν ότι το κόστος κατασκευής του έργου θα ανέλθει σε […] EUR/kW (εν μία νυκτί και, επομένως, ατόκως κατά τη διάρκεια της περιόδου κατασκευής, επίπεδο τιμών 2020) και υποθέτουν ότι τα λειτουργικά έξοδα θα είναι περίπου [25 έως 50] EUR/MWh (επίπεδο τιμών 2020), συμπεριλαμβανομένων του κόστους καυσίμου, του κόστους λειτουργίας και συντήρησης, του κόστους ανανέωσης κύκλου ζωής και του κόστους παροπλισμού και διαχείρισης αποβλήτων. Στο εναλλακτικό σενάριο ([99]), οι τσεχικές αρχές εκτιμούν ότι το κόστος κατασκευής του έργου, το οποίο δεν σχετίζεται με υπερβάσεις οφειλόμενες σε θεμιτούς λόγους, θα είναι κατά 10 % υψηλότερο.

(200) Όπως αναφέρθηκε στην αιτιολογική σκέψη 154, οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι στο χειρότερο σενάριο, με υπερβάσεις κόστους παρόμοιες με εκείνες που καταγράφηκαν στα έργα Vogtle και Hinkley Point C, το κόστος κατασκευής του έργου θα μπορούσε να ανέλθει σε [17 έως 18] δισ. EUR (πραγματικές τιμές 2023), ή […] δισ. EUR σε ονομαστικούς όρους. Σε τέτοια περίπτωση, εάν οι υπερβάσεις κόστους οφείλονται στο σύνολό τους σε θεμιτούς λόγους, το ύψος της ΕΧΣ θα ανέλθει σε […] δισ. EUR σε ονομαστικούς όρους.

([99]) «Ρεαλιστικό σενάριο» είναι ο όρος που χρησιμοποιεί η ČEZ για ένα εναλλακτικό σενάριο το οποίο υποθέτει αύξηση + 10 % του κόστους κατασκευής του έργου, το δε κόστος χαρακτηρίζεται ως μη οφειλόμενο σε θεμιτούς λόγους.

(201) Στο παρόν στάδιο οι εκτιμήσεις κόστους είναι ενδεικτικές και καταρτίστηκαν βάσει προηγούμενων περιπτώσεων. Το πραγματικό κόστος θα καθοριστεί βάσει του αποτελέσματος της διαδικασίας υποβολής προσφορών για την επιλογή του αναδόχου EPC και της τεχνολογίας που θα επιλεγεί.

3.11. **Σώρευση**

(202) Το μέτρο δεν μπορεί να σωρευθεί με άλλη ενίσχυση η οποία λαμβάνεται για την κάλυψη των ίδιων εξόδων τα οποία θα προκύψουν από το έργο.

3.12. **Διαφάνεια**

(203) Οι τσεχικές αρχές επισήμαναν ότι όλες οι σχετικές πληροφορίες που αφορούν το μέτρο θα δημοσιεύονται σε εθνικό ιστότοπο ([100]), καθώς και στο μητρώο διαφάνειας της Επιτροπής.

3.13. **Λόγοι που οδήγησαν στην κίνηση της διαδικασίας**

(204) Η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση κίνησης της διαδικασίας στις 30 Ιουνίου 2022. Η Επιτροπή διατύπωσε την προκαταρκτική άποψη ότι τα μέτρα συνιστούν κρατική ενίσχυση καθώς και αμφιβολίες σχετικά με τη συμβατότητά τους με την εσωτερική αγορά δυνάμει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ. Ειδικότερα, με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες σχετικά με την καταλληλότητα και την αναλογικότητα της ενίσχυσης και εξέφρασε ανησυχίες για δυνητικές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και των συναλλαγών.

(205) Όσον αφορά τις αμφιβολίες που διατυπώνονται στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας σχετικά με την καταλληλότητα της ενίσχυσης, η Επιτροπή εξέτασε το ζήτημα του αν ο συνδυασμός της αρχικώς προτεινόμενης σύμβασης αγοράς σταθερής τιμής με την ΕΣΧ και τον μηχανισμό προστασίας έναντι μεταβολών της νομοθεσίας ή της πολιτικής ήταν κατάλληλο μέσο για την παροχή ενίσχυσης, ειδικότερα σε σύγκριση με άλλα μέσα τα οποία θεωρήθηκαν κατάλληλα για παλαιότερες επενδύσεις στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας. Η Επιτροπή διερωτήθηκε αν ένας υψηλότερος βαθμός κινδύνου για τον δικαιούχο θα ήταν πιο ενδεδειγμένος. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή επισήμανε, με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, ότι, λόγω της προστασίας του δικαιούχου έναντι σημαντικών κινδύνων της αγοράς, ορισμένα κίνητρα για ανταγωνιστική συμπεριφορά μπορεί να αποδυναμώθηκαν, εκτίμησε δε ότι τα τρία μέτρα (δηλαδή η πρόβλεψη για τη μεταβολή της νομοθεσίας, η σύμβαση αγοράς και η ΕΧΣ) μειώνουν από κοινού σε σημαντικό βαθμό τον κίνδυνο αγοράς. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η Επιτροπή εκτίμησε ότι δεν είναι σαφές αν η εξισορρόπηση που πρότεινε η Τσεχία, μέσω της χρήσης τριών μέτρων, ήταν η κατάλληλη, ή αν θα απαιτούνταν ενδεχομένως εναλλακτικά μέσα ή η τροποποίηση των προβλεπόμενων μέτρων, ώστε να διασφαλιστεί μεγαλύτερος βαθμός έκθεσης του δικαιούχου στον κίνδυνο αγοράς ([101]).

(206) Όσον αφορά την αναλογικότητα του έργου, με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες σχετικά με το αν η 60ετής διάρκεια της σύμβασης αγοράς περιοριζόταν στην ελάχιστη αναγκαία για τη διασφάλιση της υλοποίησης του έργου. Ειδικότερα, η Επιτροπή επισήμανε ότι η διάρκεια υπερβαίνει σημαντικά την περίοδο αποπληρωμής της χρηματοδοτικής συνδρομής (30 έτη μετά την εμπορική λειτουργία, στην προκειμένη περίπτωση), καθώς και τη διάρκεια της στήριξης που έγινε δεκτή σε παλαιότερες περιπτώσεις ([102]). Η Επιτροπή επισήμανε περαιτέρω ότι, μολονότι οι μακροχρόνιες συμβάσεις αποτελούν συνήθη απαίτηση για την πραγματοποίηση μεγάλων μακροπρόθεσμων επενδύσεων, η διάρκεια της σύμβασης δεν καλύπτει κατ' ανάγκη πάντοτε ολόκληρη την οικονομική διάρκεια ζωής του έργου.

(207) Επιπλέον, με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή διατύπωσε επίσης αμφιβολίες σχετικά με το αν οι παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της απαιτούμενης απόδοσης αντικατοπτρίζουν ορθά την έκθεση του επενδυτή στον κίνδυνο. Ειδικότερα, η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες σχετικά με το ασφάλιστρο κατασκευής και λειτουργίας του πυρηνικού σταθμού που προστέθηκε στην εκτίμηση της ΑΚΠΣ, λαμβανομένων υπόψη της περιορισμένης έκθεσης του δικαιούχου στον κίνδυνο λόγω των τριών μέτρων ενίσχυσης καθώς και των δυνατοτήτων προσαρμογής της τιμής της

([100]) Διατίθεται στη διεύθυνση: https://mpo.cz/cz/energetika/novy-jaderny-zdroj/rozvoj-novych-jadernych-zdroju/.

([101]) Βλ. απόφαση κίνησης της διαδικασίας, αιτιολογικές σκέψεις 191-193.

([102]) Ό.π., αιτιολογικές σκέψεις 197-198. Ειδικότερα, η σύμβαση αγοράς για το έργο Hinkley Point C συνάφθηκε για 35 έτη, η δε περίοδος αποπληρωμής της ΕΧΣ στο έργο PAKS II ήταν μόλις 21 έτη και το μέτρο δεν συνοδευόταν από λειτουργική ενίσχυση οποιουδήποτε άλλου είδους.

σύμβασης αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας (στο εξής: ΣΑΗΕ). Κατόπιν τούτου, η Επιτροπή διερωτήθηκε αν η απαιτούμενη ROE αντικατοπτρίζει ορθά τους κινδύνους που αναλαμβάνει ο δικαιούχος και αν αντιστοιχεί σε εύλογη απόδοση για έναν επενδυτή σε τέτοια δραστηριότητα, δεδομένου ότι η σύμβαση αγοράς μεταβιβάζει τόσο τον κίνδυνο τιμής όσο και τον κίνδυνο αγοράς στην ΟΕΣ και, επομένως, στο Δημόσιο ([103]).

(208) Επιπροσθέτως, με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες σχετικά με το αν ο μηχανισμός επιμερισμού του κέρδους επί των ιδίων κεφαλαίων που πρότεινε η Τσεχία θα αποτρέπει επαρκώς την υπεραντιστάθμιση, δεδομένου ότι προβλέπει κλείδα επιμερισμού 50-50 μεταξύ του Δημοσίου και της EDU II ([104]).

(209) Επιπλέον, η Επιτροπή παρατήρησε σε σχέση με την ČEZ, ως φορέα διαχείρισης του έργου, ότι η διεξαγωγή ανοικτής διαδικασίας για την επιλογή του φορέα διαχείρισης του έργου μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση του ύψους της αναγκαίας ενίσχυσης για την υλοποίηση του έργου ([105]).

(210) Σε σχέση με τις αμφιβολίες όσον αφορά τις ενδεχόμενες αρνητικές συνέπειες για τις συναλλαγές και τον ανταγωνισμό, η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες σχετικά με την επιλογή της ČEZ, ως φορέα διαχείρισης του έργου, και για το γεγονός ότι η ČEZ επιλέχθηκε χωρίς τη διεξαγωγή διαδικασίας υποβολής προσφορών ή διαδικασίας επιλογής και, ενδεχομένως, χωρίς πραγματική συνεκτίμηση άλλων δυνητικών φορέων διαχείρισης. Στη συνέχεια, η Επιτροπή διερωτήθηκε για ποιον λόγο η ČEZ θα είναι ο πιο αποδοτικός φορέας διαχείρισης, για ποιον λόγο δεν πραγματοποιήθηκε διαδικασία υποβολής προσφορών ούτε εφαρμόστηκε άλλος μηχανισμός επιλογής και βάσει ποιων τεχνικών ή οικονομικών κριτηρίων επιλέχθηκε η ČEZ. Η επιλογή της ČEZ δημιουργεί ανησυχίες για δυνητική στρέβλωση της δομής της αγοράς λόγω της ισχυρής θέσης της ČEZ στην τσεχική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας ([106]).

(211) Επιπλέον, η Επιτροπή επισήμανε ότι δεν μπορεί να αποκλειστεί πλήρως το ενδεχόμενο χειραγώγησης των τιμών και παρακράτησης δυναμικότητας εκ μέρους της ČEZ. Για παράδειγμα, σε περιόδους στις οποίες οι τιμές της αγοράς είναι υψηλότερες από τη σταθερή τιμή της ΣΑΗΕ, δεν αποκλείεται ο όμιλος ČEZ να έχει οικονομικό κίνητρο μείωσης της παραγωγής της EDU II, ώστε άλλες μονάδες της ČEZ να μπορούν να πωλήσουν περισσότερη ενέργεια στις υψηλότερες τιμές της αγοράς. Κατά τη γνώμη της Επιτροπής, το ενδεχόμενο χειραγώγησης της αγοράς δεν μπορεί να αποκλειστεί, ειδικότερα λόγω της τρέχουσας ισχυρής θέσης της ČEZ στην αγορά σε σχέση με τη δυναμικότητα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας καθώς και την πραγματική παραγωγή στην Τσεχία. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η Επιτροπή διερωτήθηκε αν η ČEZ ή η EDU II θα είχαν κίνητρο ή την ικανότητα να χειραγωγήσουν την αγορά ([107]).

(212) Τέλος, η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες όσον αφορά τον ρόλο της ΟΕΣ στην αγορά. Ειδικότερα, η Επιτροπή επισήμανε ότι, δεδομένου ότι η ΟΕΣ μπορεί να αντισταθμίζει τις ζημίες της με κεφάλαια από το Δημόσιο, δεν είναι σαφές αν η ΟΕΣ θα έχει επαρκή κίνητρα ώστε να ενεργεί ως ιδιωτική οντότητα που αποσκοπεί στη μεγιστοποίηση του κέρδους της, εκτός εάν ο συγκεκριμένος ρόλος ανατεθεί πραγματικά σε χωριστή επιχείρηση, η οποία καθοδηγείται από στρατηγική μεγιστοποίησης των κερδών και επιλέγεται μέσω ανοικτής διαδικασίας υποβολής προσφορών που δεν καταλήγει σε εκ νέου ενοποίηση των δραστηριοτήτων συναλλαγών της ΟΕΣ με τις δραστηριότητες συναλλαγών της ČEZ. Επιπλέον, η Επιτροπή υποστήριξε ότι υπάρχει κίνδυνος η ενίσχυση προς την ΟΕΣ να έχει δευτερογενείς επιπτώσεις για τους μεγάλους καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας. Ο κίνδυνος αυτός μπορεί να επιδεινωθεί περαιτέρω από το γεγονός ότι η ΟΕΣ θα ελέγχεται από το Δημόσιο. Δεδομένου ότι δεν είναι ακόμη απολύτως σαφής ο τρόπος με τον οποίο η ΟΕΣ θα πωλεί την ηλεκτρική ενέργεια, ή σε ποιον θα την πωλεί, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο η ΟΕΣ να συνάψει διμερείς συμβάσεις με ευνοϊκούς όρους με βιομηχανικούς καταναλωτές ([108]). Τέλος, η Επιτροπή επισήμανε ότι ενδέχεται να προκληθεί στρέβλωση της αγοράς, διότι δεν είναι βέβαιο ότι η διάρθρωση της ΟΕΣ–ΣΑΗΕ μπορεί να εμποδίσει τα μηνύματα της αγοράς να φθάσουν στον φορέα διαχείρισης του σταθμού ηλεκτροπαραγωγής ([109]).

([103]) Ό.π., αιτιολογικές σκέψεις 207-208.
([104]) Ό.π., αιτιολογική σκέψη 205.
([105]) Ό.π., αιτιολογική σκέψη 209.
([106]) Ό.π., αιτιολογική σκέψη 215.
([107]) Ό.π., αιτιολογικές σκέψεις 217-218.
([108]) Ό.π., αιτιολογικές σκέψεις 221-223.
([109]) Ό.π., αιτιολογική σκέψη 224.

4. **Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΤΣΕΧΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**

(213) Η Τσεχία απέστειλε την απάντησή της στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας στις 30 Αυγούστου 2022. Με το υπόμνημά της η Τσεχία υπέβαλε πλείονες αναλύσεις ως απάντηση στις αμφιβολίες που διατύπωσε η Επιτροπή, με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, σχετικά με την καταλληλότητα, την αναλογικότητα και τις επιπτώσεις του μέτρου στις συναλλαγές και στον ανταγωνισμό.

(214) Επισημαίνεται ότι, με την απάντησή της στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Τσεχία εξετάζει τα μέτρα κρατικής ενίσχυσης όπως περιγράφονται στην εν λόγω απόφαση κίνησης της διαδικασίας. Τα τρέχοντα μέτρα στήριξης, τα οποία περιλαμβάνουν αλλαγές σε σχέση με τα αρχικώς προβλεπόμενα μέτρα και τα οποία προβλέφθηκαν για την αντιμετώπιση των προβληματισμών που διατύπωσε η Επιτροπή με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, περιγράφονται αναλυτικά στην ενότητα 3 της παρούσας απόφασης.

(215) Τα επιχειρήματα που πρόβαλε η Τσεχία περιγράφονται αναλυτικότερα κατωτέρω.

4.1. **Η θέση της Τσεχίας όσον αφορά την καταλληλότητα της ενίσχυσης**

(216) Με την απάντησή της στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Τσεχία υποστήριξε ότι, υπό τις τρέχουσες αβέβαιες και ταχέως μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς, και τα τρία μέτρα στήριξης του έργου είναι απαραίτητα για την αντιμετώπιση των ανεπαρκειών της αγοράς που σχετίζονται με την ανάπτυξη της πυρηνικής ενέργειας (δηλαδή μέγεθος της κεφαλαιακής απαίτησης, μακρά διάρκεια της έκθεσης σε μηνύματα της αγοράς για την τιμολόγηση, τα οποία είναι επίσης στρεβλωμένα από παρεμβάσεις, και μακρά διάρκεια της έκθεσης σε πολιτικές αποφάσεις), όπως αναγνώρισε η Επιτροπή στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας ([110]). Κατά την Τσεχία, απαιτούνται χωριστές αλλά αλληλένδετες δημόσιες παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση των ανωτέρω ανεπαρκειών της αγοράς.

(217) Πρώτον, ελλείψει χρηματοδότησης υπό όρους της αγοράς από ιδιωτικές πηγές λόγω της μεγάλης κλίμακας των επενδύσεων και άλλων κινδύνων που σχετίζονται με την ανάπτυξη έργων πυρηνικής ενέργειας, η ΕΧΣ θα μετριάσει τον υψηλό κίνδυνο της κεφαλαιακής απαίτησης.

(218) Δεύτερον, η μακρά διάρκεια της έκθεσης σε μηνύματα της αγοράς για την τιμολόγηση εκθέτει το έργο σε υψηλό κίνδυνο εσόδων με αντίστοιχα υψηλά πάγια έξοδα, με αποτέλεσμα πολύ υψηλή λειτουργική μόχλευση, κίνδυνο τον οποίο οι ιδιώτες επενδυτές δεν έχουν τη διάθεση να αναλάβουν. Ο κίνδυνος αυτός θα αντιμετωπιστεί με τη μακροχρόνια προστασία των τιμών η οποία παρέχεται από τους όρους της σύμβασης αγοράς ([111]).

(219) Τρίτον, η μακρά διάρκεια της έκθεσης στον κίνδυνο πολιτικών αποφάσεων, ο οποίος είναι παρών σε όλα τα στάδια του έργου (συγκεκριμένα, από την ανάπτυξη έως τον παροπλισμό), θα αντιμετωπιστεί με τον μηχανισμό προστασίας έναντι μεταβολών της νομοθεσίας ή της πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας για «θεμιτούς λόγους» που προβλέπεται στη σύμβαση αγοράς.

(220) Προς στήριξη των προαναφερθέντων, οι τσεχικές αρχές υπέβαλαν κατάλογο έργων στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας τα οποία εγκαταλείφθηκαν λόγω μίας ή περισσότερων από τις προαναφερθείσες ανεπάρκειες της αγοράς που σχετίζονταν με την ανάπτυξη έργων ηλεκτροπαραγωγής από πυρηνική ενέργεια. ([112])

(221) Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν περαιτέρω ότι, επιπλέον των ανωτέρω κυριότερων ανεπαρκειών της αγοράς, οι τρέχουσες συνθήκες της αγοράς έχουν αυξήσει σημαντικά τους κινδύνους για τους φορείς διαχείρισης νέων έργων στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας. Οι κίνδυνοι αυτοί περιλαμβάνουν i) τη συνεχιζόμενη μετατόπιση της τεχνολογίας, για παράδειγμα, προς τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και το υδρογόνο, η οποία μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τον παραγκωνισμό της

([110]) Ό.π., αιτιολογικές σκέψεις 182 έως 184.

([111]) Στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, για την περιγραφή της σύμβασης αγοράς χρησιμοποιήθηκε ο όρος «συμφωνία αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας» (ΣΑΗΕ). Κατά τη διάρκεια της επίσημης έρευνας, η Τσεχία επικαιροποίησε τον όρο αυτό στις συμβάσεις της και επέλεξε τη χρήση του όρου «σύμβαση αγοράς». Για λόγους συνέπειας, στην παρούσα απόφαση χρησιμοποιείται ο επικαιροποιημένος όρος ο οποίος αντικατοπτρίζει ορθώς το τρέχον μέτρο.

([112]) *Πρώτον*, οι τσεχικές αρχές ανέφεραν ορισμένα παραδείγματα έργων τα οποία εγκαταλείφθηκαν λόγω της ανεπάρκειας της αγοράς που σχετίζεται με το μεγάλο μέγεθος των κεφαλαιακών απαιτήσεων. Οι τσεχικές αρχές ανέφεραν, συγκεκριμένα το έργο Horizon στο Ηνωμένο Βασίλειο, το έργο Belene στη Βουλγαρία και το έργο Virgil C. Summer στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. *Δεύτερον*, οι τσεχικές αρχές υποστήριξαν ότι το έργο Temelín II (σταθμοί 3 και 4) στην Τσεχία εγκαταλείφθηκε εν μέρει λόγω της έλλειψης μηχανισμού κρατικής στήριξης για τον μετριασμό των κινδύνων μεταβλητότητας των τιμών της αγοράς. *Τρίτον*, η Τσεχία εξήγησε ότι τα νέα έργα στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας εκτίθενται σε πολιτικές αλλαγές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής τους και ότι οι αλλαγές αυτές μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά τη βιωσιμότητα και τη δυνατότητα χρηματοδότησης έργων. Οι τσεχικές αρχές ανέφεραν τα έργα Olkiluoto 4 και Hanhikivi 1 στη Φινλανδία, τα οποία εγκαταλείφθηκαν ως αποτέλεσμα αποφάσεων πολιτικής.

πυρηνικής τεχνολογίας από πηγές με ελάχιστο οριακό κόστος παραγωγής, ii) το μακροοικονομικό περιβάλλον, το οποίο υφίσταται πληθωριστικές πιέσεις και αλλαγές, μεταξύ άλλων, όσον αφορά τα επιτόκια και τις συναλλαγματικές ισοτιμίες, iii) τη μεταβλητότητα των τιμών αγοράς των βασικών εμπορευμάτων, η οποία συνεπάγεται μεταβλητότητα των τιμών της ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και εντελώς απρόβλεπτα γεγονότα («μαύροι κύκνοι») —όπως την επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, η οποία προκάλεσε διαταραχές στην αγορά και στην αλυσίδα εφοδιασμού.

(222) Επιπλέον, οι τσεχικές αρχές παρουσίασαν αντιπαραδείγματα, σύμφωνα με τα οποία, εάν αφαιρεθεί οποιοδήποτε από τα τρία μέτρα στήριξης του έργου, οι κυριότεροι κίνδυνοι που περιγράφηκαν ανωτέρω δεν θα μετριαστούν, με αποτέλεσμα να θιγεί η βιωσιμότητα του έργου και να προκύψει μη αποδεκτός κίνδυνος για τον φορέα διαχείρισης του έργου και, τελικώς, να μην πραγματοποιηθεί η παράδοση του έργου.

(223) Με το πρώτο αντιπαράδειγμα, οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι η ΕΧΣ παρέχει το κεφάλαιο που απαιτείται για την κατασκευή του νέου πυρηνικού σταθμού και μετριάζει τον κίνδυνο ανεπάρκειας της αγοράς λόγω του πολύ μεγάλου μεγέθους της κεφαλαιακής απαίτησης και του υψηλού κατασκευαστικού κινδύνου. Οι τσεχικές αρχές ισχυρίζονται ότι, χωρίς την ΕΧΣ, ο φορέας διαχείρισης του έργου δεν θα είναι σε θέση να αντλήσει κεφάλαια από τις αγορές εμπορικού χρέους για το στάδιο της κατασκευής, λόγω των προαναφερθέντων κινδύνων, με αποτέλεσμα τη μη υλοποίηση του έργου. Επιπλέον, η Τσεχία υποστηρίζει ότι, ακόμη και αν ήταν δυνατή η άντληση κεφαλαίων από τις αγορές εμπορικού χρέους, είναι πολύ πιθανό ότι η πρόσβαση σε τέτοια ιδιωτική χρηματοδότηση θα συνεπαγόταν σημαντικά υψηλότερο κόστος χρέους σε σύγκριση με το κόστος του μέτρου που προτείνει το Δημόσιο· τελικώς, τούτο θα είχε ως αποτέλεσμα υψηλότερα επίπεδα κρατικής ενίσχυσης. Πράγματι, για την επίτευξη του ίδιου επιπέδου απόδοσης ιδίων κεφαλαίων, θα απαιτούνταν υψηλότερη τιμή άσκησης στη σύμβαση αγοράς.

(224) Με το δεύτερο αντιπαράδειγμα, οι τσεχικές αρχές επισήμαναν ότι η σύμβαση αγοράς λειτουργεί ως βασικός παράγοντας μετριασμού του πολύ μεγάλου μεγέθους της κεφαλαιακής απαίτησης και της μακράς διάρκειας της έκθεσης στη μεταβλητότητα των τιμών της αγοράς. Κατά την άποψη της Τσεχίας, εάν η σύμβαση αγοράς αφαιρούνταν από τα μέτρα, οι επενδυτές δεν θα είναι συμφέρον να στηριχθούν σε αποδόσεις βάσει της αγοράς καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του έργου, ενώ συγχρόνως η πλήρης έκθεση στον κίνδυνο το κόστος καυσίμων / τα λειτουργικά έξοδα να ξεπεράσουν τις τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας, η μεταβλητότητα των ταμειακών ροών και το πρόσθετο κόστος αντιστάθμισης των κινδύνων κατά τη διάρκεια της λειτουργίας θα αποθάρρυναν περαιτέρω τους επενδυτές.

(225) Τέλος, με το τρίτο αντιπαράδειγμα, οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι οι νομικές και κανονιστικές μεταβολές και οι μεταβολές πολιτικής εκφεύγουν του ελέγχου των φορέων υλοποίησης έργων στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας και ότι τέτοιες μεταβολές συνιστούν σημαντικό κίνδυνο για νέα έργα στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας λόγω της μακροβιότητάς τους και της διάστασης απόψεων όσον αφορά τον ρόλο της πυρηνικής τεχνολογίας. Οι τσεχικές αρχές ισχυρίζονται ότι, χωρίς τον μηχανισμό προστασίας έναντι μεταβολών της νομοθεσίας ή της πολιτικής, ο φορέας διαχείρισης του έργου θα αποσυρόταν κατά πάσα πιθανότητα από το έργο με αποτέλεσμα καθυστερήσεις στα χρονοδιαγράμματα θέσης σε λειτουργία και/ή τη μη παράδοση του έργου.

(226) Κατά τη διάρκεια της επίσημης έρευνας, η Τσεχία αποφάσισε να τροποποιήσει το μέτρο και να αυξήσει τον κίνδυνο αγοράς του έργου, μέσω της αντικατάστασης της αμοιβής σταθερής τιμής στη σύμβαση αγοράς ([113]) με επικαιροποιημένο τύπο αμοιβής, ο οποίος αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της αγοράς και ανταποκρίνεται στα μηνύματα της αγοράς. Για αναλυτική περιγραφή του τύπου αμοιβής, βλ. αιτιολογικές σκέψεις 83-106 ανωτέρω.

4.2. **Η θέση της Τσεχίας όσον αφορά την αναλογικότητα της ενίσχυσης**

4.2.1. *Διάρκεια της στήριξης*

(227) Απαντώντας στις αμφιβολίες που η Επιτροπή διατύπωσε με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, σχετικά με τη διάρκεια της σύμβασης αγοράς, οι τσεχικές αρχές, πρώτον, ισχυρίστηκαν ότι η σύμβαση αγοράς πρέπει να αντιστοιχεί στο τρέχον περιβάλλον επενδυτικού κινδύνου. Ειδικότερα, οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι το επενδυτικό περιβάλλον για την ανάπτυξη της πυρηνικής ενέργειας έχει μεταβληθεί σημαντικά λόγω των αυξημένων κινδύνων που απορρέουν από τις ελλείψεις στην παγκόσμια αγορά εφοδιασμού, τις πληθωριστικές πιέσεις, τη μεταβλητότητα των αγορών συναλλάγματος και την επιδείνωση του γεωπολιτικού περιβάλλοντος στην Ευρώπη (π.χ. η ρωσική επίθεση κατά της Ουκρανίας). Οι αγορές

([113]) Βλ. απόφαση κίνησης της διαδικασίας, αιτιολογικές σκέψεις 60-65.

ενέργειας είναι ευαίσθητες σε τέτοιους γεωπολιτικούς κινδύνους, οι οποίοι προκάλεσαν πρόσφατα υψηλή μεταβλητότητα των τιμών της ενέργειας. Οι επενδυτές στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας επηρεάζονται ιδιαιτέρως από τις ανωτέρω μεταβολές λόγω της μακροβιότητας των έργων και του υψηλού κεφαλαίου που απαιτείται στην αρχή της διάρκειας ζωής των έργων. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η Τσεχία ισχυρίζεται ότι η προβλεπόμενη 60ετής διάρκεια της σύμβασης αγοράς αντιστοιχεί στο τρέχον περιβάλλον κινδύνου καθώς και ότι κάθε μείωση της διάρκειας της εν λόγω σύμβασης θα έχει ως αποτέλεσμα μεγαλύτερη έκθεση στον επενδυτικό κίνδυνο και, κατά συνέπεια, υψηλότερη ROE. Κατά τις τσεχικές αρχές, τούτο θα έχει ως αποτέλεσμα υψηλότερη τιμή άσκησης στη σύμβαση αγοράς, θίγοντας τον σκοπό του έργου για προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε προσιτές τιμές.

(228) Δεύτερον, οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι όσο μεγαλύτερη είναι η διάρκεια της σύμβασης αγοράς τόσο χαμηλότερη είναι η τιμή άσκησης της σύμβασης αγοράς και τόσο μικρότερος είναι ο κίνδυνος η ηλεκτρική ενέργεια να γίνει ακριβότερη. Η Τσεχία ισχυρίστηκε ότι σύμβαση αγοράς διάρκειας μικρότερης των 60 ετών θα εκθέσει το έργο σε διευρυμένους κινδύνους. Στο πλαίσιο τέτοιων κινδύνων ο φορέας διαχείρισης του έργου θα έπρεπε να εφαρμόσει πολύ υψηλότερη τιμή άσκησης της σύμβασης αγοράς για τον σχηματισμό μεγαλύτερων αποθεματικών κεφαλαίου κίνησης καθώς και να πραγματοποιήσει υψηλότερες εισφορές στο αποθεματικό παροπλισμού ([114]) σε βραχύτερο χρονικό διάστημα, με σκοπό τη διαχείριση των κινδύνων υπό δυσμενείς συνθήκες της αγοράς (όπως μεταβλητότητα των τιμών της αγοράς) μετά τη λήξη της σύμβασης αγοράς. Συγχρόνως, οι τσεχικές αρχές υπογράμμισαν τη σημασία σταθερών και προσιτών τιμών ηλεκτρικής ενέργειας για τους καταναλωτές, οι οποίες θα επιτευχθούν με σύμβαση αγοράς ενέργειας μεγάλης διάρκειας. Τέλος, η Τσεχία ισχυρίστηκε ότι είναι αναγκαίο η διάρκεια της σύμβασης να εκτείνεται πέραν της 30ετούς περιόδου αποπληρωμής της ΕΧΣ προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το έργο δεν διακυβεύεται από τους αυξημένους κινδύνους και ότι η τιμή άσκησης της σύμβασης αγοράς παραμένει εύλογη και σταθερή μακροπρόθεσμα.

(229) Τρίτον, οι τσεχικές αρχές ισχυρίστηκαν ότι η κατανομή της λειτουργικής στήριξης καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του ΠΣΗ αποτρέπει τον κίνδυνο απροσδόκητων κερδών για τον δικαιούχο. Ειδικότερα, η Τσεχία εξήγησε ότι ο μηχανισμός αποφυγής της υπεραντιστάθμισης σε συνδυασμό με τον μηχανισμό προσαρμογής της τιμής άσκησης της σύμβασης αγοράς ανά τακτά χρονικά διαστήματα, για τη διασφάλιση αναλογικής αμοιβής, εξασφαλίζει την ελαχιστοποίηση του κινδύνου απροσδόκητων κερδών. Περαιτέρω, οι τσεχικές αρχές ανέφεραν ότι η 60ετής διάρκεια της σύμβασης αγοράς θα περιορίσει επίσης τα απροσδόκητα κέρδη τα οποία θα μπορούσαν να ανακύψουν μετά τη λήξη της σύμβασης αγοράς, σε περίπτωση σύμβασης βραχύτερης διάρκειας.

(230) Τέταρτον, η Τσεχία εξήγησε ότι η κατανομή της στήριξης καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του ΠΣΗ ελαχιστοποιεί τον συγκεκριμένο αντίκτυπο στις τιμές και μειώνει τον κίνδυνο άνισων διαγενεακών οικονομικών μεταφορών. Ειδικότερα, οι τσεχικές αρχές επισήμαναν ότι οι συμβάσεις αγοράς αποτελούν σημαντικό εργαλείο για την προστασία των καταναλωτών έναντι της μεταβλητότητας των αγορών. Επιπλέον, διάρκεια σύμβασης αγοράς του έργου αντίστοιχη της διάρκειας ζωής του ΠΣΗ παρέχει στους καταναλωτές ενέργειας μεγαλύτερη σταθερότητα όσον αφορά τον εφοδιασμό και τις τιμές, αντίθετα προς σύμβαση αγοράς με βραχύτερη διάρκεια η οποία θα εκθέσει τον φορέα διαχείρισης του έργου και τους καταναλωτές ενέργειας σε αβεβαιότητα όσον αφορά τις τιμές και τον εφοδιασμό. Σε περίπτωση σύμβασης αγοράς με διάρκεια βραχύτερη των 60 ετών, ο κίνδυνος άνισων διαγενεακών οικονομικών μεταφορών θα είναι αυξημένος, ως αποτέλεσμα της αβεβαιότητας όσον αφορά τις τιμές και τον εφοδιασμό. Επιπλέον, η Τσεχία ανέφερε ότι η λειτουργική στήριξη καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του ΠΣΗ είναι συνηθισμένη σε πολλές περιπτώσεις ΑΠΕ. Τέτοια προσέγγιση μειώνει τον κίνδυνο των επενδύσεων, καθώς παρέχει εγγυημένο επίπεδο αποδόσεων για τους επενδυτές.

(231) Πέμπτον, οι τσεχικές αρχές υποστήριξαν περαιτέρω ότι μια σύμβαση αγοράς μεγάλης διάρκειας θα ενισχύσει την εμπιστοσύνη ότι ο ΠΣΗ θα συνεχίσει να λειτουργεί καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του και θα προωθήσει την τσεχική ενεργειακή ασφάλεια. Ειδικότερα, οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι η μακρά διάρκεια της σύμβασης αγοράς θα εκπέμψει μήνυμα στην αγορά για τη μακροπρόθεσμη δέσμευση του Δημοσίου όσον αφορά την ενεργειακή ασφάλεια χαμηλών εκπομπών άνθρακα. Η εμπιστοσύνη αυτή θα μετουσιωθεί σε χαμηλότερο κόστος για το έργο.

([114]) Βλ. άρθρο 51 παράγραφος 2 του νόμου περί ατομικής ενέργειας, που διατίθεται στη διεύθυνση: https://sujb.gov.cz/fileadmin/sujb/docs/legislativa/zakony/Act_263_2016_web.pdf.

(232) Τέλος, έκτον, η Τσεχία ισχυρίζεται ότι τα μέτρα (συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης διάρκειας της σύμβασης αγοράς) προβλέπουν τη μέγιστη βιώσιμη κατανομή κινδύνων στον φορέα υλοποίησης του έργου και στον ανάδοχο, την οποία μπορούν να αναλάβουν τα συγκεκριμένα μέρη. Στο πλαίσιο της προβλεπόμενης δέσμης μέτρων, οι τσεχικές αρχές ανέφεραν ότι ο φορέας διαχείρισης του έργου αναλαμβάνει σημαντικούς κινδύνους (όπως καθυστερήσεις, υπερβάσεις κόστους, προβλήματα στην αλυσίδα εφοδιασμού, επιδόσεις του σταθμού και διακοπές ρεύματος καθώς και μεταβολές που δεν καλύπτονται από τους θεμιτούς λόγους). Επομένως, κατά την άποψη της Τσεχίας, τα προβλεπόμενα μέτρα συνιστούν αναλογική ενίσχυση η οποία έχει καθοριστεί στο κατώτατο ποσό το οποίο δεν υπερβαίνει το αναγκαίο μέτρο.

(233) Κατά τη διάρκεια της επίσημης έρευνας, η Τσεχία αποφάσισε να μειώσει τη διάρκεια της σύμβασης αγοράς από 60 σε 40 έτη (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 83-85 ανωτέρω).

4.2.2. *Κίνδυνος υπεραντιστάθμισης*

(234) Απαντώντας στις αμφιβολίες που η Επιτροπή διατύπωσε με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, σχετικά με τον κίνδυνο υπεραντιστάθμισης, οι τσεχικές αρχές ισχυρίστηκαν ότι ο προβλεπόμενος μηχανισμός αποφυγής της υπεραντιστάθμισης αρκεί για την αποφυγή της. Ο προβλεπόμενος μηχανισμός αποφυγής της υπεραντιστάθμισης περιλαμβάνει τρία βασικά εργαλεία τα οποία παρέχουν ισχυρή προστασία: συγκεκριμένα, i) τον μηχανισμό επιμερισμού του κέρδους ο οποίος, κατά την άποψη της Τσεχίας, βαίνει πέραν των αντίστοιχων διατάξεων σε έργα στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας τα οποία εγκρίθηκαν στο παρελθόν και είναι αυστηρότερος, ii) τη διαδικασία υποβολής προσφορών για την επιλογή του αναδόχου EPC, η οποία θα συμβάλει στον προσδιορισμό της τιμής της σύμβασης αγοράς ([115]), και iii) την απομόνωση από τις αγορές ενέργειας μέσω της διάρθρωσης της σύμβασης αγοράς, η οποία εμποδίζει την EDU II να λάβει υπεραντιστάθμιση ως αποτέλεσμα σημαντικών μεταβολών στη μακροπρόθεσμη τιμή της ενέργειας.

(235) Όσον αφορά το πρώτο μέτρο, οι τσεχικές αρχές ανέφεραν ότι ο προβλεπόμενος μηχανισμός μετρά τις επιδόσεις του έργου καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του και διασφαλίζει ότι κάθε επίδοση καλύτερη από την αναμενόμενη εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του. Συγκεκριμένα, όλες οι αποδόσεις που υπερβαίνουν το αρχικό σενάριο απόδοσης που αποτέλεσε αντικείμενο διαπραγμάτευσης με την EDU II υπόκεινται σε κλείδα επιμερισμού 50-50. Οι τσεχικές αρχές υπογράμμισαν περαιτέρω ότι ο προβλεπόμενος μηχανισμός επιμερισμού του κέρδους ενθαρρύνει την EDU II να επιτύχει υψηλότερες αποδόσεις και παρέχει στο Δημόσιο τη δυνατότητα να λάβει έσοδα από τον επιμερισμό του κέρδους σε περίπτωση επιδόσεων του έργου καλύτερων από τις αναμενόμενες.

(236) Επιπλέον, οι τσεχικές αρχές υποστηρίζουν ότι ο προβλεπόμενος μηχανισμός επιμερισμού του κέρδους βασίζεται στον μηχανισμό του έργου Hinkley Point C, τον οποίο η Επιτροπή ενέκρινε. Οι τσεχικές αρχές ισχυρίζονται, ωστόσο, ότι ο μηχανισμός επιμερισμού του κέρδους του έργου εξασφαλίζει μεγαλύτερο επιμερισμό μεταξύ του Δημοσίου και του φορέα εκμετάλλευσης με χαμηλότερη απόδοση ιδίων κεφαλαίων, σε σύγκριση με τον μηχανισμό του έργου Hinkley Point C. Συγκεκριμένα, ο μηχανισμός επιμερισμού του κέρδους έχει σημαντικά χαμηλότερο κατώτατο όριο επιμερισμού από εκείνο του μηχανισμού του έργου Hinkley Point C ([116]). Επιπλέον, ο μηχανισμός επιμερισμού του κέρδους του έργου Hinkley Point C ενεργοποιείται μόνον όταν ο εσωτερικός συντελεστής απόδοσης (ΜΣΚΚ) του έργου υπερβαίνει το 11,4 % (ΜΣΚΚ βασικού σεναρίου 9,02 %), ενώ ο μηχανισμός επιμερισμού του κέρδους του έργου θα ενεργοποιείται με πολύ χαμηλότερη οικονομική απόδοση για το έργο (ΜΣΚΚ βασικού σεναρίου 3,7 %). Περαιτέρω, ο μηχανισμός επιμερισμού του κέρδους του έργου έχει υψηλότερη αρχική κλείδα επιμερισμού από εκείνη του έργου Hinkley Point C (50-50 έναντι 30-70).

Διάγραμμα 2

Μηχανισμός επιμερισμού του κέρδους EDU II και Hinkley Point C […]

Πηγή: Τσεχικές αρχές.

(237) Όσον αφορά το δεύτερο μέτρο, οι τσεχικές αρχές ισχυρίζονται ότι η διαδικασία υποβολής προσφορών για τη σύναψη της σύμβασης EPC ενσωματώνει στη διαδικασία καθορισμού παραδοχών έναν ανταγωνιστικό μηχανισμό βασισμένο στην αγορά. Ο μηχανισμός αυτός διασφαλίζει ότι κάθε δυνητική υπερτίμηση που αποτυπώνεται στις μακροπρόθεσμες παραδοχές

([115]) Σύμφωνα με την Τσεχία, τούτο θα συμβεί βάσει παραδοχών που θα αναθεωρηθούν με τη διαδικασία υποβολής προσφορών για την επιλογή του αναδόχου EPC, η οποία θα ενσωματώσει τις πιο πρόσφατες αντιλήψεις της αγοράς στις μακροπρόθεσμες παραδοχές που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν.

([116]) Η Τσεχία ισχυρίζεται ότι, ενώ οι αποδόσεις του έργου Hinkley Point C πρέπει να αυξηθούν κατά 26,7 % πάνω από τον αρχικό εσωτερικό συντελεστή απόδοσης (9,02 %) για να υπάρξει οποιοσδήποτε επιμερισμός, ο μηχανισμός επιμερισμού του κέρδους του έργου εφαρμόζεται σε κάθε υπεραντιστάθμιση πάνω από τον αρχικό εσωτερικό συντελεστή απόδοσης.

ελαχιστοποιείται ως αποτέλεσμα της έκβασης της διαδικασίας υποβολής προσφορών. Στο ίδιο πνεύμα, κατά την άποψη της Τσεχίας, η διαδικασία υποβολής προσφορών για την επιλογή του αναδόχου EPC θα διασφαλίσει τον περιορισμό κάθε υπεραντιστάθμισης λόγω δυνητικών αδικαιολόγητων απρόβλεπτων συμβάντων στις υποκείμενες παραδοχές. Η Τσεχία υποστηρίζει περαιτέρω ότι η διαδικασία υποβολής προσφορών στο έργο διαφέρει από τη διαδικασία επιλογής στο έργο Hinkley Point C, στην οποία ο φορέας διαχείρισης του έργου διέθετε περισσότερα εργαλεία για να υποκινήσει την υπεραντιστάθμιση ([117]).

(238) Όσον αφορά το τρίτο μέτρο, οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι η προβλεπόμενη διάρθρωση της σύμβασης αγοράς καταργεί τον σύνδεσμο μεταξύ του φορέα διαχείρισης του έργου και της έκθεσης στις τιμές της αγοράς και, επομένως, αφαιρεί από τον φορέα διαχείρισης τη δυνατότητα να λάβει υπεραντιστάθμιση ως αποτέλεσμα μεταβολών της αγοράς (διαρθρωτικών ή σχετιζόμενων με τις τιμές). Θεωρητικά, τέτοιος κίνδυνος θα μπορούσε να υπάρξει μετά τη λήξη της σύμβασης αγοράς και, κατά την Τσεχία, τούτος είναι ένας ακόμη λόγος που συνηγορεί υπέρ ΣΑΗΕ μεγαλύτερης διάρκειας, 60 ετών, η οποία αντιστοιχεί στη διάρκεια ζωής του ΠΣΗ. Βάσει της προβλεπόμενης διάρθρωσης της σύμβασης αγοράς, η EDU II θα μπορούσε να αποκτήσει υπεραντιστάθμιση μόνον σε περιπτώσεις επιδόσεων καλύτερων από τις αναμενόμενες όσον αφορά την παραγωγή δυναμικότητας.

(239) Επιπλέον, οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι η ικανότητα του φορέα διαχείρισης του έργου να αποκομίσει κάποια περιορισμένη υπερτίμηση πάνω από τον στόχο της ROE παράγει επιθυμητά αποτελέσματα όσον αφορά τα κίνητρα και θα παράσχει κίνητρα στην EDU II ώστε να επιδείξει οικονομική συμπεριφορά παράγοντα της αγοράς. Η Τσεχία σχεδίασε και διαπραγματεύτηκε τη στήριξη για το έργο με στόχο, αφενός, τη μεταβίβαση του μέγιστου δυνατού κινδύνου στην EDU II και, αφετέρου, τη διατήρηση κινήτρων για την επίδειξη της κατάλληλης οικονομικής συμπεριφοράς από την EDU II και την ČEZ. Τα κίνητρα που περιέχονται στην προβλεπόμενη διάρθρωση παρέχουν στην EDU II τη δυνατότητα να διαχειρίζεται αποτελεσματικά τους κινδύνους, να καινοτομεί, να βελτιώνει την αποτελεσματικότητα και να παραδώσει το έργο τηρουμένων των συμφωνηθέντων όρων. Τέλος, η Τσεχία ισχυρίζεται ότι πρόσθετοι μηχανισμοί αποφυγής της υπεραντιστάθμισης για τον περιορισμό δυνητικής υπερτίμησης θα αυξήσουν τη θέση καθαρού κινδύνου της EDU II και, επομένως, ενδέχεται να μη συνάδουν με την τρέχουσα θέση ελάχιστης ενίσχυσης. Συγκεκριμένα, οι τσεχικές αρχές επισήμαναν ότι ο προβλεπόμενος μηχανισμός επιμερισμού του κέρδους προστατεύει έναντι της υπεραντιστάθμισης μέσω της μείωσης των δυνητικών υπερτιμήσεων, τούτο δε αντικατοπτρίζεται στην τρέχουσα ROE και στην τιμή άσκησης της σύμβασης αγοράς που συμφωνήθηκε μεταξύ της Τσεχίας και του φορέα διαχείρισης του έργου. Κάθε επιπλέον μέτρο για την περαιτέρω μείωση δυνητικής υπερτίμησης μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα μεγαλύτερη έκθεση στον κίνδυνο για τον φορέα διαχείρισης του έργου και, κατά συνέπεια, ενδεχομένως, υψηλότερη ROE και τιμή άσκησης της σύμβασης αγοράς.

(240) Κατά τη διάρκεια της επίσημης έρευνας, η Τσεχία αναθεώρησε τον τύπο της σύμβασης αγοράς για την αμοιβή της ČEZ (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 83-106 ανωτέρω), προκειμένου να αντικατοπτρίζει τους κινδύνους της αγοράς, και επικαιροποίησε τον μηχανισμό επιμερισμού του κέρδους (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 161-169 ανωτέρω) για την αποφυγή υπεραντιστάθμισης.

4.2.3. *Υπολογισμός της ROE στο ελάχιστο απαιτούμενο επίπεδο*

(241) Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι το προβλεπόμενο εύρος της ROE εκτιμήθηκε λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους που αντιμετωπίζει η EDU II σε σύγκριση με άλλα μεγάλα έργα ενεργειακών υποδομών. Ειδικότερα, οι κίνδυνοι του έργου ταξινομούνται σε έξι κατηγορίες: συγκεκριμένα, ανάπτυξη, κατασκευή, λειτουργία, έσοδα, χρηματοδότηση και κανονιστικό πλαίσιο. Τα συγκριτικά έργα υποδιαιρούνται σε τρεις κατηγορίες: συγκεκριμένα, i) έργα παραγωγής πυρηνικής ενέργειας (EDU II, HPC και Paks II), ii) μεγάλα έργα εμπορικών υποδομών (έργα συμβατικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής και έργα υπεράκτιας αιολικής ενέργειας) και iii) έργα υποκείμενα στους τσεχικούς ρυθμιστικούς ελέγχους των τιμών. Από την ποιοτική αξιολόγηση κινδύνων που διενήργησε η Τσεχία διαπιστώνεται ότι τα έργα παραγωγής πυρηνικής ενέργειας θεωρούνται «υψηλού» κινδύνου, ενώ τα έργα των λοιπών κατηγοριών θεωρούνται «μεσαίου» και «χαμηλού» κινδύνου. Στον πίνακα που ακολουθεί συνοψίζεται η συγκριτική ανάλυση κινδύνου όλων των παραγόντων κινδύνου και των συγκριτικών έργων που εξετάστηκαν στο πλαίσιο των έξι κατηγοριών κινδύνου.

([117]) Συγκεκριμένα, οι τσεχικές αρχές ισχυρίστηκαν ότι, στην περίπτωση του έργου Hinkley Point C, ο φορέας διαχείρισης του έργου ήταν επίσης ο πάροχος της τεχνολογίας ο οποίος προμήθευσε μεγάλο μέρος του εξοπλισμού και του σχεδιασμού, μέσω 180 και πλέον απευθείας συμβάσεων. Δεδομένου ότι ο φορέας υλοποίησης του έργου είναι επίσης εξέχουσα επιχείρηση στην αλυσίδα προμήθειας τεχνολογίας, η Τσεχία υποστηρίζει ότι διαθέτει μεγαλύτερο έλεγχο και ικανότητα για να υποκινήσει την υπεραντιστάθμιση, τις υποκείμενες παραδοχές και το κόστος μεταφοράς.

Πίνακας 4

Συνοπτική εκτίμηση κινδύνου για όλους τους παράγοντες κινδύνου και τα συγκριτικά έργα

Project	Development	Construction	Operational	Revenue	Financing	Regulatory	Overall
EDU II	High	High	High	Medium (40-year PPA)	Medium	Medium	High
				Low (i60-year PPA)			
HPC	High	High	High	Low	High	Medium	High
Paks II	High	High	High	Medium	Medium	Medium	High
Conventional power plant projects (IPPs)	Medium	Medium	Low	High	Medium	Low	Medium

Project	Development	Construction	Operational	Revenue	Financing	Regulatory	Overall
Offshore wind	Medium	Medium	Low	Low	Low	Low	Low
Czech regulated distribution	Low	Low	Low	Low	Low	Medium	Low

Πηγή: Τσεχικές αρχές.

(242) Κατά την Τσεχία, οι συνήθεις αποδόσεις για τα προαναφερθέντα συγκριτικά έργα φαίνεται ότι αντιστοιχούν στους υποκείμενους κινδύνους. Για τα έργα παραγωγής πυρηνικής ενέργειας, οι αποδόσεις κυμαίνονται από 9 έως 12,5 % [για το έργο Hinkley Point C, 11-11,5 % (με μόχλευση), 9,02 % (χωρίς μόχλευση), και για το έργο Paks II, 10,9-12,5 %]. Για τα έργα συμβατικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής, οι αποδόσεις με μόχλευση κυμαίνονται από 10 έως 11 %, ενώ για τα έργα υπεράκτιας αιολικής ενέργειας από 7 έως 9 %. Τέλος, για τα έργα διανομής ηλεκτρικής ενέργειας και αερίου που υπόκεινται στους τσεχικούς ρυθμιστικούς ελέγχους, οι αποδόσεις κυμαίνονται από 7,76 έως 7,94 %.

(243) Επιπλέον, οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι χρησιμοποιήθηκε λεπτομερής ανάλυση βασισμένη στις μεταβλητές της αγοράς για τον υπολογισμό του απαιτούμενου εύρους ROE για την EDU II. Από την εν λόγω ανάλυση προέκυψε εύρος ROE από […] έως […] %, το οποίο ευθυγραμμίζεται με την ποιοτική συγκριτική εκτίμηση κινδύνων και τις αποδόσεις για τα έργα που λήφθηκαν υπόψη στη συγκριτική αξιολόγηση. Συγκεκριμένα, χρησιμοποιήθηκαν μεταβλητές της αγοράς από την τσεχική και την ευρωπαϊκή χρηματοπιστωτική αγορά για την εκτίμηση παραμέτρων της ΑΚΠΣ, περιλαμβανομένων των τιμών του επιτοκίου μηδενικού κινδύνου, του ασφαλίστρου κινδύνων ιδίων κεφαλαίων και του συντελεστή βήτα. Επιπλέον, σε σύγκριση με τη συμβατική ενέργεια ή τα ρυθμιζόμενα δίκτυα, στην προκειμένη περίπτωση πρέπει να περιληφθεί ασφάλιστρο πυρηνικής ενέργειας, λόγω του αυξημένου κινδύνου των έργων στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας. Τούτο συμβαίνει επειδή τα έργα στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας ενέχουν ουσιώδη κίνδυνο κατασκευής και λειτουργίας, όπως προκύπτει, κατά την άποψη της Τσεχίας, από τις ιστορικές επιδόσεις και τις πρακτικές δυσχέρειες υλοποίησης έργων στον συγκεκριμένο τομέα εμπρόθεσμα και χωρίς υπερβάσεις του προϋπολογισμού. Η Τσεχία υποστηρίζει ότι, λαμβανομένης υπόψη της προστασίας που παρέχει το έργο, ενδείκνυται η χρήση ασφαλίστρου ύψους 3-3,5 %, το οποίο περιλήφθηκε στον υπολογισμό της ΑΚΠΣ από τη βάση προς την κορυφή.

(244) Επιπλέον, οι τσεχικές αρχές ανέφεραν ότι οι προβλεπόμενοι μηχανισμοί στήριξης έχουν σχεδιαστεί για τη μεταβίβαση του μέγιστου δυνατού κινδύνου στην EDU II, ενώ επαρκούν για την αντιμετώπιση των κύριων ανεπαρκειών της αγοράς.

(245) Κατά τη διάρκεια της επίσημης έρευνας, η Τσεχία πρότεινε επικαιροποιημένη ROE, η οποία περιγράφηκε στην ενότητα 3 (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 84-99 ανωτέρω).

4.3. **Η θέση της Τσεχίας όσον αφορά την επιλογή της ČEZ**

(246) Απαντώντας στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι εξετάστηκαν εναλλακτικές λύσεις για τον ρόλο του φορέα διαχείρισης του έργου και ότι η ČEZ επιλέχθηκε ως προτιμώμενη επιλογή (αιτιολογικές σκέψεις 147-148). Πριν από την επιλογή της ČEZ ως φορέα διαχείρισης του έργου, διενεργήθηκαν λεπτομερείς αναλύσεις των τριών επιλογών που εξετάστηκαν [συγκεκριμένα, i) η κοινοπραξία ιδιωτών επενδυτών, ii) ο πλειοψηφικός έλεγχος και η διαχείριση του έργου από το τσεχικό Δημόσιο και iii) επιλογή στην οποία η ČEZ είναι ο φορέας διαχείρισης του έργου] (βλ. αιτιολογική σκέψη 51 ανωτέρω). Η Τσεχία επέλεξε την τρίτη επιλογή.

(247) Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν περαιτέρω ότι η ČEZ είναι η καταλληλότερη επιλογή για τη θέση του φορέα διαχείρισης του έργου λόγω της ικανότητας και των κινήτρων που διαθέτει για να παραδώσει το έργο καθώς και για λόγους ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού, συμφερόντων εθνικής ασφάλειας και τεχνολογικής ουδετερότητας. Συγκεκριμένα:

— ως φορέας διαχείρισης του έργου, η ČEZ βρίσκεται σε ιδανική θέση για να παραδώσει το έργο λόγω της εκτενούς πείρας της στην αγορά, της φήμης της ως αξιόπιστου φορέα υλοποίησης και εκμετάλλευσης ΠΣΗ στην Ευρώπη και της ιδιότητάς της ως υφιστάμενου παραγωγού ενέργειας στην Τσεχία. Επιπλέον, ο όμιλος ČEZ συγκαταλέγεται στις δέκα μεγαλύτερες εταιρείες ενέργειας στην Ευρώπη, από απόψεως τόσο εγκατεστημένης δυναμικότητας όσο και αριθμού πελατών. Επιπροσθέτως, η ČEZ θα επενδύσει στην EDU II ίδια κεφάλαια ύψους έως 1,95 δισ. EUR, τούτο δε θα δημιουργήσει ισχυρό κίνητρο για την ČEZ ώστε να παραδώσει επιτυχώς την EDU II·

— λαμβανομένων υπόψη των στόχων της Τσεχίας για επίτευξη ουδέτερου ισοζυγίου διοξειδίου του άνθρακα έως το 2050, οι παράγοντες ασφάλειας του εφοδιασμού διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στην επιλογή του επενδυτικού μοντέλου για το έργο. Η ČEZ δεσμεύεται πλήρως να παραδώσει το έργο εντός χρονοδιαγράμματος το οποίο διαφυλάσσει την ασφάλεια του εφοδιασμού της Τσεχίας και έχει προβεί, έως τώρα, σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες προς την κατεύθυνση αυτή (π.χ. απόκτησε την τοποθεσία, εξασφάλισε τις αναγκαίες πολεοδομικές εγκρίσεις και άδειες)·

— η ČEZ, εταιρεία εισηγμένη στο χρηματιστήριο και ελεγχόμενη από το τσεχικό Δημόσιο, έχει σημαντική παρουσία στην τσεχική αγορά ενέργειας και διασφαλίζει την προστασία των συμφερόντων εθνικής ασφάλειας της Τσεχίας — ειδικότερα, σε ένα περιβάλλον στο οποίο η οικονομία της Τσεχίας εκτίθεται σε μεγάλο βαθμό σε εξωτερικές απειλές όσον αφορά την προμήθεια ενεργειακών πόρων·

— τέλος, μολονότι η ČEZ επιλέχθηκε ως φορέας διαχείρισης του έργου, ο πάροχος της πυρηνικής τεχνολογίας θα προσδιοριστεί μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών. Ο πάροχος EPC θα είναι υπεύθυνος για την κατασκευή και τη θέση σε λειτουργία του έργου και, επομένως, θα έχει σημαντική ευθύνη για τη διασφάλιση της επιτυχημένης παράδοσης του έργου.

(248) Επιπλέον, οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι η επιλογή της ČEZ συνεπάγεται σημαντικά οφέλη αποδοτικότητας και την αποφυγή πρόσθετων εξόδων και δεν απαιτεί χωριστή τοποθεσία για την ανάπτυξη του έργου. Επομένως, η συγκεκριμένη επιλογή συνεπάγεται σημαντικό πλεονέκτημα για την έγκαιρη παράδοση του έργου, το οποίο δεν μπορεί να αναπαραχθεί από εναλλακτικές δομές.

(249) Οι τσεχικές αρχές περιέγραψαν επίσης όλες τις προπαρασκευαστικές εργασίες τις οποίες έχει πραγματοποιήσει έως τώρα η ČEZ. Η προβλεπόμενη τοποθεσία για τον ΠΣΗ (EDU II) ανήκει στον όμιλο ČEZ. Η διαδικασία αγοράς της γης που απαιτείται για την κατασκευή ξεκίνησε τον Απρίλιο του 2008 και ολοκληρώθηκε το 2021 (αιτιολογική σκέψη 77). Επιπλέον, η ČEZ πραγματοποίησε μελέτες σκοπιμότητας, με στόχο τη μείωση του χρόνου και του κόστους για την Τσεχία κατά την ανάπτυξη του έργου.

(250) Επιπλέον, από τις αρχές του 2021 η ČEZ έχει εξασφαλίσει όλες τις βασικές άδειες και εγκρίσεις που απαιτούνται για την πρόοδο του έργου σύμφωνα με το σχέδιο έργου [π.χ. την άδεια για την τοποθεσία των πυρηνικών εγκαταστάσεων και την ΕΠΕ (αιτιολογικές σκέψεις 78-79)]. Η έκδοση της άδειας για την τοποθεσία της πυρηνικής εγκατάστασης απαιτεί συνήθως 6 έως 7 έτη και η εξασφάλιση της ΕΠΕ 3 έως 5 έτη.

(251) Περαιτέρω, οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι η ČEZ, ως ιδιοκτήτης και φορέας διαχείρισης πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής, γνωρίζει σε βάθος και κατανοεί τις κανονιστικές απαιτήσεις, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων αδειοδότησης, για έναν νέο ΠΣΗ καθώς και τη νομοθεσία στην Τσεχία (αιτιολογική σκέψη 149). Επιπλέον, η ČEZ και η EDU II είναι μέλη ορισμένων διεθνών οργανισμών, όπως η Παγκόσμια Ομοσπονδία φορέων εκμετάλλευσης πυρηνικών αντιδραστήρων (World Association of Nuclear Operators, WANO) ([118]), η ένωση για τις ευρωπαϊκές εναρμονισμένες απαιτήσεις για νέους πυρηνικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής (European Harmonised Requirements for New Nuclear Power Plants, EUR) ([119]), το Ινστιτούτο έρευνας για την ηλεκτρική ενέργεια (Electric Power Research Institute, EPRI) ([120]), η Παγκόσμια Πυρηνική Ένωση (World Nuclear Association, WNA) ([121]) και η Συμμαχία για την παραγωγή πυρηνικής ενέργειας II & III (Nuclear Generation II & III Alliance, NUGENIA) ([122]), και, υπό την ιδιότητα αυτή, έχουν πρόσβαση σε πρότυπα και διαδικασίες που αναγνωρίζονται και παροτρύνονται από ρυθμιστικούς φορείς ανά τον κόσμο για την προώθηση συνεχούς βελτίωσης.

(252) Οι τσεχικές αρχές υπογράμμισαν περαιτέρω τον βασικό ρόλο που διαδραματίζει το έργο για την ασφάλεια του εφοδιασμού της Τσεχίας σε ηλεκτρική ενέργεια στο μέλλον, ιδίως ενόψει του παροπλισμού μονάδων καύσης άνθρακα. Συγκεκριμένα, οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι ο βραχύτερος ορίζοντας ανάπτυξης του έργου θα συμβάλει στην αντιμετώπιση του προβλεπόμενου ελλείμματος δυναμικότητας ([123]). Η ανάπτυξη διαφορετικού έργου σε διαφορετική τοποθεσία και με σημαντικά μεγαλύτερο χρονικό ορίζοντα δεν θα αντιμετωπίσει τις άμεσες ανάγκες ασφάλειας εφοδιασμού του συστήματος.

(253) Επιπλέον, χάριν πληρότητας, η Τσεχία εξήγησε ότι, εάν οποιοσδήποτε εναλλακτικός φορέας διαχείρισης του έργου εξασφάλιζε δυνητικά κατάλληλη τοποθεσία για την εγκατάσταση πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής στο έδαφος της Τσεχίας, τούτο θα συνεπαγόταν σημαντικές καθυστερήσεις στην υλοποίηση του έργου σε σύγκριση με την επιλογή της ČEZ ως φορέα διαχείρισης του έργου. Συγκεκριμένα, στο εν λόγω εναλλακτικό σενάριο οι τσεχικές αρχές εκτιμούν καθυστερήσεις διάρκειας έως 14 ετών (σε σύγκριση με το χρονοδιάγραμμα του έργου), χωρίς να υπάρχει βεβαιότητα ότι τα στάδια χαρακτηρισμού της τοποθεσίας ή προγραμματισμού που ολοκληρώθηκαν επιτυχώς για την EDU II δεν θα αντιμετώπιζαν προβλήματα, με αποτέλεσμα την αύξηση των κινδύνων και του κόστους ανάπτυξης του έργου. Εν πάση περιπτώσει, οι τσεχικές αρχές ισχυρίζονται ότι δεν υπάρχουν στην Ευρώπη στοιχεία που να αποδεικνύουν την ανάπτυξη ΠΣΗ από τεχνολογικά ουδέτερο φορέα με πείρα στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας εκτός της χώρας του.

(254) Σε περίπτωση ανάπτυξης του έργου από φορέα διαχείρισης του έργου πλην της ČEZ, η Τσεχία εκτιμά ότι το πρόσθετο κόστος το οποίο θα ανέκυπτε και θα έπρεπε να χρηματοδοτηθεί θα ανερχόταν κατά προσέγγιση σε τουλάχιστον [200 έως 700] εκατ. EUR. Το κόστος αυτό θα περιλάμβανε κυρίως την αξία της τοποθεσίας για τον ΠΣΗ, τις μελέτες σκοπιμότητας, τις δραστηριότητες αδειοδότησης και ανάπτυξης που έχει πραγματοποιήσει έως τώρα η ČEZ, καθώς και συνέργειες με τον υφιστάμενο ΠΣΗ στο Dukovany.

(255) Τέλος, οι τσεχικές αρχές ανέφεραν ότι η επιλογή της ČEZ ως φορέα διαχείρισης του έργου εμφανίζει ομοιότητες με παλαιότερες περιπτώσεις στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας, τις οποίες αξιολόγησε η Επιτροπή και στις οποίες δεν διενεργήθηκε ανοικτή διαδικασία διαγωνισμού για την επιλογή φορέων διαχείρισης έργου λόγω των ιδιαιτεροτήτων των συγκεκριμένων έργων ([124]).

(256) Με άλλο υπόμνημα της 16ης Μαρτίου 2023, η Τσεχία επισήμανε τις ιστορικές επιδόσεις της ČEZ όσον αφορά την παράδοση και τη διαχείριση πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής. Στο παρελθόν, η ČEZ ανέπτυξε και κατασκεύασε δύο σταθμούς με εγκατεστημένη δυναμικότητα 1 125 MW στο Temelín (Τσεχία) οι οποίοι τέθηκαν σε λειτουργία το 2000 και το 2002, καθώς και τον πρώτο πυρηνικό σταθμό ηλεκτροπαραγωγής στο Dukovany με τρέχουσα εγκατεστημένη δυναμικότητα 2 040 MW. Οι εν λόγω σταθμοί τέθηκαν σε λειτουργία στο διάστημα από το 1985 έως το 1987 και η Τσεχία υπογραμμίζει ότι, κατά τη WANO, οι συγκεκριμένοι σταθμοί περιλαμβάνονται στο 20 % των σταθμών ηλεκτροπαραγωγής με την καλύτερη διαχείριση.

([118]) https://www.wano.info/.
([119]) https://www.europeanutilityrequirements.eu/fr.
([120]) https://www.epri.com/.
([121]) https://www.world-nuclear.org/.
([122]) https://snetp.eu/nugenia/.
([123]) Οι προσομοιώσεις του τσεχικού διαχειριστή συστήματος μεταφοράς όσον αφορά τις μεσοπρόθεσμες προβλέψεις επάρκειας σε τρία σενάρια [συγκεκριμένα, i) σενάριο σταδιακού παροπλισμού, στο οποίο ο παροπλισμός μονάδων ηλεκτροπαραγωγής με καύση άνθρακα προγραμματίζεται έως το 2033, ii) συντηρητικό σενάριο, στο οποίο ο παροπλισμός μονάδων ηλεκτροπαραγωγής με καύση άνθρακα προγραμματίζεται έως το 2038 και iii) σενάριο αναφοράς, στο οποίο ο παροπλισμός μονάδων ηλεκτροπαραγωγής με καύση άνθρακα προγραμματίζεται έως το 2040] δείχνουν τη σημασία της έγκαιρης θέσης σε λειτουργία νέας πηγής πυρηνικής ενέργειας για τη διασφάλιση της ασφάλειας του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια και της αυτάρκειας της Τσεχίας.
([124]) Ως παράδειγμα, οι τσεχικές αρχές ανέφεραν ότι ο διορισμός της EDF στο έργο Hinkley Point C πραγματοποιήθηκε κατόπιν πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, στην οποία απάντησε μόνον η EDF, ενώ για το έργο Paks II, η MVM Paks II διορίστηκε χωρίς ανοικτή διαδικασία διαγωνισμού, καθώς δεν υπήρχαν τότε στην αγορά άλλες αξιόπιστες εναλλακτικές δυνατότητες.

(257) Επιπλέον, πέραν των λόγων που σχετίζονται με την ασφάλεια του εφοδιασμού και την εθνική ασφάλεια, η Τσεχία τονίζει την προοπτική της χρηματοοικονομικής ασφάλειας, δεδομένου ότι η ČEZ επωφελείται της ισχυρής αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας ([125]).

(258) Τέλος, η Τσεχία διευκρίνισε ότι η διεξαγωγή διαδικασίας υποβολής προσφορών για την επιλογή φορέα διαχείρισης του έργου, δυνητικά διαφορετικού από την ČEZ, θα συνεπαγόταν σημαντικά μειονεκτήματα. Η Τσεχία υποστηρίζει κατ' ουσία ότι, σε τέτοια περίπτωση, ο ανταγωνισμός στο συγκεκριμένο επίπεδο του έργου δεν θα είχε οποιοδήποτε αποτέλεσμα όσον αφορά την επιλογή του πιο αποδοτικού φορέα. Παραπέμποντας στους λόγους που αναφέρθηκαν ανωτέρω, η Τσεχία εκτιμά ότι δεν θα προέκυπταν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα από την πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος εκ μέρους άλλων φορέων ή τη διοργάνωση διαδικασίας υποβολής προσφορών και, επομένως, τα μειονεκτήματα τέτοιας διαδικασίας, και συγκεκριμένα οι καθυστερήσεις και το πρόσθετο κόστος καθώς και οι προβληματισμοί για την ασφάλεια σε σχέση με οποιονδήποτε άλλον δυνητικό υποψήφιο, δεν θα μπορούσαν να αντισταθμιστούν. Η Τσεχία επισημαίνει επίσης ότι σε κανένα στάδιο προγραμματισμού του έργου δεν υποβλήθηκαν καταγγελίες ούτε διατυπώθηκαν αντιρρήσεις από οποιονδήποτε τρίτο όσον αφορά τον διορισμό της ČEZ ως φορέα διαχείρισης του έργου, συμπεριλαμβανομένων των απαντήσεων τρίτων στις απόφαση κίνησης της διαδικασίας.

4.4. **Η θέση της Τσεχίας όσον αφορά τον αντίκτυπο του έργου στις συναλλαγές και στον ανταγωνισμό**

4.4.1. *Δυνητική χειραγώγηση των τιμών και παρακράτηση δυναμικότητας εκ μέρους της ČEZ*

(259) Απαντώντας στους προβληματισμούς που διατύπωσε η Επιτροπή με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας σε σχέση με ενδεχόμενη παρακράτηση δυναμικότητας από την ČEZ, οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι ο όμιλος ČEZ δεν θα έχει ούτε οικονομικό κίνητρο ούτε την ικανότητα να διογκώσει τις τιμές χονδρικής μειώνοντας την παραγωγή της EDU II.

(260) Πρώτον, οι τσεχικές αρχές ισχυρίζονται ότι τούτο είναι αληθές διότι η δομή διακυβέρνησης του έργου διασφαλίζει την ανεξαρτησία της EDU II από τον όμιλο ČEZ· επομένως, περιορίζεται αποτελεσματικά η ικανότητα του ομίλου ČEZ να παρεμβαίνει αδικαιολόγητα στην καθημερινή λειτουργία του ΠΣΗ.

(261) Δεύτερον, σύμφωνα με την έκθεση Oxera ([126]), «*η θέση σε λειτουργία της EDU II έχει μικρό αλλά αισθητό αντίκτυπο στην τιμή της τσεχικής ηλεκτρικής ενέργειας*». Οι προβλέψεις στην εν λόγω μελέτη δείχνουν ότι η θέση σε λειτουργία της EDU II θα μειώσει τις τιμές της τσεχικής ηλεκτρικής ενέργειας κατά περίπου 2 EUR/MWh στο διάστημα από το 2040 έως το 2050 (αιτιολογική σκέψη 170). Βάσει των ανωτέρω, οι τσεχικές αρχές εκτιμούν ότι, εάν η EDU II διέκοπτε πλήρως τη λειτουργία της για ένα έτος, τούτο θα συνεπαγόταν απώλειες εσόδων συνολικού ύψους περίπου 450 εκατ. EUR για την EDU II ([127]), ενώ ο όμιλος ČEZ θα αντλούσε μόνο 17 εκατ. EUR (περίπου) πρόσθετων εσόδων από την πώληση του μη αντισταθμισμένου μέρους της παραγωγής για το επόμενο έτος ([128]), με αποτέλεσμα σημαντική χρηματοοικονομική ζημία για τον όμιλο ČEZ.

([125]) Παραπομπή σε απαντήσεις της Τσεχίας της 16ης Μαρτίου 2023, απάντηση στην ερώτηση 20.

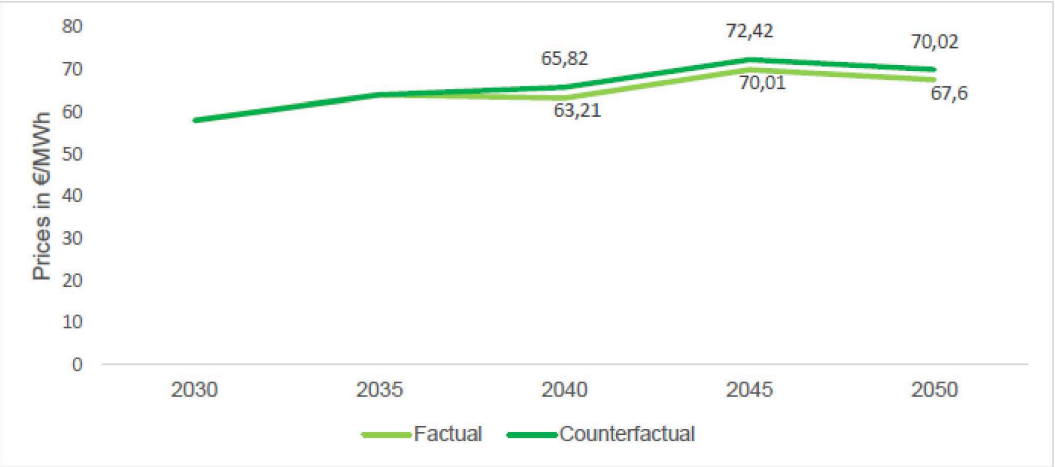
([126]) Oxera Consulting LLP, 2021, The impact of Dukovany on the Central European electricity market (Ο αντίκτυπος του σταθμού στο Dukovany στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας της κεντρικής Ευρώπης, στο εξής: έκθεση Oxera).

([127]) Υπολογισμός βάσει ετήσιας παραγωγής 9 TWh πολλαπλασιασμένης επί 50 EUR/MWh.

([128]) Υπολογισμός βάσει του 21 % ετήσιας παραγωγής 40 TWh πολλαπλασιασμένου επί 2 EUR/MWh με προσαρμογή για τον πληθωρισμό σε πραγματικές τιμές 2020.

Διάγραμμα 3

Διαφορά τιμών χονδρικής της ηλεκτρικής ενέργειας στην Τσεχία μεταξύ πραγματικού σεναρίου και αντιπαραδείγματος (2030-50)



Note: Projections taken from the Oxera model baseline (factual and counterfactual) scenarios. (In the factual scenario, the planned support measures for the construction and operation of Dukovany II are implemented, while in the counterfactual scenario, the planned measures are not implemented.)

Source: Oxera report

(262) Τρίτον, οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι, μολονότι κάποια μικρή μείωση της παραγωγής της EDU II μπορεί να είναι θεωρητικά ενδεχόμενη ([129]), μια τέτοια αλλαγή δεν είναι πιθανό να προκαλούσε οποιαδήποτε αξιοσημείωτη μεταβολή των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας, λαμβανομένου υπόψη του βαθμού διασύνδεσης των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας στην Ευρώπη. Συγκεκριμένα, οι άμεσοι γείτονες της Τσεχίας με διασυνδεδεμένες αγορές ηλεκτρικής ενέργειας είναι η Γερμανία, η Αυστρία, η Πολωνία και η Σλοβακία. Η Τσεχία ισχυρίζεται ότι το έργο θα έχει μηδενικό ή πολύ περιορισμένο αντίκτυπο στον καθορισμό των τιμών στην Τσεχία στο διάστημα από το 2030 έως το 2050. Συγκεκριμένα, η Τσεχία εκτιμά ότι η αγοραία τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας για τη διασυνδεδεμένη περιοχή καθορίζεται βάσει τιμών της ηλεκτρικής ενέργειας για ενέργεια που παράγεται εκτός Τσεχίας (έως το 98 % των ωρών από αλλοδαπούς παραγωγούς ενέργειας). Η ενέργεια που παράγεται εντός της Τσεχίας θα καλυφθεί από φυσικό αέριο και λιγνίτη και αυξημένο αριθμό ΑΠΕ. Οι εν λόγω εγκατεστημένες εντός της Τσεχίας τεχνολογίες θα καθορίζουν τις τιμές για μικρό αριθμό ωρών και μόνο.

(263) Οι τσεχικές αρχές ισχυρίζονται περαιτέρω ότι η ČEZ θα επηρεαζόταν αρνητικά εάν η ΟΕΣ έδινε εντολή στην EDU II να μειώσει την παραγωγή —ακόμη και για βάσιμους λόγους, όπως την εξισορρόπηση του συστήματος— δεδομένου ότι τέτοια μείωση θα συνεπαγόταν χαμηλότερες ταμειακές ροές για την ČEZ. Εν πάση περιπτώσει, η Τσεχία ισχυρίζεται ότι, μόλις τεθούν σε λειτουργία, οι ΠΣΗ έχουν χαμηλό οριακό κόστος λειτουργίας και δεν είναι σε θέση να διαμορφώνουν τους όγκους παραγωγής τους σε μεγάλο βαθμό.

(264) Τέταρτον, οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι η οικονομικά ορθολογική πορεία δράσης, τόσο για την EDU II όσο και για τον όμιλο ČEZ, είναι να επιδιώκουν πάντοτε τη μέγιστη δυνατή παραγωγή του ΠΣΗ, καθώς η EDU II θα αποκομίζει έσοδα μόνο από την ηλεκτρική ενέργεια που θα προμηθεύει ([130]). Οι τσεχικές αρχές παρέπεμψαν στην έκθεση Oxera, κατά την οποία «[κ]άθε μείωση της παραγωγής της EDU II θα σημαίνει απώλεια ταμειακών ροών και δυνητικά χρηματοοικονομικά προβλήματα για την EDU II, λαμβανομένου υπόψη του χαμηλού περιθωρίου κερδοφορίας βάσει του οποίου λειτουργεί το έργο με την επί του παρόντος προβλεπόμενη τιμή των 50 EUR/MWh της ΣΑΗΕ ([131])». Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν περαιτέρω ότι το λειτουργικό περιθώριο κέρδους της EDU είναι κατά μέσο όρο [40 έως 50] %, μειώνεται δε στο 6 %, όταν λαμβάνονται υπόψη το κόστος και η εξόφληση της ΕΧΣ. Μείωση του συντελεστή φορτίου από τον προβλεπόμενο [75 έως 100] % σε ποσοστό κάτω του [70 έως 90] % θα εξαφανίσει τα διαθέσιμα μετρητά για την εξυπηρέτηση του χρέους και θα έχει δυνητικώς ως αποτέλεσμα την αδυναμία της EDU II να εξυπηρετήσει την ΕΧΣ. Μείωση σε ποσοστό κάτω του [40 έως 60] % θα έχει ως αποτέλεσμα οι ταμειακές ροές να μην επαρκούν για την κάλυψη του λειτουργικού κόστους.

([129]) Η συγκεκριμένη διαμόρφωση της παραγωγής του ΠΣΗ θα καθοριστεί βάσει της τεχνολογίας EPC που θα επιλεγεί.

([130]) Αντιστρόφως, οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι δεν θα ήταν οικονομικά ορθολογικό για την EDU II να μειώσει την παραγωγή της κάτω του χαμηλότερου ορίου (δηλαδή 84 %), το οποίο αντιπροσωπεύει την ποσότητα από την οποία οι ταμειακές ροές για την εξυπηρέτηση του χρέους δεν επαρκούν πλέον.

([131]) Βλ. έκθεση Oxera.

(265) Όσον αφορά τους προβληματισμούς που η Επιτροπή διατύπωσε με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας σχετικά με δυνητική χειραγώγηση των τιμών από τη ČEZ, οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι το μερίδιο αγοράς της ČEZ στην Τσεχία και στις γειτονικές αγορές θα αυξηθεί μόνον οριακά ως αποτέλεσμα της εγκατεστημένης δυναμικότητας παραγωγής με δυνατότητα μεταφοράς της EDU II και θα έχει περιορισμένο αντίκτυπο στην ισχύ της ČEZ στην αγορά. Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν περαιτέρω ότι η αύξηση του μεριδίου αγοράς, μέσω της επένδυσης του έργου σε ηλεκτρική πυρηνική ενέργεια, θα αντισταθμιστεί από τη μείωση του μεριδίου αγοράς ως αποτέλεσμα της μικρότερης επένδυσης σε μονάδες με καύση άνθρακα και του προγραμματισμένου παροπλισμού υφιστάμενου ΠΣΗ. Εν πάση περιπτώσει, η Τσεχία ισχυρίζεται ότι η ΟΕΣ είναι ειδικά σχεδιασμένη για την αποφυγή ενδεχόμενων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού.

(266) Η Τσεχία αμφισβητεί επίσης ότι η σχετική αγορά θα περιλαμβάνει μόνον τη Τσεχία. Λόγω της συνεχιζόμενης υλοποίησης μηχανισμών σύζευξης αγορών και του στόχου απανθρακοποίησης της Ευρώπης μέσω της ενσωμάτωσης ΑΠΕ, η Τσεχία ισχυρίζεται ότι η διασυνδεσιμότητα μεταξύ των συστημάτων ηλεκτρικής ενέργειας των κρατών μελών αναμένεται να αυξηθεί ([132]). Θα πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη η δυνατότητα μελλοντικών επανεξετάσεων των ζωνών προσφοράς και το ενδεχόμενο διασυνοριακών συγχωνεύσεων ζωνών προσφοράς. Επομένως, η Τσεχία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η σχετική αγορά είναι ευρύτερη της Τσεχίας, τούτο δε έχει αντίκτυπο στα μερίδια αγοράς της ČEZ ως ακολούθως:

(267) Ειδικότερα, οι τσεχικές αρχές ισχυρίζονται ότι η δυναμικότητα που θα παραγάγει η EDU II δεν θα επηρεάσει σημαντικά την ισχύ του ομίλου ČEZ στην αγορά της Τσεχίας ([133]). Συγκεκριμένα, οι τσεχικές αρχές εκτιμούν ότι η δυναμικότητα παραγωγής με δυνατότητα μεταφοράς της EDU II θα ανέλθει μόλις στο 4 % της τσεχικής αγοράς και περίπου στο 0,8 % της σχετικής γεωγραφικής αγοράς του έργου το 2040 ([134]). Κατά την Τσεχία, το προβλεπόμενο μερίδιο αγοράς του ομίλου ČEZ μειώνεται σημαντικά στο διάστημα από το 2030 έως το 2050 και, εάν η EDU II τεθεί σε λειτουργία, το μερίδιο αγοράς του ομίλου θα αυξηθεί μόλις κατά 4,08 % / 0,76 % (το 2040) και 6,97 % / 0,76 % (το 2050) στην Τσεχία και στη σχετική γεωγραφική αγορά, αντιστοίχως. Τέτοια αύξηση του μεριδίου αγοράς του ομίλου, βάσει της δυναμικότητας της EDU II, δεν αναμένεται να έχει ουσιώδη αντίκτυπο στην ισχύ στην αγορά του ομίλου στην Τσεχία ή στις γειτονικές αγορές.

Πίνακας 5

Μερίδιο αγοράς της ČEZ όσον αφορά την εγκατεστημένη δυναμικότητα παραγωγής με δυνατότητα μεταφοράς (2020-50), πραγματικό σενάριο

Year	Market shares in Czech Republic	Increase in market shares in Czech Republic due to Dukovany II	Market shares in Czech Republic incl. import capacities	Market shares in Czech Republic and four neighbours incl. import capacities	Increase In market shares in Czech Republic and four neighbours due to Dukovany II
2020	80,20%	-	60,29%	6,50%	-
2030	70,37%	-	50,64%	5,89%	-
2035	70,82%	-	49,25%	5,67%	-
2040	71,43%	4,08%	45,06%	5,38%	0,76%
2045	70,40%	5,37%	42,92%	4,86%	0,77%
2050	44,17%	6,97%	28,40%	3,46%	0,77%

Note: Dispatchable capacity includes all thermal, nuclear, and pumped storage hydro plants. Data for 2020 were provided by ČEPS. Market shares 2030–50 is based on the Oxera model, which takes the ČEPS and TYNDP 2020 data as a basis. Projections taken from the Oxera model baseline (factual) scenario.

Source: Oxera report

([132]) Βλ. αιτιολογική σκέψη 13 και υποσημείωση 6.

([133]) Ο όμιλος ČEZ αντιπροσωπεύει το 61 % των πάγιων στοιχείων παραγωγής της Τσεχίας, το 35 % των προμηθευτών και το 53 % της εξόρυξης λιγνίτη, τον Δεκέμβριο του 2023.2022. Βλ. όμιλος ČEZ, Clean Energy of Tomorrow, Investment Story (Η καθαρή ενέργεια του αύριο, Μια επενδυτική ιστορία), Δεκέμβριος 2023 https://www.cez.cz/webpublic/file/edee/ospol/fileexport/investors/investment-stories2022.

([134]) Η σχετική γεωγραφική αγορά του έργου περιλαμβάνει την Τσεχία και τις γειτονικές χώρες της με διασυνδεδεμένες αγορές ηλεκτρικής ενέργειας (συγκεκριμένα, Γερμανία, Αυστρία, Πολωνία και Σλοβακία).

Πίνακας 6

Εκτίμηση του μελλοντικού μεριδίου αγοράς της ČEZ όσον αφορά την παραγωγή, σύμφωνα με την Τσεχία

Year	CEZ market shares in Czech Republic incl. net imports	Dukovany II market shares in Czech Republic incl. net imports	CEZ market shares in Czech Republic and four neighbours	Dukovany II market shares in Czech Republic and four neighbours
2019	70,48%	-	7,32%	-
2020	64,29%	-	6,94%	-
2030	73,02%	-	5,29%	-
2035	71,24%	-	4,92%	-
2040	45,15%	12,83%	2,89%	0,82%
2045	42,61%	12,40%	2,76%	0,80%
2050	18,98%	10,27%	1,40%	0,76%

Note: Projections taken from the Oxera model baseline (factual) scenario.

Source: ČEPS, ENTSO–E Transparency platform, CEZ, APG, SMARD Strommarktdaten, Oxera model.

(268) Επιπλέον, οι τσεχικές αρχές ισχυρίστηκαν ότι κύριος στρατηγικός στόχος του ομίλου ČEZ υπήρξε η αποδοτική διαχείριση πυρηνικών σταθμών καθώς και μονάδων εξόρυξης λιγνίτη και σταθμών ηλεκτροπαραγωγής με καύση άνθρακα. Ωστόσο, οι σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής με καύση άνθρακα (οι οποίοι αντιπροσώπευαν το 45 % της εγκατεστημένης δυναμικότητας σε GW και το 39 % της συνολικής παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας σε TWh το 2019) πρόκειται να καταργηθούν σταδιακά σύμφωνα με τις απαιτήσεις απανθρακοποίησης της ΕΕ. Η ČEZ έχει δεσμευτεί να επιτύχει ουδέτερο ισοζύγιο διοξειδίου του άνθρακα έως το 2050 και έχει προγραμματίσει να μειώσει τη δυναμικότητα από σταθμούς με καύση άνθρακα σχεδόν κατά το ήμισυ, σε 3 GW έως το 2025 και σε 2 GW έως το 2030. Στην Τσεχία, ο άνθρακας αντιπροσωπεύει επί του παρόντος περίπου το ήμισυ της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και θα αντικατασταθεί εν μέρει από την πυρηνική ενέργεια και, σε μικρότερο βαθμό, από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ([135]).

Πίνακας 7

Μερίδιο επιμέρους καυσίμων στη μεικτή παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στην Τσεχία

	2016	2040 target level according to the State Energy Policy
Coal and other solid non-renewable fuels	50%	11-21%
Nuclear energy	29%	46-58%
Natural gas	8%	5-15%
Renewable and secondary energy sources	13%	18-25%
Total	**100%**	**100%**

Source: Czech Republic (2019), 'National Energy and Climate Plan of the Czech Republic', November.

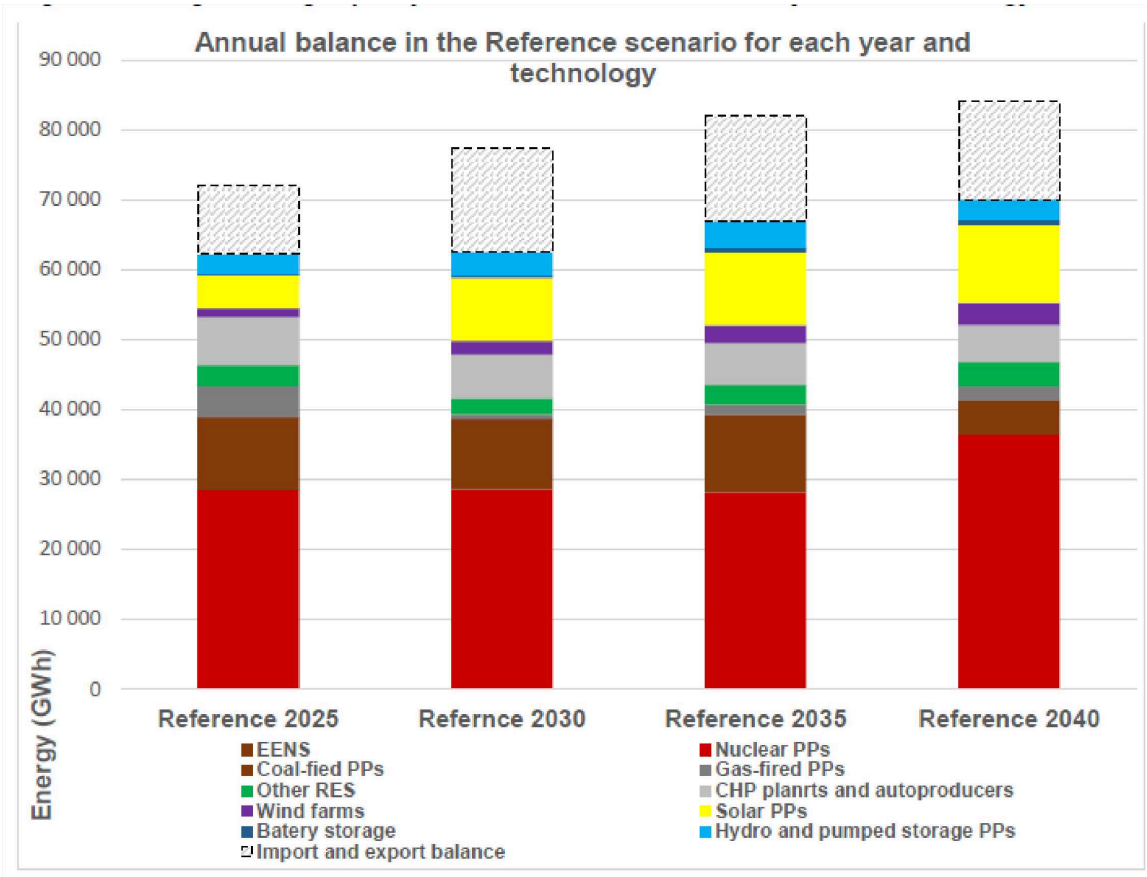
([135]) Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι, μολονότι η Τσεχία επιδιώκει την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η χώρα έχει περιορισμένες δυνατότητες επέκτασης της παραγωγής ΑΠΕ σε μεγαλύτερη κλίμακα, λόγω γεωγραφικών, γεωλογικών και κλιματικών παραγόντων, σε συνδυασμό με το υψηλό κόστος των διαθέσιμων τεχνολογιών.

(269) Ως αποτέλεσμα των στόχων μείωσης των εκπομπών, σημαντική ποσότητα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από άνθρακα θα αποσυρθεί στην Τσεχία και θα απαιτηθούν νέες επενδύσεις σε παραγωγική ικανότητα από πυρηνική ενέργεια, ΑΠΕ και φυσικό αέριο για την κάλυψη του κενού ([136]). Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με καύση λιθάνθρακα και λιγνίτη αναμένεται να καταργηθεί σταδιακά πλήρως το 2037, με αποτέλεσμα μείωση της δυναμικότητας κατά περίπου 6,5 GW ([137]).

(270) Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι η EDU II διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων της τσεχικής κυβέρνησης για τη μείωση των εκπομπών και συμβάλλει συγχρόνως στην αναγκαία ασφάλεια του εφοδιασμού στην Τσεχία. Οι νέοι πυρηνικοί σταθμοί προορίζονται να αντικαταστήσουν μέρος της τρέχουσας δυναμικότητας παραγωγής των μονάδων με καύση λιγνίτη και λιθάνθρακα καθώς και των πυρηνικών σταθμών που πρόκειται να αποσυρθούν στο Dukovany στο διάστημα από το 2045 έως το 2047 ([138]). Η Τσεχία ισχυρίζεται επίσης ότι το έργο δεν θα εκτοπίσει τις επενδύσεις σε παραγωγή χερσαίας αιολικής ενέργειας. Στο διάστημα από το 2030 έως το 2050 πρόκειται να εγκατασταθεί η ίδια δυναμικότητα παραγωγής ενέργειας από αιολική ενέργεια στα σενάρια με το έργο και χωρίς το έργο, μολονότι η εγκατάσταση θα πραγματοποιηθεί λίγο αργότερα σε περίπτωση υλοποίησης του έργου.

Διάγραμμα 4

Καθαρή δυναμικότητα παραγωγής στο σενάριο αναφοράς ανά έτος και τεχνολογία



Πηγή: Τσεχικές αρχές.

([136]) Όλες οι μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με καύση λιγνίτη και λιθάνθρακα, δυνητικώς εξαιρουμένων ορισμένων μονάδων συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας (στο εξής: ΣΠΗΘ), αναμένεται ότι θα παύσουν να λειτουργούν έως το 2038 στο πλαίσιο του πρόσφατου σχεδίου για τη σταδιακή κατάργηση των πλέον ρυπογόνων σταθμών ηλεκτροπαραγωγής. Βλ. Τσεχική Επιτροπή Άνθρακα, 2020, «Πρακτικά της 7ης συνεδρίασης της Επιτροπής Άνθρακα», 4 Δεκεμβρίου 2020, σ. 6-7, διατίθεται στη διεύθυνση: https://www.mpo.cz/assets/cz/rozcestnik/ministerstvo/kalendar-akci-vse/2021/2/Zapis-z-jednani-UK-_4-12-2020_.pdf.

([137]) Βάσει στοιχείων που υπέβαλε ο ČEPS.

([138]) Σύμφωνα με στοιχεία του ČEPS, οι τέσσερις υφιστάμενοι πυρηνικοί σταθμοί στο Dukovany (καθένας με δυναμικότητα περίπου 510 MW) πρόκειται να παροπλιστούν ως ακολούθως: ένας σταθμός στο τέλος του 2045, ένας σταθμός στο τέλος του 2046 και δύο σταθμοί στο τέλος του 2047.

(271) Έκτον, η Τσεχία ισχυρίζεται ότι, λόγω της υποχρέωσης που υπέχει η ČEZ δυνάμει της σύμβασης αγοράς να πωλεί τη συνολική παραγωγή της EDU II στην ΟΕΣ καθώς και των δεσμεύσεων της Τσεχίας όσον αφορά τη διαπραγμάτευση της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από τον ΠΣΗ κατά τη διάρκεια ζωής του (βλ. σημείο 3.6.4), τυχόν αύξηση της δυναμικότητας παραγωγής την οποία συνεπάγεται η παρούσα επένδυση δεν αναμένεται ότι θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της ηλεκτρικής ενέργειας που είναι διαθέσιμη προς πώληση σε πελάτες της ČEZ.

(272) Τέλος, η Τσεχία ισχυρίζεται ότι ο κρίσιμος χαρακτήρας ([139]) της ČEZ, σύμφωνα με τον δείκτη εναπομένουσας προσφοράς (στο εξής: δείκτης RSI), ο οποίος χρησιμοποιείται συχνά για την αξιολόγηση της ικανότητας παραγωγού ενέργειας να ενεργεί ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές του, θα μειωθεί σημαντικά στο μέλλον:

Διάγραμμα 5

Κρίσιμος χαρακτήρας της ČEZ βάσει του δείκτη RSI, σύμφωνα με την Τσεχία

Figure 6.10 Share of hours in which CEZ' RSI is below 1, factual and counterfactual scenarios (2030–50)



Note: Projections taken from the Oxera model baseline (factual and counterfactual) scenarios.

Source: Oxera model based on TYNDP 2020 and ČEPS data.

4.4.2. *Ρόλος της ΟΕΣ στην αγορά*

(273) Όσον αφορά τον ρόλο της ΟΕΣ στην αγορά, οι τσεχικές αρχές ισχυρίστηκαν ότι η εμπορική συμφωνία που περιβάλλει την ΟΕΣ έχει αφεθεί σκοπίμως ανοικτή και ευέλικτη, ώστε να είναι κατάλληλα σχεδιασμένη για την πρόληψη ενδεχόμενων στρεβλώσεων της αγοράς.

(274) Η Τσεχία εξήγησε ότι η ΟΕΣ θα είναι πλήρως ανεξάρτητη από την EDU II και τον όμιλο ČEZ και θα διαθέτει χωριστή δομή διακυβέρνησης και διαχείρισης. Η ΟΕΣ θα συναλλάσσεται με την EDU II (και με την ČEZ, κατά περίπτωση) υπό συνθήκες πλήρους ανταγωνισμού. Οι τσεχικές αρχές ανέφεραν ότι η συγκεκριμένη δομή διακυβέρνησης διαχωρίζει, αφενός, τη λήψη αποφάσεων για τη στρατηγική συναλλαγών, η οποία ανατίθεται στην ΟΕΣ και έχει αντίκτυπο στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, και, αφετέρου, την ανάπτυξη και τη λειτουργία του ΠΣΗ, οι οποίες ανατίθενται στην EDU II.

(275) Οι τσεχικές αρχές διέκριναν περαιτέρω μεταξύ της προσέγγισης της ΟΕΣ, που προτείνεται από το έργο, και των μέτρων που λήφθηκαν σε άλλες περιπτώσεις στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας σε σχέση με τους μηχανισμούς εμπορικής διάρθρωσης και αγοράς του ΠΣΗ. Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι η καινοτομία της προσέγγισης της ΟΕΣ, σε σχέση με άλλες περιπτώσεις, έγκειται στη σύσταση χωριστής οντότητας η οποία είναι ανεξάρτητη από τον φορέα εκμετάλλευσης του ΠΣΗ.

([139]) Με την ανάλυση κρίσιμου χαρακτήρα εξετάζεται αν οι σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής που ανήκουν σε συγκεκριμένη εταιρεία είναι απαραίτητοι για την κάλυψη της ζήτησης σε συγκεκριμένη περίοδο, δηλαδή απαιτείται τουλάχιστον ένα μεγαβάτ παραγωγής της εταιρείας. Σε τέτοια περίπτωση, η εταιρεία θα μπορούσε να εκμεταλλευθεί τη συγκεκριμένη ισχύ της στην αγορά. Η ανάλυση κρίσιμου χαρακτήρα εξετάζει μόνον το ενδεχόμενο ύπαρξης ισχύος στην αγορά, ως σύνολο, και όχι το αν ισχύς στην αγορά μπορεί να ανακύψει υπό συγκεκριμένες περιστάσεις, όπως όταν υπάρχουν περιορισμοί μεταφοράς.

Η EDU II θα είναι ο ιδιόκτητης και ο φορέας εκμετάλλευσης του ΠΣΗ και θα παράγει ηλεκτρική ενέργεια κατέχοντας μόνον άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Η ΟΕΣ, η οποία θα κατέχει άδεια διαπραγμάτευσης ηλεκτρικής ενέργειας, θα αγοράζει το σύνολο της παραγόμενης από την EDU II δυναμικότητας. Η ΟΕΣ θα πωλεί την παραγωγή της EDU II στην αγορά χονδρικής και θα είναι επίσης συμβαλλόμενο μέρος με ευθύνη εξισορρόπησης έναντι του ΟΤΕ ως συναλλασσόμενος σε ηλεκτρική ενέργεια. Επομένως, η EDU II δεν θα συναλλάσσεται με άλλους συμμετέχοντες στην αγορά (πλην της ΟΕΣ) και δεν θα εκτίθεται στις συνθήκες της αγοράς. Οι τσεχικές αρχές υπογράμμισαν ότι σκοπός της εν λόγω διάρθρωσης είναι ο περιορισμός του κινδύνου δυνητικών στρεβλώσεων της αγοράς λόγω της ισχύος στην αγορά.

Πίνακας 8

Σύγκριση εμπορικής διάρθρωσης EDU II (στον πίνακα που ακολουθεί αναφέρεται ως «Dukovany II»), HPC και Paks II

	Owner/operator of assets	Trading entity	Price mechanism for the offtake of generated electricity
Dukovany II	State support **recipient** (EDUII)	The Supply SPV, wholly owned by the State [**Counterparty** to some of the state support]	Power Purchase Agreement *(pre-determined PPA price for the full generation volume)*
Hinkley Point C	State aid **recipient** (the NPP)		Contracts for Difference *(market price topped up or reduced to match the pre-determined Strike Price)*
Paks II	State aid **recipient** (the power plant)		Market price *(with the condition that at least 30% of the generation must be sold on the open market and bilateral contracts must be limited to less than 70% of the output)*

Πηγή: Τσεχικές αρχές.

(276) Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν περαιτέρω ότι προβλέπεται ότι η ΟΕΣ θα συστήσει ίδια υπηρεσία συναλλαγών και σχετικών πράξεων στο εσωτερικό της, πλην όμως, εάν τούτο θεωρηθεί πιο ενδεδειγμένο και πιο αποδοτικό από άποψη κόστους, η ΟΕΣ μπορεί να εξετάσει το ενδεχόμενο διεξαγωγής ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών για την εξωτερική ανάθεση της λειτουργίας συναλλαγών στο μέλλον.

(277) Επιπλέον, οι τσεχικές αρχές ανέφεραν ότι η ΟΕΣ θα θεσπίσει στρατηγική συναλλαγών ελαχιστοποίησης του κινδύνου, η δε προσέγγισή της θα συνίσταται στην αποφυγή τυχόν αρνητικών συνεπειών στην αγορά. Ειδικότερα, το προβλεπόμενο εμπορικό μοντέλο αναμένεται να παράσχει κίνητρα για τη μεγιστοποίηση των εσόδων, για το τσεχικό Δημόσιο, από τις πωλήσεις ηλεκτρικής ενέργειας της ΟΕΣ και, κατά συνέπεια, για την ελαχιστοποίηση του ύψους της ενίσχυσης που θα διοχετευθεί στο έργο. Όσον αφορά τη στρατηγική συναλλαγών που θα εφαρμόζει, η ΟΕΣ θα δραστηριοποιείται πρωτίστως στην τσεχική χονδρική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, με την επισήμανση όμως ότι υπάρχει υψηλός βαθμός διασύνδεσης στην περιοχή και σύζευξης αγορών επόμενης ημέρας με τις γειτονικές χώρες. Καθώς αναμένεται μεγέθυνση των αγορών και αύξηση των επιπέδων ρευστότητας στο μέλλον, ιδίως λαμβανομένου υπόψη ότι οι αγορές επόμενης ημέρας ολοκλήρωσαν τη σύζευξη μεταξύ των περιφερειών Γερμανία-Πολωνία-Αυστρία και Τσεχία-Ουγγαρία-Σλοβακία-Ρουμανία τον Ιούνιο του 2021, η στρατηγική συναλλαγών θα εξετάζεται τακτικά με σκοπό την ευθυγράμμιση με τις πιο πρόσφατες συνθήκες της αγοράς. Η τελική στρατηγική συναλλαγών, βάσει διαφανούς προσέγγισης ελαχιστοποίησης των κινδύνων, αναμένεται ότι θα θεσπιστεί μετά το 2030.

(278) Κατά τη διάρκεια της επίσημης έρευνας, η Τσεχία αποφάσισε να παράσχει δεσμεύσεις όσον αφορά τις συναλλαγές πυρηνικής ενέργειας (όπως περιγράφηκαν στις αιτιολογικές σκέψεις 112 έως 119 ανωτέρω).

5. **ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΡΙΤΩΝ**

(279) Η Επιτροπή έλαβε παρατηρήσεις από 18 τρίτους κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης σχετικά με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η οποία διάρκεσε έως τις 5 Σεπτεμβρίου. Επισημαίνεται ότι οι περισσότερες παρατηρήσεις τρίτων (συγκεκριμένα 12 εκ των 18) τάσσονται υπέρ του έργου. Περιγραφή των παρατηρήσεων που έχουν σημασία για την αξιολόγηση της κρατικής ενίσχυσης παρέχεται κατωτέρω.

(280) Παρατηρήσεις λήφθηκαν από κράτη μέλη, επιχειρήσεις, ενώσεις και μη κυβερνητικές οργανώσεις (στο εξής: ΜΚΟ). Οι παρατηρήσεις των τρίτων θα εξεταστούν στα οικεία τμήματα της αξιολόγησης χωρίς ειδική μνεία σε κάθε επιμέρους παρατήρηση.

(281) Οι παρατηρήσεις των τρίτων θα περιγραφούν ομαδοποιημένες κατά θέμα.

5.1. **Παρατηρήσεις σχετικά με την ύπαρξη ενίσχυσης**

(282) Δεν λήφθηκαν παρατηρήσεις σχετικά με την ύπαρξη ενίσχυσης.

5.2. **Παρατηρήσεις σχετικά με τη συμβατότητα της ενίσχυσης**

5.2.1. *Παρατηρήσεις όσον αφορά την καταλληλότητα του μέτρου*

(283) Δύο τρίτοι επαναλαμβάνουν ότι συμφωνούν με τις ανησυχίες που εξέφρασε η Επιτροπή με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας σχετικά με την καταλληλότητα του μέτρου.

(284) Επιπλέον, ένας τρίτος ισχυρίστηκε ότι οι τρέχουσες εξελίξεις στην ευρωπαϊκή αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και οι μελλοντικές συνέπειές τους δεν μπορούν να εκτιμηθούν ακόμη. Ως εκ τούτου, θα είναι πολύ δύσκολο να αξιολογηθεί συγκεκριμένα η καταλληλότητα του μέτρου.

(285) Συγχρόνως, πολλοί τρίτοι υποστήριξαν ότι δεν συμμερίζονται τις ανησυχίες της Επιτροπής όσον αφορά την καταλληλότητα του μέτρου. Κατά τη γνώμη τους, το προβλεπόμενο μέτρο είναι κατάλληλο, διότι περιλαμβάνει κατάλληλο συνδυασμό μέσων για την επίτευξη των σκοπών του έργου, ενώ διασφαλίζεται παράλληλα η ανυπαρξία πολιτικών ή μέσων ικανών να επιτύχουν τα ίδια αποτελέσματα προκαλώντας λιγότερες στρεβλώσεις. Επιπροσθέτως, ορισμένοι τρίτοι ισχυρίστηκαν ότι τα συστατικά μέρη του μέτρου (συγκεκριμένα, η σύμβαση αγοράς, το δάνειο και ο μηχανισμός προστασίας έναντι μεταβολών της νομοθεσίας) δεν μπορούν να διαχωριστούν και είναι αναγκαία για την αντιμετώπιση των ανεπαρκειών αγοράς που σχετίζονται με το έργο.

(286) Επιπλέον, ορισμένοι τρίτοι παρατήρησαν ότι, με την τελική απόφαση της Επιτροπής σχετικά με το έργο Hinkley Point C, εγκρίθηκε παρόμοιος συνδυασμός μέτρων (δηλαδή σύμβαση επί διαφοράς, κρατική εγγύηση και μηχανισμός προστασίας έναντι δυνητικά επιζήμιων πολιτικών αποφάσεων), ο δε κίνδυνος που ανέλαβε ο φορέας διαχείρισης ήταν επίσης παρόμοιος.

5.2.2. *Παρατηρήσεις όσον αφορά την αναλογικότητα του μέτρου*

(287) Δύο τρίτοι επαναλαμβάνουν ότι συμφωνούν με τις ανησυχίες που εξέφρασε η Επιτροπή με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας σχετικά με την αναλογικότητα του μέτρου.

(288) Επιπλέον, ένας τρίτος ισχυρίστηκε ότι οι τρέχουσες εξελίξεις στην ευρωπαϊκή αγορά τιμών της ηλεκτρικής ενέργειας και οι μελλοντικές συνέπειές τους δεν μπορούν να εκτιμηθούν ακόμη. Ως εκ τούτου, θα είναι πολύ δύσκολο να αξιολογηθεί συγκεκριμένα η αναλογικότητα του μέτρου.

(289) Αντιθέτως, πολλοί τρίτοι απάντησαν ότι δεν συμμερίζονται τις ανησυχίες της Επιτροπής όσον αφορά την αναλογικότητα του μέτρου. Κατά τη γνώμη τους, το προβλεπόμενο μέτρο είναι αναλογικό.

(290) Ορισμένοι τρίτοι ισχυρίστηκαν ότι οι παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της ROE του έργου αντικατοπτρίζουν ορθά την έκθεση της ČEZ στον κίνδυνο και τον κίνδυνο που αναλαμβάνει ο δικαιούχος.

(291) Επιπλέον, η Επιτροπή έλαβε ορισμένες παρατηρήσεις σύμφωνα με τις οποίες η προβλεπόμενη περιοδική επανεξέταση της τιμής άσκησης της σύμβασης αγοράς βάσει αξιολογήσεων της αγοράς λειτουργεί όντως ως επαρκής μηχανισμός αυτόματης σταθεροποίησης για την αποφυγή υπεραντιστάθμισης και αναμένεται να παράσχει επαρκή οικονομικά κίνητρα, τόσο στην EDU II όσο και στην ΟΕΣ, για τη μεγιστοποίηση της παραγωγής και τη σύναψη αποδοτικών συμφωνιών συναλλαγής ενέργειας.

(292) Ένας τρίτος παρατήρησε ότι η προβλεπόμενη διάρκεια της σύμβασης αγοράς [συγκεκριμένα, 60 έτη τα οποία καλύπτουν την περίοδο λειτουργίας του σταθμού (σύμφωνα με τον νόμο περί χαμηλών εκπομπών άνθρακα, 30 έτη, διάστημα το οποίο μπορεί να παραταθεί επανειλημμένως κατά 10 έτη) με επανεκτίμηση της αναλογικότητας της τιμής άσκησης η οποία ρυθμίζεται από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας της Τσεχίας] έχει οριστεί κατά τρόπο που να αντικατοπτρίζει τις ιδιαίτερες τεχνικές, κανονιστικές και χρηματοδοτικές συνθήκες.

5.2.3. *Παρατηρήσεις όσον αφορά την ανάγκη κρατικής παρέμβασης*

(293) Ένας τρίτος παρατήρησε ότι ο ενεργειακός εφοδιασμός θα μπορούσε επίσης να διασφαλιστεί με φθηνότερες τεχνολογίες και ισχυρίστηκε ότι οι επιδοτήσεις στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας θα καθυστερήσουν την πρόοδο σε άλλες φθηνότερες, ταχύτερες και περισσότερο φιλικές προς το κλίμα τεχνολογίες. Ο συγκεκριμένος τρίτος ισχυρίστηκε ότι, επομένως, η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΠΣΗ δεν θα πρέπει να επιδοτηθεί, καθώς η συγκεκριμένη τεχνολογία είναι ώριμη και δεν είναι επικερδής.

(294) Η Επιτροπή έλαβε παρατήρηση από έναν τρίτο, κατά τον οποίο η κρατική παρέμβαση για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από πυρηνικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής δεν δικαιολογείται λαμβανομένων υπόψη των πρόσφατων εξελίξεων στην αγορά. Ειδικότερα, ο συγκεκριμένος τρίτος ισχυρίστηκε ότι οι υψηλές τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας, ως αποτέλεσμα των πρόσφατων αναταραχών στην αγορά, θα παραμείνουν σε υψηλά επίπεδα κατά τις επόμενες δεκαετίες και, επομένως, το ύψος της ενίσχυσης που προβλέπεται για το μέτρο δεν θα εξυπηρετήσει τον στόχο περί διασφάλισης της μείωσης των τιμής της ηλεκτρικής ενέργειας στην αγορά.

(295) Ένας τρίτος αναφέρθηκε στο ενδεχόμενο η Τσεχία να επενδύσει στην ανάπτυξη ΑΠΕ και στην παραγωγή 5,3 TWh από νέες μονάδες αιολικής ενέργειας και 4,9 TWh από νέες φωτοβολταϊκούς σταθμούς έως το 2030 αντί της προώθησης της ανάπτυξης του ΠΣΗ στο Dukovany. Επιπλέον, ο συγκεκριμένος τρίτος ισχυρίστηκε ότι η κρατική ενίσχυση για την ανάπτυξη αιολικής και ηλιακής ενέργειας θα ήταν πολύ χαμηλότερη σε σύγκριση με την ενίσχυση για την πυρηνική ενέργεια.

(296) Αντίθετα προς τις ανωτέρω παρατηρήσεις, ορισμένοι τρίτοι ισχυρίστηκαν ότι η κρατική παρέμβαση είναι αναγκαία για την επίτευξη των στόχων του μέτρου.

(297) Ορισμένοι τρίτοι παρατήρησαν ότι, χωρίς την κρατική παρέμβαση, δεν θα ήταν σκόπιμη η υλοποίηση έργου νέου πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής στην τρέχουσα ευρωπαϊκή αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Οι εν λόγω τρίτοι επισήμαναν επιπλέον ότι, λόγω των υφιστάμενων ανεπαρκειών της αγοράς (έκθεση στο μέγεθος της κεφαλαιακής απαίτησης, μακροπρόθεσμη μεταβλητότητα των τιμών της αγοράς καθώς και νομικός και κανονιστικός κίνδυνος και κίνδυνος πολιτικής) και του υψηλού βαθμού αβεβαιότητας που συνδέεται με τα έργα στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας, οι ιδιώτες επενδυτές αποθαρρύνονται και η κρατική παρέμβαση είναι αναγκαία για τη διασφάλιση της πραγματοποίησης επενδύσεων σε πυρηνικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

(298) Επιπλέον, ορισμένοι τρίτοι επισήμαναν ότι η πρόσφατη μεταβλητότητα στις αγορές ενέργειας καταδεικνύει την αναγκαιότητα καθεστώτων στήριξης μέσω κρατικών ενισχύσεων για την αντιστάθμιση των στρεβλώσεων της αγοράς. Επιπλέον, οι εν λόγω τρίτοι ανέφεραν ότι οι συνθήκες της αγοράς δεν παρέχουν κίνητρα για την ανάπτυξη έργων υποδομής μεγάλης κλίμακας στον τομέα της ενέργειας.

(299) Ένας τρίτος ισχυρίστηκε ότι τα νέα έργα στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας πρέπει να αναλύονται από τη νέα οπτική της ασφάλειας του εφοδιασμού και πρέπει να τυγχάνουν προτεραιότητας, δεδομένου ότι παρέχουν τη δυνατότητα μείωσης της εξάρτησης από τις ρωσικές εισαγωγές. Ο συγκεκριμένος τρίτος παρατήρησε επίσης ότι η πρόσφατη συμπερίληψη της ηλεκτρικής ενέργειας από πυρηνικούς σταθμούς στην ταξινομία της ΕΕ για τη βιώσιμη χρηματοδότηση είναι καθοριστικής σημασίας βήμα για τις προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξης της πυρηνικής ενέργειας.

5.2.4. *Παρατηρήσεις σχετικά με την επιλογή της ČEZ*

(300) Ορισμένοι τρίτοι δηλώνουν σαφώς με τις παρατηρήσεις τους ότι δεν συμμερίζονται τις ανησυχίες της Επιτροπής σχετικά με την επιλογή της ČEZ χωρίς τη διεξαγωγή διαδικασίας υποβολής προσφορών ή διαβούλευσης. Για λόγους δημόσιας ασφάλειας και ενεργειακής ασφάλειας, καθώς και για άλλους λόγους (όπως η εμπειρογνωσία, η τεχνογνωσία και η αποδοτικότητα του κατεστημένου φορέα), οι εν λόγω τρίτοι θεωρούν απολύτως δικαιολογημένη την ανάθεση, σε κρατική εταιρεία ενέργειας, του καθήκοντος ανάπτυξης ενός πολύπλοκου έργου όπως είναι η κατασκευή και η λειτουργία νέου πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής, επισημαίνουν δε ότι τούτο απηχεί ευρύτερη διεθνή πρακτική.

(301) Ουδείς ανταγωνιστής ή άλλος τρίτος ήγειρε οποιαδήποτε ανησυχία σε σχέση με την επιλογή της ČEZ ως φορέα διαχείρισης του έργου.

5.2.5. *Παρατηρήσεις σχετικά με δυνητικές αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και των συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών*

(302) Ένας τρίτος επαναλαμβάνει ότι συμφωνεί με τις ανησυχίες που εξέφρασε η Επιτροπή με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας σχετικά με ενδεχόμενες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην αγορά. Ο εν λόγω τρίτος θεωρεί επίσης ότι η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από πυρηνική τεχνολογία επιδοτείται υπέρ το δέον και, επομένως, δεν είναι ανταγωνιστική, ισχυρίζεται δε ότι κάθε χορήγηση επιδότησης θα έχει ως αποτέλεσμα σημαντικές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην αγορά.

(303) Αντιθέτως, πλείονες τρίτοι παρατήρησαν ότι ο κίνδυνος το μέτρο να νοθεύσει ή να απειλήσει να νοθεύσει τον ανταγωνισμό στην αγορά είναι περιορισμένος.

(304) Ορισμένοι τρίτοι υποστήριξαν ότι η διάρθρωση της ΟΕΣ μπορεί να έχει περιορισμένο αντίκτυπο στην αγορά, δεδομένου ότι η ČEZ και η EDU II είναι δύο χωριστές οικονομικές οντότητες οι οποίες θα είναι πλήρως ανεξάρτητες η μια από την άλλη. Βάσει της παρατήρησης αυτής, οι εν λόγω τρίτοι ισχυρίζονται ότι το περιθώριο χειραγώγησης της αγοράς θα είναι περιορισμένο.

(305) Ένας τρίτος επισήμανε ότι η ČEZ διαθέτει πολλές μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με καύση άνθρακα, οι οποίες πρόκειται να αποσυρθούν από την αγορά κατά τη δεκαετία του 2030, καθώς και τις υφιστάμενες τέσσερις μονάδες στο Dukovany, οι οποίες αναμένεται να παύσουν να λειτουργούν στο διάστημα από το 2045 έως το 2047. Βάσει της ανωτέρω παρατήρησης, ο εν λόγω τρίτος ισχυρίστηκε ότι τα μερίδια αγοράς της ČEZ στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας δεν θα αυξηθούν σημαντικά.

(306) Επιπλέον, ένας τρίτος παρατήρησε ότι ο κίνδυνος χειραγώγησης, όταν οι τιμές της αγοράς είναι υψηλότερες από την τιμή αγοράς της σύμβασης αγοράς και ο όμιλος ČEZ θα μπορούσε να έχει οικονομικό κίνητρο μείωσης της παραγωγής της EDU II, ώστε άλλοι σταθμοί να πωλούν μεγαλύτερες ποσότητες ενέργειας σε υψηλότερες τιμές της αγοράς, φαίνεται χαμηλός. Τούτο συμβαίνει διότι η EDU II θα συνδέεται με υψηλό συντελεστή φορτίου (90 %), το δε οικονομικό κίνητρο της EDU II είναι η διοχέτευση του συνόλου των διαθέσιμων όγκων της παραγωγής της στην αγορά ώστε να διασφαλίσει ότι εισπράττει την αμοιβή της και ότι μπορεί να εξυπηρετήσει το χρέος της. Επιπλέον, υπάρχει διαχωρισμός μεταξύ του ομίλου ČEZ και της EDU II. Επιπροσθέτως, ο κανονισμός για την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στη χονδρική αγορά ενέργειας (REMIT) απαγορεύει τη συμπεριφορά χειραγώγησης της αγοράς.

(307) Περαιτέρω, ένας τρίτος παρατήρησε ότι στόχος του ΠΣΗ στο Dukovany είναι η παραγωγή νέας δυναμικότητας και η κάλυψη του ελλείμματος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που αναμένεται κατά την περίοδο 2030-2040 και εκτίμησε ότι τούτο θα έχει θετικά αποτελέσματα για την ασφάλεια και τη διαφοροποίηση του εφοδιασμού γειτονικών χωρών. Επομένως, ο εν λόγω τρίτος ισχυρίζεται ότι τα ανωτέρω θετικά αποτελέσματα του μέτρου αντισταθμίζουν τις αρνητικές συνέπειες του μέτρου, εάν υπάρχουν.

(308) Τέλος, ένα τρίτος παρατήρησε ότι κάθε εικαζόμενη συνέπεια στον ανταγωνισμό θα πρέπει να αξιολογείται λαμβάνοντας υπόψη την έλλειψη πραγματικών ίσων όρων ανταγωνισμού στον τομέα της ενέργειας καθώς η νέα δυναμικότητα παραγωγής σπανίως αναπτύσσεται αποκλειστικά και μόνο με γνώμονα την αγορά. Ο εν λόγω τρίτος επισήμανε ότι, για παράδειγμα, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας επωφελούνται όχι μόνον καθεστώτων άμεσης στήριξης, αλλά και διαφόρων μέτρων που θεσπίστηκαν μέσω των δεσμών μέτρων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και του σχεδίου REPowerEU.

5.2.6. *Παρατηρήσεις όσον αφορά παραβίαση του δικαίου της ΕΕ*

(309) Ένας τρίτος ισχυρίστηκε ότι η χρήση πυρηνικής ενέργειας για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας συνιστά παραβίαση της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει» και της αρχής της προφύλαξης που προβλέπεται στο άρθρο 191 της ΣΛΕΕ.

(310) Επιπλέον, δύο τρίτοι παρατήρησαν ότι η τήρηση της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει» δεν διασφαλίζεται στο έργο διότι το μέτρο δεν λαμβάνει υπόψη τη διαχείριση αναλωμένων πυρηνικών καυσίμων, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται αμφιβολίες για το αν θα υπάρχουν διαθέσιμοι πόροι στο τέλος της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής του πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής οι οποίοι θα αντιστοιχούν στο εκτιμώμενο κόστος διαχείρισης ραδιενεργών αποβλήτων και παροπλισμού. Οι συγκεκριμένοι τρίτοι εκτιμούν επίσης ότι, εάν το επί του παρόντος εφαρμοζόμενο σύστημα τελών που καταβάλλονται στο εθνικό ταμείο ατομικής ενέργειας δεν τροποποιηθεί σε σημαντικό βαθμό, τα σχετικά κεφάλαια δεν θα είναι διαθέσιμα και, επομένως, η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» δεν θα τηρηθεί.

(311) Η Επιτροπή έλαβε παρατηρήσεις από έναν ακόμη τρίτο ο οποίος υποστήριξε ότι οι δημόσιες δηλώσεις Τσέχων αξιωματούχων δείχνουν ότι η Τσεχία θα επιδιώξει να τροποποιήσει ή να αναβάλει την εκπλήρωση των προϋποθέσεων που προβλέπονται στην ταξινομία για τη θέση σε λειτουργία χώρου εναπόθεσης σε μεγάλο βάθος αποβλήτων υψηλής ραδιενέργειας έως το 2050.

(312) Αντιθέτως, ορισμένοι τρίτοι ισχυρίστηκαν ότι το μέτρο δεν παραβιάζει το δίκαιο της ΕΕ.

5.2.7. *Παρατηρήσεις σχετικά με την ασφάλεια του εφοδιασμού*

(313) Δύο τρίτοι παρατήρησαν ότι η πυρηνική ενέργεια δεν μπορεί να παράσχει οποιαδήποτε πλεονεκτήματα σε σχέση με άλλες πηγές ενέργειας, από την άποψη της ασφάλειας του ανταγωνισμού, και επισήμαναν ότι η διαθεσιμότητα ουρανίου και θορίου είναι περιορισμένη και ότι η ΕΕ εξαρτάται σε πολύ μεγάλο βαθμό από εισαγωγές.

(314) Αντιθέτως, ένας τρίτος ισχυρίστηκε ότι η πυρηνική ενέργεια εξαρτάται σε μικρό βαθμό από εισαγωγές, επισήμανε ότι οι πρώτες ύλες αντιπροσωπεύουν κατ' ανώτατο το 10 % του κόστους παραγωγής και διευκρίνισε περαιτέρω ότι η διεθνής αγορά ουρανίου υπόκειται σε καλή ρύθμιση και είναι σταθερή.

(315) Επιπλέον, προβλήθηκαν στην Επιτροπή πολλά επιχειρήματα προς στήριξη του μέτρου, λόγω ανησυχιών σχετικά με την ασφάλεια του εφοδιασμού, την απανθρακοποίηση, την οικονομική προσιτότητα της ενέργειας και τις εξελίξεις της αγοράς που συνδέονται με τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία. Ειδικότερα, ορισμένοι τρίτοι παρατήρησαν ότι οι πυρηνικοί αντιδραστήρες είναι η τεχνολογία που βρίσκεται στην καλύτερη θέση για να εγγυηθεί την πορεία προς ουδέτερο ισοζύγιο διοξειδίου του άνθρακα διαφυλάσσοντας παράλληλα την ασφάλεια του εφοδιασμού της ΕΕ. Επιπροσθέτως, οι εν λόγω τρίτοι επισήμαναν ότι η πυρηνική ενέργεια είναι επίσης σταθερός και ελεγχόμενος τρόπος παραγωγής, ο οποίος καθιστά δυνατή την αξιόπιστη διαχείριση του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας και συμβάλλει σε υψηλή ασφάλεια του εφοδιασμού.

(316) Πλείονες παρατηρήσεις αφορούσαν την ανάπτυξη έργων πυρηνικής ενέργειας σε ολόκληρη την ΕΕ για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ σχετικά με την κλιματική αλλαγή καθώς και για τη διασφάλιση της ασφάλειας του εφοδιασμού με σταθερή, αξιόπιστη, βιώσιμη και ανταγωνιστική ενέργεια χαμηλών εκπομπών άνθρακα.

(317) Πολλές παρατηρήσεις αφορούσαν το γεωπολιτικό πλαίσιο (συμπεριλαμβανομένων των διαταραχών στην προμήθεια πετρελαίου και αερίου και της μεταβλητότητας των τιμών) και τη σημασία της ασφάλειας του εφοδιασμού για την περαιτέρω μείωση της ενεργειακής εξάρτησης της ΕΕ από τη Ρωσία. Επιπλέον, ένας τρίτος παρατήρησε ότι η επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας αναδεικνύει την ανάγκη για πυρηνική ενέργεια για την ανεξαρτητοποίηση από τις προμήθειες καυσίμων από τη Ρωσία.

5.2.8. *Άλλες παρατηρήσεις τρίτων*

(318) Προβλήθηκαν επιχειρήματα στην Επιτροπή σχετικά με παράγοντες ασφάλειας και προστασίας. Ορισμένοι τρίτοι εξέφρασαν ανησυχίες σε σχέση με την ασφαλή και βιώσιμη διαχείριση αποβλήτων υψηλής ραδιενέργειας, εν γένει. Επιπλέον, οι εν λόγω τρίτοι αναφέρθηκαν στον κίνδυνο που ενέχουν οι πυρηνικοί σταθμοί σε περίπτωση ένοπλης σύρραξης, καθώς και στους κινδύνους που συνεπάγονται τα σοβαρά πυρηνικά ατυχήματα. Σύμφωνα με ορισμένες παρατηρήσεις, η τρέχουσα κατάσταση στην Ουκρανία καταδεικνύει τους πρόσθετους κινδύνους που ενέχουν οι πυρηνικοί σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής σε σχέση με την ασφάλεια και την προστασία.

(319) Επιπλέον, ορισμένοι τρίτοι επισήμαναν ότι, λόγω της υψηλής ζήτησης για νερό ψύξης, οι πυρηνικοί σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής είναι πολύ ευαίσθητοι στην αύξηση των θερμοκρασιών. Οι εν λόγω τρίτοι ισχυρίστηκαν περαιτέρω ότι η ποσότητα νερού στον ποταμό Jihlava είναι υπερβολικά λιγοστή για να μπορούν οι πρόσθετες νέες μονάδες ηλεκτροπαραγωγής στο Dukovany να προμηθεύονται με αξιόπιστο τρόπο νερό ψύξης, επισημαίνουν δε ότι τούτο είχε ήδη αναγνωριστεί κατά τη διάρκεια της κατάρτισης του τσεχοσλοβακικού πυρηνικού προγράμματος και είχε ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της ισχύος των μονάδων που εγκαταστάθηκαν στη συγκεκριμένη τοποθεσία. Λόγω της κλιματικής αλλαγής, ορισμένοι τρίτοι διατυπώνουν την πρόβλεψη ότι η λειτουργία των νέων πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής δεν θα είναι τόσο σταθερή όσο προβλέπεται και ότι η χρήση τους δεν θα φθάσει στα προγραμματισμένα επίπεδα.

(320) Ορισμένοι τρίτοι εκφράζουν ανησυχίες σχετικά με την προμήθεια νερού για τον νέο πυρηνικό σταθμό ηλεκτροπαραγωγής και ειδικότερα τις συνέπειες της εν λόγω προμήθειας νερού στον ποταμό Jihlava και επισημαίνουν επίσης ότι επί του παρόντος δεν υπάρχει σχέδιο διαχείρισης της χρήσης και προστασίας των υδάτων.

(321) Δύο τρίτοι εξέφρασαν την ανησυχία ότι το έργο δεν θα ολοκληρωθεί βάσει του χρονοδιαγράμματος, καθώς οι τρεις δυνητικοί πάροχοι τεχνολογίας μπορεί να μην είναι έτοιμοι από τεχνικής απόψεως να λειτουργήσουν στην Ευρώπη και τούτο μπορεί να συνεπάγεται καθυστερήσεις. Οι τρίτοι θεωρούν ότι τούτο μπορεί να έχει οικονομικές συνέπειες και μπορεί να έχει επιπτώσεις στην προστασία του περιβάλλοντος και του κλίματος. Οι τρίτοι έθεσαν επίσης το ζήτημα της κλιμάκωσης του κόστους, το οποίο ανακύπτει συχνά σε νεοκατασκευασθέντα έργα στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας.

(322) Ένας τρίτος επέκρινε την έλλειψη διαφάνειας κατά την προετοιμασία του έργου του νέου αντιδραστήρα, παραπέμποντας στο τσεχικό παράρτημα της Διεθνούς Διαφάνειας το οποίο έχει αμφισβητήσει τη διαφάνεια του έργου ([140]). Ειδικότερα, ο συγκεκριμένος τρίτος αναφέρει ότι το τσεχικό Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας αρνήθηκε να του κοινοποιήσει ορισμένα έγγραφα σχετικά με την ανάλυση επενδυτικών μοντέλων για το έργο και τις διαδικασίες για την προετοιμασία και την υλοποίηση του έργου, κατόπιν αίτησης πρόσβασης σε έγγραφα που υπέβαλε ο εν λόγω τρίτος.

(323) Ένας τρίτος ισχυρίζεται ότι η περιορισμένη ευθύνη του φορέα εκμετάλλευσης του πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής δεν επαρκεί για την κάλυψη δυνητικών ζημιών πυρηνικού ατυχήματος, επισημαίνει δε την άρνηση της Τσεχικής Δημοκρατίας να προσχωρήσει στο πρωτόκολλο της Σύμβασης της Βιέννης του 1997 σχετικά με την αστική ευθύνη ως προς τις πυρηνικές ζημίες, το οποίο επιτάσσει ελάχιστο επίπεδο ευθύνης για ζημίες ύψους 300 εκατομμυρίων ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων (SDR). Επιπλέον, ο τρίτος ισχυρίζεται ότι θα απαιτηθεί πρόσθετη κρατική ενίσχυση για έξοδα κατασκευής, μεταφοράς και ειδικής αστυνομικής προστασίας της τοποθεσίας εγκατάστασης του σταθμού.

(324) Σύμφωνα με πλείονες τρίτους, το έργο θα συμβάλει στην επίτευξη των πανευρωπαϊκών στόχων στον τομέα της ενέργειας καθώς και στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία.

(325) Πλείονες τρίτοι επέστησαν επίσης την προσοχή στα κοινωνικά και οικονομικά οφέλη της πυρηνικής ενέργειας, επισημαίνοντας ειδικότερα τις θέσεις εργασίας που δημιουργούνται και τη μεγάλη συμβολή της πυρηνικής ενέργειας στις οικονομίες των κρατών μελών της ΕΕ. Ειδικότερα, σε επίπεδο ΕΕ, σύμφωνα με ανάλυση της Deloitte του 2019, η πυρηνική βιομηχανία υποστηρίζει περισσότερο από 1,1 εκατομμύριο άμεσες και έμμεσες θέσεις εργασίας και παράγει περισσότερο από μισό τρισεκατομμύριο EUR σε ΑΕΠ ([141]).

6. **ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ČEZ**

(326) Η ČEZ υπέβαλε τις παρατηρήσεις της στις 5 Σεπτεμβρίου 2022. Με το υπόμνημά της, η ČEZ παρέχει στοιχεία και ανάλυση προς στήριξη της επιχειρηματολογίας της ότι ορισμένες από τις αμφιβολίες που η Επιτροπή διατύπωσε με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας δεν είναι βάσιμες.

(327) Τα κύρια επιχειρήματα της ČEZ περιγράφονται αναλυτικότερα κατωτέρω.

6.1. **Η θέση της ČEZ όσον αφορά την καταλληλότητα της ενίσχυσης**

(328) Με το υπόμνημά της, η ČEZ ισχυρίστηκε ότι τα προβλεπόμενα μέτρα παρέχουν κατάλληλη και στοχευμένη στήριξη για την αντιμετώπιση των κυριότερων ανεπαρκειών της αγοράς που αναγνώρισε η Επιτροπή (συγκεκριμένα, το μέγεθος της κεφαλαιακής απαίτησης, τη μακρά διάρκεια της έκθεσης σε μηνύματα της αγοράς για την τιμολόγηση και τη μακρά διάρκεια της έκθεσης σε πολιτικές αποφάσεις) και ότι τα τρία μέτρα θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως ενιαία δέσμη αλληλένδετων μέτρων ενίσχυσης. Ειδικότερα, η ČEZ υποστηρίζει ότι η προβλεπόμενη δέσμη μέτρων κρατικής ενίσχυσης (συγκεκριμένα, η σύμβαση αγοράς, η ΕΧΣ και ο μηχανισμός προστασίας έναντι μεταβολών της νομοθεσίας ή της πολιτικής) είναι κατάλληλη στο σύνολό της δεδομένου ότι, σε περίπτωση αφαίρεσης ενός εκ των μέτρων, οι υποκείμενοι κίνδυνοι δεν θα μετριάζονται. Σε τέτοια περίπτωση, θα θιγεί η βιωσιμότητα του έργου.

(329) Η ČEZ επισήμανε περαιτέρω ότι η Επιτροπή έχει εγκρίνει στο παρελθόν παρόμοιες δέσμες μέτρων ενίσχυσης (όπως στην περίπτωση του έργου Hinkley Point C).

(330) Τέλος, η ČEZ εξήγησε ότι τα προβλεπόμενα μέτρα είναι κατάλληλα για τον μετριασμό του κινδύνου δυνητικής αποτυχίας του έργου και των σχετικών δημόσιων εξόδων.

6.2. **Η θέση της ČEZ όσον αφορά ορισμένα στοιχεία της αναλογικότητας της ενίσχυσης**

6.2.1. *Κίνδυνος υπεραντιστάθμισης*

(331) Απαντώντας στις ανησυχίες της Επιτροπής σχετικά με τον κίνδυνο υπεραντιστάθμισης, η ČEZ ισχυρίστηκε ότι τα προβλεπόμενα μέτρα περιλαμβάνουν κατάλληλο μηχανισμό ελέγχου της υπεραντιστάθμισης, ο οποίος καθιστά δυνατή την επίτευξη της βασισμένης στην αγορά ROE, η οποία είναι ανάλογη προς τον κίνδυνο του έργου. Σύμφωνα με την ČEZ, σκοπός των προβλεπόμενων μηχανισμών δεν είναι να εμποδίσουν την υπεραντιστάθμιση στο σύνολό της, καθώς η ČEZ θα αντιμετωπίσει σημαντικούς κινδύνους σχετιζόμενους με το έργο.

([140]) https://www.transparency.cz/kauzy/netransparentni-projekt-dostavby-jaderne-elektrarny-dukovany/.
([141]) https://www.nucleareurope.eu/press-release/investing-in-low-carbon-nuclear-generates-jobs-and-economic-growth-in-europe/.

(332) Κατά την άποψη της ČEZ, η ύπαρξη πρόσθετων μέτρων για την εξάλειψη κάθε περαιτέρω δυνητικής υπερτίμησης πέραν του μηχανισμού επιμερισμού του κέρδους θα επηρεάσει την ισορροπία της έκθεσης σε κίνδυνο υπερτίμησης και υποτίμησης. Δυνητικά πρόσθετα ασφάλιστρα κινδύνου θα έχουν συνέπειες αύξησης της ROE και θα αυξήσουν την τιμή της σύμβασης αγοράς και, επομένως, το κόστος της κρατικής ενίσχυσης.

(333) Επιπλέον, η ČEZ ισχυρίστηκε ότι η διαχείριση της υπεραντιστάθμισης θα πραγματοποιηθεί μέσω του μηχανισμού επιμερισμού του κέρδους κατά τη διάρκεια του σταδίου λειτουργίας της EDU II. Ο προβλεπόμενος μηχανισμός επιμερισμού του κέρδους βασίζεται στον μηχανισμό που εγκρίθηκε στο παρελθόν για το έργο Hinkley Point C, είναι όμως αυστηρότερος και προβλέπει μεγαλύτερο επιμερισμό σε χαμηλότερη απόδοση ιδίων κεφαλαίων. Ο μηχανισμός επιμερισμού του κέρδους έχει σχεδιαστεί κατά τρόπο ώστε να αποτυπώνει την πραγματοποιηθείσα υπεραπόδοση των ιδίων κεφαλαίων παρακολουθώντας τα πραγματικά έσοδα του έργου EDU II και τον εσωτερικό συντελεστή απόδοσης ιδίων κεφαλαίων. Ο συγκεκριμένος μηχανισμός μετρά την απόδοση του έργου καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του και διασφαλίζει τη συνεκτίμηση κάθε υπεραπόδοσης.

6.2.2. *Εκτίμηση της ROE*

(334) Η ČEZ υπέβαλε ανάλυση των συγκριτικών κινδύνων και ανάλογων αποδόσεων της EDU II σε σχέση με άλλα έργα υποδομής στον τομέα της ενέργειας (συγκεκριμένα, Hinkley Point C, Paks II, έργα συμβατικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής και έργα υπεράκτιας αιολικής ενέργειας). Η ανάλυση έδειξε ότι το κατάλληλο εύρος ROE για την EDU II θα είναι […] %. Η ČEZ επισήμανε επίσης ότι ο ακριβής καθορισμός της ROE θα εξαρτηθεί από την περαιτέρω αποσαφήνιση των παραμέτρων του έργου, την κατανομή των κινδύνων και τα βασικά χαρακτηριστικά της κρατικής παρέμβασης.

(335) Ειδικότερα, εκτίμηση της ROE η οποία βρίσκεται πλησιέστερα στο υψηλότερο άκρο του ανωτέρω εύρους θα αντιστοιχεί σε σενάριο στο οποίο η EDU II αναλαμβάνει δυσανάλογα υψηλό μερίδιο στην κατανομή των κινδύνων και υπάρχει υψηλός κίνδυνος εγκατάλειψης του έργου. Αντιστρόφως, εκτίμηση της ROE η οποία βρίσκεται πλησιέστερα στο χαμηλότερο άκρο του ανωτέρω εύρους θα αντικατοπτρίζει σενάριο στο οποίο υπάρχει αναλογική κατανομή των κινδύνων, ενισχυμένη με μηχανισμούς προστασίας της EDU II, σε περίπτωση δυσμενών σεναρίων, και περιορισμένος κίνδυνος εγκατάλειψης του έργου.

6.3. **Η θέση της ČEZ όσον αφορά την επιλογή της ως χορηγού του έργου**

(336) Απαντώντας στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η ČEZ εξήγησε ότι διαθέτει μακρά πείρα, ικανότητα και γνώσεις στην Τσεχική Δημοκρατία όσον αφορά τη μελέτη, ανάπτυξη, κατασκευή και λειτουργία ΠΣΗ. Συγκεκριμένα, ο όμιλος ČEZ έχει αναπτύξει και κατασκευάσει τους δύο ΠΣΗ της χώρας, τον ΠΣΗ στο Temelín και τον ΠΣΗ στο Dukovany, και αναπτύσσει επίσης επί του παρόντος νέο σταθμό πυρηνικής ενέργειας στη Σλοβακία.

(337) Επιπλέον, η ČEZ διαθέτει εκτενή πείρα συνεργασίας με την τσεχική αρχή στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας και διαθέτει εμβριθή γνώση των κανονιστικών απαιτήσεων για τους πυρηνικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής. Ως ιδιοκτήτης και φορέας εκμετάλλευσης πάγιων στοιχείων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από πυρηνική ενέργεια στη χώρα, η ČEZ έχει εξαιρετική γνώση του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου και των απαιτήσεων έκδοσης αδειών/εγκρίσεων στην Τσεχική Δημοκρατία.

(338) Η ČEZ είναι ενεργό μέλος διεθνών οργανισμών, όπως οι WANO, EUR, EPRI, WNA και NUGENIA. Η εταιρεία εφαρμόζει πρότυπα και διαδικασίες που έχουν καθοριστεί και αναγνωρίζονται από ρυθμιστικούς φορείς ανά τον κόσμο για την προώθηση της συνεχούς βελτίωσης, της ασφάλειας και των πλέον προηγμένων γνώσεων όσον αφορά τη λειτουργία πυρηνικών σταθμών.

(339) Τέλος, η ČEZ υποστήριξε ότι, ως κατεστημένος ιδιοκτήτης της τοποθεσίας και φορέας υλοποίησης, μπορεί να διασφαλίσει την έγκαιρη παράδοση του έργου με οικονομικά αποδοτικό τρόπο. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της ČEZ, οι προκαταρκτικές και προπαρασκευαστικές δραστηριότητές της στην τοποθεσία (συμπεριλαμβανομένων μελετών σκοπιμότητας, απόκτησης γης κλπ.) έχουν επιταχύνει το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου κατά τουλάχιστον 10-12 έτη και εκτιμάται ότι έχουν μειώσει δυνητικά το κόστος του έργου κατά [200 έως 700] εκατ. EUR σε σύγκριση με την κατασκευή ΠΣΗ εκ του μηδενός από τρίτο φορέα.

7. **ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΗΣ ΤΣΕΧΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΡΙΤΩΝ**

(340) Οι τσεχικές αρχές διαβίβασαν την απάντησή τους στις παρατηρήσεις τρίτων την 21η Οκτωβρίου 2022.

(341) Συνολικά, η Τσεχία διαπίστωσε ότι οι παρατηρήσεις ήταν ως επί το πλείστον θετικές και ευρέως υποστηρικτικές του έργου. Επιπλέον, η Τσεχία εξήγησε ότι τα περισσότερα από τα ζητήματα που τέθηκαν έχουν ήδη αντιμετωπιστεί με τα προηγούμενα υπομνήματά της. Τα κύρια επιχειρήματα που πρόβαλε η Τσεχία απαντώντας στις ανησυχίες που εξέφρασαν τρίτοι θα παρατεθούν κατωτέρω. Θα παρατεθούν μόνον οι απαντήσεις στις παρατηρήσεις που σχετίζονται άμεσα με την αξιολόγηση της κρατικής ενίσχυσης.

(342) Απαντώντας σε παρατηρήσεις σχετικά με την καταλληλότητα και την αναλογικότητα της ενίσχυσης, η Τσεχία παρέπεμψε στα προηγούμενα υπομνήματά της και ανέφερε ότι η κρατική ενίσχυση σχεδιάστηκε με στόχο την ελαχιστοποίηση του ύψους της ενίσχυσης στον μέγιστο δυνατό βαθμό διασφαλίζοντας συγχρόνως τη σκοπιμότητα του έργου.

(343) Επιπλέον, οι τσεχικές αρχές υποστήριξαν ότι είναι έτοιμες να εκπληρώσουν τα τεχνικά κριτήρια της ταξινομίας της ΕΕ σε σχέση με το έργο, μεταξύ άλλων μέσω της θέσης σε λειτουργία εγκατάστασης για τη διάθεση αποβλήτων υψηλής ραδιενέργειας σε γεωλογικούς σχηματισμούς μεγάλου βάθους το 2050. Ειδικότερα, η Τσεχία εξήγησε ότι η εθνική πολιτική για τη διαχείριση ραδιενεργών αποβλήτων και αναλωμένων καυσίμων, η οποία εγκρίθηκε το 2019, θα επικαιροποιηθεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ταξινομίας της ΕΕ μετά τη διαδικασία αξιολόγησης του προγράμματος από ομοτίμους, και συγκεκριμένα από τον Διεθνή Οργανισμό Ατομικής Ενέργειας (ΔΟΑΕ), στο πλαίσιο της αποστολής ARTEMIS, η οποία θα πραγματοποιηθεί κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2023, δυνάμει του άρθρου 14 παράγραφος 3 της οδηγίας 2011/70/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 19ης Ιουλίου 2011.

(344) Τέλος, απαντώντας σε συγκεκριμένες περιβαλλοντικές ανησυχίες που εξέφρασαν τρίτοι, οι τσεχικές αρχές υποστήριξαν ότι i) οι σχετικές με την πυρηνική ενέργεια δραστηριότητες είναι δραστηριότητες χαμηλών εκπομπών άνθρακα ([142]) και η λειτουργία ΠΣΗ είναι μια από τις πιο οικονομικά αποδοτικές επενδυτικές ευκαιρίες ([143]), ii) η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται για τον σχηματισμό προβλέψεων για τον παροπλισμό πυρηνικών εγκαταστάσεων είναι σύμφωνη προς τους κανόνες της ΕΕ ([144]), iii) λαμβάνονται επαρκή μέτρα για τη μελλοντική διάθεση ραδιενεργών αποβλήτων και αναλωμένων καυσίμων βάσει της τσεχικής νομοθεσίας, iv) η εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων του έργου δείχνει ότι όλοι οι περιβαλλοντικοί προβληματισμοί, συμπεριλαμβανομένου του προβληματισμού για την επάρκεια επιφανειακών υδάτων για την ψύξη του ΠΣΗ, έχουν αντιμετωπιστεί. Εν πάση περιπτώσει, οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι το ζήτημα της επαρκούς προμήθειας ύδατος θα παρακολουθείται συνεχώς σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, και v) οι τσεχικοί κανόνες για την αστική ευθύνη για πυρηνική ζημία είναι συνεπείς με το διεθνές δίκαιο ([145]).

8. **ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ**

8.1. **Ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης**

(345) Σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης, ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη μέλη με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ των κρατών μελών συναλλαγές.

(346) Ένα μέτρο συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, εάν πληροί τέσσερις σωρευτικές προϋποθέσεις. Πρώτον, το μέτρο πρέπει να χρηματοδοτείται από το κράτος ή μέσω κρατικών πόρων. Δεύτερον, το μέτρο πρέπει να αποφέρει πλεονέκτημα σε δικαιούχο. Τρίτον, το μέτρο πρέπει να ευνοεί ορισμένες επιχειρήσεις ή οικονομικές δραστηριότητες (δηλαδή πρέπει να υπάρχει κάποιος βαθμός επιλεκτικότητας). Τέταρτον, το μέτρο πρέπει να έχει τη δυνατότητα να επηρεάσει τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών και να νοθεύσει τον ανταγωνισμό

([142]) Βλ. Final Report of the Technical Expert Group on Sustainable Finance (τελική έκθεση της ομάδας τεχνικών εμπειρογνωμόνων για τα βιώσιμα χρηματοοικονομικά) Μάρτιος 2020, διατίθεται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/ 200309-sustainable-finance-teg-final-report-taxonomy_el.pdf. Στην εν λόγω έκθεση επισημαίνεται ότι «η παραγωγή πυρηνικής ενέργειας έχει σχεδόν μηδενικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κατά το στάδιο παραγωγής της ενέργειας» και ότι «τα αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με την πιθανή σημαντική συμβολή της πυρηνικής ενέργειας στους στόχους μετριασμού της κλιματικής αλλαγής ήταν εκτενή και σαφή».

([143]) Βλ. Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας (ΔΟΕ), Projected Costs of Generating Electricity (Προβλεπόμενο κόστος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας) 2020.

([144]) Η συγκεκριμένη μεθοδολογία περιγράφεται στο διάταγμα 250/2020, περί σύστασης αποθεματικού για τον παροπλισμό πυρηνικής εγκατάστασης και χώρου εργασίας κατηγορίας III και κατηγορίας IV, το οποίο, σύμφωνα με τις τσεχικές αρχές, ευθυγραμμίζεται πλήρως με την οδηγία 2011/70/Ευρατόμ.

([145]) Ειδικότερα, νόμος αριθ. 18/1997, περί ειρηνικών χρήσεων της πυρηνικής ενέργειας και της ιοντίζουσας ακτινοβολίας (στο εξής: νόμος περί ατομικής ενέργειας), όπως τροποποιήθηκε, με τον οποίο κυρώθηκε η Σύμβαση της Βιέννης σχετικά με την αστική ευθύνη ως προς τις πυρηνικές ζημίες.

στην εσωτερική αγορά. Στο σημείο 4.2 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή εξήγησε ότι τα τρία κοινοποιηθέντα μέτρα σχεδιάστηκαν από κοινού και συνδέονται άρρηκτα μεταξύ τους ([146]). Κατά το σημείο 81 της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης, διαφορετικά μέτρα μπορούν να θεωρηθούν ως «ενιαία παρέμβαση». Αυτό θα μπορούσε να συμβεί, συγκεκριμένα, όταν διαδοχικές παρεμβάσεις συνδέονται τόσο στενά μεταξύ τους, ιδίως λαμβανομένων υπόψη της χρονολογικής σειράς τους, του σκοπού τους και της κατάστασης της επιχείρησης κατά τον χρόνο των εν λόγω παρεμβάσεων, ώστε να καθίσταται αδύνατος ο μεταξύ τους διαχωρισμός ([147]). Παραδείγματος χάρη, μια σειρά κρατικών παρεμβάσεων που πραγματοποιούνται σε σχέση με την ίδια επιχείρηση, σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα, οι οποίες συνδέονται μεταξύ τους ή είχαν σχεδιαστεί ή ήταν προβλέψιμες κατά τη στιγμή της πρώτης παρέμβασης δύνανται να αξιολογούνται ως μία παρέμβαση.

(347) Η Επιτροπή εξήγησε με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας ότι τα τρία μέτρα έχουν το ίδιο αντικείμενο και τον ίδιο σκοπό, συγκεκριμένα να καταστήσουν δυνατή την κατασκευή και τη λειτουργία νέου πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής στο Dukovany ([148]). Τα μέτρα σχεδιάστηκαν και αποτέλεσαν αντικείμενο διαπραγμάτευσης από κοινού, κατά τρόπο ώστε κάθε μέτρο να έχει άμεσο αντίκτυπο στα άλλα και τα μέτρα να δημιουργούν από κοινού τα οικονομικά προαπαιτούμενα που καθιστούν δυνατή την κατασκευή και τη λειτουργία του σταθμού. Δεν αμφισβητείται ότι τα τρία μέτρα χορηγούνται από το τσεχικό Δημόσιο και ότι συμπίπτουν χρονικά. Ειδικότερα, όλες οι παρεμβάσεις σχεδιάστηκαν από κοινού (και, επομένως, ήταν προβλέψιμες κατά τον χρόνο διαπραγμάτευσής τους) ([149]). Για παράδειγμα, η μείωση των εμπορικών κινδύνων μέσω μηχανισμού προστασίας έναντι των μεταβολών της νομοθεσίας και η μείωση των απαιτήσεων αρχικού κεφαλαίου μέσω της ΕΧΣ έχουν αντίκτυπο στο ύψος της ενίσχυσης που απαιτείται για τη σύμβαση αγοράς. Τα τρία επίμαχα μέτρα συνδέονται στενά μεταξύ τους και είναι αδύνατο να διαχωριστούν.

(348) Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι τα τρία μέτρα θα πρέπει να εξεταστούν από κοινού ως ενιαία παρέμβαση, καθώς αλληλεξαρτώνται και παράγουν αποτελέσματα που ενισχύουν αμοιβαίως τις επιδόσεις του έργου. Προκαταρκτικώς, η Επιτροπή διαπίστωσε επίσης, και για τα τρία μέτρα εξεταζόμενα από κοινού, ότι η παρέμβαση θα συνεπάγεται κρατική ενίσχυση δεδομένου ότι παρέχεται από κρατικούς πόρους που καταλογίζονται στο τσεχικό Δημόσιο, το δε μέτρο θα παράσχει επιλεκτικό οικονομικό πλεονέκτημα και μπορεί να έχει τη δυνατότητα να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών και να νοθεύσει τον ανταγωνισμό στην εσωτερική αγορά.

(349) Η Επιτροπή δεν διαπίστωσε, κατά τη διάρκεια της επίσημης έρευνας, ότι συντρέχει οποιοσδήποτε λόγος μεταβολής της ανωτέρω αξιολόγησής της.

8.1.1. *Δυνατότητα καταλογισμού και ύπαρξη κρατικών πόρων*

(350) Όπως εξηγήθηκε με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, τα μέτρα στήριξης του παρόντος έργου αποφασίστηκαν από το τσεχικό Δημόσιο βάσει των διατάξεων του νόμου περί χαμηλών εκπομπών άνθρακα (βλ. αιτιολογική σκέψη 27) και μέσω της σύναψης της συμφωνίας-πλαισίου (βλ. αιτιολογική σκέψη 190) και της πρώτης σύμβασης υλοποίησης (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 69, 183 και 380). Στη σύμβαση αγοράς προβλέπεται περαιτέρω η υποχρέωση του τσεχικού Δημοσίου να συστήσει μια οντότητα κρατικής ιδιοκτησίας, την ΟΕΣ (για τη σύμβαση αγοράς, βλ. αιτιολογικές σκέψεις 83 έως 93 ανωτέρω). Η αρχή που χορηγεί όλα τα μέτρα είναι το τσεχικό Δημόσιο, το οποίο ενεργεί μέσω του Υπουργείου.

(351) Οι τσεχικές αρχές δεν αμφισβητούν ότι τα μέτρα θα χρηματοδοτηθούν με πόρους που τελούν υπό τον έλεγχο του Δημοσίου.

(352) Όπως αναφέρθηκε στην αιτιολογική σκέψη 107, στο άρθρο 9 του νόμου περί χαμηλών εκπομπών άνθρακα διευκρινίζεται ότι η παραγωγή νέας πυρηνικής ενέργειας μπορεί να χρηματοδοτηθεί με μια από τις ακόλουθες μεθόδους ή με συνδυασμό αυτών: i) τα έσοδα από τις πωλήσεις ηλεκτρικής ενέργειας της ΟΕΣ, ii) μια επιβάρυνση επί της τιμής, την οποία οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και διανομής θα επιβάλουν στους χρήστες του δικτύου, εφόσον ληφθεί τέτοια απόφαση, και iii) εισφορές από τον κρατικό προϋπολογισμό. Το Υπουργείο θα επιλέξει τη ροή εσόδων που θα χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση των διαφόρων μέτρων. Οι τσεχικές αρχές δεν αμφισβητούν ότι όλες οι ροές εσόδων ελέγχονται ή θα ελέγχονται από το Δημόσιο.

([146]) Απόφαση κίνησης της διαδικασίας, αιτιολογική σκέψη 143.

([147]) Απόφαση της 19ης Μαρτίου 2013, Bouygues και Bouygues Télécom κατά Επιτροπής κ.λπ., συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-399/10 P και C-401/10 P, ECLI:EU:C:2013:175, σκέψη 104· απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2010, Ελλάδα κατά Επιτροπής, συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-415/05, T-416/05 και T-423/05, ECLI:EU:T:2010:386, σκέψη 177· απόφαση της 15ης Σεπτεμβρίου 1998, BP Chemicals κατά Επιτροπής, T-11/95, ECLI:EU:T:1998:199, σκέψεις 170 και 171.

([148]) Απόφαση κίνησης της διαδικασίας, αιτιολογική σκέψη 144.

([149]) Απόφαση της 15ης Δεκεμβρίου 2021, Oltchim κατά Επιτροπής, T-565/19, σκέψεις 93 έως 197.

(353) Επιπλέον, στο άρθρο 4 του νόμου περί χαμηλών εκπομπών άνθρακα διευκρινίζεται ότι η ΕΧΣ θα παρασχεθεί από τον κρατικό προϋπολογισμό και θα χορηγηθεί από την τσεχική κεντρική τράπεζα. Καθώς η ΕΧΣ χρηματοδοτείται άμεσα από τον κρατικό προϋπολογισμό και τα τρία μέτρα αλληλεξαρτώνται και συνιστούν ενιαία παρέμβαση (βλ. αιτιολογική σκέψη 348), είναι αλυσιτελές για την ύπαρξη κρατικών πόρων το αν η εισφορά (η οποία θα θεσπιστεί ενδεχομένως) θα είχε ως αποτέλεσμα την παροχή κρατικών πόρων, εάν επρόκειτο να χρηματοδοτήσει το μέτρο 1 μόνη της. Η παροχή πολλών δισεκατομμυρίων EUR από τον κρατικό προϋπολογισμό μέσω της ΕΧΣ με ευνοϊκούς οικονομικούς όρους αρκεί ήδη για τη διαπίστωση ότι η συνολική παρέμβαση στηρίζεται στη χορήγηση κρατικών πόρων. Η διαπίστωση αυτή επιρρωννύεται από το μέτρο του μηχανισμού προστασίας έναντι μεταβολών της νομοθεσίας ή της πολιτικής, το οποίο παρέχει νομική προστασία στο έργο μέσω της χορήγησης δικαιωμάτων οικονομικής αξίας έναντι του Δημοσίου, τα οποία επηρεάζουν άμεσα τους κρατικούς πόρους σε περίπτωση άσκησής τους.

(354) Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι το μέτρο χορηγείται μέσω κρατικών πόρων και μπορεί να καταλογιστεί στο κράτος κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

8.1.2. *Επιλεκτικό οικονομικό πλεονέκτημα*

(355) Ένα μέτρο θεωρείται επιλεκτικό όταν ευνοεί μόνο συγκεκριμένες επιχειρήσεις ή κλάδους παραγωγής. Η Επιτροπή επαναλαμβάνει ότι τα επίμαχα μέτρα, αξιολογούμενα τόσο από κοινού όσο και χωριστά, παρέχουν επιλεκτικό πλεονέκτημα κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

(356) Το μέτρο 1 (βλ. σημείο 3.6) προστατεύει την EDU II έναντι κάθε μεταβλητότητας των τιμών στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας κατά τη διάρκεια της σύμβασης αγοράς, καθώς η EDU II εισπράττει σταθερή αμοιβή σε προκαθορισμένη τιμή άσκησης, ακόμη και σε περιπτώσεις στις οποίες οι τιμές της αγοράς μειώνονται κάτω του επιπέδου αυτού. Με τον τρόπο αυτόν διασφαλίζεται για την EDU II σταθερή ροή εσόδων, κατά τα πρώτα 40 έτη λειτουργίας του ΠΣΗ, την οποία δεν λαμβάνουν άλλοι φορείς εκμετάλλευσης που δεν τυγχάνουν παρόμοιου μέτρου στήριξης.

(357) Το μέτρο 2 (βλ. σημείο 3.7) παρέχει ένα δάνειο με ευνοϊκό επιτόκιο, το οποίο δεν ευθυγραμμίζεται με τις συνθήκες της αγοράς. Συγκεκριμένα, η ΕΧΣ θα καλύψει το σύνολο (100 %) του κόστους κατασκευής του ΠΣΗ, συμπεριλαμβανομένων υπερβάσεων κόστους για θεμιτούς λόγους και υπερβάσεων κόστους λόγω γεγονότων που οφείλονται σε μη θεμιτούς λόγους οι οποίες υπερβαίνουν την ανώτατη χρηματοδότηση ιδίων κεφαλαίων της ČEZ για το έργο (βλ. αιτιολογική σκέψη 197). Το επιτόκιο του δανείου θα είναι μηδενικό κατά τη διάρκεια του σταδίου κατασκευής. Το επιτόκιο θα είναι το κόστος του δημόσιου χρέους συν 1 εκατοστιαία μονάδα, αλλά δεν θα είναι κατώτερο του 2 % για διάστημα 30 ετών, αρχής γενομένης από την ημερομηνία θέσης σε λειτουργία του ΠΣΗ. Ως εκ τούτου, το μέτρο παρέχει πλεονέκτημα στον δικαιούχο του, καθώς απαλλάσσει την EDU II από το κόστος χρηματοδότησης με το οποίο θα είχε επιβαρυνθεί υπό κανονικές συνθήκες της αγοράς. Άλλες επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αναλαμβάνουν μακροπρόθεσμες επενδύσεις, δεν λαμβάνουν κρατικά δάνεια υπό παρόμοιους όρους.

(358) Το μέτρο 3 (βλ. σημείο 3.8) παρέχει προστασία ανάκτησης του κόστους, σε περίπτωση μεταβολής της νομοθεσίας ή της πολιτικής ή σε περίπτωση άλλων γεγονότων τα οποία μπορούν να χαρακτηριστούν ως θεμιτοί λόγοι και μειώνει με τον τρόπο αυτόν τον επενδυτικό κίνδυνο, ο οποίος μεταβιβάζεται στο Δημόσιο, παρέχει δε οικονομικό πλεονέκτημα το οποίο δεν θα ήταν δυνατό να αποκτηθεί υπό κανονικές συνθήκες της αγοράς και το οποίο δεν είναι διαθέσιμο σε άλλους φορείς της αγοράς.

(359) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι τα τρία εξεταζόμενα μέτρα ισοδυναμούν με μεμονωμένη ενίσχυση και παρέχουν επιλεκτικό πλεονέκτημα στον όμιλο ČEZ, συμπεριλαμβανομένης της θυγατρικής του EDU II.

8.1.3. *Κίνδυνος στρέβλωσης του ανταγωνισμού και επιπτώσεων στις συναλλαγές*

(360) Όπως επισήμανε η Επιτροπή με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας έχει ελευθερωθεί και οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας πραγματοποιούν συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών και, επομένως, η παροχή πλεονεκτήματος στους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας από πυρηνική ενέργεια ενδέχεται να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό και να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από πυρηνική ενέργεια πωλείται συνήθως στην εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, στην οποία ανταγωνίζεται όλες τις πηγές ηλεκτρικής ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων εκείνων σε άλλα κράτη μέλη.

(361) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή επαναλαμβάνει ότι το πλεονέκτημα που παρέχεται στον δικαιούχο των μέτρων 1 έως 3 απειλεί να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό και να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Δεδομένου ότι τα τρία μέτρα παρέχουν πλεονεκτήματα στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας ως ανταγωνιστική δραστηριότητα, το ανωτέρω συμπέρασμα θα ήταν, εκ νέου, το ίδιο, εάν τα μέτρα εξετάζονταν μεμονωμένα.

8.1.4. *Συμπέρασμα σχετικά με την ύπαρξη ενίσχυσης*

(362) Κατά συνέπεια, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η σύμβαση αγοράς, η επιστρεπτέα χρηματοδοτική συνδρομή και ο μηχανισμός προστασίας έναντι της μεταβολής της νομοθεσίας ή της πολιτικής, ως διαφορετικά μέτρα που αποτελούν μέρος ενιαίας κρατικής παρέμβασης, περιλαμβάνουν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

8.2. **Νομιμότητα της ενίσχυσης**

(363) Όπως επισήμανε η Επιτροπή με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας ([150]), τα μέτρα κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή στις 15 Μαρτίου 2022 και δεν έχουν εφαρμοστεί έως τώρα Επομένως, η εφαρμογή τους τελεί υπό την αίρεση της έγκρισης των μέτρων από την Επιτροπή (βλ. αιτιολογική σκέψη 190). Κατά συνέπεια, οι τσεχικές αρχές συμμορφώθηκαν με τις υποχρεώσεις κοινοποίησης και αναστολής που υπέχουν δυνάμει του άρθρου 108 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ.

8.3. **Συμβατότητα των μέτρων με την εσωτερική αγορά**

(364) Δεδομένου ότι διαπιστώθηκε ότι τα μέτρα ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, η Επιτροπή εξέτασε περαιτέρω αν τα μέτρα θα μπορούσαν να θεωρηθούν συμβατά με την εσωτερική αγορά.

8.3.1. *Νομική βάση της αξιολόγησης*

(365) Η Επιτροπή αξιολόγησε το κοινοποιηθέν μέτρο βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ, κατά το οποίο η Επιτροπή μπορεί να θεωρήσει συμβατές με την εσωτερική αγορά τις «*ενισχύσεις για την προώθηση της αναπτύξεως ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον*».

8.3.2. *Θετική προϋπόθεση: ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας*

8.3.2.1. Συμβολή στην ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας

(366) Το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ προβλέπει ότι η Επιτροπή μπορεί να θεωρήσει ότι συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά «οι ενισχύσεις για την προώθηση της αναπτύξεως ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον». Ως εκ τούτου, οι συμβατές ενισχύσεις βάσει της εν λόγω διάταξης της Συνθήκης πρέπει να συμβάλλουν στην ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ([151]).

(367) Η κρατική παρέμβαση μπορεί να είναι αναγκαία για την προώθηση της ανάπτυξης ή την παροχή κινήτρων για την ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων οι οποίες, χωρίς την ενίσχυση, δεν θα αναπτύσσονταν ή δεν θα αναπτύσσονταν με τον ίδιο ρυθμό ή υπό τις ίδιες προϋποθέσεις.

(368) Όπως εξηγείται στην ενότητα 2 και στο σημείο 4.4.1 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, στόχος των μέτρων που αποτελούν αντικείμενο της παρούσας απόφασης είναι να καταστεί δυνατή η επένδυση σε νέα παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από πυρηνική ενέργεια και να διασφαλιστεί η λειτουργία του πυρηνικού σταθμού για μεγάλο χρονικό διάστημα. Συγκεκριμένα, άμεσος στόχος της ενίσχυσης που παρέχεται από το Δημόσιο είναι η κατασκευή, η θέση σε λειτουργία και η λειτουργία της νέας δυναμικότητας. Σύμφωνα με τις τσεχικές αρχές, στόχος της σύμβασης αγοράς είναι να διασφαλίσει ότι ο σταθμός θα παράγει ηλεκτρική ενέργεια και θα καταστήσει δυνατή την αποπληρωμή της ΕΧΣ (βλ. σημείο 3.6). Η ΕΧΣ είναι αναγκαία προκειμένου ο φορέας διαχείρισης του έργου να μπορέσει να καλύψει μεγάλο μέρος του επενδυτικού κόστους του έργου (βλ. σημείο 3.7). Ο μηχανισμός προστασίας έναντι της μεταβολής της νομοθεσίας απαιτείται για τη μείωση του ύψους της ενίσχυσης που είναι αναγκαία για την υλοποίηση του έργου μέσω της μείωσης ορισμένων κινδύνων που θεωρείται ότι εκφεύγουν του ελέγχου του επενδυτή (βλ. σημείο 3.8)

([150]) Ό.π., αιτιολογική σκέψη 157.
([151]) Απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2020, Αυστρία κατά Επιτροπής, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, σκέψεις 20 και 24.

(369) Και τα τρία μέτρα μειώνουν τους κύριους παράγοντες κινδύνου, οι οποίοι θα ανέκυπταν διαφορετικά σε επενδύσεις σε μεγάλα πάγια στοιχεία παραγωγής πυρηνικής ενέργειας. Από κοινού τα τρία μέτρα μειώνουν σημαντικά τη συνολική επικινδυνότητα του έργου για τον επενδυτή. Όπως επισήμαναν οι τσεχικές αρχές, ορισμένα επενδυτικά έργα στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας δεν υλοποιήθηκαν λόγω των προαναφερθέντων κινδύνων (βλ. αιτιολογική σκέψη 220). Επομένως, τα μέτρα συμβάλλουν στην ανάπτυξη της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από πηγές πυρηνικής ενέργειας στην Τσεχία.

(370) Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι το Δικαστήριο έχει αναγνωρίσει την ανάπτυξη νέας πυρηνικής δυναμικότητας ως οικονομική δραστηριότητα κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ ([152]) και αποφάνθηκε ότι το άρθρο 107 της ΣΛΕΕ μπορεί να εφαρμοστεί σε επενδύσεις σε πυρηνικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής ([153]).

(371) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι τα μέτρα προωθούν την ανάπτυξη ορισμένης οικονομικής δραστηριότητας, όπως απαιτείται από το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ.

8.3.2.2. Χαρακτήρας κινήτρου

(372) Μια κρατική ενίσχυση μπορεί να θεωρηθεί ότι προωθεί μια οικονομική δραστηριότητα εάν έχει χαρακτήρα κινήτρου. Χαρακτήρας κινήτρου υπάρχει όταν η ενίσχυση παρακινεί τον δικαιούχο να μεταβάλει τη συμπεριφορά του προς την ανάπτυξη της οικονομικής δραστηριότητας που επιδιώκεται από την ενίσχυση και εάν η αλλαγή συμπεριφοράς δεν θα συνέβαινε χωρίς τη χορήγηση της ενίσχυσης.

(373) Η Τσεχία εξήγησε ότι, χωρίς την ενίσχυση, ο επενδυτής δεν θα είχε τα αναγκαία κίνητρα για να επενδύσει στην ανάπτυξη νέας δυναμικότητας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από πυρηνική ενέργεια ([154]). Η αγορά χαρακτηρίζεται από υψηλή μεταβλητότητα και έλλειψη σταθερότητας του κανονιστικού περιβάλλοντος, τα δε οικονομικά χαρακτηριστικά των πυρηνικών πόρων, με τη μορφή υψηλού κόστους εισροών για τις επενδύσεις, συνιστούν επίσης εμπόδιο στην είσοδο στον συγκεκριμένο κλάδο. Η επένδυση στην πυρηνική ενέργεια χωρίς κρατική ενίσχυση δεν είναι πιθανό να είναι αποδοτική, λόγω της αβεβαιότητας των εξελίξεων στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.

(374) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι το έργο δεν θα υλοποιηθεί χωρίς κρατική ενίσχυση λόγω των τρεχουσών αβέβαιων και ταχέως μεταβαλλόμενων συνθηκών της αγοράς και των ανεπαρκειών της αγοράς που συνδέονται με την ανάπτυξη της πυρηνικής ενέργειας (δηλαδή μέγεθος της κεφαλαιακής απαίτησης, μακρά διάρκεια της έκθεσης σε μηνύματα της αγοράς για την τιμολόγηση και μακρά διάρκεια της έκθεσης σε πολιτικές αποφάσεις) ([155]).

(375) Η Επιτροπή παρατηρεί περαιτέρω ότι, χωρίς την ενίσχυση, το χρηματοδοτικό κενό του έργου δεν θα καλυφθεί. Τούτο οφείλεται στο υψηλότερο χρηματοδοτικό κόστος που θα συνεπαγόταν πιθανώς το έργο χωρίς την ΕΧΣ και στην έλλειψη σταθερότητας εσόδων την οποία εξασφαλίζει η σύμβαση αγοράς. Επιπλέον, χωρίς κρατική παρέμβαση, ο επενδυτής θα πρέπει να αναλάβει σημαντικούς πρόσθετους κινδύνους οι οποίοι μετριάζονται με τα μέτρα στήριξης, όπως τον κίνδυνο των τιμών της αγοράς και τον κίνδυνο πολιτικής (βλ. αιτιολογική σκέψη 498), τούτο δε υποδηλώνει ότι ο επενδυτής θα ανέμενε συγκριτικά υψηλότερη απόδοση για την υλοποίηση του έργου χωρίς ενίσχυση.

(376) Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, η Επιτροπή εκτιμά ότι η ενίσχυση έχει χαρακτήρα κινήτρου καθώς παροτρύνει τον δικαιούχο να ασκήσει οικονομική δραστηριότητα την οποία δεν επρόκειτο να ασκήσει χωρίς την ενίσχυση.

([152]) Ό.π., σκέψη 63.
([153]) Ό.π., σκέψη 32.
([154]) Απόφαση κίνησης της διαδικασίας, αιτιολογική σκέψη 163.
([155]) Απόφαση κίνησης της διαδικασίας, αιτιολογική σκέψη 182.

8.3.2.3. Συμμόρφωση με σχετικές διατάξεις του ενωσιακού δικαίου

(377) Όπως εξηγείται στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, το Δικαστήριο αποφάνθηκε στην υπόθεση Hinkley Point ([156]) ότι «κρατική ενίσχυση αντιβαίνουσα σε διατάξεις ή γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης δεν μπορεί να κηρυχθεί συμβατή με την εσωτερική αγορά». Ειδικά για την πυρηνική ενέργεια, το Δικαστήριο αποσαφήνισε ότι, για τον συγκεκριμένο τομέα «που εμπίπτ[ει] στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης Ευρατόμ, κρατική ενίσχυση υπέρ οικονομικής δραστηριότητας του τομέα αυτού, από την εξέταση της οποίας προκύπτει ότι αυτή αντιβαίνει σε κανόνες του δικαίου της Ένωσης σχετικά με το περιβάλλον, δεν δύναται να κηρυχθεί συμβατή με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογήν της εν λόγω διατάξεως» ([157]).

(378) Επιπλέον, το Δικαστήριο τόνισε ότι η παράγωγη νομοθεσία, όπως η οδηγία 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον ([158]), δυνάμει της οποίας ορισμένα έργα υπόκεινται σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, εφαρμόζεται σε πυρηνικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής και άλλους πυρηνικούς αντιδραστήρες.

(379) Το Δικαστήριο αποσαφήνισε επίσης ότι οι επενδύσεις στην πυρηνική ενέργεια δεν αποκλείονται δυνάμει του άρθρου 194 της ΣΛΕΕ σχετικά με την πολιτική της Ένωσης στον τομέα της ενέργειας ([159]). Κατά τη νομολογία ([160]), δεδομένου ότι η επιλογή της πυρηνικής ενέργειας απόκειται, κατά τη ΣΛΕΕ, στα κράτη μέλη, δεν υπάρχει αντίφαση μεταξύ, αφενός, των σκοπών και των αρχών του δικαίου της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος και, αφετέρου, των σκοπών που επιδιώκονται με τη Συνθήκη Ευρατόμ, και, ως εκ τούτου δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι οι αρχές της προστασίας του περιβάλλοντος και της προφύλαξης, η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» και η αρχή της αειφορίας αντιτίθενται, σε κάθε περίπτωση, στη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων για την κατασκευή ή τη λειτουργία πυρηνικού σταθμού.

(380) Επομένως, το γεγονός ότι το έργο και τα μέτρα αφορούν την πυρηνική ενέργεια δεν καθιστά τα μέτρα μη συμβατά με την εσωτερική αγορά. Η Τσεχία επέλεξε την πυρηνική ενέργεια προκειμένου να αντιμετωπίσει την πρόκληση της απανθρακοποίησης καθώς και τα προβλήματα μελλοντικής επάρκειας πόρων και τις ανησυχίες για την ασφάλεια του εφοδιασμού (βλ. σημείο 2.2 ανωτέρω).

(381) Η Επιτροπή δεν διαθέτει οποιαδήποτε ένδειξη ότι το έργο αντιβαίνει σε διατάξεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας. Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι, πριν από την ανάπτυξη του έργου, πραγματοποιήθηκε εκτενής και ανοικτή διαδικασία εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων (βλ. αιτιολογική σκέψη 78) σύμφωνα με τις απαιτήσεις της παράγωγης νομοθεσίας της ΕΕ ([161]).

(382) Κατά τη νομολογία, «όταν η Επιτροπή εφαρμόζει τη διαδικασία στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, οφείλει, βάσει της γενικής οικονομίας της Συνθήκης, να σέβεται τη συνοχή που υφίσταται μεταξύ των διατάξεων περί κρατικών ενισχύσεων και των ειδικών διατάξεων που δεν αφορούν τον εν λόγω τομέα και, ως εκ τούτου, να εκτιμά τη συμβατότητα της επίμαχης ενισχύσεως προς τις εν λόγω ειδικές διατάξεις. Πάντως, τέτοια υποχρέωση της Επιτροπής υφίσταται μόνον όταν πρόκειται για λεπτομέρειες χορηγήσεως μιας ενισχύσεως που συνδέονται τόσο άρρηκτα με το αντικείμενο της ενισχύσεως ώστε να μην μπορούν να εκτιμηθούν χωριστά. […] Αντιθέτως, εάν η επίμαχη λεπτομέρεια μπορεί να διαχωριστεί από το αντικείμενο της ενισχύσεως, η Επιτροπή δεν υποχρεούται να εκτιμήσει τη συμφωνία της προς άλλες διατάξεις, πλην των σχετικών με τις κρατικές ενισχύσεις, στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 108 ΣΛΕΕ» ([162]).

([156]) Απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2020, Αυστρία κατά Επιτροπής, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, σκέψεις 44 και 45.

([157]) Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι το συγκεκριμένο μέτρο πρέπει και θα πρέπει να εφαρμοστεί σύμφωνα με τη σχετική παράγωγη νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένης της νομοθεσίας που δεν έχει ακόμη εκδοθεί κατά την έκδοση της παρούσας απόφασης. Συναφώς, η Επιτροπή επισημαίνει την πρόταση κανονισμού για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2019/943 και (ΕΕ) 2019/942 με σκοπό τη βελτίωση του σχεδιασμού της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της Ένωσης [COM(2023) 148 final] και ειδικότερα τις διατάξεις σχετικά με τα καθεστώτα άμεσης στήριξης των τιμών με τη μορφή διμερών συμβάσεων επί διαφοράς για επενδύσεις σε εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής πυρηνικής ενέργειας, σύμφωνα με το τελικό κείμενο του κανονισμού όταν τεθεί σε ισχύ.

([158]) ΕΕ L 26 της 28.1.2012, σ. 1.

([159]) Απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2020, Αυστρία κατά Επιτροπής, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, σκέψεις 48 και 49.

([160]) Ό.π., σκέψη 49.

([161]) Οδηγία 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημόσιων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (ΕΕ L 26 της 28.1.2012, σ. 1). Βλ. απόφαση κίνησης της διαδικασίας, αιτιολογική σκέψη 168.

([162]) Βλ. απόφαση της 3ης Δεκεμβρίου 2014, Castelnou Energía κατά Επιτροπής, υπόθεση T-57/11, ECLI:EU:T:2014:1021, σκέψεις 181-184 με περαιτέρω παραπομπές. Βλ., επίσης, απόφαση της 30ής Νοεμβρίου 2022, Αυστρία κατά Επιτροπής, T-101/18, ECLI:EU:T:2022:728, σκέψη 31.

(383) Με την απόφασή του σχετικά με την κρατική ενίσχυση για τον πυρηνικό σταθμό ηλεκτροπαραγωγής Paks II, το Γενικό Δικαστήριο επιβεβαίωσε ότι η Επιτροπή δεν οφείλει να επαληθεύει —ελλείψει άρρηκτου συνδέσμου— ότι κάθε όρος ενίσχυσης ή κάθε περίσταση σχετική με την ενίσχυση συμμορφώνεται με το δίκαιο της Ένωσης ([163]). Στη σχετική υπόθεση, το Γενικό Δικαστήριο παρατήρησε περαιτέρω ότι «[η] διεξαγωγή διαδικασίας συνάψεως δημοσίων συμβάσεων και η ενδεχόμενη προσφυγή σε άλλη εταιρεία για την κατασκευή των αντιδραστήρων δεν θα μετέβαλε ούτε το αντικείμενο της ενισχύσεως […] ούτε τον δικαιούχο της ενισχύσεως […]» ([164]).

(384) Στην παρούσα υπόθεση, η Επιτροπή εκτιμά ότι δεν υφίσταται «άρρηκτος σύνδεσμος» μεταξύ της κρατικής ενίσχυσης και ζητημάτων σύναψης δημόσιων συμβάσεων, διότι είναι δυνατή η χωριστή αξιολόγησή τους. Τα μέτρα κρατικής ενίσχυσης (σύμβαση αγοράς, ΕΧΣ, μηχανισμός προστασίας έναντι μεταβολών της νομοθεσίας ή της πολιτικής) στηρίζουν τη δραστηριότητα (εγκατάσταση και λειτουργία πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής) ανεξαρτήτως του τρόπου επιλογής του αναδόχου EPC. Επιπλέον, η υλοποίηση των μέτρων ενίσχυσης δεν εξαρτάται από τον ακριβή τρόπο εφαρμογής των κανόνων για τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων. Τα υπό αξιολόγηση μέτρα αφορούν το αποτέλεσμα της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης (δηλ. το επενδυτικό κόστος) ως στοιχείο εισόδου για το χρηματοδοτικό μοντέλο που καθορίζει την τιμή άσκησης της σύμβασης αγοράς ([165]). Ακόμη και στο υποθετικό σενάριο στο οποίο τα εν λόγω στοιχεία εισόδου έχουν μεγεθυνθεί λόγω εσφαλμένης εφαρμογής των απαιτήσεων για τις δημόσιες συμβάσεις, τούτο δεν θα συνεπαγόταν πρόσθετες στρεβλώσεις λόγω των υπό αξιολόγηση μέτρων ενίσχυσης. Πράγματι, ενδεχόμενη παράβαση των κανόνων για τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων θα μπορούσε να έχει αποτελέσματα στρέβλωσης μόνο στην αγορά κατασκευαστικών εργασιών πυρηνικών εγκαταστάσεων και όχι στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Επομένως, η λειτουργία του σταθμού ηλεκτροπαραγωγής και οι συνθήκες διάθεσης της ηλεκτρικής ενέργειας στην αγορά μπορούν να διαχωριστούν από τα ζητήματα σύναψης δημόσιων συμβάσεων που αφορούν την κατασκευή του σταθμού ηλεκτροπαραγωγής. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή μπορεί να εκτιμήσει το μέτρο χωρίς να αξιολογήσει τα ζητήματα σύναψης δημόσιας σύμβασης για την επιλογή του αναδόχου EPC, δεδομένου ότι τα εν λόγω ζητήματα δεν συνδέονται άρρηκτα ούτε με την οικονομική δραστηριότητα που προωθείται από την ενίσχυση ούτε με τις λεπτομέρειές της.

(385) Στον τομέα της ενέργειας, κάθε εισφορά που αποσκοπεί στη χρηματοδότηση μέτρου κρατικής ενίσχυσης και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του μέτρου πρέπει να συμμορφώνεται ειδικότερα με τα άρθρα 30 και 110 της ΣΛΕΕ ([166]).

(386) Κατά πάγια νομολογία, για να θεωρηθεί ότι μια εισφορά αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του μέτρου ενίσχυσης, πρέπει να υφίσταται αναγκαστική σχέση μεταξύ της οικείας εισφοράς και της οικείας ενίσχυσης βάσει της συναφούς εθνικής νομοθεσίας, υπό την έννοια ότι το προϊόν της επιβάρυνσης πρέπει να προορίζεται απαραίτητα για τη χρηματοδότηση της ενίσχυσης, να επηρεάζει άμεσα το μέγεθός της και, κατά συνέπεια, την εκτίμηση περί του αν είναι συμβατή η ενίσχυση αυτή με την κοινή αγορά ([167]). Ειδικότερα, η σχετική επιβάρυνση πρέπει να εισπράττεται ειδικώς και αποκλειστικώς για τη χρηματοδότηση της επίμαχης ενίσχυσης ([168]).

(387) Περαιτέρω, από τη νομολογία προκύπτει ότι μπορεί να μην υφίσταται τέτοια κατ' ανάγκην σχέση όταν το ποσό των χορηγούμενων ενισχύσεων καθορίζεται αποκλειστικώς και μόνο βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, χωρίς να σχετίζεται με τα φορολογικά έσοδα που προορίζονται προς τούτο, και υπόκειται σε απόλυτο κατά νόμον ανώτατο όριο ([169]). Ειδικότερα, το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι δεν υφίσταται κατ' ανάγκην σχέση όταν η εθνική κανονιστική ρύθμιση καθορίζει, ανεξαρτήτως του προϊόντος του φόρου, το ύψος της ενίσχυσης μεταξύ μιας ελάχιστης και μιας μέγιστης τιμής ([170]). Επιπλέον, το Δικαστήριο έκρινε πρόσφατα ότι δεν υφίστατο κατ' ανάγκην σχέση μεταξύ του φόρου και της ενίσχυσης σε περίπτωση που το ποσό των χορηγούμενων ενισχύσεων είχε καθοριστεί βάσει κριτηρίων τα οποία δεν σχετίζονταν με τα

([163]) Απόφαση της 30ής Νοεμβρίου 2022, Αυστρία κατά Επιτροπής, T-101/18, ECLI:EU:T:2022:728, σκέψη 32.

([164]) Απόφαση της 30ής Νοεμβρίου 2022, Αυστρία κατά Επιτροπής, T-101/18, ECLI:EU:T:2022:728, σκέψη 37. Η συλλογιστική σχετικά με την αναγκαιότητα ύπαρξης «άρρηκτου συνδέσμου», προκειμένου η Επιτροπή να αξιολογήσει τη συμβατότητα με το δίκαιο της ΕΕ ορισμένων λεπτομερειών της ενίσχυσης, επικυρώθηκε από το Δικαστήριο με την απόφαση Braesch. Βλ. απόφαση της 31ης Ιανουαρίου 2023 στην υπόθεση C-284/21 P, Επιτροπή κατά Braesch κ.λπ., σκέψεις 96-99.

([165]) Συγκεκριμένα, τα μέτρα που θα εφαρμοστούν στο έργο θα λάβουν υπόψη το αποτέλεσμα της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης για την επιλογή του αναδόχου EPC μόνον στο μέτρο που έχει συνέπειες για τον υπολογισμό των κεφαλαιουχικών δαπανών του έργου οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν ως στοιχείο εισόδου για τον υπολογισμό του ύψους της ενίσχυσης (π.χ. κατά τον υπολογισμό του ακριβούς ύψους της ΕΧΣ ή κατά τον υπολογισμό της τιμής άσκησης της σύμβασης αγοράς), καθώς και σε σχέση με τις τεχνικές ικανότητες του σταθμού ηλεκτροπαραγωγής οι οποίες προκύπτουν από την επιλογή τεχνολογίας στη σύμβαση EPC.

([166]) Απόφαση της 17ης Ιουλίου 2008, Essent Netwerk Noord κ.λπ., C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413, σκέψεις 40 έως 59.

([167]) Απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2008, Régie Networks κατά Rhone Alpes Bourgogne, C-333/07, ECLI:EU:C:2008:764, σκέψη 99 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία.

([168]) Απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2008, Régie Networks κατά Rhone Alpes Bourgogne, C-333/07, ECLI:EU:C:2008:764, σκέψεις 100 και 104.

([169]) Απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2018, Carrefour Hypermarchés κ.λπ., C-510/16, ECLI:EU:C:2018:751, σκέψη 21.

([170]) Απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 2005, Casino France κ.λπ., C-266/04 έως C-270/04, C-276/04 και C-321/04 έως C-325/04, ECLI:EU:C:2005:657, σκέψη 52.

φορολογικά έσοδα που προορίζονταν για τις ενισχύσεις και που η εθνική νομοθεσία προέβλεπε ότι τυχόν πλεόνασμα των εσόδων αυτών σε σύγκριση με τις εν λόγω ενισχύσεις έπρεπε να ανακατανεμηθεί, κατά περίπτωση, σε αποθεματικό ταμείο ή στο δημόσιο ταμείο, δεδομένου ότι τα εν λόγω έσοδα υπέκειντο, επιπλέον, σε ένα απόλυτο ανώτατο όριο, οπότε κάθε υπερβάλλον ποσό είχε ομοίως ανακατανεμηθεί στον γενικό κρατικό προϋπολογισμό ([171]). Για τον αποκλεισμό της ύπαρξης κατ' ανάγκην σχέσης, το Δικαστήριο έλαβε επίσης υπόψη το γεγονός ότι, όταν τα έσοδα της εισφοράς δεν επαρκούν για την κάλυψη του συνολικού ποσού της ενίσχυσης, το οικείο κράτος μέλος είναι υποχρεωμένο να καλύψει τη διαφορά μέσω της χορήγησης πόρων από τον γενικό προϋπολογισμό.

(388) Στην παρούσα υπόθεση, όπως επισημάνθηκε ανωτέρω (αιτιολογική σκέψη 107), η χρηματοδότηση του μέτρου 1 θα καλυφθεί από το Υπουργείο με κεφάλαια τα οποία προκύπτουν από: i) τα έσοδα από τις πωλήσεις ηλεκτρικής ενέργειας της ΟΕΣ· ii) εισφορά που θα επιβληθεί από τους φορείς εκμετάλλευσης δικτύου στους τελικούς καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας, κατά τρόπο παρόμοιο με την υφιστάμενη χρηματοδότηση των ΑΠΕ· και iii) εισφορές από τον κρατικό προϋπολογισμό. Ωστόσο, όπως προαναφέρθηκε (αιτιολογική σκέψη 41), σε περίπτωση που η τιμή άσκησης της σύμβασης αγοράς είναι υψηλότερη των τιμών της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, το Δημόσιο θα πρέπει να χρηματοδοτήσει τη διαφορά τιμής μέσω κρατικών πόρων, συγκεκριμένα μέσω του κρατικού προϋπολογισμού και εισφορών επί της κατανάλωσης.

(389) Η Τσεχία επιβεβαίωσε περαιτέρω ότι, μολονότι η εισφορά μπορεί να συμβάλει στη χρηματοδότηση των μέτρων, η χρηματοδότηση δεν θα πρέπει να εξαρτάται από μια τέτοια εισφορά, ο δε κρατικός προϋπολογισμός θα καλύψει το κόστος, όταν απαιτείται. Συγκεκριμένα, τυχόν υπερβάλλον ποσό της εισφοράς θα ανακατανεμηθεί στον γενικό κρατικό προϋπολογισμό και τυχόν ελλείμματα θα καλυφθούν τελικώς από τον γενικό κρατικό προϋπολογισμό (βλ. αιτιολογική σκέψη 42).

(390) Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η ενδεχόμενη θέσπιση εισφοράς στο έργο σε σχέση με τη χρηματοδότηση της σύμβασης αγοράς δεν έχει άμεσο αντίκτυπο στο ύψος της ενίσχυσης και, επομένως, δεν αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του έργου καθώς δεν έχει κατ' ανάγκην σχέση με την ενίσχυση δυνάμει των σχετικών εθνικών κανόνων. Ως εκ τούτου, με την παρούσα απόφαση δεν αξιολογείται η συμμόρφωση της εισφοράς με τα άρθρα 30 και 110 της ΣΛΕΕ.

(391) Τέλος, η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι τσεχικές αρχές δεσμεύτηκαν να εκπληρώσουν την υποχρέωση κοινοποίησης του έργου στην Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 41 της Συνθήκης Ευρατόμ.

(392) Κατά συνέπεια, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι τα προβλεπόμενα μέτρα ή η υποστηριζόμενη δραστηριότητα δεν ενέχουν, καθεαυτά, παράβαση οποιασδήποτε σχετικής διάταξης του δικαίου της ΕΕ.

8.3.2.4. Συμπέρασμα

(393) Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι το έργο πληροί την πρώτη (θετική) προϋπόθεση της αξιολόγησης της συμβατότητας (δηλαδή ότι η ενίσχυση προωθεί την ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας).

8.3.3. *Αρνητική προϋπόθεση: η ενίσχυση δεν πρέπει να αλλοιώνει αδικαιολόγητα τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον*

8.3.3.1. Προσδιορισμός της αγοράς που επηρεάζεται από την ενίσχυση

(394) Όπως επισημαίνεται στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, το έργο σχεδιάστηκε με σκοπό να συμβάλει στην απανθρακοποίηση του συστήματος ενέργειας της Τσεχίας και στην αντιμετώπιση των ανησυχιών για την ασφάλεια του εφοδιασμού της τσεχικής αγοράς με ηλεκτρική ενέργεια (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 8 επ.). Συγχρόνως, διαπιστώθηκε ότι η τσεχική αγορά έχει καλές διασυνδέσεις στη βασική περιφέρεια ([172]) (βλ. αιτιολογική σκέψη 16).

(395) Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, οι σχετικές αγορές για την αξιολόγηση των επίμαχων μέτρων είναι οι αγορές ηλεκτρικής ενέργειας στην Τσεχία και η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας στη βασική περιφέρεια.

([171]) Απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2018, Carrefour Hypermarchés κ.λπ., C-510/16, ECLI:EU:C:2018:751, σκέψη 22· και απόφαση της 10ης Νοεμβρίου 2016, DTS Distribuidora de Televisión Digital κατά Επιτροπής, C-449/14 P, ECLI:EU:C:2016:848, σκέψεις 70 έως 72.

([172]) Η βασική περιφέρεια περιλαμβάνει τα σύνορα της ζώνης προσφοράς μεταξύ Βελγίου, Τσεχίας, Γερμανίας, Γαλλίας, Κροατίας, Λουξεμβούργου, Ουγγαρίας, Κάτω Χωρών, Αυστρίας, Πολωνίας, Ρουμανίας, Σλοβενίας και Σλοβακίας. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. υποσημείωση 8.

8.3.3.2. Προσδιορισμός των θετικών συνεπειών του μέτρου ενίσχυσης

(396) Όπως εξηγείται στο σημείο 4.4.2.2 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα περιλαμβάνει τη σταδιακή κατάργηση των ορυκτών καυσίμων, αρχής γενομένης από τα πιο ρυπογόνα. Τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν ήδη ανακοινώσει τα προγράμματά τους για τη σταδιακή κατάργηση του άνθρακα κατά τα προσεχή έτη ([173]). Το πιο πρόσφατο ΕΣΕΚ της Τσεχίας θέτει στρατηγικό στόχο σταδιακής πλήρους κατάργησης της χρήσης άνθρακα για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας έως το 2033. Σύμφωνα με τις μελέτες του CEPS (βλ. αιτιολογική σκέψη 12), οι εν λόγω εξελίξεις δημιουργούν προβλήματα επάρκειας μεσοπρόθεσμα έως μακροπρόθεσμα. Αναμένεται ότι η τάση αυτή θα παρατηρηθεί και σε άλλα κράτη μέλη που καταργούν σταδιακά τον άνθρακα.

(397) Οι πρόσθετες επενδύσεις σε πηγές πυρηνικής ενέργειας παρέχουν αξιόπιστα πάγια στοιχεία παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας χαμηλών εκπομπών άνθρακα με κάποιον βαθμό ευελιξίας. Μέσω της διασφάλισης της ασφάλειας του εφοδιασμού κατά τη σταδιακή κατάργηση των πιο ρυπογόνων καυσίμων και της μείωσης της εξάρτησης από το φυσικό αέριο, η παραγωγή πυρηνικής ενέργειας, με χαμηλές εκπομπές άνθρακα ανά MWh παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας, συμβάλλει (από κοινού με την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας) στην επίτευξη εθνικών και ευρωπαϊκών στόχων απανθρακοποίησης.

(398) Όπως εξήγησε η Τσεχία, το έργο θα στηρίξει άμεσα στην επίτευξη των στόχων του σχεδίου REPowerEU, καθώς θα μειώσει την εξάρτηση από τα εισαγόμενα ορυκτά καύσιμα τα οποία υπόκεινται σε διακυμάνσεις των τιμών και γεωγραφικούς κινδύνους και, επομένως, θα ενισχύσει την ενεργειακή ασφάλεια.

(399) Επιπλέον, η εγκατάσταση νέας δυναμικότητας παραγωγής πυρηνικής ενέργειας συμβάλλει στη διατήρηση της αναγκαίας παραγωγής στην πλευρά της προσφοράς. Τούτο είναι αναγκαίο για την αντιμετώπιση της αναμενόμενης αύξησης της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας στην Τσεχία παράλληλα με τα μέτρα μείωσης της ζήτησης που λαμβάνονται δυνάμει της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση (βλ. αιτιολογική σκέψη 15).

(400) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι τσεχικές αρχές θα διασφαλίσουν ότι το έργο συμμορφώνεται με τα τεχνικά κριτήρια ελέγχου για τις οικονομικές δραστηριότητες στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας, τα οποία καθορίζονται στον κανονισμό για την ταξινομία της ΕΕ ([174]). Μολονότι ο εν λόγω κανονισμός δεν θεσπίζει νομικά δεσμευτικές υποχρεώσεις για την κατασκευή ή τη λειτουργία πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής ή πρόσθετες απαιτήσεις για τη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης, θεσπίζει τα κριτήρια για τον καθορισμό των οικονομικών δραστηριοτήτων που μπορούν να χαρακτηριστούν περιβαλλοντικά βιώσιμες. Η δέσμευση της Τσεχίας να εκπληρώσει τις εν λόγω απαιτήσεις οδηγεί στο συμπέρασμα ότι το έργο είναι βιώσιμο, δεν θα βλάψει σημαντικά κανέναν από τους άλλους περιβαλλοντικούς στόχους και ευθυγραμμίζεται με την πορεία προς μηδενικές καθαρές εκπομπές έως το 2050.

(401) Ειδικότερα, όσον αφορά την κατασκευή και ασφαλή λειτουργία νέων πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας ή θερμότητας, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής υδρογόνου, με χρήση των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνολογιών, στο σημείο 4.27 του παραρτήματος Ι του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού της Επιτροπής ([175]) προβλέπονται ορισμένα κριτήρια ελέγχου για επενδύσεις σε νέα πάγια στοιχεία παραγωγής πυρηνικής ενέργειας. Σύμφωνα με τα εν λόγω κριτήρια, το κράτος μέλος έχει αποδείξει ότι θα διαθέτει πόρους στο τέλος της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής του πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής που αντιστοιχούν στο εκτιμώμενο κόστος διαχείρισης ραδιενεργών αποβλήτων και παροπλισμού, το κράτος μέλος διαθέτει λειτουργικές εγκαταστάσεις τελικής διάθεσης για όλα τα απόβλητα πολύ χαμηλού, χαμηλού και μεσαίου επιπέδου ραδιενέργειας, το κράτος μέλος διαθέτει τεκμηριωμένο σχέδιο με αναλυτικά βήματα για τη λειτουργία, έως το 2050, εγκατάστασης διάθεσης αποβλήτων υψηλής ραδιενέργειας, το δε έργο εφαρμόζει πλήρως τη βέλτιστη διαθέσιμη τεχνολογία και από το 2025 καύσιμα ανθεκτικά σε ατυχήματα. Οι τσεχικές αρχές δεσμεύτηκαν να εκπληρώσουν όλες τις ανωτέρω απαιτήσεις (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 81 και 82).

([173]) https://energy.ec.europa.eu/topics/carbon-management-and-fossil-fuels/eu-coal-regions-transition_en?prefLang=el.

([174]) Βλ. κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2022/1214 της Επιτροπής, της 9ης Μαρτίου 2022, για την τροποποίηση του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2021/2139 όσον αφορά οικονομικές δραστηριότητες σε ορισμένους τομείς ενέργειας και του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2021/2178 όσον αφορά ειδικές δημοσιοποιήσεις για τις εν λόγω οικονομικές δραστηριότητες (ΕΕ L 188 της 15.7.2022, σ. 1).

([175]) Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2021/2139 της Επιτροπής, της 4ης Ιουνίου 2021, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου με τη θέσπιση τεχνικών κριτηρίων ελέγχου για τον προσδιορισμό των προϋποθέσεων υπό τις οποίες μια οικονομική δραστηριότητα θεωρείται ότι συμβάλλει σημαντικά στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής ή στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και για τον προσδιορισμό του κατά πόσον αυτή η οικονομική δραστηριότητα δεν βλάπτει σημαντικά οποιονδήποτε από τους άλλους περιβαλλοντικούς στόχους.

(402) Μολονότι ορισμένοι τρίτοι υποστήριξαν ότι οι δημόσιες δηλώσεις Τσέχων αξιωματούχων δείχνουν ότι θα επιδιώξουν να επηρεάσουν τη νομοθετική διαδικασία με σκοπό την τροποποίηση ή την αναβολή της εκπλήρωσης των προϋποθέσεων που προβλέπονται στην ταξινομία για τη θέση σε λειτουργία χώρου εναπόθεσης σε μεγάλο βάθος αποβλήτων υψηλής ραδιενέργειας έως το 2050, η Επιτροπή δεν διαθέτει πληροφορίες που θα έθεταν υπό αμφισβήτηση τη δέσμευση που ανέλαβαν οι τσεχικές αρχές. Στις 11 Ιανουαρίου 2023 η Τσεχία εξέδωσε την απόφαση της κυβέρνησης αριθ. 24 σχετικά με την απαίτηση πλήρωσης των τεχνικών κριτηρίων ελέγχου όσον αφορά τη διαχείριση ραδιενεργών αποβλήτων. Σύμφωνα με την εν λόγω απόφαση, η Τσεχία θα καταβάλει κάθε προσπάθεια για την εκπλήρωση των τεχνικών κριτηρίων που καθορίζονται στη σχετική νομοθεσία της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της θέσης σε λειτουργία της εγκατάστασης εναπόθεσης ραδιενεργών αποβλήτων σε γεωλογικούς σχηματισμούς σε μεγάλο βάθος έως το 2050 (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 81 και 82).

(403) Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω παρατηρήσεων, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι το έργο έχει θετικές συνέπειες στην αγορά καθώς συμβάλλει στην απανθρακοποίηση του ενεργειακού μείγματος με περιβαλλοντικά βιώσιμο τρόπο και θα αυξήσει την ασφάλεια του εφοδιασμού. Δεδομένου ότι η βασική περιφέρεια διαθέτει καλές διασυνδέσεις, οι εν λόγω θετικές συνέπειες θα είναι πιθανώς επωφελείς για τα γειτονικά κράτη μέλη που εισάγουν ηλεκτρική ενέργεια από την Τσεχία.

8.3.3.3. Αναγκαιότητα της κρατικής παρέμβασης

(404) Προκειμένου να εξακριβώσει αν ένα μέτρο ενίσχυσης είναι αναγκαίο, η Επιτροπή πρέπει να αξιολογήσει αν το μέτρο στοχεύει σε μια κατάσταση στην οποία μπορεί να επιφέρει ουσιαστική βελτίωση την οποία η αγορά από μόνη της δεν μπορεί να επιτύχει. Ενίσχυση η οποία βελτιώνει μεν την οικονομική κατάσταση της αποδέκτριας επιχείρησης, πλην όμως δεν είναι αναγκαία για την επίτευξη του προβλεπόμενου στόχου δεν μπορεί να θεωρηθεί συμβατή με την εσωτερική αγορά.

(405) Στην παρούσα υπόθεση, η Τσεχία προωθεί νέες επενδύσεις στην πυρηνική ενέργεια, όπως προβλέπεται στη Συνθήκη Ευρατόμ, με σκοπό να αντιμετωπίσει την πρόκληση της απανθρακοποίησης και να καλύψει το κενό στη συνολική εθνική εγκατεστημένη δυναμικότητα το οποίο θα αντιμετωπίσει σύντομα λόγω της προγραμματισμένης απόσυρσης υφιστάμενης δυναμικότητας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ορυκτά καύσιμα και πυρηνική ενέργεια (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 8 και 19). Η Επιτροπή πρέπει να αξιολογήσει αν η κρατική ενίσχυση είναι αναγκαία για την επίτευξη του στόχου της προώθησης νέων επενδύσεων στην πυρηνική ενέργεια.

(406) Με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή εξήγησε ότι η ύπαρξη ανεπαρκειών της αγοράς είναι κρίσιμος παράγοντας για την αξιολόγηση της αναγκαιότητας της ενίσχυσης, αναγνώρισε δε ορισμένες ανεπάρκειες της αγοράς οι οποίες απαιτούν κρατική παρέμβαση σε σχέση με την ανάπτυξη της πυρηνικής ενέργειας ([176]). Συγκεκριμένα, για τις νέες επενδύσεις σε πυρηνική ενέργεια, η ανεπάρκεια της αγοράς προκύπτει κυρίως από τρεις παράγοντες: i) το μέγεθος της κεφαλαιακής απαίτησης, ii) τη μακρά διάρκεια της έκθεσης σε μηνύματα της αγοράς για την τιμολόγηση, τα οποία είναι επίσης στρεβλωμένα από παρεμβάσεις και iii) τη μακρά διάρκεια της έκθεσης σε πολιτικές αποφάσεις.

(407) Πρώτον, το μέγεθος της κεφαλαιακής απαίτησης για τις επενδύσεις σε πυρηνική ενέργεια είναι ιδιαιτέρως μεγάλο. Μολονότι το σταθμισμένο κόστος της ενέργειας για παραγωγή πυρηνικής ενέργειας δεν είναι κατ' ανάγκη υψηλότερο από το αντίστοιχο κόστος για άλλες τεχνολογίες ([177]), η μακρά διάρκεια ζωής και η μεγάλη δυναμικότητα παραγωγής των πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής θα μπορούσε να συγκριθεί μόνο με τα μεγαλύτερα έργα υδροηλεκτρικής ενέργειας. Οι εν λόγω κεφαλαιακές ανάγκες, οι οποίες ανέρχονται σε πολλά δισεκατομμύρια ευρώ, διογκώνονται περαιτέρω από τις συχνές και σημαντικές αυξήσεις του επενδυτικού κόστους για νεοκατασκευασθείσες εγκαταστάσεις παραγωγής πυρηνικής ενέργειας. Ειδικότερα, επενδύσεις σε πρωτοποριακές εγκαταστάσεις τρίτης γενιάς σε χώρες του ΟΟΣΑ επηρεάστηκαν από καθυστερήσεις στην κατασκευή και αυξήσεις του κόστους ([178]).

(408) Δεύτερον, η προβλεπόμενη λειτουργία επί 60 έτη καθιστά δυσχερή την ευθυγράμμιση της συνήθους διάρκειας των ιδιωτικών επενδύσεων ή των εμπορικών δανείων με τη διάρκεια ζωής του έργου. Τούτο είναι κρίσιμο, κατά μείζονα λόγο, στις τρέχουσες αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίες υφίστανται σημαντικές μεταβολές λόγω της ενεργειακής μετάβασης και της ταχείας ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας καθώς και των κανονιστικών μεταρρυθμίσεων που συνοδεύουν την εν λόγω μετάβαση. Κατά συνέπεια, ακόμη και πιο έμπειροι συμμετέχοντες στην αγορά δυσκολεύονται να κάνουν ασφαλείς προβλέψεις σχετικά με τις τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας στο απώτερο μέλλον και οι περισσότερες συναλλαγές ηλεκτρικής ενέργειας δεν εκτείνονται σε περισσότερα από 5 έτη στο μέλλον.

([176]) Απόφαση (ΕΕ) 2015/658 της Επιτροπής, της 8ης Οκτωβρίου 2014, σχετικά με το μέτρο ενίσχυσης SA.34947 (2013/C) (πρώην 2013/N) που προτίθεται να εφαρμόσει το Ηνωμένο Βασίλειο με σκοπό τη στήριξη του πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής Hinkley Point C (αιτιολογικές σκέψεις 382-385).

([177]) Βλ. Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας (ΔΟΕ), Projected Costs of Generating Electricity (Προβλεπόμενο κόστος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας) 2020, https://iea.blob.core.windows.net/assets/ae17da3d-e8a5-4163-a3ec-2e6fb0b5677d/Projected-Costs-of-Generating-Electricity-2020.pdf, σ. 46.

([178]) Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας (ΔΟΕ), Projected Costs of Generating Electricity (Προβλεπόμενο κόστος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας) 2020, σ. 145.

(409) Τέλος, η πυρηνική ενέργεια παραμένει αμφιλεγόμενο ζήτημα στην κοινωνία και στην πολιτική και, επομένως, οι επενδύσεις σε πάγια στοιχεία παραγωγής πυρηνικής ενέργειας πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τον κίνδυνο μεταβολής της πολιτικής.

(410) Η Επιτροπή αναγνώρισε επίσης ότι ο συνδυασμός των ανωτέρω στοιχείων αφορά αποκλειστικά την πυρηνική τεχνολογία ([179]) και συνιστά γενικό χαρακτηριστικό όλων των αγορών της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της τσεχικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

(411) Τα υπομνήματα των ενδιαφερόμενων μερών επιβεβαίωσαν την προκαταρκτική αξιολόγηση της Επιτροπής με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας. Η Επιτροπή σημειώνει ότι, με τις παρατηρήσεις της σχετικά με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Τσεχία αναφέρθηκε σε πιο πρόσφατες δυσμενείς συνθήκες της αγοράς οι οποίες αυξάνουν σημαντικά τους κινδύνους για τους φορείς διαχείρισης νέων πυρηνικών έργων, συμπεριλαμβανομένων του μακροοικονομικού περιβάλλοντος και των πληθωριστικών πιέσεων, των αυξήσεων των επιτοκίων καθώς και μοναδικών γεγονότων, όπως η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία η οποία προκάλεσε σημαντικές διαταραχές στην αγορά και στην αλυσίδα εφοδιασμού. Επομένως, οι τσεχικές αρχές εμμένουν στη θέση ότι η κατασκευή πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής δεν είναι πιθανό να πραγματοποιηθεί χωρίς στήριξη μέσω κρατικών ενισχύσεων.

(412) Οι τσεχικές αρχές επισήμαναν επίσης την αυξημένη μεταβλητότητα των αγορών ενέργειας, η οποία οφείλεται εν μέρει στα αυξανόμενα μερίδια πόρων με μηδενικό οριακό κόστος, όπως η αιολική και η ηλιακή ενέργεια, καθώς και στις διακυμάνσεις των τιμών του αερίου, οι οποίες συνεπάγονται απρόβλεπτες αποδόσεις για τους συμμετέχοντες στην αγορά και, ως εκ τούτου, περιορίζουν τα κίνητρα για την ανάπτυξη πυρηνικών έργων μεγάλης κλίμακας, εκτός εάν οι επενδυτές είναι σε θέση να αντισταθμίσουν την έκθεση στον κίνδυνο των τιμών της αγοράς. Ωστόσο, η αντιστάθμιση μέσω μακροπρόθεσμων συμβάσεων απαιτεί αντισυμβαλλομένους οι οποίοι είναι διατεθειμένοι να δεχθούν τιμές επαρκώς υψηλές για τη διασφάλιση κατάλληλης απόδοσης για τους επενδυτές κατά τη διάρκεια πολύ μεγάλου χρονικού διαστήματος. Παρόμοιες απόψεις διατυπώθηκαν με τις παρατηρήσεις πλειόνων τρίτων οι οποίοι συμπέραναν ότι, στην τρέχουσα ευρωπαϊκή αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, δεν είναι σκόπιμη η κατασκευή νέων έργων πυρηνικής ενέργειας χωρίς κρατική στήριξη.

(413) Όπως εξηγείται στην κοινή έκθεση του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας (ΔΟΕ) και του Οργανισμού Πυρηνικής Ενέργειας (ΟΠΕ) ([180]), οι πρόσφατες τάσεις σε νεοκατασκευασθέντες πυρηνικούς σταθμούς σε δυτικές αγορές δείχνουν σημαντικές αυξήσεις του κόστους και καθυστερήσεις στην κατασκευή. Τούτο οφείλεται, εν μέρει, στο γεγονός ότι τα νέα έργα ξεκίνησαν ύστερα από μακρά διακοπή στην κατασκευή πυρηνικών σταθμών, η οποία κλόνισε σε σημαντικό βαθμό την αλυσίδα εφοδιασμού στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας καθώς και τις ικανότητες του κλάδου, και, εν μέρει, στην έλλειψη ωριμότητας της μελέτης και προγραμματισμού της εκτέλεσης κατά τον χρόνο έναρξης της κατασκευής, καθώς και στο ολοένα και πιο αβέβαιο πολιτικό πλαίσιο. Στην έκθεση διαπιστώνεται ότι η κατάσταση αυτή έχει κλονίσει την εμπιστοσύνη των ενδιαφερομένων στην ικανότητα του κλάδου της πυρηνικής ενέργειας να παραδώσει νεοκατασκευασθέντα έργα και έχει αυξήσει το επίπεδο του διαφαινόμενου επενδυτικού κινδύνου, με αποτέλεσμα την πρόκληση ανησυχίας στους επενδυτές και την περαιτέρω μείωση των πιθανοτήτων προσέλκυσης χρηματοδότησης για μελλοντικά έργα.

(414) Ωστόσο, στην έκθεση εξηγείται ότι σε άλλες χώρες, όπως στην Κίνα και την Κορέα, νέες επενδύσεις σε πυρηνική ενέργεια παραδίδονται εμπρόθεσμα και χωρίς υπερβάσεις του προϋπολογισμού, διαπιστώνεται δε ότι η διαφορά με τις δυτικές χώρες δεν μπορεί να αποδοθεί αποκλειστικά και μόνο στις ειδικές συνθήκες κάθε τοποθεσίας. Επομένως, οι προκλήσεις που ανέκυψαν σε δυτικές χώρες δεν είναι εγγενείς στην τεχνολογία καθεαυτήν, αλλά εξαρτώνται από τις συνθήκες ανάπτυξης και εκτέλεσης των έργων καθώς και από τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ διαφόρων ενδιαφερομένων.

(415) Η Επιτροπή υπενθυμίζει τις παρατηρήσεις ορισμένων τρίτων οι οποίοι ισχυρίστηκαν ότι ο ενεργειακός εφοδιασμός θα μπορούσε επίσης να διασφαλιστεί με φθηνότερες τεχνολογίες και εκτίμησαν ότι οι επιδοτήσεις στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας θα καθυστερήσουν την πρόοδο σε άλλες φθηνότερες και περισσότερο φιλικές προς το κλίμα τεχνολογίες. Οι τσεχικές αρχές υποστήριξαν ότι οι δυνατότητες των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην Τσεχία είναι μεν περιορισμένες, πλην όμως η αύξηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας τόσο από πυρηνική ενέργεια όσο και από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας αποτελεί σημαντικό στοιχείο της εθνικής στρατηγικής για την ενέργεια και το κλίμα (βλ. αιτιολογική σκέψη 21). Οι τσεχικές αρχές υποστηρίζουν επίσης ότι, μολονότι οι επενδύσεις σε αιολική ενέργεια θα πραγματοποιηθούν αργότερα με το έργο από ό,τι θα πραγματοποιούνταν χωρίς το έργο, η συνολική συσσώρευση αιολικής ενέργειας θα είναι πανομοιότυπη και στα δύο σενάρια (βλ. αιτιολογική σκέψη 270). Η εξήγηση αυτή είναι ευλογοφανής. Πράγματι, οι επενδύσεις σε

([179]) Απόφαση (ΕΕ) 2015/658 της Επιτροπής, της 8ης Οκτωβρίου 2014, σχετικά με το μέτρο ενίσχυσης SA.34947 (2013/C) (πρώην 2013/N) που προτίθεται να εφαρμόσει το Ηνωμένο Βασίλειο με σκοπό τη στήριξη του πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής Hinkley Point C (αιτιολογική σκέψη 385).

([180]) Projected Costs of Generating Electricity (Προβλεπόμενο κόστος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας) — έκδοση 2020, διατίθεται στη διεύθυνση: https://www.oecd-nea.org/jcms/pl_51110/projected-costs-of-generating-electricity-2020-edition.

δυναμικότητα παραγωγής αιολικής και ηλιακής ενέργειας μπορούν να υλοποιηθούν πολύ ταχύτερα και με μικρότερο κόστος κεφαλαίου από ό,τι η επένδυση στο έργο. Περιορίζονται, ωστόσο, από άλλους παράγοντες, όπως τις διαθέσιμες τοποθεσίες και την ικανότητα σύνδεσης σε δίκτυο. Επιπλέον, ο περιορισμένος αντίκτυπος που το έργο αναμένεται να έχει στις τιμές της αγοράς χονδρικής (2 EUR/MWh) υποδηλώνει ότι θα έχει ελάχιστο αντίκτυπο στις επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Ωστόσο, τα κίνητρα που παρέχει ο τύπος της σύμβασης αγοράς για τη μεγιστοποίηση της παραγωγής σε ώρες υψηλής τιμολόγησης και τη μείωση της παραγωγής σε ώρες χαμηλών τιμών μειώνουν τον ανταγωνιστικό αντίκτυπο του μέτρου στις βασισμένες στην αγορά επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές, καθώς μπορεί να αναμένεται ότι τα πάγια στοιχεία παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές θα λειτουργούν πολύ συχνά κατά τις χρονικές περιόδους χαμηλότερων τιμών (καθώς κατά τις εν λόγω περιόδους, υπάρχουν πολλοί διαθέσιμοι πόροι ανανεώσιμων πηγών και τούτο μειώνει τις τιμές της αγοράς).

(416) Ένας άλλος τρίτος ισχυρίστηκε ότι, κατά τις επόμενες δεκαετίες, αναμένονται υψηλές τιμές ηλεκτρικής ενέργειας. Η πρόβλεψη των τιμών της ηλεκτρικής ενέργειας σε μεγάλο βάθος χρόνου ενέχει σημαντική αβεβαιότητα. Εάν οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας είναι σημαντικά υψηλότερες από τις αναμενόμενες, η σύμβαση αγοράς και ο μηχανισμός επιμερισμού του κέρδους θα παράσχουν έσοδα στο τσεχικό Δημόσιο και θα μειώσουν με τον τρόπο αυτό την υπεραντιστάθμιση προς όφελος της ČEZ. Εάν, αντιθέτως, οι τιμές της αγοράς είναι χαμηλότερες από τις αναμενόμενες, ειδικότερα λόγω της χαμηλότερης από την αναμενόμενη ζήτηση ή της ταχείας ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, το έργο δεν θα είναι σε θέση, χωρίς το μέτρο, να καλύψει το κόστος κεφαλαίου του.

(417) Η Επιτροπή συμπεραίνει ότι υπάρχουν σαφώς προσδιορισμένες ανεπάρκειες της αγοράς όσον αφορά τις επενδύσεις σε νέες πηγές πυρηνικής ενέργειας στην Τσεχία. Λόγω της πολύ μεγάλης διάρκειας της επενδυτικής περιόδου, δεν υπάρχει επαρκής βεβαιότητα ότι οι τρέχουσες υψηλές τιμές της ενέργειας θα παραμείνουν υψηλές για επαρκώς μεγάλο χρονικό διάστημα ώστε να επηρεαστεί η ανωτέρω αξιολόγηση. Λαμβανομένων υπόψη της έλλειψης επαρκούς δυναμικότητας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στην Τσεχία, των ανωτέρω ανεπαρκειών της αγοράς και του στρατηγικού στόχου της ενεργειακής πολιτικής της Τσεχίας, που αποσκοπεί σε σχετική αυτάρκεια όσον αφορά την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας παράλληλα με τη μακροπρόθεσμη απανθρακοποίηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, η κρατική στήριξη φαίνεται αναγκαία για την κατασκευή του έργου στην Τσεχία.

(418) Πράγματι, δεν θεωρείται πιθανό ότι οι δυνάμεις της αγοράς αφ' εαυτών θα ήταν ικανές να διασφαλίσουν την έγκαιρη παράδοση της ίδιας πυρηνικής δυναμικότητας με το έργο, το οποίο είναι αναγκαίο για την προώθηση της ανάπτυξης της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από πηγές πυρηνικής ενέργειας στην Τσεχία.

(419) Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η κρατική ενίσχυση είναι αναγκαία για τη διασφάλιση της ανάπτυξης νέας πυρηνικής δυναμικότητας στην Τσεχία. Επιπροσθέτως, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι τα μέτρα έχουν χαρακτήρα κινήτρου για τον δικαιούχο και διασφαλίζουν, επομένως, την επιτυχημένη υλοποίηση του έργου.

8.3.3.4. Καταλληλότητα

(420) Με την αξιολόγησή της, η Επιτροπή πρέπει να εξακριβώσει αν το προβλεπόμενο μέτρο είναι κατάλληλο μέσο πολιτικής για την επίτευξη του στόχου του, συγκεκριμένα, εν προκειμένω, την προώθηση της ανάπτυξης της παραγωγής πυρηνικής ενέργειας για την αντιστάθμιση μελλοντικού ελλείμματος εφοδιασμού.

(421) Με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή παρατήρησε ότι η Τσεχία είχε εξετάσει πλείονες εναλλακτικούς μηχανισμούς στήριξης με σκοπό την παροχή κινήτρων για την παραγωγή πυρηνικής ενέργειας, όπως πίστωση φόρου, μηχανισμούς δυναμικότητας, άμεση επενδυτική ενίσχυση, θέσπιση μοντέλου ρυθμιζόμενων τιμών επένδυσης [μοντέλο ρυθμιζόμενης περιουσιακής βάσης (RAB)] κ.λπ., οι οποίοι κρίθηκαν στο σύνολό τους λιγότερο κατάλληλοι από τα μέτρα που επιλέχθηκαν τελικώς για τη χορήγηση ενίσχυσης.

(422) Η Επιτροπή συμφωνεί ότι είναι πιθανό ότι τα ανωτέρω μέσα πολιτικής αφ' εαυτών δεν θα επαρκούσαν για την επίτευξη των ίδιων αποτελεσμάτων, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων του έργου και του μεγέθους των απαιτούμενων χρηματοδοτικών πόρων. Συγκεκριμένα, η αφαίρεση ενός και μόνο από τα τρία μέτρα, χωρίς περαιτέρω προσαρμογές, θα είχε ως αποτέλεσμα να μην αντιμετωπίζονται σημαντικοί κίνδυνοι για τον επενδυτή, δεδομένου ότι κάθε μέτρο αντιμετωπίζει μια διαφορετική ανεπάρκεια της αγοράς ([181]). Όταν οι εναλλακτικοί μηχανισμοί στήριξης αφορούν πρωτίστως άλλες πηγές χρηματοδότησης (πίστωση φόρου), δεν μειώνουν κατ' ανάγκη τις συνέπειες στον ανταγωνισμό. Οι μηχανισμοί δυναμικότητας και τα μοντέλα RAB είναι γενικές έννοιες, οι οποίες μπορούν να προσλάβουν πολλές μορφές. Η επίσημη έρευνα δεν ανέδειξε στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι για το συγκεκριμένο επίμαχο μέτρο τέτοιες έννοιες θα είχαν παράσχει καταλληλότερες λύσεις για την αντιμετώπιση των ανεπαρκειών της αγοράς που προσδιορίστηκαν.

([181]) Απόφαση κίνησης της διαδικασίας, αιτιολογική σκέψη 187.

(423) Ωστόσο, με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή διερωτήθηκε αν ο συνδυασμός των τριών μέτρων (δηλαδή της ΕΧΣ, της σύμβασης αγοράς και του μηχανισμού προστασίας έναντι των μεταβολών της νομοθεσίας) μπορούσε να θεωρηθεί κατάλληλος για την παροχή κρατικής ενίσχυσης και εξέτασε αν ένας υψηλότερος βαθμός έκθεσης στους κινδύνους της αγοράς θα ήταν καταλληλότερος. Ειδικότερα, η Επιτροπή εκτίμησε ότι ο συνδυασμός των τριών μέτρων και του αρχικού πλαισίου του έργου μπορεί να αφαιρεί σημαντικούς κινδύνους της αγοράς και μπορεί, με τον τρόπο αυτόν, να παρεμποδίζει ορισμένα κίνητρα για την επίδειξη ανταγωνιστικής συμπεριφοράς.

(424) Η Επιτροπή διατύπωσε επίσης αμφιβολίες σχετικά με το αν ο συνδυασμός των τριών ανωτέρω μέτρων είναι κατάλληλος για τη διασφάλιση της ανάπτυξης του έργου, μολονότι, στο παρελθόν, ένας πιο περιορισμένος αριθμός μέτρων, που μπορεί να ήταν λιγότερο παρεμβατικά, φαίνεται ότι υπήρξε επαρκής για την πραγματοποίηση της επένδυσης.

(425) Επιπλέον, η Επιτροπή διερωτήθηκε αν η ισορροπία που προτείνει η Τσεχία με τη χρήση πολλαπλών μέσων είναι η κατάλληλη και αν εναλλακτικά μέσα, ή η εξέταση ορισμένων μόνον εξ αυτών, θα μπορούσε να επιτύχει τους ίδιους στόχους με μικρότερη ενίσχυση ή λιγότερη στρέβλωση ανταγωνισμού.

(426) Τα επιχειρήματα των τσεχικών αρχών προς στήριξη του συνδυασμού των προβλεπόμενων μέτρων συνδέονται με τις κύριες ανεπάρκειες της αγοράς τις οποίες τα μέτρα έχουν σχεδιαστεί για να αντιμετωπίσουν, όπως περιγράφηκε στο σημείο 4.1 ανωτέρω, συγκεκριμένα, το μέγεθος της κεφαλαιακής απαίτησης, τη μακρά διάρκεια της έκθεσης σε μηνύματα της αγοράς για την τιμολόγηση και τη μακρά διάρκεια της έκθεσης σε πολιτικές αποφάσεις. Η Επιτροπή αναγνώρισε ήδη ότι, λόγω των ανωτέρω κινδύνων, ένας ιδιώτης επενδυτής δεν θα είχε αναλάβει το έργο υπό κανονικές συνθήκες της αγοράς ([182]).

(427) Όπως εξηγήθηκε ανωτέρω (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 83 έως 106), κατά τη διάρκεια της επίσημης έρευνας, προκειμένου να απαντήσει στις ανησυχίες που εξέφρασε η Επιτροπή σε σχέση με τον βαθμό έκθεσης του έργου σε κινδύνους της αγοράς, η Τσεχία περιέλαβε, στον τύπο για τον υπολογισμό του εκ των υστέρων διακανονισμού της EDU II, έκθεση στις τιμές της αγοράς και μείωσε τη διάρκεια της σύμβασης αγοράς σε 40 έτη, ώστε να αυξηθεί, με τον τρόπο αυτόν, η έκθεση του έργου στους κινδύνους της αγοράς. Τούτο σημαίνει επίσης ότι η EDU II έχει οικονομικά κίνητρα για τη βελτιστοποίηση της παραγωγής κατά τρόπο που μεγιστοποιεί την κατανομή φορτίων σε περιόδους υψηλών τιμών, ενώ μειώνει την κατανομή φορτίων (και καθιστά δυνατό, για παράδειγμα, τον προγραμματισμό συντήρησης) σε περιόδους χαμηλών τιμών. Τούτο μειώνει τις συνέπειες στρέβλωσης του μέτρου.

(428) Επιπλέον, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι παρόμοιος συνδυασμός μέτρων κρίθηκε κατάλληλος στην υπόθεση που αφορούσε το έργο Hinkley Point C ([183]).

(429) Η Επιτροπή εκτιμά ότι ο συνδυασμός των τριών μέτρων, όπως κοινοποιήθηκαν από την Τσεχία κατά την επίσημη έρευνα, και το αντίστοιχο πλαίσιο του έργου συνιστούν κατάλληλο μέσο για την πραγματοποίηση της επένδυσης στον ΠΣΗ. Η Επιτροπή εκτιμά ότι τα τρία μέτρα απαιτούνται από κοινού για την αντιμετώπιση των ανεπαρκειών της αγοράς που παρατηρούνται κατά την ανάπτυξη νέων πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής.

(430) Πρώτον, στον βαθμό που υπάρχουν τέτοιες μακροπρόθεσμες ανεπάρκειες της κεφαλαιαγοράς, η παροχή της ΕΧΣ δεν θα επαρκούσε αφ' εαυτής ώστε να καταστεί δυνατή η επένδυση στον νέο πυρηνικό σταθμό, διότι αντιμετωπίζει μόνο την ανάγκη εξασφάλισης κεφαλαίων για την κατασκευή του νέου πυρηνικού σταθμού, αλλά δεν αντιμετωπίζει τα συγκεκριμένα ζητήματα που συνεπάγεται η πυρηνική ενέργεια, όπως τους ιδιαίτερους κινδύνους που απορρέουν από την κατασκευή και τη μακρά και πολύπλοκη διάρκεια του κύκλου ζωής του σταθμού. Η ΕΧΣ παρέχει το σύνολο σχεδόν του κεφαλαίου που απαιτείται για την κατασκευή του νέου πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής, η δε σύμβαση αγοράς παρέχει στον

([182]) Απόφαση κίνησης της διαδικασίας, αιτιολογική σκέψη 152.

([183]) Βλ. απόφαση (ΕΕ) 2015/658 της Επιτροπής, της 8ης Οκτωβρίου 2014, σχετικά με το μέτρο ενίσχυσης SA.34947 (2013/C) (πρώην 2013/N) που προτίθεται να εφαρμόσει το Ηνωμένο Βασίλειο με σκοπό τη στήριξη του πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής Hinkley Point C (αιτιολογικές σκέψεις 392 έως 405). Ειδικότερα, στο έργο Hinkley Point C ο συνδυασμός της σύμβασης επί διαφοράς, της εγγύησης πιστώσεων και της συμφωνίας του υπουργού (σχετικά με την παροχή προστασίας έναντι μεταβολών της νομοθεσίας και/ή της πολιτικής) θεωρήθηκε κατάλληλο μέσο για την παροχή ενίσχυσης. Για το επίμαχο εν προκειμένω έργο, η χρήση της ΕΧΣ προκρίθηκε αντί της κρατικής εγγύησης διότι i) η ΕΧΣ εξαλείφει τον κίνδυνο έλλειψης εμπορικής χρηματοδότησης για το έργο· ii) η ΕΧΣ παρέχει μια πιο έγκαιρη λύση για τη συμφωνία του συνολικού προγράμματος χρηματοδότησης σε σύγκριση με μια εμπορική πιστωτική διευκόλυνση· και iii) η ΕΧΣ θα συνεπάγεται χαμηλότερο κόστος χρέους, λόγω του άμεσου δανεισμού από το Δημόσιο, καθώς και χαμηλότερα έξοδα σε σχέση με τη συμφωνία και την ανάληψη δέσμευσης χρηματοδότησης καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου κατασκευής. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. αιτιολογική σκέψη 166 ανωτέρω.

επενδυτή τη δυνατότητα να δεσμεύσει ίδια κεφάλαια για το έργο. Ωστόσο, η ΕΧΣ δεν θα διασφάλιζε αφ' εαυτής τη δυνατότητα επιστροφής του δανείου, οι δε περίοδοι χαμηλών τιμών θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα του έργου. Επομένως, η ίδια η ΕΧΣ βασίζεται στην ύπαρξη της σύμβασης αγοράς και συνδέεται άρρηκτα με αυτήν, καθώς η αξιολόγηση του έργου λαμβάνει υπόψη την ύπαρξη της σύμβασης αγοράς. Μόνον τα εγγυημένα έσοδα της σύμβασης αγοράς μπορούσαν να αντισταθμίσουν το μακροχρόνιο προφίλ κινδύνου του έργου.

(431) Επιπλέον, η Επιτροπή εκτιμά ότι η ΕΧΣ είναι κατάλληλο μέσο για την πραγματοποίηση της επένδυσης και την αντιμετώπιση των μακροπρόθεσμων ανεπαρκειών της κεφαλαιαγοράς συγκρινόμενη και με την κρατική εγγύηση επί δανειακής διευκόλυνσης βασισμένης στην αγορά, καθώς αντιμετωπίζει τον κίνδυνο της μη εξασφάλισης επαρκούς χρηματοδότησης από ιδιώτες δανειστές για την υλοποίηση του έργου, διασφαλίζει χαμηλότερο κόστος χρέους και χαμηλότερα έξοδα σχετιζόμενα με την εξασφάλιση και τη δέσμευση χρηματοδότησης καθ' όλη την περίοδο κατασκευής και απαιτεί λιγότερο χρόνο για τη ρύθμιση της δέσμης μέτρων χρηματοδότησης επίσης σε περίπτωση αύξησης του κόστους. Δεδομένου ότι κάθε αύξηση του κόστους του κεφαλαίου θα έχει άμεσες συνέπειες στον υπολογισμό της τιμής άσκησης, η ΕΧΣ καθιστά δυνατή μια χαμηλότερη τιμή άσκησης στη σύμβαση αγοράς (βλ. αιτιολογική σκέψη 171), η οποία μειώνει το συνολικό κόστος του μέτρου.

(432) Δεύτερον, η σύμβαση αγοράς διάρκειας 40 ετών αντιμετωπίζει την αναγκαιότητα παροχής σταθερότητας και προβλεψιμότητας των τιμών και του συντελεστή απόδοσης των ιδίων κεφαλαίων, στοιχεία τα οποία είναι ιδιαιτέρως σημαντικά για επενδύσεις του συγκεκριμένου μεγέθους και της συγκεκριμένης διάρκειας και είναι, συνεπώς, κρίσιμα προκειμένου να καταστεί δυνατή η επένδυση. Υπ' αυτή την έννοια, η σύμβαση αγοράς αντιμετωπίζει την ανεπάρκεια της αγοράς που σχετίζεται με τη μακρά διάρκεια της έκθεσης σε μηνύματα της αγοράς για την τιμολόγηση, η οποία αναφέρθηκε ανωτέρω.

(433) Τρίτον, οι αντισταθμίσεις που χορηγούνται σε περίπτωση πολιτικών ή νομοθετικών μορφών δυσμενών διακρίσεων στη μεταχείριση της πυρηνικής τεχνολογίας (δηλαδή η προστασία έναντι των μεταβολών της νομοθεσίας) αντιμετωπίζουν τους πρόσθετους κινδύνους οι οποίοι μπορούν να θεωρηθούν ειδικοί κίνδυνοι του συγκεκριμένο τομέα (κυρίως, το ενδεχόμενο καθυστέρησης των επενδύσεων λόγω μεταβολών του νομοθετικού πλαισίου, για παράδειγμα, για πολιτικούς λόγους). Οι προσαρμογές των στοιχείων εισόδου στον τύπο της σύμβασης αγοράς, σε περίπτωση αυξήσεων για θεμιτούς λόγους, αντιμετωπίζουν επίσης τον κίνδυνο αυξήσεων κόστους εγγενών στις επενδύσεις σε παραγωγή πυρηνικής ενέργειας.

(434) Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι ο συνδυασμός της σύμβασης αγοράς 40ετούς διάρκειας, της ΕΧΣ και του μηχανισμού προστασίας έναντι των μεταβολών της νομοθεσίας, όπως διαρθρώνεται στα κοινοποιηθέντα μέτρα, είναι κατάλληλα μέσα για την παροχή κρατικής ενίσχυσης στο έργο.

8.3.3.5. Αναλογικότητα

(435) Για να αξιολογήσει την αναλογικότητα ενός μέτρου, η Επιτροπή πρέπει να εξακριβώσει ότι το μέτρο περιορίζεται στο ελάχιστο που απαιτείται για να καταστεί δυνατή η επιτυχημένη ολοκλήρωση του έργου για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού.

(436) Με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή εξήγησε ότι η αξιολόγηση της αναλογικότητας πρέπει να λάβει υπόψη τον συνδυασμό των μέτρων στήριξης που πρόβλεψαν οι τσεχικές αρχές. Όσον αφορά την αναλογικότητα, το κοινοποιηθέν μέτρο δημιουργεί ανησυχίες ως προς τρία κύρια σημεία, τα οποία έχουν σημασία για την αξιολόγηση της Επιτροπής.

(437) Πρώτον, η κοινοποιηθείσα διάρκεια (60 έτη) της σύμβασης αγοράς κρίθηκε ως υπερβολικά μεγάλη, καθώς υπερέβαινε σημαντικά την προβλεπόμενη περίοδο αποπληρωμής της ΕΧΣ καθώς και τη διάρκεια μέτρων άμεσης στήριξης των τιμών που λήφθηκαν σε παλαιότερες επενδύσεις στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας ([184]). Με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή διερωτήθηκε αν η αντιστάθμιση για το επενδυτικό κόστος του έργου θα έπρεπε να ευθυγραμμίζεται καλύτερα με τους όρους και τη διάρκεια της αποπληρωμής της ΕΧΣ.

([184]) Ό.π., αιτιολογικές σκέψεις 197-198. Ειδικότερα, η σύμβαση αγοράς για το έργο Hinkley Point C συνάφθηκε για 35 έτη, η δε περίοδος αποπληρωμής της ΕΧΣ στο έργο PAKS II ήταν μόλις 21 έτη και το μέτρο δεν συνοδευόταν από λειτουργική ενίσχυση οποιουδήποτε άλλου είδους.

(438) Δεύτερον, ο προβλεπόμενος συντελεστής απόδοσης θεωρήθηκε υπερβολικά υψηλός, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο υπεραντιστάθμισης, λαμβανομένων υπόψη του συνδυασμού των κοινοποιηθέντων μέτρων στήριξης και του προκύπτοντος προφίλ κινδύνου του έργου. Ειδικότερα, η αρχικώς κοινοποιηθείσα ΣΑΗΕ σταθερής τιμής μεταβίβαζε τόσο τον κίνδυνο τιμής όσο και τον κίνδυνο αγοράς στην ΟΕΣ και, επομένως, στο Δημόσιο, ενώ η επιστρεπτέα χρηματοδοτική συνδρομή μείωνε σημαντικά τον κίνδυνο χρηματοδότησης, παρέχοντας χρηματοδότηση με πολύ ελκυστικούς όρους, ατόκως κατά τη διάρκεια της περιόδου κατασκευής. Τέλος, ο μηχανισμός προστασίας έναντι της μεταβολής της νομοθεσίας ή της πολιτικής παρείχε προστασία έναντι μεταβολών της πολιτικής και άλλων γεγονότων που εκφεύγουν του ελέγχου της EDU II. Τέτοια γεγονότα περιλαμβάνουν μεταβολές της τσεχικής εθνικής πολιτικής για την πυρηνική ενέργεια, αποφάσεις μη χορήγησης των άλλων μέτρων στήριξης ή παύσης της υλοποίησης μέσω απόρριψης των προσφορών για την κατασκευή του σταθμού, καθώς και αυξήσεις κόστους λόγω του αποκλειστικού χαρακτήρα του καταλόγου θεμιτών λόγων. Λαμβανομένης υπόψη της κατανομής κινδύνων μεταξύ του δικαιούχου και του Δημοσίου, η Επιτροπή έκρινε ότι η συμπερίληψη, στην εκτίμηση της ΑΚΠΣ, του ασφαλίστρου κατασκευής και λειτουργίας πυρηνικού σταθμού δεν είναι δικαιολογημένη.

(439) Επιπροσθέτως, η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες για το αν ο μηχανισμός αποφυγής της υπεραντιστάθμισης που πρότεινε η Τσεχία θα αποτρέπει επαρκώς την υπεραντιστάθμιση, δεδομένου ότι προβλέπει κλείδα επιμερισμού της επιβάρυνσης 50-50 μεταξύ του Δημοσίου και της EDU II ([185]).

(440) Τρίτον, η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες σχετικά με το αν η επιλογή του κατεστημένου φορέα ČEZ ως φορέα διαχείρισης του έργου χωρίς ανοικτή διαδικασία επιλογής μπορούσε να υποδηλώνει ότι η στήριξη που κρίθηκε αναγκαία για το έργο ήταν υψηλότερη από αυτήν που θα απαιτούνταν διαφορετικά.

(441) Η Επιτροπή θα εξετάσει κατωτέρω τα προαναφερθέντα ζητήματα, υπό το πρίσμα των αλλαγών στα μέτρα στήριξης που πρότειναν οι τσεχικές αρχές, προτού καταλήξει σε τελικά συμπεράσματα σχετικά με τη συνολική δέσμη μέτρων ενίσχυσης.

8.3.3.5.1. Η σύμβαση αγοράς

8.3.3.5.1.1. Διάρκεια της σύμβασης αγοράς

(442) Όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 437, η αρχικώς κοινοποιηθείσα διάρκεια της σύμβασης αγοράς (60 έτη) θεωρήθηκε υπερβολικά μακρά. Κατά τη γνώμη της Επιτροπής, η αντιστάθμιση για το επενδυτικό κόστος του έργου θα πρέπει να ευθυγραμμίζεται με τους όρους και τη διάρκεια αποπληρωμής της ΕΧΣ, η οποία ανέρχεται περίπου σε 30 έτη στο βασικό σενάριο που υπέβαλαν οι τσεχικές αρχές.

(443) Η Τσεχία ισχυρίστηκε ότι απαιτείται μια περίοδος ασφάλειας μεταξύ της λήξης της σύμβασης αγοράς και της αποπληρωμής της ΕΧΣ, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το έργο παραμένει οικονομικά βιώσιμο, και ειδικότερα να διασφαλιστεί ότι η ολοσχερής εξόφληση της ΕΧΣ θα είναι δυνατή κατά τη διάρκεια δυνητικών δυσμενών συμβάντων. Συγκεκριμένα, οι τσεχικές αρχές υπέβαλαν στοιχεία του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας (ΔΟΑΕ), σύμφωνα με τα οποία σε πρόσφατα μεγάλης κλίμακας έργα πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής απαιτήθηκε η παρέλευση μεγάλου χρονικού διαστήματος προτού σταθεροποιηθεί η κατανομή φορτίων του πάγιου στοιχείου και, επομένως, προτού επιτευχθεί ο προκαθορισμένος συντελεστής φορτίου ο οποίος θα καταστήσει δυνατή τη δυνατότητα χρηματοδότησης του έργου.

Πίνακας 9

Χρόνος σταθεροποίησης του συντελεστή φορτίου

VENDOR	NPP TYPE	COUNTRY	UNIT	DESIGN NET CAPACITY	COD	LOAD FACTOR STABILIZATION TIME
WEC	AP1000	China	SANMEN_1	1157 MWe	21 June 2018	4 years
	AP1000	China	SANMEN-2	1157 MWe	17 Aug 2018	2 years
	AP1000	China	HAIYANG-1	1126 MWe	08 Aug 2018	4 years
	AP1000	China	HAIYANG-2	1126 MWe	29 Sep 2018	2 years
EdF	EPR1750	China	Taishan-1	1660 MWe	13 Dec 2018	5 years
	EPR1750	China	Taishan-1	1660 MWe	29 May 2019	4 years
KHNP	OPR1000	S.Korea	Shin-Kori-1	998 MWe	28 Feb 2011	10 years
	OPR1000	S.Korea	Shin-Kori-1	998 MWe	20 Jul 2012	8 years
	APR1400	UAE	Barakah-1	1310 MWe	01 Apr 2021	2 years (so far)
ŠKODA Praha a.s.	VVER V320	CZ	Temelin-1	1027 MWe	10 Jun 2002	8 years
	VVER V320	CZ	Temelin-2	1029 MWe	18 Apr 2003	8 years
Source: IAEA_PRIS - Reactor Details, 20 June 2023						

([185]) Ό.π., αιτιολογική σκέψη 205.

(444) Οι τσεχικές αρχές υπέβαλαν αναθεωρημένη διάρκεια της σύμβασης αγοράς, η οποία μειώθηκε από 60 σε 40 έτη. Η διάρκεια αυτή ευθυγραμμίζεται καλύτερα με τη διάρκεια της ΕΧΣ, μολονότι εξακολουθεί να την υπερβαίνει κατά σημαντικό χρονικό διάστημα. Μολονότι η παρέλευση κάποιου χρονικού διαστήματος για τη σταθεροποίηση της λειτουργίας του σταθμού ηλεκτροπαραγωγής μετά την έναρξη λειτουργίας δικαιολογείται λαμβανομένων υπόψη των τεχνικών δυσκολιών που ανέκυψαν μετά τη θέση σε λειτουργία άλλων έργων, η προβλεπόμενη διάρκεια βρίσκεται στο υψηλότερο άκρο των χρονικών περιόδων που έχουν παρατηρηθεί σε άλλα έργα.

(445) Ωστόσο, είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι η έναρξη της περιόδου αγοράς της σύμβασης αγοράς δεν συμπίπτει κατ' ανάγκη με την έναρξη της λειτουργίας του σταθμού ηλεκτροπαραγωγής. Συγκεκριμένα, η περίοδος αγοράς αρχίζει είτε i) την ημερομηνία έναρξης, δηλαδή την ημέρα κατά την οποία ο ΠΣΗ εξάγει για πρώτη φορά ηλεκτρική ενέργεια στο δίκτυο, η δε EDU II έχει ειδοποιήσει το Δημόσιο / την ΟΕΣ ότι επιθυμεί η ημερομηνία έναρξης να υπόκειται σε προθεσμίες που θα καθοριστούν στη σύμβαση αγοράς, είτε ii) την ημερομηνία λήξης, δηλαδή την ημέρα που έπεται της τελευταίας ημέρας της προκαθορισμένης περιόδου θέσης σε λειτουργία που έχει διάρκεια πέντε ετών από την προκαθορισμένη ημερομηνία θέσης σε λειτουργία, όποια εκ των δύο ημερομηνιών επέλθει πρώτη (βλ. υποσημείωση 39). Η προκαθορισμένη ημερομηνία θέσης σε λειτουργία θα παραταθεί σε περίπτωση καθυστερήσεων οφειλόμενων σε γεγονότα που συνιστούν θεμιτούς λόγους παράτασης. Επομένως, σε περίπτωση καθυστερήσεων μη οφειλόμενων σε θεμιτούς λόγους, το χρονικό διάστημα που καλύπτει η σύμβαση αγοράς συντομεύεται αντίστοιχα. Μολονότι τούτο παρέχει 5ετή περίοδο ασφάλειας σε περίπτωση καθυστερήσεων, λαμβανομένων υπόψη πρόσφατων καθυστερήσεων σε έργα πυρηνικών αντιδραστήρων τρίτης γενιάς +, οι καθυστερήσεις πέραν των 5 ετών συνιστούν σημαντικό κίνδυνο. Εξεταζόμενοι από κοινού, ο κίνδυνος βραχύτερης διάρκειας της σύμβασης αγοράς και ο χρόνος που απαιτείται για τη σταθεροποίηση της παραγωγής του σταθμού ηλεκτροπαραγωγής μετά την έναρξη των εργασιών σημαίνουν ότι η διάρκεια της σύμβασης αγοράς προσεγγίζει την περίοδο αποπληρωμής της ΕΧΣ.

(446) Τέλος, σε περίπτωση υπερβάσεων κόστους, δεν αποκλείεται η επιστροφή της ΕΧΣ να απαιτεί εν μέρει αναχρηματοδότηση μέσω ιδιωτικών δανείων με όρους της αγοράς. Στην περίπτωση αυτή, η επιστροφή του επενδυτικού κόστους δεν συνδέεται πλέον άμεσα με τη διάρκεια της ΕΧΣ (βλ. αιτιολογική σκέψη 180). Ειδικότερα, εάν τα αγοραία έσοδα κατά τη διάρκεια της σύμβασης αγοράς δεν επαρκούν για την κάλυψη του κόστους επιστροφής της ΕΧΣ, μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν δάνεια βασισμένα στην αγορά για τη χρηματοδότηση μέρους του κόστους επιστροφής της ΕΧΣ. Σε τέτοια περίπτωση, η αποπληρωμή των βασισμένων στην αγορά δανείων θα πραγματοποιηθεί μετά την αποπληρωμή της ΕΧΣ, βάσει των αγοραίων εσόδων στο διάστημα μετά τη λήξη της σύμβασης αγοράς.

(447) Εξεταζόμενα από κοινού, τα ανωτέρω στοιχεία αρκούν προκειμένου η Επιτροπή να θεωρήσει κατάλληλη την 40ετή διάρκεια της σύμβασης αγοράς.

(448) Η Επιτροπή παρατηρεί ότι τούτο δεν σημαίνει ότι το έργο θα είναι βιώσιμο με λειτουργική διάρκεια ζωής 40 μόνον ετών. Συγκεκριμένα, το χρηματοδοτικό μοντέλο υποθέτει λειτουργική διάρκεια ζωής 60 ετών και βασίζεται σε αγοραία έσοδα μετά τη λήξη της σύμβασης αγοράς για την επίτευξη του στόχου συντελεστή εσωτερικής απόδοσης ιδίων κεφαλαίων [9 έως 11] %. Μολονότι η ανάλυση ευαισθησίας με παραδοχή χαμηλών τιμών αγοράς μετά τη λήξη της σύμβασης αγοράς δείχνει ότι ο σταθμός θα μπορούσε να παύσει να λειτουργεί στο συγκεκριμένο χρονικό σημείο λόγω έλλειψης οικονομικών κινήτρων (βλ. αιτιολογική σκέψη 148), τούτο δεν σημαίνει ότι η επένδυση θα πραγματοποιηθεί με ορίζοντα λειτουργικής διάρκειας ζωής 40 μόνον ετών. Στην πραγματικότητα, προκειμένου η επένδυση να είναι βιώσιμη, ο επενδυτής πρέπει να θεωρεί πολύ πιθανό ένα περιβάλλον αγοράς το οποίο καθιστά δυνατή τη συνέχιση της λειτουργίας μετά τη λήξη της σύμβασης αγοράς. Ο στόχος εσωτερικού συντελεστή απόδοσης καθορίζεται για τη συνολική 60ετή διάρκεια ζωής του έργου. Εάν οι τιμές της αγοράς μετά τη λήξη της σύμβασης αγοράς είναι σημαντικά χαμηλότερες από τις αναμενόμενες, τούτο θα έχει αρνητικό αντίκτυπο στην πραγματοποιηθείσα απόδοση της επένδυσης, καθώς θα μειώσει τον εσωτερικό συντελεστή απόδοσης κάτω του στόχου του [9 έως 11] %.

8.3.3.5.1.2. Αντιστάθμιση βάσει τύπου αμοιβής

(449) Όπως προαναφέρθηκε στις αιτιολογικές σκέψεις 88 έως 91, ο τύπος αμοιβής της σύμβασης αγοράς περιλαμβάνει δύο όρους: τον όρο του εκ των υστέρων διακανονισμού και τον όρο της έκθεσης στην αγορά. Η συγκεκριμένη διάρθρωση προσομοιάζει στον σχεδιασμό των διμερών συμβάσεων επί διαφοράς ([186]) και, επομένως, έχει παρόμοια αποτελέσματα όσον αφορά τη διασφάλιση της σταθερότητας των εσόδων και τον περιορισμό της υπεραντιστάθμισης καθώς και την παροχή κινήτρων αποδοτικής λειτουργίας του σταθμού ηλεκτροπαραγωγής. Στο παρόν σημείο η Επιτροπή αξιολογεί τα ζητήματα που άπτονται της αναλογικότητας (αντιστάθμιση), ενώ στο σημείο 8.3.3.6.2 αξιολογεί τα ζητήματα που σχετίζονται με την παροχή κινήτρων αποδοτικής λειτουργίας.

([186]) Για παράδειγμα, στο έργο Hinkley Point C χρησιμοποιείται παρόμοιος τύπος σύμβασης επί διαφοράς.

(450) Ο όρος του ετήσιου εκ των υστέρων διακανονισμού διασφαλίζει τη σταθερότητα εσόδων για τον σταθμό ηλεκτροπαραγωγής, ενώ παράλληλα μειώνει επίσης την αντιστάθμιση. Ο όρος του διακανονισμού προστατεύει τον σταθμό ηλεκτροπαραγωγής έναντι του κινδύνου αβέβαιων εξελίξεων των μέσων τιμών της αγοράς και, δεδομένου ότι υπολογίζεται για σταθερό όγκο αναφοράς (με την επιφύλαξη προσαρμογών του τύπου, όπως περιγράφηκε στις αιτιολογικές σκέψεις 88 και 90), παρέχει επίσης προστασία έναντι των κινδύνων όγκου. Αφενός, ο όρος του διακανονισμού διασφαλίζει ότι, ύστερα από κάθε έτος, ο πυρηνικός σταθμός λαμβάνει κάθε αναγκαία επαύξηση των μέσων τιμών της αγοράς για την επίτευξη της αμοιβής-στόχου. Ειδικότερα, εάν ο εκ των υστέρων ετήσιος μέσος όρος των ωριαίων τιμών της αγοράς άμεσης παράδοσης στην αγορά επόμενης ημέρας (δηλαδή η τιμή αναφοράς) είναι κατώτερος της τιμής άσκησης, το ποσό του διακανονισμού παρέχει την αμοιβή που δεν πέτυχε η αγορά. Αφετέρου, ο όρος του διακανονισμού διασφαλίζει ότι, εάν ο ετήσιος μέσος όρος των τιμών της αγοράς υπερβαίνει το αναγκαίο μέτρο για την επίτευξη της αμοιβής-στόχου, ο σταθμός ηλεκτροπαραγωγής επιστρέφει το υπερβάλλον ποσό (δηλαδή τη διαφορά μεταξύ της τιμής αναφοράς και της τιμής άσκησης) προς αποφυγή υπεραντιστάθμισης.

(451) Όσον αφορά τις προσαρμογές στον όρο του εκ των υστέρων διακανονισμού του τύπου αμοιβής της σύμβασης αγοράς, όπως περιγράφηκε στις αιτιολογικές σκέψεις 88 και 90, η πρώτη προσαρμογή [όταν η τιμή αναφοράς (p') υπερβαίνει το λειτουργικό μεταβλητό κόστος (c)] παρέχει πρόσθετη ασφάλεια για τα έσοδα του σταθμού ηλεκτροπαραγωγής σε περίπτωση μη προγραμματισμένων διακοπών ρεύματος κατά τη διάρκεια ετών με υψηλές μέσες τιμές της αγοράς. Στις περιπτώσεις αυτές, η επιστροφή περιορίζεται στη διαφορά μεταξύ της τιμής αναφοράς και της τιμής άσκησης επί την πραγματική ποσότητα αντί της ποσότητας αναφοράς. Η δεύτερη προσαρμογή [όταν η τιμή αναφοράς της αγοράς (p') είναι ίση ή κατώτερη του λειτουργικού μεταβλητού κόστους (c)] θεσπίζει ανώτατο όριο στον όρο του διακανονισμού και περιορίζει, με τον τρόπο αυτόν, την υπεραντιστάθμιση. Για παράδειγμα, σε περιπτώσεις πολύ χαμηλών τιμών της αγοράς όταν ο σταθμός έχει κίνητρο να μειώσει αποδοτικά την παραγωγή, η αντιστάθμιση από τον όρο του διακανονισμού περιορίζεται στη διαφορά μεταξύ της τιμής άσκησης και του λειτουργικού κόστους για την ποσότητα αναφοράς. Επομένως, η Επιτροπή θεωρεί ότι ο όρος του εκ των υστέρων διακανονισμού, συμπεριλαμβανομένων των προσαρμογών, διασφαλίζει ότι ο σταθμός ηλεκτροπαραγωγής δεν λαμβάνει περισσότερη αντιστάθμιση από την αναγκαία για την επίτευξη της αμοιβής-στόχου, ενώ παρέχει συγχρόνως ασφάλεια εσόδων και κίνητρα αποδοτικής λειτουργίας.

(452) Επιπλέον, όπως εξηγείται στο σημείο 8.3.3.6.2, ο τύπος αμοιβής σύμβασης επί διαφοράς που περιέχεται στη σύμβαση αγοράς παρέχει επαρκή κίνητρα στον σταθμό ηλεκτροπαραγωγής για να μεγιστοποιήσει τα κέρδη του και όχι κίνητρα για να μεγιστοποιήσει την παραγωγή του. Το εν λόγω αποτέλεσμα αποδοτικότητας προκύπτει επίσης από το γεγονός ότι οι τσεχικές αρχές εκτιμούν ότι, βάσει του τύπου αμοιβής σύμβασης επί διαφοράς, ο σταθμός ηλεκτροπαραγωγής θα έχει κατά μέσο όρο υψηλότερα έσοδα και χαμηλότερα έξοδα από ό,τι στο πλαίσιο μεγιστοποίησης της παραγωγής (βλ. αιτιολογική σκέψη 150). Ως εκ τούτου, η αντικατάσταση της προσέγγισης της σταθερής τιμής της ΣΑΗΕ με την προσέγγιση του τύπου της σύμβασης αγοράς έχει ως αποτέλεσμα μικρότερο χρηματοδοτικό κενό (υψηλότερα αναμενόμενα έσοδα και χαμηλότερα αναμενόμενα έξοδα) και, επομένως, μειώνονται η τιμή άσκησης και το ύψος της απαιτούμενης ενίσχυσης.

8.3.3.5.1.3. Μηχανισμός αποφυγής της υπεραντιστάθμισης

(453) Με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες σχετικά με το αν ο μηχανισμός επιμερισμού του κέρδους επί των ιδίων κεφαλαίων, που πρότεινε η Τσεχία, θα αποτρέψει επαρκώς την υπεραντιστάθμιση, εκτίμησε δε ότι η κλείδα επιμερισμού 50-50 δεν ευθυγραμμίζεται με την κατανομή των κινδύνων μεταξύ του δικαιούχου και του Δημοσίου, όπως προκύπτει από το αρχικώς κοινοποιηθέν μέτρο.

(454) Πρώτον, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, όπως εξηγήθηκε στην προηγούμενη ενότητα, η αναθεωρημένη μέθοδος αμοιβής της σύμβασης αγοράς μετριάζει τον κίνδυνο υπεραντιστάθμισης σε περιπτώσεις υψηλών τιμών της αγοράς, καθώς ο φορέας εκμετάλλευσης υποχρεούται να επιστρέφει στην ΟΕΣ τα αγοραία έσοδα τα οποία υπερβαίνουν την τιμή άσκησης της σύμβασης αγοράς. Γίνεται δεκτό ότι αμοιβή σταθερής τιμής ανά μονάδα παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας, κατά την αρχική κοινοποίηση της Τσεχίας, θα είχε παρόμοιο αποτέλεσμα, μολονότι θα εφαρμοζόταν σε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα (δηλαδή τη διάρκεια ζωής του πάγιου στοιχείου αντί των 40 ετών της ανώτατης διάρκειας της σύμβασης αγοράς). Ωστόσο, η Επιτροπή επισημαίνει ότι από τα αποτελέσματα μοντελοποίησης προκύπτει ότι τα κίνητρα αποδοτικής λειτουργίας που ενσωματώνονται στον αναθεωρημένο τύπο αμοιβής της σύμβασης αγοράς είναι πιθανό να μετουσιωθούν σε μειώσεις της τιμής άσκησης σε σύγκριση με μια σύμβαση αγοράς σταθερής τιμής, λόγω του χαμηλότερου κόστους λειτουργίας και των υψηλότερων αποδόσεων της αγοράς, και, επομένως, σε χαμηλότερα επίπεδα ενίσχυσης κατά τη διάρκεια της σύμβασης αγοράς.

(455) Δεύτερον, όσον αφορά την κλείδα επιμερισμού του κέρδους, η Επιτροπή παρατηρεί ότι η Τσεχία διατηρεί επιμερισμό 50-50 κατά τη διάρκεια της σύμβασης αγοράς, ενώ μεταβάλλει ελαφρώς την κλείδα σε 60-40 προς όφελος του δικαιούχου, κατά τα 20 έτη που έπονται της λήξης της σύμβασης αγοράς. Η Τσεχία δικαιολογεί την αύξηση υπέρ του δικαιούχου από την αναγκαιότητα να αντικατοπτρίζεται η μεγαλύτερη έκθεση του δικαιούχου στον κίνδυνο τιμών της αγοράς. Η Επιτροπή συμφωνεί ότι η μείωση της διάρκειας της σύμβασης αγοράς σε 40 έτη αυξάνει το συνολικό προφίλ κινδύνου του έργου, καθώς εισάγει κίνδυνο τιμών της αγοράς κατά τη διάρκεια σημαντικής χρονικής περιόδου η οποία καλύπτει το ένα τρίτο της αναμενόμενης διάρκειας ζωής του πάγιου στοιχείου. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή εκτιμά ότι η αναθεωρημένη κλείδα επιμερισμού του κόστους ευθυγραμμίζεται με το συνολικό υψηλότερο προφίλ κινδύνου του έργου, το οποίο προκύπτει από τις προσαρμογές του μέτρου 1, ειδικότερα τη μείωση της διάρκειας της άμεσης στήριξης των τιμών. Ο μηχανισμός επιμερισμού του κέρδους επί των ιδίων κεφαλαίων θα διασφαλίσει ότι η EDU II θα επιμερίσει κάθε υπερτίμηση με το Δημόσιο, ενώ παράλληλα θα διατηρήσει επαρκή κίνητρα ώστε η EDU II να επιδιώκει την πραγματοποίηση τέτοιων υπερτιμήσεων, για παράδειγμα μέσω μείωσης του κόστους.

(456) Η Τσεχία επισημαίνει ότι, ακόμη και με τη μικρή προσαρμογή μετά τη λήξη της σύμβασης αγοράς, η προβλεπόμενη κλείδα επιμερισμού παρέχει μεγαλύτερο επιμερισμό μεταξύ του φορέα και του Δημοσίου (δηλαδή 50-50 κατά τη διάρκεια της σύμβασης αγοράς και 60-40 για το υπόλοιπο της διάρκειας ζωής του ΠΣΗ) σε σύγκριση με την παλαιότερη επένδυση σε πυρηνικό σταθμό στο Hinkley Point C (στο εξής: HPC), όπου η Επιτροπή θεώρησε αναλογική την αρχική κλείδα επιμερισμού 70-30, η οποία εφαρμοζόταν από υψηλότερο εσωτερικό συντελεστή απόδοσης έργου σε σύγκριση με την παρούσα υπόθεση. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι ο μηχανισμός επιμερισμού του κέρδους επί των ιδίων κεφαλαίων στο έργο HPC βασιζόταν στην πραγματικότητα σε δύο κατώτατα όρια, δυνάμει των οποίων η κλείδα επιμερισμού μεταξύ του δικαιούχου και του Δημοσίου μεταβάλλεται από 70-30 σε 40-60, όταν ο πραγματοποιηθείς εσωτερικός συντελεστής απόδοσης επί των ιδίων κεφαλαίων είναι υψηλότερος του δεύτερου (υψηλότερου) κατώτατου ορίου. Επομένως, ο μηχανισμός επιμερισμού του κέρδους επί των ιδίων κεφαλαίων του έργου HPC δεν προβλέπει, σε κάθε δυνατή περίπτωση, λιγότερο ευνοϊκή κλείδα επιμερισμού για το Δημόσιο σε σύγκριση με αυτήν του έργου. Συγχρόνως, η Επιτροπή εκτιμά ότι ο μηχανισμός επιμερισμού του κέρδους του έργου HPC δεν αποτελεί κατ' ανάγκην κατάλληλο σημείο αναφοράς για την αξιολόγηση του προβλεπόμενου μηχανισμού αποφυγής της υπεραντιστάθμισης του έργου, καθώς υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των δύο έργων όσον αφορά τα προφίλ κινδύνου, τις περιστάσεις της αγοράς και τις δέσμες μέτρων στήριξης.

(457) Τρίτον, οι τσεχικές αρχές αναφέρθηκαν επίσης στην ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών για την επιλογή του αναδόχου EPC που, κατά τη γνώμη τους, ενσωματώνει έναν μηχανισμό βασισμένο στην αγορά, ο οποίος αφαιρεί δυνητικά αδικαιολόγητα απρόβλεπτα συμβάντα από τις υποκείμενες παραδοχές για το επενδυτικό κόστος που περιέχονται στο χρηματοδοτικό μοντέλο. Η Επιτροπή συμφωνεί ότι η διεξαγωγή ανταγωνιστικής διαδικασίας για την επιλογή του αναδόχου EPC, στο πλαίσιο της οποίας δυνητικοί προμηθευτές υποβάλλουν προσφορές αποβλέποντας ο καθένας στην ανάθεση της σύμβασης στον ίδιο, είναι πιθανό να είναι πιο συμφέρουσα από οικονομική άποψη, για παράδειγμα, από την απευθείας (δηλαδή χωρίς διαγωνισμό) ανάθεση της σύμβασης EPC. Επομένως, δεδομένου ότι το επενδυτικό κόστος που χρησιμοποιήθηκε στο χρηματοδοτικό μοντέλο για τον προσδιορισμό της τιμής άσκησης της σύμβασης αγοράς καθορίζεται στο πλαίσιο ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών, τούτο μπορεί να συμβάλει στη μείωση των κινδύνων υπεραντιστάθμισης.

(458) Τέλος, η Επιτροπή επισημαίνει ότι τα κέρδη της ΟΕΣ από τις προσαρμογές της υπεραντιστάθμισης είτε θα λάβουν τη μορφή κατ' αποκοπή πληρωμής από τον δικαιούχο στην ΟΕΣ είτε θα έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση της τιμής άσκησης της σύμβασης αγοράς και, επομένως, τούτο θα μειώσει το ύψος της στήριξης που πρόκειται να χορηγηθεί από το Δημόσιο καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας του σταθμού.

(459) Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω επιχειρημάτων, η Επιτροπή εκτιμά ότι οι μηχανισμοί ελέγχου της υπεραντιστάθμισης που ενσωματώνονται στον τύπο αμοιβής της σύμβασης αγοράς και ο αναθεωρημένος μηχανισμός επιμερισμού του κέρδους επί των ιδίων κεφαλαίων είναι κατάλληλοι και ευθυγραμμίζονται με την κατανομή των κινδύνων μεταξύ του δικαιούχου και του Δημοσίου.

8.3.3.5.2. Οι αρχικές παραδοχές και η ανάλυση σεναρίων στο χρηματοδοτικό μοντέλο

(460) Οι τσεχικές αρχές διατύπωσαν ορισμένες παραδοχές σχετικά με παραμέτρους οι οποίες παραμένουν άγνωστες, πλην όμως έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην τιμή άσκησης. Πρόκειται ειδικότερα για τις προσδοκίες των τιμών της αγοράς, τη διαθεσιμότητα του σταθμού, το κόστος κατασκευής, το λειτουργικό κόστος και το κόστος παροπλισμού καθώς και το κόστος κεφαλαίου.

(461) Οι ανωτέρω παραδοχές χρησιμοποιούνται ως στοιχεία εισόδου στο χρηματοδοτικό μοντέλο για τον υπολογισμό της τρέχουσας αναμενόμενης τιμής άσκησης (βλ. σημείο 3.6.2), με στόχο την επίτευξη εσωτερικού συντελεστή απόδοσης ιδίων κεφαλαίων [9 έως 11] % κατά τη λειτουργική διάρκεια ζωής του έργου. Ως εκ τούτου, η τιμή άσκησης είναι στοιχείο εξόδου του χρηματοδοτικού μοντέλου και θα υπολογιστεί ανάλογα.

(462) Ορισμένες παραδοχές έχουν επίσης άμεσο αντίκτυπο στον αναμενόμενο εσωτερικό συντελεστή απόδοσης ιδίων κεφαλαίων. Μολονότι το μοντέλο επιδιώκει γενικά έναν στόχο εσωτερικού συντελεστή απόδοσης ιδίων κεφαλαίων [9 έως 11] %, οι προσαρμογές που πραγματοποιούνται σε επί του παρόντος άγνωστες παραμέτρους εισόδου μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα παρεκκλίσεις από τον εν λόγω στόχο. Για παράδειγμα:

α) εάν η τεχνική διαθεσιμότητα μειωθεί κάτω του στόχου διαθεσιμότητας του [70-100] % και εμποδίζει, επομένως, την παραγωγή του σταθμού σε περιόδους κατά τις οποίες το κόστος *c* είναι χαμηλότερο της τιμής της αγοράς *p*, τούτο θα έχει ως αποτέλεσμα χαμηλότερες αποδόσεις· όταν τούτο οφείλεται σε μη θεμιτούς λόγους, ο εσωτερικός συντελεστής απόδοσης ιδίων κεφαλαίων μειώνεται·

β) εάν οι τιμές αγοράς *p* είναι, για μεγάλο μέρος της διάρκειας ζωής του έργου, κατώτερες του λειτουργικού κόστους *c*, ο σταθμός ηλεκτροπαραγωγής δεν θα λειτουργεί. Στην περίπτωση αυτή, το δεύτερο σκέλος του τύπου αμοιβής φθάνει στο ανώτατο όριο της αντιστάθμισης με αποτέλεσμα τη μείωση του εσωτερικού συντελεστή απόδοσης ιδίων κεφαλαίων στο αναμενόμενο επίπεδο του […] %·

γ) εάν, οι τιμές της αγοράς μετά τη λήξη της σύμβασης αγοράς είναι σημαντικά υψηλότερες από ό,τι αναμένεται στο βασικό σενάριο, οι αποδόσεις θα υπερβούν τον στόχο εσωτερικού συντελεστή απόδοσης ιδίων κεφαλαίων του [9 έως 11] %. Στην περίπτωση αυτή, θα εφαρμοστεί ο μηχανισμός επιμερισμού του κέρδους, βάσει του οποίου η EDU II θα διατηρήσει το 60 % της υπερβάλλουσας απόδοσης και το υπόλοιπο 40 % θα αποδοθεί στο Δημόσιο.

(463) Για τους λόγους που προαναφέρθηκαν, οι αξιόπιστες παραδοχές, μεταξύ άλλων, σχετικά με τις μελλοντικές τιμές της αγοράς, το κόστος κατασκευής, το λειτουργικό κόστος, τη διαθεσιμότητα του σταθμού, το κόστος παροπλισμού και άλλες σχετικές παραμέτρους όπως οι κεφαλαιουχικές δαπάνες και η χρηματοδότηση του έργου, έχουν μεγάλη σημασία για τη διασφάλιση αναλογικής απόδοσης του έργου. Ωστόσο, πολλές από τις ανωτέρω παραδοχές χαρακτηρίζονται από σημαντική αβεβαιότητα όσον αφορά νέα έργα πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής. Οι παραδοχές σχετικά με το κόστος κατασκευής ΠΣΗ τρίτης γενιάς+ αποδείχθηκαν κατ' επανάληψη αναξιόπιστες σε πολλά ευρωπαϊκά έργα στο πρόσφατο παρελθόν. Οι εκτιμήσεις κόστους σε λειτουργική διάρκεια ζωής 60 ετών είναι δύσκολες. Το ίδιο συμβαίνει με τις προβλέψεις των τιμών της αγοράς έως τα τέλη του αιώνα. Στο πλαίσιο αυτό, οι τσεχικές αρχές πρέπει όχι μόνο να διασφαλίσουν ότι οι παραδοχές στις οποίες βασίζεται η αρχική πράξη χορήγησης της ενίσχυσης είναι αξιόπιστες, αλλά επίσης ότι, όταν απαιτούνται επικαιροποιήσεις των σχετικών παραμέτρων, αυτές πραγματοποιούνται με προβλέψιμο, διαφανή, αντικειμενικό και επαληθεύσιμο τρόπο.

(464) Οι τσεχικές αρχές υπέβαλαν παραδοχές για τις διάφορες παραμέτρους εισόδου εσόδων και εξόδων του χρηματοδοτικού μοντέλου, όπως περιγράφηκαν στο σημείο 3.6.6.

(465) Όσον αφορά τις εκτιμήσεις για τις τιμές της αγοράς, θα πρέπει να επισημανθεί ότι δεν υπάρχει διαθέσιμη τιμή στην προθεσμιακή αγορά για χρονικές περιόδους που εκτείνονται σε επαρκώς μακρινό ορίζοντα ώστε να καλύπτουν την περίοδο μετά τη λήξη της σύμβασης αγοράς. Μολονότι κατά τη διάρκεια της σύμβασης αγοράς, οι αποκλίσεις από τις προβλέψεις της τιμής της αγοράς αντισταθμίζονται σε μεγάλο βαθμό, ως προς τα αποτελέσματά τους, από τα αποτελέσματα της σύμβασης αγοράς, στοιχείο το οποίο προστατεύει την EDU II από αποκλίσεις των μέσων τιμών, δεν συμβαίνει το ίδιο για την περίοδο μετά τη λήξη της σύμβασης αγοράς. Η Τσεχία βασίστηκε στις εμπορικές παραδοχές της ČEZ για την εξέλιξη των μέσων ετήσιων τιμών της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στην Τσεχική Δημοκρατία στο διάστημα από το 2035 έως το 2050. Για την περίοδο 2051-2096, η οποία περιλαμβάνει το διάστημα μετά τη λήξη της σύμβασης αγοράς, προκειμένου να καλυφθεί στο σύνολό της η αναμενόμενη διάρκεια ζωής και λειτουργίας του σταθμού, οι τσεχικές αρχές υποθέτουν ότι οι τιμές της αγοράς θα μειωθούν σταδιακά κατά σταθερό ποσοστό […] % ετησίως, προκειμένου να αντικατοπτρίζεται η προσδοκία ότι οι τιμές της αγοράς θα έχουν καθοδική τάση μακροπρόθεσμα λόγω της αύξησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο σύστημα. Χωρίς προσαρμογές για τον πληθωρισμό, η παραδοχή των τιμών αγοράς για το κεντρικό σενάριο ξεκινούν από […] EUR/MWh το 2036, μειώνονται σε […] EUR/MWh έως το 2050 και μειώνονται σταδιακά σε […] EUR/MWh το 2076 και […] EUR/MWh το 2096.

(466) Η Επιτροπή δεν μπορεί να προβλέψει μετά βεβαιότητας αν οι ανωτέρω τιμές θα πραγματοποιηθούν, πράγματι, στην αγορά. Στην εκτίμηση επιπτώσεων του 2016, η οποία συνόδευε την αναδιατύπωση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 σχετικά με την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, επισημαινόταν ότι «το 2050 το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ηλεκτρικής ενέργειας προβλέπεται ότι θα προσεγγίσει το 60 %. Στην περίπτωση αυτή, η διαφορά μεταξύ των τιμών βασικού φορτίου και φορτίου αιχμής αυξάνεται σημαντικά, κυρίως λόγω των χαμηλότερων τιμών βασικού φορτίου σε σύγκριση με τις τιμές των προηγούμενων περιόδων. Ωστόσο, οι μέσες τιμές της αγοράς επόμενης ημέρας παραμένουν υψηλές καθ' όλο το χρονικό διάστημα της πρόβλεψης, καθώς η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από θερμική ενέργεια αναμένεται ότι θα παραμείνει οριακή (καθορίζοντας με τον τρόπο αυτόν την τιμή της αγοράς επόμενης ημέρας) κατά τη διάρκεια των περισσότερων ωρών του έτους». ([187]) Βάσει των ανωτέρω παραδοχών, το μοντέλο που χρησιμοποιήθηκε στην εκτίμηση επιπτώσεων πρόβλεπε αύξηση των μέσων τιμών της αγοράς επόμενης ημέρας στην ΕΕ από 74 EUR/MWh το 2020 σε 118 EUR/MWh το 2035 και στη συνέχεια τη σχετική σταθεροποίησή τους στην τιμή των 122 EUR/MWh το 2050.

([187]) Σημείο 6.2.6.4, Level and volatility of wholesale prices, Commission Staff Working Document Impact Assessment accompanying the Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on common rules for the internal market in electricity (recast) [Επίπεδο και μεταβλητότητα των τιμών χονδρικής, Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο Εκτίμηση επιπτώσεων η οποία συνοδεύει πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (αναδιατύπωση)] [SWD(2016) 410 final – 2016/0379], 30 Νοεμβρίου 2016.

Επομένως, βάσει της εκτίμησης του 2016, η πρόβλεψη για αργή μείωση των τιμών από το 2036 δεν ευθυγραμμίζεται με τις μελέτες της Επιτροπής.

(467) Ωστόσο, όσον αφορά το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ο στόχος έχει καταστεί πολύ πιο φιλόδοξος έκτοτε. Η οδηγία για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές η οποία εκδόθηκε το 2018 και, επομένως, καταρτίστηκε παράλληλα με την προαναφερθείσα εκτίμηση επιπτώσεων έθεσε στόχο ενέργειας από ανανεώσιμης πηγές 30 % στην τελική κατανάλωση ενέργειας έως το 2030. Η αναθεωρημένη οδηγία για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, η οποία εκδόθηκε το 2023, αυξάνει τον δεσμευτικό στόχο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές της ΕΕ για το 2030 σε τουλάχιστον 42,5 %, με σκοπό την επίτευξη στόχου 45 %. Το ευρωπαϊκό νομοθέτημα για το κλίμα ([188]) προβλέπει ότι οι εκπομπές και οι απορροφήσεις των αερίων του θερμοκηπίου που ρυθμίζονται από το ενωσιακό δίκαιο, σε ολόκληρη την Ένωση, θα έχουν ισοσκελιστεί εντός της Ένωσης το αργότερο έως το 2050, ώστε οι καθαρές εκπομπές να είναι μηδενικές έως το έτος εκείνο, καθώς και ότι η Ένωση θα επιδιώξει την επίτευξη αρνητικών εκπομπών στη συνέχεια. Οι ανωτέρω φιλόδοξοι στόχοι όσον αφορά την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, που είναι ως επί το πλείστον χαμηλού οριακού κόστους, και οι στόχοι απανθρακοποίησης υποδηλώνουν ότι η παραδοχή στην οποία βασίζεται η εκτίμηση του 2016, δηλαδή ότι «*η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από θερμική ενέργεια αναμένεται ότι θα παραμείνει οριακή (καθορίζοντας με τον τρόπο αυτόν την τιμή της αγοράς επόμενης ημέρας) κατά τη διάρκεια των περισσότερων ωρών του έτους*», δεν μπορεί να θεωρηθεί ως δεδομένη ήδη για τον ορίζοντα του 2050. Μολονότι δεν αποκλείεται η παραγωγή υψηλού οριακού κόστους να συνεχίσει να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο (π.χ. με τη χρήση τεχνολογίας δέσμευσης και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα ή την κατανάλωση καυσίμου χαμηλών εκπομπών άνθρακα όπως το υδρογόνο), άλλα ευλογοφανή σενάρια προβλέπουν υψηλό μερίδιο ωρών με πολύ χαμηλό οριακό κόστος. Πράγματι, τούτο παρατηρείται ήδη για σύντομα χρονικά διαστήματα σε τμήματα της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της Ένωσης ([189]). Εάν τούτο συμβαίνει ήδη κατ' εξαίρεση επί του παρόντος, σε περιόδους με υψηλή παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και χαμηλή ζήτηση, μπορεί να θεωρηθεί ως ένα από τα πλείονα ευλογοφανή σενάρια για το χρονικό διάστημα μετά τη λήξη της σύμβασης αγοράς, αρχής γενομένης από το 2078. Ωστόσο, οι τσεχικές αρχές δεν ισχυρίζονται ότι, κατά μέσο όρο, οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας θεωρούνται σχεδόν μηδενικές μετά τη λήξη της σύμβασης αγοράς. Αντιθέτως, θεωρούν ότι οι μέσες τιμές μειώνονται με αργό ρυθμό ([190]) φθάνοντας όμως σε έναν μέσο όρο […] EUR/MWh το 2096.

(468) Προκειμένου να καταδείξουν τον αντίκτυπο που έχουν στο μοντέλο οι διαφορετικές παραδοχές για τις τιμές, οι τσεχικές αρχές παρουσίασαν αναλύσεις ευαισθησίας τιμών στο πλαίσιο του χρηματοδοτικού μοντέλου, χρησιμοποιώντας περαιτέρω σενάρια που λαμβάνουν υπόψη σταθερές προσδοκίες ετήσιων μέσων όρων των τιμών της αγοράς που κυμαίνονται από – 10 EUR/MWh έως 150 EUR/MWh. Στα σενάρια με τιμές αγοράς ύψους – 10 EUR/MWh, 10 EUR/MWh και 20 EUR/MWh, οι τσεχικές αρχές αναμένουν ότι ο σταθμός θα παύσει να λειτουργεί μετά τη λήξη της σύμβασης αγοράς, καθώς τα έσοδα θα είναι χαμηλότερα των λειτουργικών εξόδων. Στην περίπτωση αυτή, δεν υπάρχει κίνδυνος υπεραντιστάθμισης. Εάν, αντιθέτως, οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας είναι σημαντικά υψηλότερες από τις υποτεθείσες, ο εσωτερικός συντελεστής απόδοσης θα αυξηθεί. Ωστόσο, εάν ο εσωτερικός συντελεστής απόδοσης υπερβεί τον συντελεστή-στόχο του [9 έως 11] %, εφαρμόζεται ένας μηχανισμός επιμερισμού του κέρδους, βάσει του οποίου το Δημόσιο ανακτά από την EDU II το 40 % της επιπλέον απόδοσης. Ως εκ τούτου, εάν οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας ανέλθουν κατά τη διάρκεια ζωής του σταθμού σε 150 EUR/MWh, ο εσωτερικός συντελεστής απόδοσης ιδίων κεφαλαίων κατά τη διάρκεια ζωής του έργου θα είναι […] % πριν από την εφαρμογή του μηχανισμού επιμερισμού του κέρδους και […] % μετά τον επιμερισμό του κέρδους. Με τον τρόπο αυτόν διασφαλίζεται ότι, ακόμη και σε περίπτωση τιμών ηλεκτρικής ενέργειας σημαντικά υψηλότερων από τις αναμενόμενες, τυχόν κίνδυνος υπεραντιστάθμισης είναι περιορισμένος.

(469) Επομένως, βάσει των ανωτέρω παρατηρήσεων, οι παραδοχές σχετικά με τις τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας είναι ευλογοφανείς και η εφαρμογή ενός μηχανισμού επιμερισμού του κέρδους σε τυχόν υπερβάλλοντα έσοδα, λόγω των υψηλότερων τιμών της ηλεκτρικής ενέργειας, ειδικότερα μετά τη λήξη της σύμβασης αγοράς, διασφαλίζει συναφώς την αναλογικότητα.

(470) Άλλες βασικές παραδοχές (ειδικότερα, όσον αφορά το κόστος κατασκευής και τη διαθεσιμότητα) βασίζονται σε εμπειρίες από άλλα έργα και περιγραφές τεχνικής δυναμικότητας από παρόχους τεχνολογίας. Εάν οι παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν στο βασικό σενάριο αποδειχθούν υπερβολικά αισιόδοξες, το αποτέλεσμα θα είναι είτε σταθερός εσωτερικός συντελεστής απόδοσης (σε περίπτωση που οι αυξήσεις κόστους βασίζονται σε θεμιτούς λόγους και, επομένως, δεν έχουν αντίκτυπο στον εσωτερικό συντελεστή απόδοσης) είτε μείωση του εσωτερικού συντελεστή απόδοσης. Βάσει των

([188]) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1119 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση πλαισίου με στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 401/2009 και (ΕΕ) 2018/1999 («ευρωπαϊκό νομοθέτημα για το κλίμα») (ΕΕ L 243 της 9.7.2021, σ. 1).

([189]) Για παράδειγμα, οι τιμές χονδρικής της ηλεκτρικής ενέργειας στην αγορά επόμενης ημέρας στην Ιβηρική χερσόνησο ήταν κατώτερες των 10 EUR/MWh στο 63 % των ωρών κατά τις τρεις εβδομάδες στο διάστημα από τις 26 Φεβρουαρίου έως τις 17 Μαρτίου 2024. Πηγή: Πλατφόρμα διαφάνειας ΕΔΔΣΜ-ηλ.

([190]) Η αργή μείωση κατά [1 έως 2] % ετησίως σε τιμές 2020 υπεραντισταθμίζεται, σε ονομαστικές τιμές, από τον υποθετικό πληθωρισμό 2 % και, επομένως, σε ονομαστικές τιμές, οι τιμές θεωρούνται ότι μειώνονται με αργό ρυθμό κατά τη συγκεκριμένη περίοδο.

πληροφοριών που παρασχέθηκαν σχετικά με εμπειρίες από άλλα πρόσφατα έργα στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας, οι τσεχικές αρχές πρόβαλαν επαρκείς λόγους ώστε η σημαντική μείωση του κόστους να μην μπορεί να θεωρηθεί πιθανή. Ακόμη και σε περίπτωση μείωσης του κόστους η οποία θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση του εσωτερικού συντελεστή απόδοσης, η αύξηση αυτή θα περιοριστεί λόγω της εφαρμογής του μηχανισμού επιμερισμού του κέρδους. Μολονότι υπάρχει σημαντικός κίνδυνος αύξησης του κόστους πέραν των παραδοχών του βασικού σεναρίου, τούτο δεν θα έχει ως αποτέλεσμα υπεραντιστάθμιση.

(471) Όσον αφορά το κόστος χρηματοδότησης, η πρόβλεψη είναι πολύ πιο αξιόπιστη από την πρόβλεψη που αφορά τεχνικά ζητήματα. Η πρόβλεψη βασίζεται στο σαφώς καθορισμένο κόστος χρηματοδότησης στο πλαίσιο της ΕΧΣ. Οι παραδοχές σχετικά με την ιδιωτική χρηματοδότηση μπορούν να έχουν ήσσονος σημασίας αντίκτυπο στον εσωτερικό συντελεστή απόδοσης, αλλά βασίζονται σε προσαυξήσεις του επιτοκίου της ΕΧΣ. Βάσει των ανωτέρω, οι παραδοχές σχετικά με το κόστος χρηματοδότησης είναι επαρκώς ευλογοφανείς.

(472) Το χρηματοδοτικό μοντέλο, όπως περιγράφηκε στο σημείο 3.6.2, χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της τιμής άσκησης που είναι αναγκαία για την επίτευξη εσωτερικού συντελεστή απόδοσης ιδίων κεφαλαίων ύψους [9 έως 11] % κατά τη λειτουργική διάρκεια ζωής του έργου. Στο αρχικό (ή βασικό) σενάριο, το χρηματοδοτικό μοντέλο χρησιμοποιεί ως στοιχεία εισόδου διάφορες παραδοχές, πολλές εκ των οποίων θα επικαιροποιηθούν μετά τη σύναψη της σύμβασης EPC. Όπως προεκτέθηκε, η Επιτροπή θεωρεί τις εν λόγω αρχικές παραδοχές ευλογοφανείς. Η διαδικασία επικαιροποίησης βασίζεται στον κατάλογο παραμέτρων που παρατίθεται στο παράρτημα. Ο εξαντλητικός αυτός κατάλογος προσδιορίζει τις παραμέτρους οι οποίες μπορούν να επικαιροποιηθούν με αποτέλεσμα την προσαρμογή (τόσο προς τα πάνω όσο και προς τα κάτω) της τιμής άσκησης για τη διατήρηση του στόχου του εσωτερικού συντελεστή απόδοσης ιδίων κεφαλαίων. Ως εκ τούτου, η διαδικασία επικαιροποίησης είναι επαρκώς διαφανής και προβλέψιμη.

(473) Η Επιτροπή αξιολόγησε τη λειτουργικότητα του χρηματοδοτικού μοντέλου και εκτιμά ότι είναι κατάλληλο για τον υπολογισμό της ελάχιστης τιμής άσκησης που είναι αναγκαία για την επίτευξη της απόδοσης-στόχου, μέσω της χρήσης διαφόρων μεταβλητών εισόδου. Η Επιτροπή επαλήθευσε ότι το χρηματοδοτικό μοντέλο λαμβάνει υπόψη τις αρχικές παραδοχές, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργικότητας παρακολούθησης του φορτίου η οποία περιγράφηκε στην αιτιολογική σκέψη 149, για την εκτίμηση αρχικής τιμής άσκησης ύψους [65 έως 80] EUR, η οποία επιτυγχάνει την απόδοση-στόχο του [9 έως 11] %.

(474) Η Επιτροπή επαλήθευσε περαιτέρω ότι το χρηματοδοτικό μοντέλο μπορεί να λάβει υπόψη ένα εύρος παραδοχών (σεναρίων) για τις μεταβλητές εισόδου καθώς και ότι ο εσωτερικός συντελεστής απόδοσης ιδίων κεφαλαίων που εκτιμάται από το χρηματοδοτικό μοντέλο αναπροσαρμόζεται ανάλογα. Επιπλέον, η Επιτροπή επαλήθευσε ότι το χρηματοδοτικό μοντέλο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον προσδιορισμό της αναγκαίας τιμής άσκησης για την επίτευξη της απόδοσης-στόχου βάσει των προαναφερθέντων διαφορετικών σεναρίων.

(475) Επομένως, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι το χρηματοδοτικό μοντέλο του έργου, συμπεριλαμβανομένων των λειτουργικών και των υποκείμενων παραδοχών του, είναι ευλογοφανές και κατάλληλο για να διασφαλίσει την επίτευξη της προβλεπόμενης απόδοσης-στόχου για το έργο.

8.3.3.5.3. Συγκριτική αξιολόγηση του συντελεστή απόδοσης

8.3.3.5.3.1. Εισαγωγή

(476) Στο παρόν σημείο, η Επιτροπή παρουσιάζει την αξιολόγηση του συντελεστή απόδοσης (ROE) της επένδυσης της EDU II. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αναλογικότητα του μέτρου κρατικής ενίσχυσης και να αποφευχθεί η υπεραντιστάθμιση, το μέτρο κρατικής ενίσχυσης πρέπει να εξασφαλίζει τον ελάχιστο συντελεστή απόδοσης για τον δικαιούχο ώστε να αναλάβει την επένδυση της EDU II. Πρόκειται, με άλλα λόγια, για τον ελάχιστο συντελεστή ο οποίος καλύπτει το χρηματοδοτικό κενό του έργου. Το χρηματοδοτικό κενό ορίζεται ως η διαφορά μεταξύ της καθαρής παρούσας αξίας (ΚΠΑ) του πραγματικού σεναρίου και του αντιπαραδείγματος, είναι δε συγχρόνως το ελάχιστο ποσό της κρατικής ενίσχυσης το οποίο είναι αναγκαίο για να έχει το έργο χαρακτηριστικά κινήτρου για τη δικαιούχο επιχείρηση και το ανώτατο ποσό της κρατικής ενίσχυση το οποίο είναι αναλογικό για την πραγματοποίηση της επένδυσης.

(477) Η έννοια του χρηματοδοτικού κενού ανάγεται στη συνήθη επιχειρηματική λήψη αποφάσεων. Όταν εταιρείες που επιδιώκουν να μεγιστοποιήσουν το κέρδος αποφασίζουν αν θα αναλάβουν ένα έργο, αξιολογούν την αξία που παράγει το σχετικό έργο σε σχέση με εναλλακτικές ενέργειες και επιλέγουν αυτήν με την υψηλότερη αναμενόμενη απόδοση. Επομένως, προκειμένου μια εταιρεία να είναι διατεθειμένη να αναλάβει ένα έργο το οποίο δεν είναι αυτό με την υψηλότερη αναμενόμενη απόδοση, ενδέχεται να πρέπει να της παρασχεθούν κίνητρα μέσω κρατικής ενίσχυσης που καλύπτει το χρηματοδοτικό κενό.

(478) Στην παρούσα περίπτωση, το πραγματικό σενάριο αφορά την επένδυση στο έργο της EDU II, ενώ το αντιπαράδειγμα συνίσταται στη μη επένδυση. Το χρηματοδοτικό μοντέλο της Τσεχίας παρέχει την αναμενόμενη αξία του έργου της EDU II κατά την ημερομηνία αποτίμησης, την 31η Δεκεμβρίου 2023, μέσω της προεξόφλησης των θετικών και των αρνητικών ταμειακών ροών τις οποίες αναμένεται να παραγάγει το έργο κατά τη διάρκεια ζωής του. Το χρηματοδοτικό μοντέλο της Τσεχίας για το πραγματικό σενάριο (δηλ. την επένδυση στην EDU II) δείχνει ότι τα προβλεπόμενα μέτρα κρατικής ενίσχυσης έχουν ως αποτέλεσμα μηδενική ΚΠΑ, τα δε κρατικά μέτρα έχουν σχεδιαστεί κατά τρόπο ώστε να παράγουν το αποτέλεσμα αυτό (δηλαδή η τιμή άσκησης της σύμβασης αγοράς έχει υπολογιστεί κατά τρόπο ώστε η ΚΠΑ του έργου, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης, να είναι μηδενική). Στην παρούσα περίπτωση, το αντιπαράδειγμα συνίσταται στη μη επένδυση (δηλαδή η ΚΠΑ της επένδυσης του αντιπαραδείγματος είναι μηδενική). Το γεγονός ότι η ΚΠΑ του πραγματικού σεναρίου, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης κρατικής ενίσχυσης, και η ΚΠΑ του αντιπαραδείγματος είναι ίδιες σημαίνει ότι τα προβλεπόμενα μέτρα κρατικής ενίσχυσης καλύπτουν το χρηματοδοτικό κενό, παρέχοντας κίνητρο για την επένδυση της EDU II χωρίς να δημιουργούν οποιαδήποτε υπεραντιστάθμιση ([191]).

(479) Η μηδενική ΚΠΑ του πραγματικού σεναρίου (στην επένδυση της EDU II επιτυγχάνεται με τη συμπερίληψη των μέτρων κρατικής ενίσχυσης) συνεπάγεται ότι το ΜΣΚΚ του έργου, ή το κόστος κεφαλαίου, και ο εσωτερικός συντελεστής απόδοσης του έργου, ή η απόδοση του έργου, είναι ίδια. Το ΜΣΚΚ είναι ο σταθμισμένος μέσος όρος του κόστους των ιδίων κεφαλαίων και του κόστους του χρέους, όπως προαναφέρθηκε στο σημείο 3.6.5. Επομένως, ο συντελεστής απόδοσης του έργου λαμβάνει υπόψη το σύνολο της διάρθρωσης του κεφαλαίου που χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση του έργου, δηλαδή τα ίδια κεφάλαια που παρέχουν οι μέτοχοι και το χρέος που παρέχουν οι δανειστές.

(480) Στην περίπτωση της EDU II, η Επιτροπή επικεντρώθηκε στην αξιολόγηση του στόχου της ROE. Τούτο συμβαίνει επειδή, εν προκειμένω, η ČEZ παρέχει τα ίδια κεφάλαια, ενώ το Δημόσιο παρέχει το χρέος (ΕΧΣ), με επιδοτούμενο επιτόκιο (βλ. σημείο 3.7). Το χρέος, ή δάνειο, με επιδοτούμενο επιτόκιο και η σύμβαση επί διαφοράς, μέσω της τιμής άσκησης, είναι τα μέτρα τα οποία καλύπτουν το χρηματοδοτικό κενό του έργου της EDU II. Επομένως, η εξακρίβωση της αναλογικότητας του κόστους ιδίων κεφαλαίων διασφαλίζει την αναλογικότητα του συνόλου της κρατικής ενίσχυσης.

(481) Συνεπώς, στόχος της εκτίμησης του κόστους ιδίων κεφαλαίων είναι η αξιολόγηση του αναλογικού χαρακτήρα της απόδοσης για τους μετόχους. Λαμβανομένου υπόψη του κόστους του χρέους της ΕΧΣ, εφόσον ο στόχος για την ROE θεωρηθεί αναλογικός, η τιμή άσκησης της σύμβασης επί διαφοράς προσδιορίζεται κατά τρόπο ώστε η συνολική κρατική ενίσχυση να καλύπτει το χρηματοδοτικό κενό, δηλαδή να παράγει μηδενική ΚΠΑ για το πραγματικό σενάριο ([192]). Με άλλα λόγια, η αναλογικότητα της κρατικής ενίσχυσης διασφαλίζεται μέσω του προσδιορισμού της τιμής άσκησης, λαμβανομένων υπόψη του επιδοτούμενου κόστους του χρέους και της αναλογικής ROE. Για τους ανωτέρω λόγους, στο υπόλοιπο της παρούσας ενότητας, η Επιτροπή επικεντρώνεται στην αξιολόγηση της αναλογικότητας του στόχου της ROE.

8.3.3.5.3.2. Αξιολόγηση

8.3.3.5.3.2.1. Αυτοτελές ασφάλιστρο σημαντικού κινδύνου

(482) Με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες σχετικά με την αναλογικότητα του προβλεπόμενου από την Τσεχία στόχου για την ROE και ειδικότερα σχετικά με την αναγκαιότητα συμπερίληψης αυτοτελούς ασφαλίστρου σημαντικού κινδύνου (ΑΑΣΚ) 3 έως 3,5 % επιπλέον της βασικής απόδοσης ([193]).

(483) Όσον αφορά το ΑΑΣΚ, η Τσεχία ισχυρίστηκε ότι οι ΠΣΗ εμφανίζουν ορισμένα μοναδικά χαρακτηριστικά και κινδύνους, σε σχέση με άλλα έργα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, τα οποία πρέπει να ληφθούν υπόψη μέσω της συμπερίληψης ΑΑΣΚ στην ROE που προκύπτει από την ΑΚΠΣ. Η εκτίμηση 3-3,5 % της Τσεχίας λαμβάνει υπόψη τους εν λόγω κινδύνους που δεν καλύπτονται από τις εκτιμήσεις του συντελεστή βήτα διαφοροποιημένων επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας στον τομέα της ενέργειας οι οποίες εμπλέκονται σε πιο παραδοσιακές μορφές παραγωγής και εταιρειών ρυθμιζόμενων δικτύων ([194]).

([191]) Η μηδενική ΚΠΑ του αντιπαραδείγματος σημαίνει ότι, στο συγκεκριμένο σενάριο, η εταιρεία είναι διατεθειμένη να υλοποιήσει ένα έργο το οποίο παρέχει απόδοση κεφαλαίου ίδια με το κόστος του εν λόγω κεφαλαίου (δηλαδή ΜΣΚΚ = εσωτερικός συντελεστής απόδοσης έργου). Επομένως, δεδομένου ότι εν προκειμένω το χρηματοδοτικό κενό ισούται με την ΚΠΑ του πραγματικού σεναρίου, το γεγονός ότι η κρατική ενίσχυση διασφαλίζει ότι η ΚΠΑ του πραγματικού σεναρίου είναι μηδενική σημαίνει ότι γίνεται δεκτό ότι και στο πραγματικό σενάριο το ΜΣΚΚ ισούται με τον εσωτερικό συντελεστή απόδοσης του έργου, σύμφωνα με το αντιπαράδειγμα.

([192]) Με προεξοφλητικό επιτόκιο, ή ΜΣΚΚ, το οποίο αντικατοπτρίζει το σχετικό κόστος χρέους και κόστος ιδίων κεφαλαίων.

([193]) Απόφαση κίνησης της διαδικασίας, αιτιολογική σκέψη 67.

([194]) Απόφαση κίνησης της διαδικασίας, αιτιολογική σκέψη 69.

(484) Με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες όσον αφορά την αναγκαιότητα ΑΑΣΚ, λαμβανομένων υπόψη των τριών μέτρων ενίσχυσης που προβλέπονται για την αντιμετώπιση των κινδύνων που σχετίζονται με ΠΣΗ. Η Επιτροπή εκτίμησε ότι οι κίνδυνοι που αναλαμβάνει ο επενδυτής, αφού συνεκτιμηθεί η προστασία που παρέχεται μέσω της σύμβασης αγοράς, της ΕΧΣ και του μηχανισμού προστασίας έναντι μεταβολών της νομοθεσίας ή της πολιτικής, αντικατοπτρίζονται στην ROE που προκύπτει από την ΑΚΠΣ και, ως εκ τούτου, η Επιτροπή διατηρούσε αμφιβολίες όσον αφορά την αναγκαιότητα επιπλέον ασφαλίστρου κινδύνου ([195]).

(485) Μετά την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, στις 25 Σεπτεμβρίου 2023 η Τσεχία υπέβαλε υπόμνημα προς στήριξη της συμπερίληψης ΑΑΣΚ ([196]). Η Επιτροπή παρατηρεί ότι οι βιβλιογραφικές παραπομπές τις οποίες παρέθεσε η Τσεχία με το συγκεκριμένο υπόμνημα ([197]) δεν τεκμηριώνουν τη συμπερίληψη οποιουδήποτε τέτοιου ασφαλίστρου όταν προβλέπεται κρατική παρέμβαση. Τούτο συμβαίνει επειδή η κρατική ενίσχυση αναιρεί την αναγκαιότητα υψηλότερης αμοιβής, μέσω της αφαίρεσης μέρους τουλάχιστον των κινδύνων οι οποίοι θα ήταν διαφορετικά παρόντες σε επενδυτικά έργα στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας. Επιπλέον, κανένα ΑΑΣΚ δεν λήφθηκε υπόψη για το έργο Hinkley Point C ή για το έργο Paks II ([198]). Επομένως, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η προσθήκη του ΑΑΣΚ στο εκτιμώμενο εύρος κόστους ιδίων κεφαλαίων δεν θα είναι αναλογική στην παρούσα περίπτωση.

(486) Κατά τη διάρκεια της έρευνας, οι τσεχικές αρχές συμφώνησαν ότι δεν θα ληφθεί υπόψη οποιοδήποτε ΑΑΣΚ κατά τον υπολογισμό του κόστους ιδίων κεφαλαίων. Με τον τρόπο αυτό, αντιμετωπίστηκε η αμφιβολία σχετικά με τη συμπερίληψη ΑΑΣΚ η οποία αναφέρθηκε στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας.

8.3.3.5.3.2.2. Στόχος συντελεστή απόδοσης ιδίων κεφαλαίων

(487) Στην παρούσα ενότητα, η Επιτροπή αξιολογεί αν ο στόχος ROE ύψους [9 έως 11] % είναι αναλογικός. Προς τούτο, η Επιτροπή συγκρίνει τον στόχο ROE της Τσεχίας με εύρος κόστους ιδίων κεφαλαίων βασισμένο στην αγορά. Στόχος ROE υψηλότερος του εύρους σημαίνει δυσανάλογα υψηλή απόδοση, ενώ στόχος ROE χαμηλότερος του εύρους σημαίνει δυσανάλογα χαμηλή απόδοση (δηλαδή απόδοση την οποία ένας επενδυτής της αγοράς δεν θα αποδεχόταν).

(488) Για την εκτίμηση του ανωτέρω βασισμένου στην αγορά εύρους του κόστους ιδίων κεφαλαίων, η Επιτροπή εφαρμόζει την τυποποιημένη προσέγγιση ΑΚΠΣ ([199]), η οποία καταλήγει σε θεωρητικό κόστος ιδίων κεφαλαίων, ή εύρος κόστους ιδίων κεφαλαίων, μέσω της εκτίμησης καθεμίας από τις συνιστώσες του βάσει δεδομένων της αγοράς. Περαιτέρω, η Επιτροπή αντιπαραβάλλει την ανάλυσή της συγκρίνοντας το προκύπτον εύρος κόστους ιδίων κεφαλαίων με εκείνο κλάδων που είναι συγκρίσιμοι με τον κλάδο της πυρηνικής ενέργειας και, επομένως, με την EDU II.

(489) Μετά την εκτίμηση του εύρους του κόστους ιδίων κεφαλαίων, η Επιτροπή αντλεί συμπεράσματα σχετικά με τον αναλογικότητα του στόχου της ROE. Τέλος, η Επιτροπή αξιολογεί τις μεταβολές του στόχου της ROE σε περίπτωση μεταβολών του κόστους και του χρονοδιαγράμματος.

8.3.3.5.3.3. Εκτίμηση του κόστους ιδίων κεφαλαίων

(490) Στην παρούσα ενότητα, η Επιτροπή εκτιμά το δικό της βασικό κόστος ιδίων κεφαλαίων καθώς και ένα εύρος κόστους ιδίων κεφαλαίων. Το εύρος κόστους ιδίων κεφαλαίων καθορίζεται προσδιορίζοντας ένα «χαμηλό» σενάριο και ένα «υψηλό» σενάριο. Για καθεμία από τις παραμέτρους του κόστους ιδίων κεφαλαίων, η Επιτροπή εξηγεί τους λόγους για τους οποίους αποδέχεται ή δεν αποδέχεται τις παραδοχές της Τσεχίας και παρέχει σημεία αναφοράς βάσει ευρέως αποδεκτών πηγών.

(491) Η μεθοδολογία που χρησιμοποιεί η Επιτροπή για την εκτίμηση του κόστους ιδίων κεφαλαίων βασίζεται στον τυποποιημένο τύπο ΑΚΠΣ, τον οποίο χρησιμοποίησε και η Τσεχία και ο οποίος περιγράφηκε στο σημείο 3.6.5.1. Η Επιτροπή εκτίμησε τις παραμέτρους του κόστους ιδίων κεφαλαίων όπως εκτίθεται κατωτέρω.

(492) Για το επιτόκιο μηδενικού κινδύνου (RfR), η Επιτροπή παρατηρεί ότι η Τσεχία εκτίμησε το εύρος του βασιζόμενη σε 2ετείς και 20ετείς μέσους όρους κρατικών ομολόγων της ζώνης του ευρώ 30 ετών και γερμανικών κρατικών ομολόγων 30 ετών, καθώς και ευρωπαϊκών εταιρικών ομολόγων, αξιολόγησης ΑΑΑ, 10+ ετών, και πρόσθεσε στη συνέχεια ένα ασφάλιστρο προκειμένου να μετατρέψει τους εν λόγω μέσους όρους σε εύρος RfR για την Τσεχική Δημοκρατία ([200]). Η Επιτροπή εκτιμά

([195]) Απόφαση κίνησης της διαδικασίας, αιτιολογική σκέψη 207.
([196]) Βλ. υπόμνημα της Τσεχίας της 25ης Σεπτεμβρίου 2023.
([197]) Βλ. υπόμνημα της Τσεχίας της 25ης Σεπτεμβρίου 2023, πίνακας 15 «Μελέτες για το ασφάλιστρο κινδύνου».
([198]) Απόφαση Paks II, αιτιολογική σκέψη 258. Στην απόφαση Hinkley Point C δεν γίνεται καμία μνεία σε ΑΑΣΚ ή ασφάλιστρο παρόμοιου είδους.
([199]) Η ανωτέρω προσέγγιση βασίζεται στον τύπο Harris-Pringle και περιγράφηκε στο σημείο 3.6.5.
([200]) Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. σημείο 3.6.5.1.

ότι είναι πιο ενδεδειγμένο να μη ληφθούν υπόψη εταιρικά ομόλογα ως υποκατάστατα για το RfR, διότι δεν μπορούν να θεωρηθούν ως μηδενικού κινδύνου. Επιπλέον, η Επιτροπή θεωρεί ότι είναι πιο ενδεδειγμένο να ληφθούν υπόψη σύγχρονα δεδομένα διάρκειας 6 μηνών και 12 μηνών αντί δεδομένων 2 ετών ή 20 ετών ([201]). Επομένως, η Επιτροπή εκτιμά το RfR χρησιμοποιώντας τον μέσο όρο της απόδοσης των γερμανικών κρατικών ομολόγων και των κρατικών ομολόγων της ζώνης του ευρώ, αξιολόγησης ΑΑΑ, διάρκειας 30 ετών κατά την 6μηνη περίοδο που ξεκινά τον Ιούλιο του 2023 και κατά τη 12μηνη περίοδο που ξεκινά τον Ιανουάριο του 2023. Οι εν λόγω μέσοι όροι είναι 2,72 % και 2,55 %, αντιστοίχως ([202]). Με την προσθήκη του ασφαλίστρου κινδύνου 0,6 % ([203]) στα εν λόγω RfR, η Επιτροπή καταλήγει σε προσαρμοσμένο εύρος RfR 3,09 % έως 3,26 %. Για λόγους συντηρητικότητας, η Επιτροπή εφαρμόζει την παραδοχή της Τσεχίας του 2,3 % στο χαμηλό σενάριο, την παραδοχή του 2,72 % στο βασικό σενάριο και την παραδοχή του 3,26 % στο υψηλό σενάριο. Επομένως, το εύρος RfR στο οποίο καταλήγει η Επιτροπή είναι 2,30 % έως 3,26 %, σε σχέση με το εύρος [2 έως 5] % της Τσεχίας.

(493) Για το ασφάλιστρο κινδύνου αγοράς, η Τσεχία υποθέτει εύρος από [5 έως 7] %, βάσει των δεδομένων των Damodaran και Fernandez, όπως προεκτέθηκε στο σημείο 3.6.5.1. Οι συγκεκριμένες βάσεις δεδομένων αναγνωρίζονται και χρησιμοποιούνται ευρέως στο χρηματοοικονομικό και επιχειρηματικό περιβάλλον. Η Επιτροπή θεωρεί τις ανωτέρω πηγές αξιόπιστες και δέχεται, στο χαμηλό σενάριο, τον μέσο όρο των δεδομένων του Damodaran (5,6 % ([204])) και, στο υψηλό σενάριο, το συντηρητικό ποσοστό της Τσεχίας 6,3 % ([205]). Στο βασικό σενάριο, η Επιτροπή χρησιμοποιεί το συντηρητικό ποσοστό 6,1 %, το οποίο είναι ο αριθμητικός μέσος όρος των δεδομένων των Damodaran και Fernandez ([206]).

(494) Για τον μη μοχλευμένο συντελεστή βήτα, η Επιτροπή αξιολόγησε τη μεθοδολογία που προτείνει η Τσεχία, η οποία βασίζεται σε σταθμισμένο μέσο όρο συντελεστών βήτα αντίστοιχων εταιρειών και αποτελεσμάτων συντελεστή βήτα […] ([207]). Η Επιτροπή έκρινε ότι η ανωτέρω μεθοδολογία ευθυγραμμίζεται με τις ευρέως αναγνωρισμένες μεθοδολογίες. ([208]) Η Επιτροπή εκτιμά ότι ο ανωτέρω συντελεστής βήτα είναι συντηρητικός σε σύγκριση με τις πληροφορίες για τον κλάδο που παρέχει ο Damodaran, ο οποίος εκτιμά μέσο μη μοχλευμένο συντελεστή βήτα 0,54 για ένα δείγμα εταιρειών ηλεκτρικής ενέργειας ([209]). Η Επιτροπή δέχεται τον συντελεστή βήτα 0,54 της Τσεχίας στο υψηλό σενάριο. Ωστόσο, για λόγους συντηρητικότητας, η Επιτροπή δέχεται συντελεστή βήτα 0,51, αντί του συντελεστή βήτα […] της Τσεχίας, τόσο στο βασικό όσο και στο χαμηλό σενάριο ([210]). Ο εν λόγω συντελεστής βήτα προκύπτει από συντηρητική εκτίμηση βάσει των δεδομένων που υπέβαλε η Τσεχία ([211])· ([212]). Επισημαίνεται ότι, για λόγους συντηρητικότητας, η Επιτροπή εφαρμόζει την

([201]) Τούτο ευθυγραμμίζεται επίσης με την προσέγγιση που εφάρμοσε η Επιτροπή με την απόφαση Paks II.

([202]) Για την απόδοση των κρατικών ομολόγων της ζώνης του ευρώ, αξιολόγησης ΑΑΑ, διάρκειας 30 ετών, τα στοιχεία προέρχονται από την πύλη δεδομένων της ΕΚΤ, Καμπύλη απόδοσης τιμή τοις μετρητοίς, διάρκεια 30 ετών — Κρατικά ομόλογα, ονομαστική αξία, όλοι οι εκδότες με αξιολόγηση ΑΑΑ — Ζώνη του ευρώ (https://data.ecb.europa.eu/data/datasets/YC/YC.B.U2.EUR.4F.G_N_A.SV_C_YM.SR_30Y). Για την απόδοση των γερμανικών κρατικών ομολόγων διάρκειας 30 ετών, τα στοιχεία προέρχονται από τον ιστότοπο της Deutsche Bundesbank, Ημερήσια απόδοση του τρέχοντος ομοσπονδιακού ομολόγου διάρκειας 30 ετών, χρονοσειρές BBSSY.D.REN.EUR.A640.000000WT3030.A (Ημερήσιες αποδόσεις τρεχουσών ομοσπονδιακών κινητών αξιών | Deutsche Bundesbank).

([203]) Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. σημείο 3.6.5.1.

([204]) Βλ. υποσημείωση 65 για λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο εκτίμησης του συγκεκριμένου ποσοστού.

([205]) Το συγκεκριμένο ποσοστό αποτελεί συντηρητική εκτίμηση σε σχέση με την πιο πρόσφατη μελέτη για το ασφάλιστρο κινδύνου αγοράς (ΑΚΑ) του Fernandez, η οποία δημοσιεύθηκε τον Ιούνιο του 2022 και στην οποία η διάμεση τιμή ΑΚΑ είναι 6,7 %. Βλ. υποσημείωση 66 για περισσότερες λεπτομέρειες.

([206]) Μέσος όρος του ποσοστού 5,6 % του Damodaran και του ποσοστού 6,7 % του Fernandez. Η προσέγγιση αυτή ευθυγραμμίζεται με εκείνη που εφάρμοσε η Επιτροπή με την απόφαση Paks II.

([207]) Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. σημείο 3.6.5.1.

([208]) Η συγκεκριμένη μεθοδολογία την οποία χρησιμοποίησε η Τσεχία συνίσταται στη χρήση ενός σύνθετου συντελεστή απαρτιζόμενου από τον συντελεστή παλινδρόμησης βήτα δύο ετών και τον συντελεστή παλινδρόμησης βήτα πέντε ετών, με στάθμιση 2/3 για τον πρώτο και 1/3 για τον δεύτερο. Συντελεστής βήτα = (2/3) συντελεστή παλινδρόμησης βήτα 2 ετών + (1/3) συντελεστή παλινδρόμησης βήτα 5 ετών. Πρόκειται για την ίδια μεθοδολογία που χρησιμοποιεί ο Damodaran, η οποία εξηγείται στον ακόλουθο ιστότοπο: Variables used in Data Set (Μεταβλητές χρησιμοποιούμενες στο σύνολο δεδομένων) (nyu.edu).

([209]) Βλ. ιστότοπο Damodaran, δεδομένα για το 2023, αρχείο «betaEurope», κλάδος «power», όπου ο μη μοχλευμένος συντελεστής βήτα προσαρμοσμένος ως προς τις ταμειακές ροές είναι 0,54.

([210]) Πρόκειται για τον αριθμητικό μέσο όρο 5ετών εβδομαδιαίων συντελεστών παλινδρόμησης βήτα εταιρειών αντίστοιχων της EDU II. Ο συντελεστής παλινδρόμησης βήτα 5ετών είναι ο πιο συντηρητικός από τα δύο σύνολα δεδομένων (το έτερο σύνολο είναι ο εβδομαδιαίος συντελεστής βήτα 2 ετών) που χρησιμοποιούν η Τσεχία και ο Damodaran κατά την εκτίμηση του συντελεστή βήτα. Πράγματι, ο αριθμητικός μέσος όρος των εβδομαδιαίων συντελεστών βήτα 2 ετών είναι 0,55. Η Επιτροπή επισημαίνει περαιτέρω ότι ο συντελεστής βήτα 0,51 αντιστοιχεί στον συντηρητικό μη προσαρμοσμένο ως προς τις ταμειακές ροές αριθμητικό μέσο όρο των συντελεστών βήτα των τριών κλάδων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη συγκριτική αξιολόγηση του έργου EDU II: πράσινες και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ηλεκτρική ενέργεια και υπηρεσίες κοινής ωφέλειας (πηγή: ιστότοπος Damodaran, αρχείο «betaEurope»).

([211]) Χρησιμοποιώντας το ίδιο δείγμα με την Τσεχία, η Επιτροπή μετέτρεψε σε μη μοχλευμένους τους συντελεστές βήτα των αντίστοιχων εταιρειών λαμβάνοντας υπόψη τους φόρους [βάσει του παγκόσμιου φορολογικού συντελεστή 24,8 % του Damodaran, σύμφωνα με το αρχείο «betaEurope» του Damodaran, του Ιανουαρίου του 2023, betaEurope22.xls (live.com)]. Τούτο συνάδει με την προσέγγιση Hamada που περιγράφεται στην υποσημείωση 213, στην οποία οι φόροι λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό του συντελεστή βήτα. Τούτο καταλήγει σε εκτίμηση μη μοχλευμένου συντελεστή βήτα 0,595, μέσω της εφαρμογής της προσέγγισης Damodaran που εξηγείται στις υποσημειώσεις 69 και 208, η οποία συνίσταται στη χρησιμοποίηση του σταθμισμένου μέσου όρου των εβδομαδιαίων συντελεστών βήτα 2 ετών και 5 ετών αντίστοιχων εταιρειών. Για λόγους συντηρητικότητας, η Επιτροπή δεν περιέλαβε την Nuclearelectrica στο δείγμα. Κατόπιν τούτου, ο συνολικός μη μοχλευμένος συντελεστής βήτα διαμορφώνεται σε 0,516.

([212]) Η παραδοχή αυτή ευθυγραμμίζεται επίσης με τις παραδοχές στην απόφαση Paks II.

τυποποιημένη προσέγγιση Hamada ([213]) για την εκτίμηση του μοχλευμένου συντελεστή βήτα, αντί της προσέγγισης Harris-Pringle ([214]) που χρησιμοποίησε η Τσεχία.

(495) Για τη μόχλευση, η Τσεχία έλαβε υπόψη δείκτη […] % ([215]). Η Επιτροπή επισημαίνει ότι […] % είναι η μόχλευση-στόχος του έργου ([216]) καθώς και η μέση μόχλευση του έργου καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του ([217]). Επιπλέον, η Επιτροπή παρατηρεί ότι μόχλευση […] % εμπίπτει στους δείκτες μόχλευσης των αντίστοιχων εταιρειών του έργου στο τελευταίο διαθέσιμο πλήρες οικονομικό έτος ([218]), είναι δε σημαντικά πιο συντηρητική από τη μόχλευση του 98 % που βασίζεται στη διάρθρωση του κεφαλαίου του έργου ([219]). Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης ότι η μόχλευση […] % ευθυγραμμίζεται γενικότερα με τις πληροφορίες για τον κλάδο που παρέχει ο Damodaran, ο οποίος εκτιμά μέση μόχλευση 61,2 % για δείγμα εταιρειών ηλεκτρικής ενέργειας ([220]). Επομένως, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη μόχλευση […] % στα τρία σενάρια που καταρτίζει.

8.3.3.5.3.3.1. Συμπέρασμα

(496) Τα συμπεράσματα της Επιτροπής σχετικά με το κόστος ιδίων κεφαλαίων απεικονίζονται στον *Table 10* κατωτέρω. Στον πίνακα απεικονίζονται τρία σενάρια κόστους ιδίων κεφαλαίων, τα οποία προκύπτουν από τρία σύνολα παραδοχών: ένα «χαμηλό», ένα «βασικό» και ένα «υψηλό» σενάριο.

Πίνακας 10

Συμπεράσματα για το κόστος ιδίων κεφαλαίων

Σενάρια	Χαμηλό	Βασικό ([1])	Υψηλό ([2])
Επιτόκιο μηδενικού κινδύνου	2,3 %	2,7 %	3,3 %
Ασφάλιστρο κινδύνου ιδίων κεφαλαίων	5,6 %	6,1 %	6,3 %
Συντελεστής βήτα (μη μοχλευμένος)	0,51	0,51	0,54
Μόχλευση (D/(D+E))	[…] %	[…] %	[…] %
Κόστος ιδίων κεφαλαίων	[…] %	[…] %	[…] %
Μέσο σημείο εύρους κόστους ιδίων κεφαλαίων	**[…] %**		

([1]) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, εάν στο «βασικό» σενάριο το RfR 6 μηνών 2,7 % αντικατασταθεί με το RfR 12 μηνών 2,5 %, ο στόχος απόδοσης ιδίων κεφαλαίων [9 έως 11] % εξακολουθεί να επιτυγχάνεται.

([2]) Η Επιτροπή παρατηρεί ότι, εάν στο «υψηλό» σενάριο η μόχλευση-στόχος της EDU II […] % αντικατασταθεί με τη μέση μόχλευση 56 % των αντίστοιχων εταιρειών της EDU II κατά το τελευταίο πλήρες έτος για το οποίο υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία στον ιστότοπο Bloomberg (δηλαδή το 2022), το κόστος ιδίων κεφαλαίων θα είναι […] %. Επομένως, ο στόχος απόδοσης ιδίων κεφαλαίων [9 έως 11] % εξακολουθεί να επιτυγχάνεται.

Πηγή: Ανάλυση της Επιτροπής.

([213]) Η συγκεκριμένη προσέγγιση βασίζεται στον τύπο Hamada. Βάσει της εν λόγω προσέγγισης, η φορολογική έκπτωση λόγω χρεωστικών τόκων (δηλαδή η φορολογική έκπτωση που είναι αποτέλεσμα επιτρεπόμενης έκπτωσης από το φορολογητέο εισόδημα) χρησιμοποιείται στις προσαρμογές μόχλευσης του συντελεστή και, επομένως, μειώνει τον μοχλευμένο συντελεστή βήτα και, κατά συνέπεια, μειώνει την ROE. Ο τύπος Hamada έχει ως εξής: $\beta_L = \beta_U + \left[1 + \frac{D}{E}(1-T)\right]$, όπου β_L είναι ο μοχλευμένος συντελεστής βήτα, β_U είναι ο μη μοχλευμένος συντελεστής βήτα, D είναι το χρέος, E είναι τα ίδια κεφάλαια, T είναι ο φορολογικός συντελεστής και $(1-T)$ είναι η φορολογική έκπτωση. Ο φορολογικός συντελεστής θεωρείται ότι είναι 21 %, κατ' αντιστοιχία προς το χρηματοδοτικό μοντέλο της Τσεχίας. Επισημαίνεται ότι στον συγκεκριμένο τύπο ο συντελεστής βήτα χρέους θεωρείται μηδενικός.

([214]) Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. σημείο 3.6.5.1 και υποσημείωση 57.

([215]) Πρόκειται για τη μέση μόχλευση του έργου κατά τη διάρκεια της σύμβασης. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. σημείο 3.6.5.1.

([216]) Βλ. υπόμνημα της Τσεχίας της 21ης Μαρτίου 2024.

([217]) Χρηματοδοτικό μοντέλο της Τσεχίας.

([218]) Ο συντελεστής μόχλευσης αντίστοιχων εταιρειών της EDU II κατά το τελευταίο πλήρες έτος για το οποίο υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία στον ιστότοπο Bloomberg (δηλαδή το 2022) κυμαίνεται από 41,8 % έως 75,6 %, με μέσο όρο 56,3 % και κατώτατο όριο του 75ου εκατοστημορίου το 68,4 %. Επομένως, η μόχλευση-στόχος του […] % είναι κάτω του 75ου εκατοστημορίου.

([219]) Ο δείκτης […] % είναι επίσης συντηρητικός σε σύγκριση με το εύρος 67 έως 78 %, το οποίο βασίζεται στη μεθοδολογία «πραγματικής μόχλευσης» που παρουσίασε η Τσεχία, η οποία περιγράφηκε στο σημείο 3.6.5.1, υποσημείωση 76.

([220]) Βλ. ιστότοπο Damodaran, δεδομένα για το 2023, αρχείο «dbtfundEurope23», κλάδος «power».

(497) Οι παράμετροι του κόστους ιδίων κεφαλαίων που απεικονίζονται στον Table 10 έχουν ως αποτέλεσμα εύρος κόστους ιδίων κεφαλαίων από […] % έως […] % και μέση τιμή […] %, το δε βασικό σενάριο λαμβάνει υπόψη τιμή […] %. Ο στόχος της ROE [9 έως 11] % εμπίπτει στο ανωτέρω εύρος και είναι χαμηλότερος του μέσου όρου των τριών σεναρίων. Επισημαίνεται ότι τα ανωτέρω στοιχεία δεν περιλαμβάνουν ΑΑΣΚ, για τους λόγους που εκτέθηκαν στο σημείο 8.3.3.5.3.2.1. Τα εν λόγω στοιχεία είναι ανάλογα του εύρους κόστους ιδίων κεφαλαίων της Τσεχίας από […] έως […] και του μέσου όρου […], μη συμπεριλαμβανομένου ΑΑΣΚ, όπως εξηγήθηκε στο σημείο 3.6.5.1.

(498) Τα ανωτέρω στοιχεία κόστους ιδίων κεφαλαίων είναι συντηρητικά, καθώς η μόνη ειδική για τον κλάδο παράμετρος του συγκεκριμένου υπολογισμού είναι ο συντελεστής βήτα, ο οποίος προκύπτει από ομάδα εταιρειών που δραστηριοποιούνται στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας, αλλά με διαφοροποιημένο χαρτοφυλάκιο. Μολονότι οι σημαντικοί κίνδυνοι μετριάζονται με τα μέτρα στήριξης, τα επιμέρους έργα πυρηνικής ενέργειας εξακολουθούν να εκτίθενται σε σημαντικούς κινδύνους, πολλοί εκ των οποίων παραμένουν για την EDU II. Τέτοιοι κίνδυνοι είναι, μεταξύ άλλων, χαμηλότερη από την αναμενόμενη διαθεσιμότητα, αυξήσεις του κόστους κατασκευής ή λειτουργίας πλην των αυξήσεων για θεμιτούς λόγους, καθυστερήσεις στην κατασκευή πέραν της ημερομηνίας λήξης, μη προγραμματισμένες διακοπές ρεύματος ιδίως κατά τη διάρκεια περιόδων υψηλών τιμών καθώς και τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας μετά τη λήξη της σύμβασης αγοράς οι οποίες μπορεί να είναι σημαντικά χαμηλότερες από τις αναμενόμενες επί του παρόντος. Πολλοί από τους ανωτέρω κινδύνους μπορούν να μετριαστούν εν μέρει από εταιρείες με μεγάλο αριθμό πάγιων στοιχείων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και άλλες δραστηριότητες στην αγορά ενέργειας και, αν οι ανωτέρω κίνδυνοι πραγματωθούν για τις εν λόγω αντίστοιχες εταιρείες, θα επηρεάσουν μέρος μόνο της λειτουργίας τους. Η EDU II είναι μεμονωμένο έργο πυρηνικής ενέργειας και, επομένως, ενέχει μεγαλύτερο κίνδυνο από αντίστοιχα έργα με διαφοροποιημένο χαρτοφυλάκιο.

(499) Περαιτέρω, για τη συγκριτική αξιολόγηση της απαιτούμενης ROE. η Επιτροπή βασίστηκε στη βάση δεδομένων του Damodaran για το κόστος ιδίων κεφαλαίων ανά κλάδο ([221]). Προς τούτο, η Επιτροπή εξέτασε το μέσο κόστος ιδίων κεφαλαίων για τους κλάδους εκείνους που βρίσκονται πλησιέστερα στον κλάδο της πυρηνικής ενέργειας και εξασφάλισε μέσο κόστος ιδίων κεφαλαίων από 10,21 % έως 10,26 % ([222]). Τα στοιχεία για το κόστος ιδίων κεφαλαίων που υπολογίστηκαν για τους εν λόγω τομείς μπορούν να θεωρηθούν συντηρητικές εκτιμήσεις για τους πυρηνικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής, δεδομένου ότι η μόνη ειδική για τον κλάδο παράμετρος είναι ο συντελεστής βήτα, όπως εξηγήθηκε στην αιτιολογική σκέψη 498.

(500) Η Επιτροπή χρησιμοποίησε το χρηματοδοτικό μοντέλο που υπέβαλε η Τσεχία ([223]) για να αξιολογήσει τον τρόπο με τον οποίο ο εσωτερικός συντελεστής απόδοσης των ιδίων κεφαλαίων (ή στόχος ιδίων κεφαλαίων) θα μεταβληθεί ως αποτέλεσμα μεταβολών στο κόστος κατασκευής και στη διάρκεια κατασκευής ([224]).

— Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι, εάν εφαρμοστεί σενάριο υπέρβασης κόστους κατά 10 % οφειλόμενης σε μη θεμιτούς λόγους, ο εσωτερικός συντελεστής απόδοσης ιδίων κεφαλαίων μειώνεται σε […] %. Το σενάριο αυτό είναι πιθανό, λαμβανομένου υπόψη του πρόσφατου ιστορικού του κλάδου της πυρηνικής ενέργειας ([225]). Εάν, αντιθέτως, το πραγματικό κόστος είναι 10 % χαμηλότερο από το αναμενόμενο, ο εσωτερικός συντελεστής απόδοσης ιδίων κεφαλαίων θα αυξηθεί σε […] %. Ωστόσο, το σενάριο αυτό δεν είναι πιθανό στον κλάδο της πυρηνικής ενέργειας.

— Επιπλέον, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι καθυστέρηση 5 ετών στην κατασκευή θα έχει ως αποτέλεσμα εσωτερικό συντελεστή απόδοσης ιδίων κεφαλαίων […] %, ενώ, εάν η κατασκευή ολοκληρωθεί 5 έτη νωρίτερα, ο εσωτερικός συντελεστής απόδοσης ιδίων κεφαλαίων θα είναι […] %. Η καθυστέρηση της κατασκευής είναι ρεαλιστικό σενάριο, βασισμένο στο ιστορικό του κλάδου, ενώ η σύντμηση της περιόδου κατασκευής δεν είναι ρεαλιστική.

(501) Επομένως, βάσει των ανωτέρω αναλύσεων ευαισθησίας, η Επιτροπή διαπίστωσε εύρος εσωτερικού συντελεστή απόδοσης ιδίων κεφαλαίων από […] % έως […] %, με μέσο όρο […] %. Το εν λόγω εύρος δεν υπερβαίνει ποτέ το εύρος του κόστους ιδίων κεφαλαίων, το οποίο κυμαίνεται από […] % έως […] %, και είναι, κατά μέσο όρο, χαμηλότερο του απαιτούμενου συντελεστή απόδοσης [9 έως 11] %, με αποτέλεσμα να διασφαλίζεται η αναλογικότητα των μέτρων κρατικής ενίσχυσης.

([221]) Για στοιχεία ΜΣΚΚ ανά χώρα τα οποία είναι κρίσιμα για το 2023, βλ. «Data», «Archived data», «Cost of capital by industry», «Europe», «1/23» στη διεύθυνση http://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/. Η συγκεκριμένη βάση δεδομένων είναι τμήμα παγκόσμιας βάσης δεδομένων και περιλαμβάνει ευρωπαϊκές χώρες (οι οποίες ονομάζονται Δυτική Ευρώπη). Ωστόσο, οι χώρες εντάσσονται σε περαιτέρω ομάδες, η δε Τσεχική Δημοκρατία περιλαμβάνεται στην υποομάδα με την ονομασία «Developed Europe», βλ. καρτέλες «Global alphabetical» και «Europe by industry», αρχείο http://www.stern.nyu.edu/~adamodar/pc/datasets/indname.xls.

([222]) Οι κλάδοι είναι «Πράσινες και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας», «Ηλεκτρική ενέργεια» και «Υπηρεσίες κοινής ωφέλειας (Γενικά)». Το κόστος ιδίων κεφαλαίων για τις πράσινες και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας είναι 10,65 %, για την ηλεκτρική ενέργεια 9,98 % και για τις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας (γενικά) 10,01 %. Ο αριθμητικός μέσος όρος των ανωτέρω στοιχείων είναι 10,21 %, ο δε σταθμισμένος μέσος όρος (όπου ο συντελεστής στάθμισης είναι ο αριθμός των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στο δείγμα) είναι 10,26 %. Βλ. Damodaran, Ιανουάριος 2023, αρχείο «waccEurope».

([223]) Χρηματοδοτικό μοντέλο της Τσεχίας.

([224]) Για την πραγματοποίηση των συγκεκριμένων αναλύσεων ευαισθησίας, η Επιτροπή δεν μετέβαλε καμία από τις λοιπές παραδοχές, συμπεριλαμβανομένης της τιμής άσκησης.

([225]) Βλ. σημείο 8.3.3.3.

8.3.3.5.4. Η επιλογή της ČEZ ως φορέα διαχείρισης του έργου

(502) Με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες σχετικά με το αν η ČEZ θα είναι ο πιο αποδοτικός φορέας και διερωτήθηκε, ειδικότερα, αν η διεξαγωγή ανοικτής διαδικασίας επιλογής του φορέα διαχείρισης του έργου μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της στήριξης που θεωρείται αναγκαία για την υλοποίηση του έργου.

(503) Πρώτον, με τις παρατηρήσεις τους σχετικά με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, τόσο η Τσεχία όσο και η ČEZ υποστήριξαν ότι πραγματοποιούνται σημαντικές εξοικονομήσεις κόστους και χρόνου ως αποτέλεσμα της επιλογής της ČEZ ως φορέα διαχείρισης του έργου. Ειδικότερα, η Τσεχία παρατήρησε ότι η επιλογή της ČEZ έχει ως αποτέλεσμα την αποφυγή πρόσθετων εξόδων ύψους περίπου [200 έως 700] εκατ. EUR (βλ. αιτιολογική σκέψη 254 ανωτέρω). Ομοίως, η ČEZ παρατήρησε ότι η επιλογή της ως φορέα διαχείρισης του έργου μείωσε δυνητικά το κόστος του έργου κατά το εκτιμώμενο ποσό των [200 έως 700] εκατ. EUR σε σύγκριση με την κατασκευή ΠΣΗ εκ του μηδενός από άλλον φορέα (βλ. αιτιολογική σκέψη 339). Η Επιτροπή εκτιμά ότι οι προβαλλόμενες εξοικονομήσεις κόστους, οι οποίες συνίστανται στην αξία της αποκτηθείσας τοποθεσίας και στο κόστος δραστηριοτήτων αδειοδότησης και ανάπτυξης που πραγματοποιήθηκαν ήδη από την ČEZ, είναι ευλογοφανείς και δεν καλύπτονται από τις εκτιμήσεις κεφαλαιουχικών δαπανών για το έργο και, κατά συνέπεια, μειώνουν το ύψος της ενίσχυσης για το έργο σε σχέση με τις περιπτώσεις στις οποίες διεξάγεται ανοικτή διαδικασία επιλογής. Βάσει των ανωτέρω, ο τύπος αμοιβής και ο μηχανισμός αποφυγής της υπεραντιστάθμισης (βλ. σημεία 8.3.3.5.1 έως 8.3.3.5.3) διασφαλίζουν ότι η ενίσχυση περιορίζεται στην ελάχιστη αναγκαία.

(504) Δεύτερον, ο συνολικός σχεδιασμός του έργου και η κατανομή των κινδύνων μεταξύ του δικαιούχου και του Δημοσίου καθώς και η διάρθρωση παροχής κινήτρων των μέτρων στήριξης θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι το κόστος κατασκευής και λειτουργίας διατηρείται στο ελάχιστο επίπεδο. Μολονότι πολλοί κίνδυνοι μετριάζονται με τα μέτρα στήριξης, η EDU II εξακολουθεί να εκτίθεται σε κινδύνους αύξησης του κόστους κατασκευής και λειτουργίας, πλην των αυξήσεων για θεμιτούς λόγους, ή σε καθυστερήσεις κατασκευής πέραν της ημερομηνίας λήξης, στοιχείο το οποίο συνιστά κίνητρο για την ελαχιστοποίηση του κόστους και των καθυστερήσεων. Κατά τη διάρκεια του σταδίου κατασκευής και ανάπτυξης του έργου, η συνολική ανώτατη δέσμευση ενδεχόμενων ιδίων κεφαλαίων της ČEZ για τη χρηματοδότηση τυχόν υπερβάσεων κόστους θα είναι 1,95 δισ. EUR (αιτιολογική σκέψη 197). Επιπλέον, όπως εξήγησε η Τσεχία, η επικαιροποίηση των τιμών εισόδου στο χρηματοδοτικό μοντέλο, προκειμένου να αντικατοπτρίζουν τα αποτελέσματα της διαδικασίας υποβολής προσφορών για την επιλογή του αναδόχου EPC, θα πρέπει να διασφαλίζει ότι το πραγματικό κόστος παραγωγής, βάσει του οποίου υπολογίζεται η τιμή άσκησης της σύμβασης αγοράς, είναι ανταγωνιστικό, αφαιρώντας με τον τρόπο αυτόν δυνητικά αδικαιολόγητα απρόβλεπτα συμβάντα από τις υποκείμενες παραδοχές κόστους που περιέχονται στο χρηματοδοτικό μοντέλο (αιτιολογική σκέψη 457). Τέλος, ο μηχανισμός επιμερισμού του κέρδους παροτρύνει την EDU II να επιδιώξει περαιτέρω μειώσεις του κόστους και να πραγματοποιήσει μεγαλύτερες αποδόσεις, μέρος των οποίων θα αποδοθεί στο Δημόσιο.

(505) Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η δέσμη μέτρων ενίσχυσης για το έργο περιλαμβάνει τις αναγκαίες διασφαλίσεις και τα αναγκαίο κίνητρα για την ελαχιστοποίηση του κόστους και, επομένως, του ύψους της ενίσχυσης που είναι αναγκαία για το έργο και εκτιμά ότι δεν είναι πιθανό ότι η διεξαγωγή ανοικτής διαδικασίας επιλογής του φορέα διαχείρισης του έργου θα είχε καταλήξει σε χαμηλότερα ποσά ενίσχυσης.

8.3.3.6. Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές και κριτήριο εξισορρόπησης

(506) Για να θεωρηθεί το μέτρο συμβατό με την εσωτερική αγορά, οι αρνητικές συνέπειες, όσον αφορά τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και τις επιπτώσεις στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, πρέπει να είναι περιορισμένες και να αντισταθμίζονται από τα θετικά αποτελέσματα της ενίσχυσης.

(507) Στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή εκτίμησε ότι το έργο θα μπορούσε να νοθεύσει τον ανταγωνισμό με πλείονες τρόπους.

(508) Πρώτον, η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες σχετικά με τους τεχνικούς και οικονομικούς λόγους βάσει των οποίων η ČEZ (ως μόνος ιδιοκτήτης της EDU II) επιλέχθηκε ως δικαιούχος του μέτρου, λαμβανομένης υπόψη της μη διεξαγωγής διαδικασίας υποβολής προσφορών ή επιλογής. Ειδικότερα, στο στάδιο εκείνο, δεν ήταν σαφές αν υπήρχαν ενδεχομένως άλλοι, δυνητικά πιο αποδοτικοί, φορείς διατεθειμένοι να υλοποιήσουν το έργο με μικρότερη ενίσχυση.

(509) Δεύτερον, η Επιτροπή εξέφρασε ανησυχίες ότι οι όροι της σύμβασης αγοράς μεταξύ της EDU II και της ΟΕΣ θα έχουν ως αποτέλεσμα συμπεριφορά μη αποδοτικής λειτουργίας από την EDU II και θα επηρεάσουν την αξιολογική κατάταξη στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας μέσω της εκτόπισης φθηνότερων τεχνολογιών, όπως οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

(510) Τρίτον, η Επιτροπή αναφέρθηκε στην ισχυρή θέση της ČEZ στην τσεχική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και εξέφρασε ανησυχίες για δυνητικές στρεβλώσεις της δομής της αγοράς λόγω του επίμαχου μέτρου ενίσχυσης, για παράδειγμα, μέσω της εκτόπισης εναλλακτικών επενδύσεων.

(511) Τέταρτον, κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή δεν μπορούσε να αποκλείσει το ενδεχόμενο η ČEZ να στρεβλώσει τη λειτουργία της αγοράς επόμενου σταδίου, μέσω επηρεασμού των τιμών της αγοράς ή άλλων μορφών στρατηγικής συμπεριφοράς που διευκολύνονται από μεγάλους όγκους παραγωγής, όπως παρακράτηση δυναμικότητας.

(512) Τέλος, η Επιτροπή δεν διέθετε επαρκώς τεκμηριωμένες πληροφορίες προκειμένου να εκτιμήσει τις συνέπειες της ΟΕΣ στην αγορά.

8.3.3.6.1.Η επιλογή της ČEZ ως φορέα διαχείρισης του έργου ([226])

(513) Με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή παρατήρησε ότι η ČEZ επιλέχθηκε ως φορέας διαχείρισης του έργου χωρίς τη διεξαγωγή διαδικασίας υποβολής προσφορών, διαδικασίας επιλογής ή τη δημοσίευση δημόσιας πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος και ζήτησε να πληροφορηθεί τους τεχνικούς και οικονομικούς λόγους βάσει των οποίων επιλέχθηκε η ČEZ. Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες σχετικά με το αν η επιλογή της ČEZ ως φορέα διαχείρισης του έργου μπορούσε να έχει δυνητικά ως αποτέλεσμα τη στρέβλωση της δομής της αγοράς.

(514) Μετά την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι εξετάστηκαν εναλλακτικές λύσεις για τον ρόλο του φορέα διαχείρισης του έργου και ότι η ČEZ επιλέχθηκε ως προτιμώμενη επιλογή (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 50 έως 59 ανωτέρω).

(515) Οι τσεχικές αρχές επισήμαναν περαιτέρω ότι η ČEZ είναι η καταλληλότερη επιλογή για τη θέση του φορέα διαχείρισης του έργου λόγω της ικανότητας και των κινήτρων που διαθέτει για να παραδώσει το έργο καθώς και για λόγους ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού, συμφερόντων εθνικής ασφάλειας και τεχνολογικής ουδετερότητας (βλ. αιτιολογική σκέψη 247 ανωτέρω).

(516) Επιπλέον, οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι η επιλογή της ČEZ συνεπάγεται σημαντικά οφέλη αποδοτικότητας και την αποφυγή πρόσθετων εξόδων και δεν απαιτεί χωριστή τοποθεσία για την ανάπτυξη του έργου. Επομένως, η συγκεκριμένη επιλογή συνεπάγεται σημαντικά πλεονεκτήματα για την έγκαιρη παράδοση του έργου, το οποίο δεν μπορεί να αναπαραχθεί από εναλλακτικές δομές (βλ. αιτιολογική σκέψη 248 ανωτέρω).

(517) Οι τσεχικές αρχές εξήγησαν τα πλεονεκτήματα που σχετίζονται με τον χρόνο παράδοσης του έργου παραπέμποντας στις προπαρασκευαστικές εργασίες που έχει πραγματοποιήσει έως τώρα η ČEZ. Η προβλεπόμενη τοποθεσία για τον ΠΣΗ ανήκει στον όμιλο ČEZ. Η διαδικασία αγοράς της γης που απαιτείται για την κατασκευή ξεκίνησε τον Απρίλιο του 2008 και ολοκληρώθηκε το 2021 (αιτιολογική σκέψη 249 ανωτέρω). Επιπροσθέτως, η ČEZ πραγματοποίησε μελέτες σκοπιμότητας καθώς και τις δραστηριότητες αδειοδότησης και ανάπτυξης, με στόχο τη μείωση του χρόνου και του κόστους για την Τσεχία κατά την ανάπτυξη του έργου. Επιπλέον, από τις αρχές του 2021 η ČEZ έχει εξασφαλίσει όλες τις βασικές άδειες και εγκρίσεις που απαιτούνται για την πρόοδο του έργου σύμφωνα με το σχέδιο έργου [π.χ. την άδεια για την τοποθεσία των πυρηνικών εγκαταστάσεων και την ΕΠΕ (αιτιολογική σκέψη 250 ανωτέρω)]. Η έκδοση της άδειας για την τοποθεσία της πυρηνικής εγκατάστασης απαιτεί συνήθως 6 έως 7 έτη και η εξασφάλιση της ΕΠΕ 3 έως 5 έτη.

(518) Περαιτέρω, οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι η ČEZ, ως ιδιοκτήτης και φορέας διαχείρισης πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής, γνωρίζει σε βάθος και κατανοεί τις κανονιστικές απαιτήσεις, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων αδειοδότησης, για έναν νέο ΠΣΗ καθώς και τη νομοθεσία στην Τσεχία (αιτιολογική σκέψη 251 ανωτέρω). Επιπλέον, η ČEZ και η EDU II είναι μέλη πλειόνων διεθνών οργανισμών και, υπό την ιδιότητα αυτή, έχουν πρόσβαση σε πρότυπα και διαδικασίες που αναγνωρίζονται και παροτρύνονται από ρυθμιστικούς φορείς ανά τον κόσμο για την προώθηση συνεχούς βελτίωσης (βλ. αιτιολογική σκέψη 251 ανωτέρω).

(519) Οι τσεχικές αρχές υπογράμμισαν περαιτέρω τον βασικό ρόλο που διαδραματίζει το έργο για την ασφάλεια του εφοδιασμού της Τσεχίας σε ηλεκτρική ενέργεια στο μέλλον, ιδίως ενόψει του παροπλισμού μονάδων καύσης άνθρακα. Συγκεκριμένα, οι τσεχικές αρχές εξήγησαν ότι ο βραχύτερος ορίζοντας ανάπτυξης του έργου θα συμβάλει στην αντιμετώπιση του προβλεπόμενου ελλείμματος δυναμικότητας. Η ανάπτυξη διαφορετικού έργου σε διαφορετική τοποθεσία και με σημαντικά μεγαλύτερο χρονικό ορίζοντα δεν θα αντιμετωπίσει τις άμεσες ανάγκες ασφάλειας εφοδιασμού του συστήματος (βλ. αιτιολογική σκέψη 252 ανωτέρω).

([226]) Διευκρινίζεται ότι στο σημείο 8.3.3.5.4 ανωτέρω, η επιλογή της ČEZ ως φορέα διαχείρισης του έργου αξιολογήθηκε σε σχέση με τον αντίκτυπό της στην αναλογικότητα της ενίσχυσης. Στην παρούσα ενότητα, η επιλογή της ČEZ ως φορέα διαχείρισης του έργου αξιολογείται σε σχέση με τις ενδεχόμενες αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές.

(520) Επιπλέον, η Τσεχία εξήγησε ότι, εάν οποιοσδήποτε εναλλακτικός φορέας διαχείρισης του έργου εξασφάλιζε δυνητικά κατάλληλη τοποθεσία για την εγκατάσταση πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής στο έδαφος της Τσεχίας, τούτο θα συνεπαγόταν σημαντικές καθυστερήσεις στην υλοποίηση του έργου σε σύγκριση με την επιλογή της ČEZ ως φορέα διαχείρισης του έργου. Συγκεκριμένα, στο εν λόγω αντιπαράδειγμα, οι τσεχικές αρχές εκτιμούν ότι θα υπάρξουν καθυστερήσεις διάρκειας έως 14 ετών σε σύγκριση με το χρονοδιάγραμμα του έργου. Στο αντιπαράδειγμα, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο ο χαρακτηρισμός της τοποθεσίας ή τα στάδια του προγραμματισμού που πραγματοποιήθηκαν επιτυχώς για την EDU II να αντιμετωπίσουν προβλήματα ή καθυστερήσεις, με αποτέλεσμα την αύξηση των κινδύνων και του κόστους για την ανάπτυξη του έργου. Εν πάση περιπτώσει, οι τσεχικές αρχές ισχυρίζονται ότι δεν υπάρχουν στην Ευρώπη στοιχεία που να αποδεικνύουν την ανάπτυξη ΠΣΗ από τεχνολογικά ουδέτερο φορέα με πείρα στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας εκτός της χώρας του (βλ. αιτιολογική σκέψη 253 ανωτέρω) ([227]).

(521) Η Τσεχία επισημαίνει επίσης πρόσθετα έξοδα τα οποία θα πραγματοποιηθούν εάν το έργο αναπτυχθεί από φορέα διαχείρισης πλην της ČEZ. Η Τσεχία εκτιμά ότι το σχετικό κόστος θα ανέλθει τουλάχιστον σε [200 έως 700] εκατ. EUR (βλ. αιτιολογική σκέψη 254 ανωτέρω). Ομοίως, η ČEZ εκτιμά την πραγματοποίηση εξοικονομήσεων κόστους ύψους περίπου [200 έως 700] εκατ. EUR σε σύγκριση με άλλους φορείς.

(522) Οι τσεχικές αρχές ανέφεραν επίσης ότι η επιλογή της ČEZ ως φορέα διαχείρισης του έργου εμφανίζει ομοιότητες με παλαιότερες περιπτώσεις στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας τις οποίες αξιολόγησε η Επιτροπή και στις οποίες δεν διενεργήθηκε ανοικτή διαδικασία διαγωνισμού για την επιλογή φορέων διαχείρισης έργου λόγω των ιδιαιτεροτήτων των συγκεκριμένων έργων (βλ. αιτιολογική σκέψη 255 ανωτέρω).

(523) Η Τσεχία υπέβαλε επίσης στοιχεία που αποδεικνύουν τις ιστορικές επιδόσεις της ČEZ όσον αφορά την επιτυχημένη παράδοση και λειτουργία ΠΣΗ (βλ. αιτιολογική σκέψη 256 ανωτέρω).

(524) Επιπλέον, πέραν των λόγων που σχετίζονται με την ασφάλεια του εφοδιασμού και την εθνική ασφάλεια, η Τσεχία τονίζει την προοπτική της χρηματοοικονομικής ασφάλειας, δεδομένου ότι η ČEZ επωφελείται της ισχυρής αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας (βλ. αιτιολογική σκέψη 257 ανωτέρω).

(525) Τέλος, η Τσεχία διευκρίνισε ότι η διεξαγωγή διαδικασίας υποβολής προσφορών για την επιλογή φορέα διαχείρισης του έργου, δυνητικά διαφορετικού από την ČEZ, θα συνεπαγόταν σημαντικά μειονεκτήματα. Η Τσεχία υποστηρίζει κατ' ουσία ότι, σε τέτοια περίπτωση, ο ανταγωνισμός στο συγκεκριμένο επίπεδο του έργου δεν θα είχε οποιοδήποτε αποτέλεσμα όσον αφορά την επιλογή του πιο αποδοτικού φορέα. Παραπέμποντας στους λόγους που αναφέρθηκαν ανωτέρω, η Τσεχία εκτιμά ότι δεν θα προέκυπταν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα από την πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος εκ μέρους άλλων φορέων ή τη διοργάνωση διαδικασίας υποβολής προσφορών και, επομένως, τα μειονεκτήματα τέτοιας διαδικασίας, και συγκεκριμένα οι καθυστερήσεις και το πρόσθετο κόστος καθώς και οι προβληματισμοί για την ασφάλεια σε σχέση με οποιονδήποτε άλλον δυνητικό υποψήφιο, δεν θα μπορούσαν να αντισταθμιστούν. Η Τσεχία επισημαίνει επίσης ότι σε κανένα στάδιο προγραμματισμού του έργου δεν υποβλήθηκαν καταγγελίες ούτε διατυπώθηκαν αντιρρήσεις από οποιονδήποτε τρίτο όσον αφορά τον διορισμό της ČEZ ως φορέα διαχείρισης του έργου.

(526) Επιπλέον, επισημαίνεται ότι ουδείς ανταγωνιστής ή άλλος τρίτος ήγειρε οποιαδήποτε ανησυχία σε σχέση με την επιλογή της ČEZ ως φορέα διαχείρισης του έργου. Αντιθέτως, ορισμένοι τρίτοι παρατήρησαν ρητώς ότι δεν συμμερίζονται τις ανησυχίες της Επιτροπής σχετικά με την επιλογή της ČEZ χωρίς διαδικασία υποβολής προσφορών ή διαβούλευση και ότι θεωρούν απολύτως δικαιολογημένη την ανάθεση, σε κρατική εταιρεία στον τομέα της ενέργειας, του καθήκοντος ανάπτυξης της κατασκευής και της λειτουργίας νέου ΠΣΗ (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 300-301 ανωτέρω).

(527) Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η Επιτροπή εκτιμά ότι τα επιχειρήματα που πρόβαλαν η Τσεχία και ορισμένοι τρίτοι κατά τη διάρκεια της επίσημης έρευνας αίρουν επαρκώς τις αμφιβολίες που διατύπωσε η Επιτροπή με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας σχετικά με την επιλογή της ČEZ ως φορέα διαχείρισης του έργου και σχετικά με τη δυνητική στρέβλωση της δομής της αγοράς. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι τούτο δεν αποκλείει το ενδεχόμενο μελλοντικά έργα στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας να απαιτούν τη διεξαγωγή πιο ανοικτής διαδικασίας επιλογής προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η ενίσχυση περιορίζεται στην ελάχιστη αναγκαία.

(528) Τέλος, η Επιτροπή εκτιμά ότι η επιλογή της ČEZ ως φορέα διαχείρισης του έργου δεν είναι πιθανό να έχει ως αποτέλεσμα αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, όπως εξηγείται αναλυτικότερα στο σημείο 8.3.3.6.3. Επιπλέον, κατά τη διάρκεια της επίσημης έρευνας ουδείς ανταγωνιστής ή άλλος τρίτος επισήμανε οποιαδήποτε αδικαιολόγητη στρέβλωση του ανταγωνισμού ως αποτέλεσμα της επιλογής της ČEZ ως φορέα υλοποίησης του έργου.

([227]) Η Επιτροπή παρατηρεί ότι, μολονότι η εκμετάλλευση πολλών ΠΣΗ πραγματοποιείται από επιχειρήσεις που έχουν την έδρα τους στο κράτος μέλος της επένδυσης, τούτο δεν συμβαίνει πάντοτε (π.χ. η EDF επιλέχθηκε ως φορέας εκμετάλλευσης στο Ηνωμένο Βασίλειο).

8.3.3.6.2. Η σύμβαση αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας

(529) Με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας η Επιτροπή εξέφρασε την ανησυχία ότι οι όροι της ΣΑΗΕ μεταξύ της EDU II και της ΟΕΣ θα αναιρέσουν κατ' ουσία τα κίνητρα που παρέχουν οι διακυμάνσεις της τιμής της ηλεκτρικής ενέργειας για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας όταν είναι περισσότερο αναγκαία. Η Επιτροπή επισήμανε ότι η σταθερή τιμή που προβλέπεται στη ΣΑΗΕ θα μπορούσε να παράσχει στην EDU II κίνητρο για να διατηρήσει την παραγωγή στο τεχνικό ανώτατο επίπεδο ακόμη και υπό συνθήκες της αγοράς στις οποίες η μείωση της παραγωγής θα ήταν πιο αποδοτική από την άποψη του συστήματος. Τούτο έχει ιδιαίτερη σημασία ενόψει της μακράς λειτουργικής διάρκειας ζωής (60 έτη) του νέου ΠΣΗ, δεδομένου ότι το μελλοντικό μείγμα παραγωγής, το οποίο θα χαρακτηρίζεται από υψηλότερα μερίδια ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές με συνήθως πολύ χαμηλό οριακό κόστος, θα μπορούσε, ανάλογα επίσης με άλλες εξελίξεις όπως η αποθήκευση ή η παραγωγή υδρογόνου, να συνεπάγεται υψηλότερη μεταβλητότητα, συμπεριλαμβανομένων περιόδων χαμηλών ή ακόμη και αρνητικών τιμών ([228]). Η Επιτροπή διερωτήθηκε αν ο αρνητικός αντίκτυπος στα μηνύματα για αποδοτική κατανομή φορτίων θα μπορούσε να ελαχιστοποιηθεί, με παράλληλη επίτευξη των στόχων του μέτρου ([229]).

(530) Συγκεκριμένα, εάν ένας παραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας λαμβάνει σταθερή αμοιβή για κάθε παραγόμενη MWh, δεν θα αποκομίσει κανένα όφελος ακολουθώντας τα μηνύματα για την τιμή της αγοράς και αυξάνοντας την παραγωγή σε περιόδους υψηλών τιμών (ανεπάρκεια) ή μειώνοντας την παραγωγή σε περιόδους χαμηλών ή αρνητικών τιμών (περίσσεια) ή προγραμματίζοντας συντήρηση σε περιόδους χαμηλής ζήτησης (για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια των θερινών μηνών). Αντιθέτως, με σταθερή τιμή ανά MWh, ένας παραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας έχει κίνητρο να παράγει τη μέγιστη ποσότητα σε περιόδους αρνητικών τιμών, δημιουργώντας με τον τρόπο αυτόν αρνητικό αποτέλεσμα, από την άποψη του συστήματος, και εκτοπίζοντας ενδεχομένως ακόμη και ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές με χαμηλό οριακό κόστος. Επιπλέον, μια αμοιβή σταθερής τιμής για όλες τις ώρες παραγωγής παρέχει κίνητρο για επενδύσεις σε σταθμούς βελτιστοποιημένους για λειτουργία βασικού φορτίου, οι οποίοι δεν διαθέτουν ευελιξία για ταχεία αυξομείωση της παραγωγής ή παρακολούθηση φορτίου. Ειδικότερα, λαμβανομένων υπόψη της αναγκαιότητας επιτάχυνσης της ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για την απανθρακοποίηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στην ΕΕ καθώς και της μεταβλητής παραγωγής ενέργειας πολλών εγκαταστάσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, οι σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής χαμηλών εκπομπών άνθρακα, οι οποίοι είναι τεχνικά ικανοί να παράσχουν ευελιξία στο σύστημα και διαθέτουν οικονομικά κίνητρα για να κάνουν χρήση της εν λόγω ευελιξίας, είναι ιδιαίτερα πολύτιμοι για την παροχή οφελών στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας.

(531) Η Επιτροπή εκτιμά ότι ο τύπος αμοιβής της σύμβασης επί διαφοράς που προβλέπεται στη σύμβαση αγοράς, όπως περιγράφηκε στις αιτιολογικές σκέψεις 88 έως 91, πέραν της παροχής σταθερών εσόδων και του περιορισμού της υπεραντιστάθμισης (όπως αναφέρθηκε στο σημείο 8.3.3.5.1.1), παρέχει στον σταθμό ηλεκτροπαραγωγής κίνητρα αποδοτικής λειτουργίας και, επομένως, περιορίζει τις αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές. Τούτο επιτυγχάνεται κυρίως με τον όρο της έκθεσης στην αγορά καθώς και με ορισμένες επιλογές παραμέτρων στον όρο του εκ των υστέρων διακανονισμού.

(532) Ο όρος της έκθεσης στην αγορά παρέχει στον σταθμό ηλεκτροπαραγωγής κίνητρα αποδοτικής λειτουργίας καθώς ο σταθμός εισπράττει αμοιβή για κάθε μονάδα παραγωγής του στην πραγματική ωριαία τιμή της αγοράς επόμενης ημέρας ([230]). Βάσει του μηνύματος για την τιμή της αγοράς και του λειτουργικού κόστους του, ο σταθμός αποκτά κίνητρο αποδοτικής κατανομής φορτίων κάνοντας χρήση των δυνατοτήτων τεχνικής ευελιξίας που διαθέτει. Ο σταθμός ηλεκτροπαραγωγής έχει κίνητρο να μειώσει την παραγωγή όταν η τιμή της αγοράς είναι χαμηλότερη του λειτουργικού κόστους του και κίνητρο να αυξήσει την παραγωγή όταν η τιμή της αγοράς είναι υψηλότερη. Μολονότι ο σταθμός ηλεκτροπαραγωγής υπόκειται σε τεχνικούς περιορισμούς (π.χ. όσον αφορά την ταχύτητα αυξομείωσης της παραγωγής και

([228]) Βλ. π.χ. σημείο 6.2.6.4 «Level and volatility of wholesale prices» (Επίπεδο και μεταβλητότητα των τιμών χονδρικής) της εκτίμησης επιπτώσεων η οποία συνοδεύει τη δέσμη μέτρων «Καθαρή ενέργεια για όλους τους Ευρωπαίους» [SWD(2016) 410 final της 30ής Νοεμβρίου 2016], όπου επισημαίνεται ότι «η βελτίωση του σχεδιασμού της αγοράς θα έχει ως αποτέλεσμα πιο ευμετάβλητες μέσες ωριαίες τιμές, εν μέρει λόγω της θέσπισης σημάτων γεωγραφικής διαφοροποίησης που αποκαλύπτουν τη διαφορετική αξία της ηλεκτρικής ενέργειας στους διάφορους κόμβους. Ωστόσο, η μεταβλητότητα αυτή θα περιοριστεί αρκετά και δεν θα είναι το αποτέλεσμα ακραίων διακυμάνσεων των τιμών μεταξύ μηδέν και αξίας απώλειας φορτίου. Τα παρατηρούμενα εύρη τιμών θα είναι αρκετά περιορισμένα, εφόσον το μερίδιο της ηλεκτρικής ενέργειας παραγόμενης από μεταβλητές ανανεώσιμες πηγές παραμένει εντός ορισμένων ορίων. Ωστόσο, όταν το μερίδιο ηλεκτρικής ενέργειας παραγόμενης από ανανεώσιμες πηγές, και ιδίως τεχνολογιών ηλεκτρικής ενέργειας παραγόμενης από μεταβλητές ανανεώσιμες πηγές, υπερβεί αυτά τα μη επεξεργασμένα όρια, η μεταβλητότητα των τιμών μπορεί να αυξηθεί σημαντικά, εάν δεν έχουν καθιερωθεί ακόμη άλλοι πόροι, όπως η αποθήκευση, για την απορρόφηση μεγάλου μέρους της. Όπως φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί, το 2050 το μερίδιο της ηλεκτρικής ενέργειας παραγόμενης από ανανεώσιμες πηγές αναμένεται ότι θα προσεγγίζει το 60 %. Στην περίπτωση αυτή, η διαφορά μεταξύ των τιμών βασικού φορτίου και φορτίου αιχμής αυξάνεται σημαντικά, κυρίως λόγω των χαμηλότερων τιμών βασικού φορτίου σε σύγκριση με τις τιμές των προηγούμενων περιόδων. Ωστόσο, οι μέσες τιμές της αγοράς επόμενης ημέρας παραμένουν υψηλές καθ' όλο το χρονικό διάστημα της πρόβλεψης, καθώς η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από θερμική ενέργεια αναμένεται ότι θα παραμείνει οριακή (καθορίζοντας με τον τρόπο αυτόν την τιμή της αγοράς επόμενης ημέρας) κατά τη διάρκεια των περισσότερων ωρών του έτους».

([229]) Απόφαση κίνησης της διαδικασίας, αιτιολογική σκέψη 224.

([230]) Βάσει της σύμβασης αγοράς και της συνολικής διάρθρωσης της ενίσχυσης, η αμοιβή του όρου έκθεσης στην αγορά καταβάλλεται στον σταθμό ηλεκτροπαραγωγής μέσω της ΟΕΣ. Ωστόσο, δεδομένου ότι ο σταθμός ηλεκτροπαραγωγής διατηρεί όλα τα δικαιώματα κατανομής φορτίων και η αμοιβή συνδέεται άμεσα με τις πραγματικές ωριαίες τιμές της αγοράς επόμενης ημέρας, τα λειτουργικά κίνητρα για τον σταθμό ηλεκτροπαραγωγής θα πρέπει να είναι αυτά που θα ήταν αν ο σταθμός συναλλασσόταν ο ίδιος άμεσα στην αγορά.

τις ελάχιστες απαιτήσεις φορτίου προς αποφυγή πλήρους παύσης της λειτουργίας), τούτο παρέχει κίνητρο στον φορέα διαχείρισης του σταθμού να χρησιμοποιήσει την τεχνικά διαθέσιμη ευελιξία με τον βέλτιστο δυνατό τρόπο. Επιπλέον, ο σταθμός ηλεκτροπαραγωγής έχει κίνητρο να προγραμματίσει αποδοτικά τη συντήρηση και τον ανεφοδιασμό σε περιόδους αναμενόμενων χαμηλότερων τιμών.

(533) Οι επιλογές παραμέτρων στον όρο του εκ των υστέρων διακανονισμού στηρίζουν τα κίνητρα αποδοτικής λειτουργίας τα οποία παρέχει η έκθεση στις τιμές της αγοράς.

1) Πρώτον, ως τιμή αναφοράς ορίζεται ο εκ των υστέρων μέσος όρος ωριαίων τιμών αγοράς κατά τη διάρκεια ενός έτους. Ο όρος του διακανονισμού συνήθως δεν καθορίζεται εντός ενός έτους και, επομένως, γενικά, ο σταθμός έχει κίνητρο να λάβει μη στρεβλωμένες αποφάσεις για την κατανομή φορτίων βάσει απλώς και μόνον του μηνύματος για τις τιμές της αγοράς. Περαιτέρω, τα κίνητρα για επίδειξη καταχρηστικής συμπεριφοράς που συνεπάγεται υψηλότερες τιμές της αγοράς (όπως παρακράτηση ικανότητας, σύγκρ. σημείο 8.3.3.6.3) μετριάζονται επειδή οι υψηλότερες τιμές της αγοράς θα έχουν ως αποτέλεσμα υψηλότερη τιμή αναφοράς και, επομένως, χαμηλότερη καταβολή βάσει του όρου του διακανονισμού.

2) Δεύτερον, η ενιαύσια διάρκεια της περιόδου αναφοράς είναι επαρκής για να διασφαλίζεται ότι ο σταθμός ηλεκτροπαραγωγής εκτίθεται στην τιμή της αγοράς εντός της περιόδου αναφοράς, ώστε να έχει περισσότερα κίνητρα για αποδοτική κατανομή φορτίων καθώς και προγραμματισμό συντήρησης και ανεφοδιασμό, σε σύγκριση με ό,τι θα συνέβαινε με βραχύτερη περίοδο αναφοράς. Παρέχονται κίνητρα στον σταθμό ηλεκτροπαραγωγής ώστε να χρησιμοποιήσει την ευελιξία που διαθέτει για να λειτουργεί περισσότερο σε χρονικά διαστήματα κατά τα οποία οι τιμές της αγοράς είναι ιδιαιτέρως υψηλές και λιγότερο σε χρονικά διαστήματα κατά τα οποία οι τιμές της αγοράς είναι ιδιαιτέρως χαμηλές.

3) Τρίτον, ο όρος του διακανονισμού καθορίζεται βάσει σταθερής, προκαθορισμένης ετήσιας παραγωγής (ποσότητα αναφοράς), με την επιφύλαξη των προσαρμογών που αναφέρονται κατωτέρω. Επομένως, γενικά, οι αποφάσεις κατανομής φορτίων και η προκύπτουσα ποσότητα παραγωγής του σταθμού ηλεκτροπαραγωγής δεν επηρεάζουν τον όρο του διακανονισμού, με αποτέλεσμα την ύπαρξη κινήτρων μη στρεβλωμένης και αποδοτικής λειτουργίας του σταθμού βάσει απλώς και μόνον των μηνυμάτων της αγοράς. Η ποσότητα αναφοράς καθορίζεται βάσει του επιπέδου της παραγωγής-στόχου του σταθμού ηλεκτροπαραγωγής κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς.

(534) Οι προσαρμογές του όρου του εκ των υστέρων διακανονισμού, όπως περιγράφηκαν στις αιτιολογικές σκέψεις 88 και 90, αφενός, περιορίζουν τη δυνητική επιστροφή κεφαλαίων από τον σταθμό και παρέχουν προστασία κατά των υπερβολικών κινδύνων λόγω μη προγραμματισμένων διακοπών ρευμάτων όταν οι τιμές είναι υψηλές, και, αφετέρου, θέτουν ανώτατο όριο στον όρο του διακανονισμού όταν οι τιμές είναι πολύ χαμηλές και παρέχουν προστασία κατά της υπερβολικής αμοιβής σε περιόδους αρνητικών τιμών. Ο σχεδιασμός των εν λόγω προσαρμογών έχει πραγματοποιηθεί κατά τρόπο ώστε να διατηρεί σε μεγάλο βαθμό τα κίνητρα αποδοτικής λειτουργίας που παρέχονται από τα στοιχεία του τύπου αμοιβής της σύμβασης επί διαφοράς, τα οποία περιγράφηκαν ανωτέρω. Συνολικά, τα κίνητρα αποδοτικής λειτουργίας, τα οποία προβλέπονται με τον τύπο αμοιβής της σύμβασης επί διαφοράς στη σύμβαση αγοράς, διασφαλίζουν ότι η ενίσχυση δεν παρέχει στον σταθμό ηλεκτροπαραγωγής κίνητρα μη αποδοτικής λειτουργίας όταν οι τιμές της αγοράς είναι χαμηλότερες του λειτουργικού κόστους του σταθμού. Τέτοια μη αποδοτική λειτουργία θα στρέβλωνε την αξιολογική κατάταξη στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και θα ενείχε κίνδυνο εκτόπισης φθηνότερων τεχνολογιών, όπως οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Περαιτέρω, τούτο θα μπορούσε να έχει αρνητικό αντίκτυπο στην ενοποίηση της αγοράς και στην ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Το αποτέλεσμα αποδοτικότητας προκύπτει επίσης από το γεγονός ότι οι τσεχικές αρχές εκτιμούν ότι ο σταθμός ηλεκτροπαραγωγής θα λειτουργεί, βάσει του τύπου αμοιβής της σύμβασης επί διαφοράς, κατά μέσο όρο με μικρότερη δυναμικότητα από ό,τι βάσει της μεγιστοποίησης της παραγωγής (σύγκρ. αιτιολογική σκέψη 150) και, επομένως, θα αφήνει περισσότερο «χώρο» στο σύστημα στις φθηνότερες τεχνολογίες, όπως οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

(535) Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης ότι η σύμβαση αγοράς δεν προβλέπει άμεση αναδιανομή εσόδων από τη σύμβαση αγοράς σε καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας. Επιπλέον, δεν αναμένεται ότι ο ΠΣΗ θα είναι συχνά ο σταθμός που θα καθορίζει την τιμή στην τσεχική αγορά. Επομένως, μολονότι τα μέτρα της ΕΧΣ και του μηχανισμού προστασίας έναντι μεταβολών της νομοθεσίας ή της πολιτικής μειώνουν το συνολικό κόστος του έργου και αυξάνουν, με τον τρόπο αυτόν, τα δυνητικά έσοδα από τη σύμβαση αγοράς σε σύγκριση με τα έσοδα βάσει μέτρου χρηματοδοτούμενου αποκλειστικά και μόνο μέσω σύμβασης επί διαφοράς, τούτο δεν έχει ως αποτέλεσμα αυξημένη διανομής εσόδων από τη σύμβαση επί διαφοράς στους καταναλωτές σε σύγκριση με ό,τι θα συνέβαινε με ένα μέτρο χρηματοδοτούμενο αποκλειστικά και μόνο μέσω σύμβασης επί διαφοράς. Ως εκ τούτου, ο συνδυασμός των τριών μέτρων δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα οποιαδήποτε στρέβλωση του ανταγωνισμού στο επίπεδο των καταναλωτών μέσω μηχανισμών διανομής εσόδων.

(536) Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή εκτιμά ότι οι αλλαγές τις οποίες επέφερε η Τσεχία κατά τη διάρκεια της επίσημης έρευνας αίρουν επαρκώς τις αμφιβολίες που διατύπωσε με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας σχετικά με τα κίνητρα που προκύπτουν από τον τύπο αμοιβής.

8.3.3.6.3. Συνέπειες στη δομή της αγοράς, δυνητική χειραγώγηση των τιμών και παρακράτηση δυναμικότητας εκ μέρους της ČEZ

(537) Με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή εξέφρασε ανησυχίες σχετικά με τις συνέπειες που θα έχει η σύσταση της EDU II στη δομή της αγοράς καθώς και σχετικά με τις δυνατότητες της EDU II να χειραγωγήσει την αγορά προς όφελος της ČEZ. Ειδικότερα, η Επιτροπή αναφέρθηκε στην ισχυρή θέση της ČEZ στην τσεχική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και επισήμανε ότι δεν μπορούσε να αποκλείσει πλήρως δυνητικές στρεβλώσεις της δομής της αγοράς λόγω του επίμαχου μέτρου ενίσχυσης, για παράδειγμα, μέσω της ενοποίησης της ισχύος στην αγορά, της εκτόπισης εναλλακτικών επενδύσεων ή της στρέβλωσης των διασυνοριακών ροών. Επιπλέον, η Επιτροπή δεν μπορούσε να αποκλείσει πλήρως το ενδεχόμενο η EDU II να στρεβλώσει τη λειτουργία της αγοράς μέσω του επηρεασμού των τιμών της αγοράς ή της εφαρμογής ορισμένων μορφών στρατηγικής συμπεριφοράς που διευκολύνονται από τους μεγάλους όγκους παραγωγής, όπως παρακράτηση δυναμικότητας. Για παράδειγμα, η Επιτροπή διερωτήθηκε αν, σε περιόδους υψηλών τιμών της αγοράς, η EDU II θα έχει οικονομικά κίνητρα να μειώσει την παραγωγή προκειμένου να προκαλέσει περαιτέρω άνοδο των τιμών, ώστε άλλες μονάδες της ČEZ να είναι σε θέση να πωλήσουν ενέργεια σε υψηλότερες τιμές της αγοράς.

Συνέπειες στη δομή της αγοράς

(538) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η τσεχική αγορά παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας χαρακτηρίζεται από υψηλή συγκέντρωση, δεδομένου ότι το 2020 ο όμιλος αντιπροσώπευε σημαντικό μερίδιο 60,29 % της δυναμικότητας παραγωγής με δυνατότητα μεταφοράς ([231]), συμπεριλαμβανομένων των καθαρών εισαγωγών. Το αντίστοιχο μερίδιο αγοράς λαμβανομένης υπόψη της συνολικής δυναμικότητας παραγωγής το 2020 ήταν 64,29 %. Τέτοια συγκέντρωση της αγοράς θα μπορούσε να έχει δυσμενείς συνέπειες στον ανταγωνισμό στην αγορά, διότι μπορεί να αποτελέσει φραγμό για την είσοδο νέων φορέων στην αγορά και να δημιουργήσει κίνδυνο ρευστότητας λόγω του περιορισμού του αριθμού διαθέσιμων προσφορών προμήθειας.

(539) Η Τσεχία εξηγεί ότι, σύμφωνα με προβλέψεις, το μερίδιο αγοράς της ČEZ θα μειωθεί σημαντικά, η δε δυναμικότητα παραγωγής, την οποία υποστηρίζει η εξεταζόμενη δέσμη μέτρων ενίσχυσης (το έργο), δεν θα επηρεάσει σημαντικά την ισχύ της ČEZ στην τσεχική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Συγκεκριμένα, το μερίδιο αγοράς της ČEZ όσον αφορά τη δυναμικότητα παραγωγής με δυνατότητα μεταφοράς (μη λαμβανομένης υπόψη της EDU II) αναμένεται να μειωθεί σε 45,06 % το 2040 και σε 28,40 % το 2050, ενώ η αποδιδόμενη στο έργο αύξηση θα ανέλθει σε 4,19 εκατοστιαίες μονάδες το 2040 και σε 5,23 εκατοστιαίες μονάδες το 2050. Ομοίως, το μερίδιο αγοράς της ČEZ όσον αφορά τη συνολική δυναμικότητα παραγωγής αναμένεται να μειωθεί σε 45,15 % το 2040 και σε 18,98 % το 2050, ενώ το έργο θα συνεισφέρει 12,83 εκατοστιαίες μονάδες το 2040 και 10,27 εκατοστιαίες μονάδες το 2050.

(540) Η Επιτροπή αξιολόγησε τα δεδομένα στα οποία βασίζονται οι ανωτέρω εκτιμήσεις και τα θεωρεί ευλογοφανή μεν, πλην όμως συντηρητικά, δεδομένου ότι οι τσεχικές αρχές έχουν καταρτίσει έκτοτε πιο φιλόδοξα σχέδια απανθρακοποίησης. Ειδικότερα, οι ανωτέρω εκτιμήσεις για το μερίδιο αγοράς προέρχονται από την έκθεση Oxera και βασίζονται στις παραδοχές ότι οι περισσότεροι σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής με καύση άνθρακα θα αποσυρθούν έως το 2038 (συγκεκριμένα, η Τσεχία αναφέρθηκε στα σχέδια της ČEZ να μειώσει τη δυναμικότητα από σταθμούς με καύση άνθρακα κατά το ήμισυ σχεδόν σε 3 GW έως το 2025 και σε 2 GW έως το 2030) και ότι οι τέσσερις μονάδες στο Dukovany I θα παροπλιστούν στο διάστημα από το 2045 έως το 2047. Η Επιτροπή αντιλαμβάνεται ότι οι ανωτέρω παραδοχές είναι μάλλον συντηρητικές, καθώς η Τσεχία επιβεβαίωσε τα σχέδια για σταδιακή κατάργηση του άνθρακα έως το 2033. Επομένως, το μερίδιο αγοράς της ČEZ είναι πιθανό να μειωθεί ταχύτερα κατά τα προσεχή έτη ως αποτέλεσμα της παύσης λειτουργίας των σταθμών που χρησιμοποιούν λιγνίτη και να βρίσκεται, κατά τον αναμενόμενο χρόνο έναρξης λειτουργίας της EDU II, σε επίπεδο χαμηλότερο από το προβλεπόμενο στην έκθεση Oxera. Επιπλέον, η συνέχιση της λειτουργίας των πυρηνικών πάγιων στοιχείων στο Dukovany I έως το διάστημα 2045-2047 απαιτεί την έγκριση της Υπηρεσίας για την Πυρηνική Ασφάλεια, η οποία δεν έχει εξασφαλιστεί ακόμη κατά τον χρόνο έκδοσης της παρούσας απόφασης.

(541) Η Επιτροπή εκτιμά ότι η διάρθρωση του έργου, σύμφωνα με την οποία το σύνολο της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγει η EDU II κατά τη διάρκεια της σύμβασης αγοράς πρέπει να πωλείται στην ΟΕΣ, το γεγονός ότι η ΟΕΣ και η EDU II / ČEZ δεν μπορούν να συντονίζουν τις συναλλαγές ηλεκτρικής ενέργειας καθώς και οι δεσμεύσεις όσον αφορά τις συναλλαγές, οι οποίες εφαρμόζονται στην EDU II / ČEZ μετά τη λήξη της σύμβασης αγοράς, μετριάζουν επαρκώς κάθε δυνητική πρόσθετη ενισχυμένη επιρροή της ČEZ στην τσεχική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας ως αποτέλεσμα του έργου.

([231]) Η δυναμικότητα παραγωγής με δυνατότητα μεταφοράς περιλαμβάνει όλες τους σταθμούς θερμικής και πυρηνικής ενέργειας και τους σταθμούς αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας μέσω αντλησιοταμίευσης.

(542) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η υποχρέωση της ΟΕΣ να διαθέτει την ηλεκτρική ενέργεια στην αγορά σύμφωνα με τις δεσμεύσεις όσον αφορά τις συναλλαγές ηλεκτρικής ενέργειας (βλ. σημείο 3.6.4) θα συμβάλλει στη ρευστότητα στις βραχυπρόθεσμες αγορές στην Τσεχία. Η διασφάλιση σταθερής προσφοράς ηλεκτρικής ενέργειας στη βραχυπρόθεσμη αγορά χωρίς δυσμενείς διακρίσεις θα μπορούσε να διευκολύνει δυνητικά την είσοδο ή την επέκταση στην αγορά προμηθευτών που ανταγωνίζονται την ČEZ στην αγορά λιανικής. Τούτο ισχύει ιδίως στον βαθμό που η ηλεκτρική ενέργεια την οποία η ΟΕΣ διαθέτει στην αγορά αντικαθιστά άλλη υφιστάμενη παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας της ČEZ, την οποία η ČEZ μπορεί επίσης να χρησιμοποιήσει άμεσα για τις δραστηριότητες λιανικής, παρακάμπτοντας την αγορά χονδρικής.

(543) Όσον αφορά τις δυνητικές συνέπειες του μέτρου σε νέες εισόδους στην αγορά παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, η Επιτροπή υπενθυμίζει την εκτίμησή της στην αιτιολογική σκέψη 415, κατά την οποία το έργο δεν είναι πιθανό να εκτοπίσει τις εναλλακτικές επενδύσεις, με εξαίρεση, το πολύ, τη δυνητική μικρή καθυστέρηση της συσσώρευσης αιολικής ενέργειας. Επιπλέον, ο τύπος αμοιβής της σύμβασης αγοράς μειώνει τον ανταγωνιστικό αντίκτυπο του μέτρου σε βασισμένες στην αγορά επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, καθώς παρέχει οικονομικά κίνητρα για αποδοτική λειτουργία και, επομένως, περιορίζει τις δυνητικές στρεβλώσεις της αξιολογικής κατάταξης στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας ή την εκτόπιση φθηνότερων τεχνολογιών (βλ. αιτιολογική σκέψη 534).

(544) Περαιτέρω, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η Τσεχία εκτιμά ότι η αναμενόμενη απόσυρση των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με καύση λιθάνθρακα και λιγνίτη θα έχει ως αποτέλεσμα σημαντική μείωση της δυναμικότητας κατά περίπου 6,5 GW και ότι η αναμενόμενη σταδιακή κατάργηση των υφιστάμενων πυρηνικών σταθμών στο Dukovany I στο διάστημα από το 2045 έως το 2047 θα δημιουργήσει πρόσθετο έλλειμμα παραγωγής περίπου 2 GW, το οποίο το έργο θα καλύψει μόνον κατά 1,2 GW. Επιπλέον, σημαντική αύξηση της προβλεπόμενης ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας αναμένεται επίσης κατά τα επόμενα δεκαπέντε έτη (βλ. αιτιολογική σκέψη 14).

(545) Η Επιτροπή σημειώνει επίσης τις παρατηρήσεις της Τσεχίας σύμφωνα με τις οποίες η γεωγραφική αγορά εκτείνεται πέραν της Τσεχίας. Πράγματι, το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας της Τσεχίας εμφανίζει στενή διασύνδεση με τα δίκτυα γειτονικών κρατών μελών (βλ. υποσημείωση 134) και η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας σε άλλα κράτη μέλη καθορίζει συχνά την τιμή στην τσεχική αγορά (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 262, 551 και 552). Εάν η αγορά οριστεί ως ευρύτερη από την Τσεχία, το μερίδιο αγοράς της ČEZ θα είναι σημαντικά χαμηλότερο, με αποτέλεσμα περαιτέρω μείωση της δυνατότητας της ČEZ να επηρεάσει αρνητικά τον ανταγωνισμό ασκώντας επιρροή στη συμπεριφορά της EDU II. Εξάλλου, βάσει του στενότερου δυνατού ορισμού της αγοράς, όταν λαμβάνεται υπόψη μια χωριστή τσεχική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, η διασυνδεσιμότητα του τσεχικού συστήματος με τα γειτονικά συστήματα περιορίζει σημαντικά κάθε τέτοια συμπεριφορά.

(546) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή εκτιμά ότι η ενίσχυση δεν θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της συγκέντρωσης της αγοράς καθώς και ότι έχει περιορισμένο αντίκτυπο στις επενδύσεις.

Δυνητική χειραγώγηση των τιμών και παρακράτηση δυναμικότητας εκ μέρους της ČEZ

(547) Κατά τον ACER ([232]), παρακράτηση δυναμικότητας για σκοπούς χειραγώγησης υφίσταται, για παράδειγμα, «όταν συμμετέχων στην αγορά με σχετική ικανότητα επηρεασμού της τιμής ή της αλληλεπίδρασης μεταξύ προσφοράς και ζήτησης για ένα προϊόν ενέργειας χονδρικής αποφασίζει, αδικαιολόγητα, να μην προσφέρει ή να παρακρατήσει οικονομικά τη διαθέσιμη δυναμικότητα παραγωγής, αποθήκευσης ή μεταφοράς στην αγορά. Ειδικότερα, η παρακράτηση δυναμικότητας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας είναι η πρακτική με την οποία παρεμποδίζεται η ανταγωνιστική προσφορά διαθέσιμης παραγωγής στη χονδρική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, μολονότι η ανταγωνιστική προσφορά της εν λόγω παραγωγής θα συνεπαγόταν κερδοφόρες συναλλαγές βάσει των τιμών που επικρατούν στην αγορά». Είναι, επομένως, αναγκαίο να αξιολογηθεί αν, στην προκειμένη περίπτωση, ο συμμετέχων στην αγορά είναι σε θέση να επηρεάσει την τιμή ή την αλληλεπίδραση μεταξύ προσφοράς και ζήτησης στη χονδρική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας επιδεικνύοντας τέτοια συμπεριφορά.

(548) Η Τσεχία υποστήριξε ότι ο όμιλος ČEZ δεν θα έχει ούτε οικονομικά κίνητρα ούτε την ικανότητα να διογκώσει τις τιμές της αγοράς χονδρικής μειώνοντας την παραγωγή της EDU II. Πρώτον, η Τσεχία ισχυρίζεται ότι η απώλεια εσόδων για τον όμιλο ČEZ σε ένα υποθετικό σενάριο στο οποίο η EDU II δεν θα παραγάγει ηλεκτρική ενέργεια για ένα ολόκληρο έτος δεν θα μπορούσε να ανακτηθεί μέσω πρόσθετων εσόδων παραγόμενων από την πώληση του μη αντισταθμισμένου μέρους της παραγωγής το επόμενο έτος. Η Τσεχία επισημαίνει ότι η μείωση της παραγωγής της EDU II θα σημαίνει απώλεια ταμειακών ροών και ότι η σημαντική μείωση του συντελεστή φορτίου θα εξαλείψει τις ταμειακές ροές που είναι διαθέσιμες για την εξυπηρέτηση του χρέους και θα μπορούσε δυνητικά να έχει ως αποτέλεσμα την αδυναμία της EDU II να εξυπηρετήσει την ΕΧΣ ή ακόμη την ανεπάρκεια των ταμειακών ροών για την κάλυψη του λειτουργικού κόστους.

([232]) https://acer.europa.eu/sites/default/files/documents/en/remit/Documents/ACER_Guidance_on_REMIT_application_6th_Edition_Final.pd.

(549) Όπως εξηγήθηκε στην αιτιολογική σκέψη 39, το έργο είναι καθοριστικής σημασίας για τον όμιλο ČEZ, ιδίως μετά τη σταδιακή κατάργηση των υφιστάμενων πάγιων στοιχείων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με καύση άνθρακα και, δυνητικώς, των πυρηνικών πάγιων στοιχείων, η οποία αναμένεται να πραγματοποιηθεί έως το 2033 όσον αφορά τους σταθμούς καύσης άνθρακα και στο διάστημα από το 2045 έως το 2047 όσον αφορά τους πυρηνικούς σταθμούς. Το έργο αναμένεται να συμβάλει σε αύξηση κατά [10-20] % των EBITDA του ομίλου ČEZ και, επομένως, κάθε συμπεριφορά που θα μπορούσε να μειώσει τα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα του έργου θα έχει σημαντικό αντίκτυπο στα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα του ομίλου ČEZ.

(550) Δεύτερον, η Επιτροπή παρατηρεί ότι ο τύπος αμοιβής της σύμβασης αγοράς περιέχει ενσωματωμένα στοιχεία τα οποία περιορίζουν σημαντικά τα οφέλη τα οποία μπορεί να αποκομίσει ο δικαιούχος της ενίσχυσης επιδεικνύοντας συμπεριφορά παρακράτησης δυναμικότητας για σκοπούς χειραγώγησης. Όπως εξηγήθηκε στην αιτιολογική σκέψη 533, η καταχρηστική συμπεριφορά η οποία συνεπάγεται την άνοδο των τιμών της αγοράς (όπως παρακράτηση δυναμικότητας) μετριάζεται, καθώς θα είχε ως αποτέλεσμα υψηλότερη τιμή αναφοράς και, επομένως, χαμηλότερη πληρωμή βάσει του όρου του εκ των υστέρων διακανονισμού. Παρά το γεγονός ότι οι ανωτέρω διασφαλίσεις κατά της συμπεριφοράς παρακράτησης δυναμικότητας παύουν να υφίστανται μετά τη λήξη της σύμβασης αγοράς, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι τα κίνητρα για την επίδειξη συμπεριφοράς παρακράτησης δυναμικότητας για σκοπούς χειραγώγησης θα παραμείνουν περιορισμένα. Παρά την απουσία εκ των υστέρων διακανονισμού, ο όμιλος ČEZ δεν θα θεωρεί την παρακράτηση επικερδή, λόγω του σημαντικού κόστους λειτουργίας και συντήρησης τέτοιου σταθμού ηλεκτροπαραγωγής. Επιπλέον, τυχόν μελλοντική καταχρηστική συμπεριφορά περιορίζεται από την εκτενή διασύνδεση με τις αγορές γειτονικών χωρών, καθώς αναμένεται ότι το τοπίο παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας θα βασίζεται σε ένα πιο διαφοροποιημένο και αναπτυγμένο μείγμα πηγών ενέργειας, με αποτέλεσμα τη μείωση της ικανότητας επηρεασμού των τιμών μέσω της παρακράτησης δυναμικότητας.

(551) Τρίτον, η Τσεχία επισημαίνει ότι, λαμβανομένου υπόψη του υψηλού βαθμού διασύνδεσης της τσεχικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας με τη Γερμανία, τη Αυστρία, την Πολωνία και τη Σλοβακία, αναμένεται ότι το έργο θα έχει μηδενικό ή πολύ περιορισμένο αντίκτυπο στον καθορισμό των τιμών στην Τσεχία στο διάστημα από το 2030 έως το 2050, καθώς η τιμή της αγοράς για τη διασυνδεδεμένη περιοχή αναμένεται ότι θα βασίζεται στην τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται εκτός Τσεχίας για τη συντριπτική πλειονότητα των ωρών. Πράγματι, όπως εξηγήθηκε αναλυτικότερα στην υποσημείωση 139, η Τσεχία έχει πολύ καλή διασύνδεση με τα γειτονικά συστήματα ηλεκτρικής ενέργειας τα οποία, επομένως, είναι σε θέση να ασκούν σημαντική επιρροή στη διαμόρφωση των τιμών στην τσεχική αγορά. Τούτο συνάδει με τα πορίσματα της έκθεσης Oxera, στην οποία αξιολογήθηκε η τεχνολογία καθορισμού των τιμών στην τσεχική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, κατά την περίοδο 2030-2050, και διαπιστώθηκε ότι το έργο θα είναι αποδέκτης τιμών, καθώς η τιμή θα καθορίζεται, στη μεγάλη πλειονότητα των ωρών, από εξωτερικούς παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας και, στις λοιπές ώρες, κυρίως από τσεχικές μονάδες με καύση αερίου και λιγνίτη. Καθώς αυξάνεται η συμμετοχή στο δίκτυο της παραγόμενης από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ο αριθμός ωρών μηδενικής τιμής αναμένεται επίσης να αυξηθεί σημαντικά και να ανέλθει σε περίπου 16 % έως το 2050.

(552) Η Επιτροπή παρατηρεί ότι τα ανωτέρω συμπεράσματα ευθυγραμμίζονται με τα πορίσματα ανάλυσης ([233]) του Κοινού Κέντρου Ερευνών (JRC) της Επιτροπής, κατά τα οποία το 2022, λόγω της γεωγραφικής θέσης και του υψηλού επιπέδου της δυναμικότητας διασύνδεσής της, οι τιμές στην τσεχική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας ήταν στη συντριπτική πλειονότητά τους αποτέλεσμα της δυναμικής της αγοράς των γειτονικών χωρών, όπως προκύπτει από το γεγονός ότι, στην Τσεχία, το μερίδιο ωρών τιμολόγησης που καθορίστηκαν από εξωτερικούς παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας υπερέβαινε το 90 %, ένα από τα υψηλότερα ποσοστά στην ΕΕ. Ένας σημαντικός παράγοντας ο οποίος επηρεάζει τις τσεχικές τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας είναι η γειτονική γερμανική αγορά, η οποία, λόγω του μεγάλου μεγέθους της και της αυξανόμενης παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, επηρεάζει ολοένα και περισσότερο τα πρότυπα διάρθρωσης τιμών των εμπορικών εταίρων της. Δεδομένου ότι οι όγκοι των συναλλαγών ηλεκτρικής ενέργειας της Γερμανίας με τους γείτονές της αυξάνονται συνεχώς, οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας των εν λόγω γειτόνων επηρεάζονται ολοένα και περισσότερο από τις διακυμάνσεις των τιμών στη Γερμανία ([234]). Συγκεκριμένα, οι τσεχικές ωριαίες τιμές ηλεκτρικής ενέργειας στην αγορά επόμενης ημέρας ήταν σχεδόν πανομοιότυπες (δηλαδή απέκλιναν κατά λιγότερο από 1 ποσοστιαία μονάδα) στο 48 % των ωρών στο διάστημα από το 2021 έως το 2023 ([235]). Σύμφωνα με την ανάλυση του JRC, η ίδια τάση αναμένεται να συνεχιστεί στην περίοδο έως το 2030, όταν εξωτερικοί παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας αναμένεται ότι θα καθορίζουν τις τιμές περίπου του 80 % των ωρών τιμολόγησης στην Τσεχία. Αναμένεται ότι το 2030 η τεχνολογία καθορισμού των τιμών στην τσεχική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας θα είναι το φυσικό αέριο (περίπου στο 50 % του χρόνου), ακολουθούμενη από τον λιγνίτη, το πετρέλαιο, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την πυρηνική ενέργεια.

([233]) The merit order and price-setting dynamics in European electricity markets (Η αξιολογική κατάταξη και η δυναμική καθορισμού των τιμών στις ευρωπαϊκές αγορές ηλεκτρικής ενέργειας), διατίθεται στη διεύθυνση: https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC134300.

([234]) BloombergNEF: EU Power Weekly: Identifying Europe's «Macrogrids» (Προσδιορισμός των «μακροδικτύων» της Ευρώπης), 10 Φεβρουαρίου 2020.

([235]) Πλατφόρμα διαφάνειας ΕΔΔΣΜ-ηλ.

(553) Τέταρτον, η Τσεχία υποστηρίζει ότι το αποτέλεσμα της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας μπορεί να διαφέρει σημαντικά μεταξύ ωριαίων περιόδων διακανονισμού και ότι τα συνολικά μερίδια της αγοράς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας δεν παρέχουν πλήρη εικόνα της ισχύος στην αγορά. Η Τσεχία εκτιμά ότι, μεταξύ άλλων δεικτών, ο δείκτης εναπομένουσας προσφοράς ([236]) είναι χρήσιμος για την αξιολόγηση της ικανότητας ενός παραγωγού ηλεκτρικής ενέργειας να ενεργεί ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές του, καθώς μετρά τον βαθμό στον οποίο ο παραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας υποχρεούται να καλύπτει την εναπομένουσα ζήτηση. Όπως συνάγεται από την ανάλυση στην έκθεση Oxera, αναμένεται ότι ο κρίσιμος χαρακτήρας της ČEZ, βάσει του δείκτη εναπομένουσας προσφοράς, θα μειωθεί σημαντικά στο διάστημα από το 2030 έως το 2050. Μολονότι αναμένεται ότι η ČEZ θα έχει κρίσιμο χαρακτήρα το 2030 σε όλες σχεδόν τις ώρες, το μερίδιο ωρών στις οποίες η ČEZ έχει κρίσιμο χαρακτήρα μειώνεται κάτω του 10 % έως το 2050. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η τάση αυτή επηρεάζεται μόνον ελαφρώς από τη θέση σε λειτουργία του έργου, καθώς ο κρίσιμος χαρακτήρας της ČEZ αυξάνεται κατά μόλις 14 % λόγω του έργου, το δε αποτέλεσμα αυτό αναμένεται να παύσει να υφίσταται έως το 2050. Η Επιτροπή παρατηρεί ότι το ενδεχόμενο χειραγώγησης των τιμών αυξάνεται γενικά όταν η ČEZ κατέχει δεσπόζουσα θέση. Καθώς τα μερίδια αγοράς της ČEZ υπερβαίνουν γενικά το 50 % σε συγκεκριμένη σχετική αγορά, ισχύει το τεκμήριο δεσπόζουσας θέσης, σύμφωνα με το οποίο ιδιαίτερα σημαντικά μερίδια αποτελούν καθεαυτά, χωρίς τη συνδρομή εξαιρετικών περιστάσεων, απόδειξη ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης ([237]). Συγχρόνως, για την αξιολόγηση της ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης, τα μερίδια αγοράς αποτελούν απλώς και μόνο την αφετηρία, πρέπει δε να λαμβάνονται υπόψη και άλλες πτυχές ([238]). Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή επισημαίνει ότι τα μερίδια αγοράς της ČEZ στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας μειώνονται με την πάροδο του χρόνου και πρόκειται να μειωθούν σημαντικά ειδικότερα το 2040 και, εν πάση περιπτώσει, κάτω του 45 % έως το 2050. Επιπλέον, η Επιτροπή δεν εντόπισε οποιοδήποτε στοιχείο που να υποδηλώνει ότι η εξέλιξη του κρίσιμου χαρακτήρα της ČEZ δεν είναι ακριβής και ευλογοφανής. Ειδικότερα, οι παρατηρήσεις των τρίτων σχετικά με ανησυχίες για ενδεχόμενη στρέβλωση της αγοράς μέσω του έργου ήταν πολύ περιορισμένες.

(554) Πέμπτον, η Τσεχία παρέπεμψε στα πορίσματα της έκθεσης Oxera κατά την οποία η θέση σε λειτουργία της EDU II θα έχει μικρό αντίκτυπο, καθώς θα μειώσει της τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας στην τσεχική αγορά κατά περίπου 2 EUR/MWh στο διάστημα από το 2040 έως το 2050.

(555) Συμπερασματικά, λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω επιχειρημάτων, η Επιτροπή εκτιμά ότι οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού λόγω δυνητικής παρακράτησης δυναμικότητας διατηρούνται σε ελάχιστο επίπεδο. Επιπλέον, η Επιτροπή εκτιμά ότι, με τον τρέχοντα σχεδιασμό του μέτρου, οι κίνδυνοι ρευστότητας της αγοράς που θα μπορούσαν να ανακύψουν είναι ήσσονος σημασίας, ο δε αντίκτυπος σε τιμές, επενδύσεις και διασυνοριακές ροές ελαχιστοποιείται.

8.3.3.6.4. Ρόλος της ΟΕΣ στην αγορά

(556) Με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή εκτίμησε αρχικώς ότι ο σχεδιασμός της ΟΕΣ, όπως ήταν γνωστός κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης εκείνης, αποτελούσε γενικά κατάλληλο πλαίσιο για τον μετριασμό ενδεχόμενων ανησυχιών όσον αφορά τον ανταγωνισμό. Ωστόσο, ο αντίκτυπος του πλαισίου στην αγορά, και ειδικότερα ο αντίκτυπος του ρόλου της ΟΕΣ, ήταν δύσκολο να αξιολογηθεί λόγω των συνεχών μεταβολών που επέφερε η Τσεχία στη διάρθρωση του έργου και, επομένως, λόγω έλλειψης επαρκώς παγιωμένων πληροφοριών. Για τον λόγο αυτόν, η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες σχετικά με τον αντίκτυπο της ΟΕΣ στην αγορά.

(557) Μετά την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Τσεχία ανέλυσε περαιτέρω, με διάφορα υπομνήματα, τον ρόλο της ΟΕΣ στην κατάσταση της αγοράς στην Τσεχία (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 273 έως 278 ανωτέρω).

(558) Λαμβανομένων υπόψη των προαναφερθέντων υπομνημάτων, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η Τσεχία αποσαφήνισε επαρκώς τα πραγματικά περιστατικά τα οποία είχαν δημιουργήσει τις αμφιβολίες που διατύπωσε η Επιτροπή με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας και ότι η Τσεχία υπέβαλε επίσης πρόσθετες εξηγήσεις. Η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα αυτό για τους ακόλουθους λόγους.

([236]) Ο δείκτης εναπομένουσας προσφοράς είναι ο λόγος της συνολικής διαθέσιμης δυναμικότητας αφαιρουμένης της δυναμικότητας της επιχείρησης προς την εναπομένουσα ζήτηση.

([237]) Απόφαση της 3ης Ιουλίου 1991, AKZO Chemie BV κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, C-62/86, ECLI:EU:C:1991:286, σκέψη 60.

([238]) Απόφαση της 13ης Φεβρουαρίου 1979, Hoffmann-La Roche κατά Επιτροπής, C-85/76, ECLI:EU:C:1979:36, σκέψεις 39-41.

(559) Πρώτον, η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες σχετικά με την αυτονομία της ΟΕΣ, και ειδικότερα για το αν θα ενεργεί επαρκώς ως ιδιωτική οντότητα που επιδιώκει τη μεγιστοποίηση του κέρδους. Για τον λόγο αυτόν, είναι σημαντικό η ΟΕΣ και η EDU II να μη μπορούν να συντονίσουν, αφενός, τη λειτουργία του πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής και, αφετέρου, τις συναλλαγές της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας. Μολονότι η ČEZ είναι ο μόνος μέτοχος της EDU II (βλ. σημείο 3.2.1 ανωτέρω), οι μετοχές της ΟΕΣ ανήκουν αποκλειστικά και μόνο στο τσεχικό Δημόσιο και, επομένως, η ČEZ δεν μπορεί να προβεί σε οποιονδήποτε συντονισμό. Ωστόσο, δεδομένου ότι το τσεχικό Δημόσιο κατέχει ελέγχουσα συμμετοχή τόσο στην ČEZ (βλ. αιτιολογική σκέψη 32) όσο και στην ΟΕΣ, η ίδια η Τσεχία θα μπορούσε να συντονίσει, αφενός, τη λειτουργία του πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής και, αφετέρου, τη συναλλακτική συμπεριφορά της ΟΕΣ, με σκοπό τη μεγιστοποίηση των κερδών της ČEZ.

(560) Η Επιτροπή παρατηρεί ότι η δομή διακυβέρνησης της ΟΕΣ διαχωρίζει τη λήψη αποφάσεων για τη στρατηγική συναλλαγών από την EDU II και, επομένως, διασφαλίζει την αυτονομία και ελαχιστοποιεί τους κινδύνους άσκησης αθέμιτης επιρροής. Τούτο είναι σημαντικό, ειδικότερα, διότι καθιστά απίθανο η Τσεχία να χρησιμοποιήσει, αφενός, την ελέγχουσα συμμετοχή της στην ČEZ και, επομένως, στην EDU II και, αφετέρου, τον έλεγχό της επί της ΟΕΣ για τη μεγιστοποίηση του κέρδους της ČEZ, από την οποία αποκομίζει δυνητικώς και εμμέσως οφέλη μέσω καταβολής μερισμάτων, μέσω της αύξησης της δυναμικότητας παραγωγής της ČEZ και του ταυτόχρονου νέου κάθετου συνδέσμου με τις αγορές χονδρικής και λιανικής μέσω της ΟΕΣ. Κατά τη γνώμη της Επιτροπής, με τον τρόπο αυτόν διασφαλίζεται ότι η λειτουργία και η στρατηγική συναλλαγών της ΟΕΣ δεν θα επηρεαστούν από τα συμφέροντα ενός συμμετέχοντος στην αγορά (της ČEZ) και θα παραμείνουν ευθυγραμμισμένες με τους ευρύτερους στόχους δημόσιου συμφέροντος της ασφάλειας του εφοδιασμού και των προσιτών τιμών της ενέργειας.

(561) Δεύτερον, προβληματισμό δημιούργησε το ενδεχόμενο η δομή της ΟΕΣ να προκαλέσει στρέβλωση των μηνυμάτων της αγοράς, ιδίως όσον αφορά την κατανομή φορτίων του σταθμού ηλεκτροπαραγωγής. Ωστόσο, βάσει της αναθεωρημένης σύμβασης αγοράς, η ΟΕΣ δεν ασκεί οποιαδήποτε επιρροή στην απόφαση κατανομής φορτίων της μονάδας ηλεκτροπαραγωγής, την οποία ελέγχει πλήρως η EDU II. Όπως διαπιστώθηκε στο σημείο 8.3.3.5.1.2, ο τύπος αμοιβής παρέχει επαρκή κίνητρα στην EDU II ώστε να λειτουργεί αποδοτικά στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, περιορίζει δε τις στρεβλώσεις στα μηνύματα για τις τιμές της αγοράς και στην αξιολογική κατάταξη.

(562) Επιπλέον, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η ανάλυση της Oxera ([239]), όπως παρατέθηκε από την Τσεχία, υποδηλώνει ότι η θέση σε λειτουργία του ΠΣΗ δεν θα επηρεάσει ουσιαστικά τις τιμές χονδρικής της ηλεκτρικής ενέργειας ή τη θέση της ČEZ στην αγορά. Ο ΠΣΗ δεν θα επηρεάσει σημαντικά τις τιμές χονδρικής της ηλεκτρικής ενέργειας, στοιχείο το οποίο επαναβεβαιώνει ότι η λειτουργία της ΟΕΣ και η θέση σε λειτουργία του σταθμού δεν θα στρεβλώσουν τη δυναμική της αγοράς ούτε θα παράσχουν αθέμιτο πλεονέκτημα σε συγκεκριμένους παράγοντες της αγοράς.

(563) Τρίτον, σημαντικό προβληματισμό δημιούργησε η αβεβαιότητα σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η ΟΕΣ θα πωλεί την παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια, ιδίως σε βιομηχανικούς καταναλωτές. Συναφώς, η Τσεχία δεσμεύτηκε ότι η ΟΕΣ θα πωλεί τουλάχιστον το 70 % της παραγόμενης από την EDU II ηλεκτρικής ενέργειας σε χρηματιστήρια (βλ. αιτιολογική σκέψη 112 ανωτέρω) και το υπόλοιπο μέσω δημοπρασιών που υπόκεινται σε προϋποθέσεις που εμποδίζουν τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην/στις αγορά/-ές ηλεκτρικής ενέργειας (βλ. αιτιολογική σκέψη 113 ανωτέρω).

(564) Η Τσεχία εξήγησε ότι οι προβλεπόμενες παράμετροι των μελλοντικών δημοπρασιών πυρηνικής ενέργειας θα περιλαμβάνουν παρτίδες εκτιμώμενου μεγέθους 1-10 MW και συμβάσεις δημοπρασιών διάρκειας ενός έτους, τριών μηνών ή βραχύτερες. Οι δημοπρασίες θα οργανωθούν σύμφωνα με το μοντέλο της πληρωμής με βάση την τιμή προσφοράς, με προκαθορισμένη ελάχιστη τιμή η οποία θα ανακοινώνεται το νωρίτερο μία ή δύο ημέρες πριν από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής προσφορών. Περαιτέρω, η συχνότητα των δημοπρασιών καθορίζεται σε τριμηνιαία έως ετήσια βάση, με διαφανείς κανόνες για περίοδο ανακοίνωσης 30 ημερών πριν από την έναρξη της δημοπρασίας. Τέλος, η διάρκεια των δημοπρασιών δεν θα υπερβαίνει τις επτά ημερολογιακές ημέρες, τα δε αποτελέσματα θα ανακοινώνονται εντός της επόμενης εβδομάδας. Τούτο ισχύει τόσο για τις δημοπρασίες κατά τη διάρκεια της σύμβασης αγοράς όσο και για τις δημοπρασίες μετά τη λήξη της σύμβασης αγοράς. Οι ανωτέρω προβλεπόμενες παράμετροι είναι επαρκώς σαφείς ώστε να μπορεί να αναμένεται, όντως, ότι οι δημοπρασίες θα διενεργούνται χωρίς διακρίσεις και ότι επαρκώς μεγάλος αριθμός συμμετεχόντων στην αγορά θα μπορεί πραγματικά να υποβάλλει προσφορές με διαφανή τρόπο.

([239]) Βλ. έκθεση Oxera.

(565) Υπό εξαιρετικές περιστάσεις, η EDU II δικαιούται να πωλεί άμεσα ηλεκτρική ενέργεια στην αγορά χονδρικής. Ωστόσο, τούτο συμβαίνει μόνον όταν η ΟΕΣ δεν μπορεί να εκπληρώσει την υποχρέωση αγοράς που υπέχει δυνάμει της σύμβασης αγοράς. Στις περιπτώσεις αυτές, ο σταθμός ηλεκτροπαραγωγής εξακολουθεί να λειτουργεί και η ηλεκτρική ενέργεια πρέπει να μεταφερθεί στην αγορά. Επομένως, η εναλλακτική δυνατότητα η οποία παρέχεται στην EDU II να πωλήσει άμεσα την ηλεκτρική ενέργεια είναι εύλογη. Ωστόσο, πρέπει να αποφευχθεί το ενδεχόμενο κάτι τέτοιο να παρέχει στην EDU II τη δυνατότητα να παρακάμπτει όλους τους περιορισμούς που έχουν θεσπιστεί με στόχο να διασφαλίζεται η πώληση της ηλεκτρικής ενέργειας χωρίς διακρίσεις. Η Επιτροπή σημειώνει ότι η Τσεχία έχει δεσμευτεί ότι, στην περίπτωση αυτή, η EDU II θα πωλεί το σύνολο της παραγόμενης ενέργειας στην αγορά άμεσης παράδοσης ως αποδέκτης τιμών. Με τον τρόπο αυτόν, η EDU II δεν μπορεί να επιλέξει συγκεκριμένο αγοραστή (δεδομένου ότι η πώληση πραγματοποιείται σε ανώνυμο χρηματιστήριο ηλεκτρικής ενέργειας) ούτε μπορεί να καθορίσει την τιμή ή τις προϋποθέσεις της πώλησης (δεδομένου ότι τα τυποποιημένα προϊόντα πωλούνται στην οριακή τιμή στο χρηματιστήριο ηλεκτρικής ενέργειας). Τούτο είναι επίσης συνεπές με το υποκείμενο πρόβλημα το οποίο πρέπει να επιλυθεί: εάν η ΟΕΣ δεν αγοράζει την παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια, απαιτείται ταχεία εξεύρεση λύσης για τη διάθεση της παραγωγής του σταθμού ηλεκτροπαραγωγής. Η χρήση της αγοράς άμεσης παράδοσης από την EDU II, υπό την ιδιότητα του αποδέκτη τιμών, παρέχει αυτήν την ταχεία και αξιόπιστη λύση. Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω δεσμεύσεων, η Επιτροπή εκτιμά ότι η εναλλακτική λύση των έκτακτων άμεσων πωλήσεων από την EDU II δεν δημιουργεί πρόσθετες ανησυχίες για τον ανταγωνισμό.

(566) Ακόμη και σε έκτακτες περιπτώσεις στις οποίες η ρευστότητα των σχετικών χρηματιστηρίων μειώνεται σημαντικά, οι ανωτέρω όροι συναλλαγής δεν θα μεταβάλλονται, η δε ΟΕΣ μπορεί να τροποποιήσει τον λόγο κατανομής της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας στις πλατφόρμες συναλλαγών μόνο προσωρινά. Συγκεκριμένα, σε τέτοιες περιπτώσεις, το 50 % της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας θα μπορεί να αποτελεί αντικείμενο συναλλαγής στα χρηματιστήρια και το 50 % μέσω δημοπρασιών (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 117 και 118). Η διαφανής αυτή λειτουργία διασφαλίζει ισότιμη πρόσβαση στην παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια και ενισχύει την ακεραιότητα της αγοράς.

(567) Τέταρτον, η Τσεχία υπέβαλε διαβεβαιώσεις ότι η ΟΕΣ και η ČEZ θα λειτουργούν ανεξάρτητα με χωριστές δομές διακυβέρνησης και διαχείρισης. Εάν η ΟΕΣ αναθέσει σε τρίτο τις δραστηριότητες συναλλαγών της, τούτο θα πραγματοποιηθεί μέσω δημόσιας πρόσκλησης υποβολής προσφορών χωρίς διακρίσεις, στην οποία θα διασφαλίζεται ότι δεν παρέχεται αθέμιτο πλεονέκτημα σε καμία συγκεκριμένη οντότητα. Ωστόσο, σε σχέση με την ČEZ, η ΟΕΣ δεν πρέπει να αναθέσει εξωτερικά τις συναλλαγές ηλεκτρικής ενέργειας στον όμιλο ČEZ ή σε οντότητες που ανήκουν στον όμιλο ČEZ (βλ. αιτιολογική σκέψη 46). Με τη συγκεκριμένη δέσμευση της Τσεχίας διασφαλίζεται ότι η ČEZ δεν αποκτά εκ νέου εν τοις πράγμασι τον έλεγχο επί της πώλησης της παραγωγής της EDU II μέσω ανάθεσης, καταστρατηγώντας με τον τρόπο αυτόν τα αποτελέσματα της δομής της ΟΕΣ.

(568) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η ČEZ θα επιβλέπει τη λειτουργία της EDU II ως χορηγός του έργου και ως μόνος μέτοχος της EDU II. Η άμεση ανάμειξη της ČEZ θα περιοριστεί στην παροχή ιδίων κεφαλαίων στην EDU II και ενδεχομένως στην παροχή κοινών υπηρεσιών στην EDU II υπό συνθήκες ανταγωνισμού.

(569) Η Επιτροπή παρατηρεί επίσης ότι η δομή διακυβέρνησης θα διαχωρίζει την ČEZ από τον αποδέκτη της κρατικής ενίσχυσης, την EDU II (ως φορέα υλοποίησης, ιδιοκτήτη και φορέα εκμετάλλευσης του ΠΣΗ). Η EDU II θα είναι χωριστή νομική οντότητα με χωριστό συμβούλιο και διοίκηση με καθήκον πίστης προς την εταιρεία EDU II. Η EDU II θα υπόκειται σε ανεξάρτητη οικονομική και επιχειρησιακή διαχείριση καθώς και σε ρυθμιστικό έλεγχο. Η EDU II θα διαθέτει καθορισμένη δομή υποβολής εκθέσεων στην ČEZ ως μητρική εταιρεία. Η δομή διακυβέρνησης θα διασφαλίζει την ανεξαρτησία της EDU II από την ČEZ μέσω του αποτελεσματικού περιορισμού της ικανότητας της ČEZ να επέμβει αδικαιολόγητα στην καθημερινή λειτουργία της EDU II. Η EDU II θα ενεργεί σύμφωνα με τα κίνητρα που παρέχονται μέσω του τύπου αμοιβής και σύμφωνα με την επιχειρησιακή στρατηγική της. Η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η Τσεχία αποσαφήνισε επαρκώς τα πραγματικά περιστατικά τα οποία δημιούργησαν τις αμφιβολίες που η Επιτροπή διατύπωσε με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας καθώς υπέβαλε περαιτέρω εξηγήσεις για τη σχέση μεταξύ ΟΕΣ, EDU II και ČEZ.

(570) Η Επιτροπή αναγνώρισε το ενδεχόμενο άσκησης αθέμιτης επιρροής εάν οι δραστηριότητες συναλλαγής της ΟΕΣ ανατεθούν σε τρίτο. Ωστόσο, η δέσμευση της Τσεχίας να διενεργήσει ανοικτή διαδικασία υποβολής προσφορών, χωρίς διακρίσεις, για κάθε τέτοια εξωτερική ανάθεση, αποκλειομένης της ανάθεσης στην ČEZ, σε συνδυασμό με την πρόβλεψη συμβατικών ρυθμίσεων για τη διατήρηση της κυριότητας της στρατηγικής συναλλαγής από την ΟΕΣ, μειώνει σημαντικά τέτοιους κινδύνους.

(571) Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η Τσεχία απάντησε κατάλληλα στις ανησυχίες που είχε διατυπώσει αρχικώς. Τα μέτρα, όπως περιγράφηκαν, και οι προβλεπόμενες διασφαλίσεις εξασφαλίζουν τη λειτουργικότητα και επαρκή ανταγωνιστικότητα της αγοράς. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή δεν έχει πλέον αμφιβολίες όσον αφορά τον αντίκτυπο στην αγορά του ρόλου της προβλεπόμενης ΟΕΣ.

8.3.3.6.5. Συμπέρασμα σχετικά με τις αδικαιολόγητες αρνητικές συνέπειες στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές

(572) Η Επιτροπή συμπεραίνει ότι, συνολικά, το ενδεχόμενο στρεβλώσεων του ανταγωνισμού είναι περιορισμένο, βάσει των εκτιμήσεων που αναπτύχθηκαν στα σημεία 8.3.3.6.1, 8.3.3.6.2, 8.3.3.6.3, 8.3.3.6.4 ανωτέρω και λαμβανομένων υπόψη των δεσμεύσεων που ανέλαβε η Τσεχία.

8.3.4. *Στάθμιση των θετικών αποτελεσμάτων της ενίσχυσης έναντι των αρνητικών συνεπειών στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές*

(573) Κατόπιν προσεκτικής αξιολόγησης στο σημείο 8.3.2 της παρούσας απόφασης, η Επιτροπή αναγνωρίσει ότι στόχος της δέσμης μέτρων είναι η προώθηση επένδυσης σε πυρηνική ενέργεια και, επομένως, η δέσμη μέτρων συμβάλλει στην ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας, δηλαδή της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από πηγές πυρηνικής ενέργειας, καθώς και στην ασφάλεια του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια.

(574) Η Επιτροπή λαμβάνει επίσης υπόψη ότι, βάσει της δέσμευσης που αναλήφθηκε για την εφαρμογή των τεχνικών κριτηρίων ελέγχου για τις οικονομικές δραστηριότητες στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας, τα οποία καθορίζονται στον κανονισμό για την ταξινομία της ΕΕ, η ανωτέρω δραστηριότητα θα θεωρηθεί περιβαλλοντικά βιώσιμη επένδυση δυνάμει του εν λόγω κανονισμού.

(575) Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι, χωρίς την ενίσχυση, συμπεριλαμβανομένων και των τριών μέτρων που τη συνθέτουν, δεν μπορούσε να αναμένεται ότι η επένδυση θα υλοποιηθεί. Επομένως, η ενίσχυση είναι αναγκαία για την ανάπτυξη της συγκεκριμένης οικονομικής δραστηριότητας.

(576) Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η σύμβαση αγοράς με τη μειωμένη 40ετή διάρκεια, η ΕΧΣ και ο μηχανισμός προστασίας έναντι των μεταβολών της νομοθεσίας, όπως συνδυάζονται και διαρθρώνονται στα κοινοποιηθέντα μέτρα, είναι κατάλληλα μέσα. Η επίσημη έρευνα δεν ανέδειξε στοιχεία τα οποία να αποδεικνύουν ότι άλλα μέτρα θα ήταν εξίσου αποτελεσματικά και θα είχαν λιγότερο στρεβλωτικά αποτελέσματα.

(577) Η ενίσχυση θα χορηγηθεί με αναλογικό τρόπο, καθώς ο δικαιούχος δεν θα διατηρήσει επιπλέον έσοδα πέραν εκείνων που είναι απολύτως αναγκαία για τη διασφάλιση της οικονομικής λειτουργίας και της βιωσιμότητας του πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής. Η μειωμένη διάρκεια της σύμβασης αγοράς διασφαλίζει ότι, μετά την επιστροφή του κόστους κεφαλαίου, η μονάδα θα εκτίθεται πλήρως στους κινδύνους των τιμών.

(578) Ειδικότερα, η Επιτροπή παρατηρεί ότι, και κατά τη διάρκεια της σύμβασης αγοράς, ο τύπος αμοιβής παρέχει στην EDU II ισχυρά κίνητρα ώστε να διαχειρίζεται τον σταθμό με αποδοτικό τρόπο, χρησιμοποιώντας την υφιστάμενη ευελιξία δυναμικότητας για να αντιδρά στις τιμές της αγοράς.

(579) Η τακτική επανεξέταση ενός σαφώς καθορισμένου συνόλου τιμών εισόδου στο χρηματοδοτικό μοντέλο, η οποία καθιστά δυνατή προσαρμογές προς τα πάνω και προς τα κάτω, διασφαλίζει ότι οι σημαντικές αβεβαιότητες που υφίστανται επί του παρόντος όσον αφορά το κόστος κεφαλαίου και το λειτουργικό κόστος δεν συνεπάγονται υπεραντιστάθμιση για τον δικαιούχο. Η εφαρμογή ενός μηχανισμού επιμερισμού του κέρδους διασφαλίζει περαιτέρω ότι η EDU II διατηρεί κίνητρα για να λειτουργεί όσο το δυνατόν πιο αποδοτικά, ενώ συγχρόνως παρέχει στο Δημόσιο αυξημένο μερίδιο απόδοσης ιδίων κεφαλαίων, με αποτέλεσμα τον περιορισμό της υπεραντιστάθμισης, σε περίπτωση εξελίξεων καλύτερων από τις αναμενόμενες όσον αφορά τα έξοδα ή τα έσοδα.

(580) Ο στόχος συντελεστή απόδοσης ιδίων κεφαλαίων [9 έως 11] % είναι αναλογικός, λαμβανομένου υπόψη του κινδύνου του έργου καθώς και των αποτελεσμάτων μετριασμού του κινδύνου των μέτρων ενίσχυσης.

(581) Η Επιτροπή παρατηρεί επίσης ότι η ČEZ δεν θα ελέγχει τις δραστηριότητες συναλλαγής της ΟΕΣ και θα υπόκειται σε ρυθμίσεις οι οποίες θα περιορίζουν τα κίνητρα και την ικανότητα κατάχρησης τυχόν ενισχυμένης θέσης στην αγορά ως αποτέλεσμα του μέτρου. Η υψηλή διασυνδεσιμότητα του τσεχικού συστήματος θα περιορίσει περαιτέρω την άσκηση ισχύος στην αγορά. Περαιτέρω, η Επιτροπή σημειώνει ότι οι δεσμεύσεις όσον αφορά τις συναλλαγές διασφαλίζουν σταθερή πώληση ηλεκτρικής ενέργειας από την ΟΕΣ, και στη συνέχεια από την ČEZ, σε όλους τους συμμετέχοντες στην αγορά, υπό όρους που δεν εισάγουν διακρίσεις, οι οποίοι μπορούν να βελτιώσουν τη ρευστότητα στη βραχυπρόθεσμη χονδρική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και θα μπορούσαν να είναι επωφελείς για τον ανταγωνισμό στις αγορές λιανικής.

(582) Η Επιτροπή συμπεραίνει ότι, συνολικά, βάσει των παρατηρήσεων που εκτέθηκαν στο σημείο 8.3.3 ανωτέρω και λαμβανομένων υπόψη των δεσμεύσεων που πρότειναν οι τσεχικές αρχές και ο δικαιούχος της ενίσχυσης, οι δυνητικές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού είναι περιορισμένες.

(583) Κατόπιν διεξοδικής στάθμισης και συνεκτίμησης των δεσμεύσεων που παρασχέθηκαν, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού που απορρέουν από το μέτρο διατηρούνται στο ελάχιστο αναγκαίο μέτρο και αντισταθμίζονται από τα θετικά αποτελέσματα των μέτρων.

8.3.5. *Συμπέρασμα σχετικά με τη συμβατότητα της ενίσχυσης*

(584) Βάσει της αξιολόγησης που διενήργησε και λαμβανομένων υπόψη των ειδικών περιστάσεων της παρούσας υπόθεσης, η Επιτροπή κρίνει ότι η κοινοποιηθείσα και μεταγενέστερα τροποποιηθείσα από τις τσεχικές αρχές δέσμη μέτρων, συμπεριλαμβανομένων των δεσμεύσεων που παρασχέθηκαν, συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά δυνάμει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ.

9. **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ**

(585) Το μέτρο, όπως τροποποιήθηκε, συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά δυνάμει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ.

(586) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι της υποβλήθηκαν, προς αξιολόγηση, τα σχέδια των όρων της σύμβασης αγοράς, της συμφωνίας επενδυτή και της επιστρεπτέας χρηματοδοτικής συνδρομής, όπως έχουν συμφωνηθεί έως σήμερα μεταξύ του τσεχικού Δημοσίου, της CEZ και της EDU II. Οι τσεχικές αρχές δηλώνουν ότι οι λοιποί όροι και προϋποθέσεις, καθώς και τα τελικά χρηματοδοτικά έγγραφα θα περιλαμβάνουν τυποποιημένες ρήτρες τις οποίες θα επιδίωκε κάθε επενδυτής για παρόμοιο έργο (βλ. αιτιολογική σκέψη 194). Δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν έλεγξε τα τελικά έγγραφα, εάν τα εν λόγω έγγραφα τροποποιούν το μέτρο που παρουσιάζεται στην παρούσα απόφαση, οι τσεχικές αρχές θα πρέπει να τα κοινοποιήσουν στην Επιτροπή.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η ενίσχυση την οποία προτίθεται να χορηγήσει η Τσεχία προς στήριξη της κατασκευής και της λειτουργίας νέου πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής στο Dukovany συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Τσεχική Δημοκρατία.

Βρυξέλλες, 30 Απριλίου 2024.

Για την Επιτροπή
Margrethe VESTAGER
Εκτελεστική Αντιπρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Στοιχεία εισόδου στο χρηματοδοτικό μοντέλο, τα οποία υπόκεινται σε μεταβολές

Μετά τη διαδικασία υποβολής προσφορών για τη σύμβαση EPC

Στοιχεία εισόδου	Περιγραφή των στοιχείων εισόδου	Φύλλο	Σειρά	Αιτιολόγηση της επικαιροποίησης
Διάρκεια σταδίου 2 της ανάπτυξης	Διάρκεια σταδίου 2 της ανάπτυξης του έργου	Inp_C	43	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου EPC. Ο ακριβής χρόνος θα επιβεβαιωθεί βάσει του επιλεγέντος αναδόχου EPC.
Διάρκεια της περιόδου κατασκευής	Διάρκεια της περιόδου κατασκευής του έργου	Inp_C	47	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου EPC. Ο ακριβής χρόνος θα επιβεβαιωθεί βάσει του επιλεγέντος αναδόχου EPC.
Περίοδος πλήρους λειτουργίας	Διάρκεια της περιόδου πλήρους λειτουργίας του έργου (μη συμπεριλαμβανομένης δοκιμαστικής λειτουργίας)	Inp_C	51	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου EPC. Ο ακριβής χρόνος θα επιβεβαιωθεί βάσει του επιλεγέντος αναδόχου EPC.
Βασικές κεφαλαιουχικές δαπάνες – στάδιο 2 της ανάπτυξης	Κόστος του σταδίου 2 της ανάπτυξης του έργου	Inp_C	59	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου EPC. Το κόστος θα επιβεβαιωθεί βάσει του επιλεγέντος αναδόχου EPC.
Βασικές κεφαλαιουχικές δαπάνες — στάδιο κατασκευής	Κόστος του σταδίου κατασκευής του έργου	Inp_C	60	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου EPC. Το κόστος θα επιβεβαιωθεί βάσει του επιλεγέντος αναδόχου EPC.
Μεικτή δυναμικότητα σταθμού	Η μεικτή δυναμικότητα του σταθμού (μη συμπεριλαμβανομένης τυχόν αφαίρεσης για ίδια κατανάλωση)	Inp_C	112	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου EPC. Η παράμετρος εξαρτάται από τις τεχνικές προδιαγραφές του σταθμού και θα επιβεβαιωθεί βάσει του επιλεγέντος αναδόχου EPC.
Ιδία κατανάλωση	Απαιτούμενη κατανάλωση για τη λειτουργία του σταθμού	Inp_C	113	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου EPC. Η παράμετρος εξαρτάται από τις τεχνικές προδιαγραφές του σταθμού και θα επιβεβαιωθεί βάσει του επιλεγέντος αναδόχου EPC.

Στοιχεία εισόδου	Περιγραφή των στοιχείων εισόδου	Φύλλο	Σειρά	Αιτιολόγηση της επικαιροποίησης
Διαθεσιμότητα δοκιμαστικής περιόδου	Διαθεσιμότητα του σταθμού κατά τη διάρκεια της δοκιμαστικής περιόδου	Inp_C	132	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου EPC. Η παράμετρος εξαρτάται από τις τεχνικές προδιαγραφές του σταθμού και θα επιβεβαιωθεί βάσει του επιλεγέντος αναδόχου EPC.
Διαθεσιμότητα μετά τη δοκιμαστική περίοδο	Διαθεσιμότητα του σταθμού κατά τη διάρκεια πλήρους λειτουργίας	Inp_C	135, 138	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου EPC. Η παράμετρος εξαρτάται από τις τεχνικές προδιαγραφές του σταθμού και θα επιβεβαιωθεί βάσει του επιλεγέντος αναδόχου EPC.
Εξέλιξη κεφαλαιουχικών δαπανών στο στάδιο 2 της ανάπτυξης	Προφίλ δαπανών κατά τη διάρκεια του σταδίου 2 της ανάπτυξης του έργου	Inp_V	43-48 (επιλέχθηκε σε Inp_C 65)	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου EPC. Το κόστος και ο ακριβής χρόνος θα επιβεβαιωθούν βάσει του επιλεγέντος αναδόχου EPC.
Εξέλιξη κεφαλαιουχικών δαπανών κατασκευής	Προφίλ δαπανών κατά τη διάρκεια της κατασκευής	Inp_V	53-61 (επιλέχθηκε σε Inp_C 66)	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου EPC. Το κόστος και ο ακριβής χρόνος θα επιβεβαιωθούν βάσει του επιλεγέντος αναδόχου EPC.
Παραδοχές διαθεσιμότητας	Ετήσιο προφίλ διαθεσιμότητας του σταθμού	Inp_V	70-82 (επιλέχθηκε σε Inp_C 138)	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου EPC. Οι παράμετροι που επηρεάζουν τις παραδοχές διαθεσιμότητας εξαρτώνται από τις τεχνικές προδιαγραφές του σταθμού και θα επιβεβαιωθούν βάσει του επιλεγέντος αναδόχου EPC. Ωστόσο, η επικαιροποίηση δεν μπορεί να μειώσει τις παραδοχές διαθεσιμότητας στο χρηματοδοτικό μοντέλο της 15ης Μαρτίου 2024, οι οποίες βασίζονται στη συμμόρφωση των μελετών του έργου με τις ελάχιστες ευρωπαϊκές απαιτήσεις για τις επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας για πυρηνικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής με αντιδραστήρα ελαφρού ύδατος.
Μεταβλητό κόστος	Έξοδα τα οποία καθορίζονται σε μεγάλο βαθμό από την παραγωγή του σταθμού (π.χ. καύσιμα, διάθεση μη ραδιενεργών αποβλήτων, πρόβλεψη παροπλισμού)	Inp_V	143-220 (επιλέχθηκε σε Inp_C 226)	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου EPC. Το κόστος θα επιβεβαιωθεί βάσει του επιλεγέντος αναδόχου EPC.
Σταθερό κόστος	Έξοδα τα οποία θα πραγματοποιηθούν ανεξάρτητα από την παραγωγή του σταθμού (π.χ. μισθοί, είδη γραφείου, ασφάλεια)	Inp_V	237-279 (επιλέχθηκε σε Inp_C 225)	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου EPC. Το κόστος θα επιβεβαιωθεί βάσει του επιλεγέντος αναδόχου EPC.

Στοιχεία εισόδου	Περιγραφή των στοιχείων εισόδου	Φύλλο	Σειρά	Αιτιολόγηση της επικαιροποίησης
Κόστος κύκλου ζωής	Έξοδα τα οποία θα πραγματοποιηθούν για την αντικατάσταση και τη σημαντική ανακαίνιση κατασκευαστικών στοιχείων στον ΠΣΗ.	Inp_V	286-295 (επιλέχθηκε σε Inp_C 227)	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου EPC. Το κόστος θα επιβεβαιωθεί βάσει του επιλεγέντος αναδόχου EPC.
Κόστος λειτουργίας	Προφίλ τιμών της παραμέτρου c στον τύπο αμοιβής.	Inp_V	502-506	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου EPC. Το κόστος θα επιβεβαιωθεί βάσει του επιλεγέντος αναδόχου EPC.
Πρόσθετο κόστος λόγω παρακολούθησης φορτίου	Έξοδα που δεν αποτυπώνονται σε άλλα στοιχεία κόστους τα οποία εξαρτώνται από τη λειτουργία παρακολούθησης φορτίου του σταθμού	Inp_V	300-304 (επιλέχθηκε σε Inp_C 228)	Δικαιολόγηση βάσει της έκβασης της διαδικασίας επιλογής αναδόχου EPC (το κόστος θα προσδιοριστεί βάσει των τεχνικών προδιαγραφών του προσφέροντος)
Αρχικό χρέος — Σταθερό/Κυμαινόμενο επιτόκιο	Καθορισμός της εφαρμογής σταθερού ή κυμαινόμενου επιτοκίου για την ΕΧΣ	Inp_C	337	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει τους όρους της ΕΧΣ.
Αρχικό χρέος — Επιτόκιο — περιθώριο κατά τη διάρκεια της λειτουργίας	Το κόστος χρέους της ΕΧΣ κατά τη διάρκεια του σταδίου λειτουργίας	Inp_C	346-356	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει τους όρους της ΕΧΣ.
Αρχικό χρέος — έξοδα	Έξοδα που σχετίζονται με την εξασφάλιση της ΕΧΣ	Inp_C	359-361	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει τους όρους της ΕΧΣ.
Τρόπος εξόφλησης εφεδρικού (standby) χρέους	Η επιλογή εξόφλησης του κεφαλαίου τυχόν εφεδρικού (standby) χρέους	Inp_C	376	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει τους όρους της ΕΧΣ.

Στοιχεία εισόδου	Περιγραφή των στοιχείων εισόδου	Φύλλο	Σειρά	Αιτιολόγηση της επικαιροποίησης
Εφεδρικό (standby) χρέος — Σταθερό/Κυμαινόμενο επιτόκιο	Καθορισμός της εφαρμογής σταθερού ή κυμαινόμενου επιτοκίου για το εφεδρικό (standby) χρέος	Inp_C	380	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει τους όρους της ΕΧΣ.
Εφεδρικό (standby) χρέος — επιτόκιο — περιθώριο κατά τη διάρκεια της λειτουργίας	Το κόστος χρέους του εφεδρικού (standby) χρέους κατά τη διάρκεια του σταδίου κατασκευής	Inp_C	389-399	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει τους όρους της ΕΧΣ.
Εφεδρικό (standby) χρέος — έξοδα	Έξοδα που σχετίζονται με την εξασφάλιση του εφεδρικού (standby) χρέους	Inp_C	402-404	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει τους όρους της ΕΧΣ.
Απόσβεση κόστους καυσίμων	Διάρκεια απόσβεσης κόστους καυσίμων	Inp_C	230	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου ΕΡC. Η παράμετρος εξαρτάται από τις τεχνικές προδιαγραφές του σταθμού και θα επιβεβαιωθεί βάσει του επιλεγέντος αναδόχου ΕΡC.
Απόσβεση κόστους κύκλου ζωής	Διάρκεια απόσβεσης κόστους κύκλου ζωής	Inp_C	233	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου ΕΡC. Η παράμετρος εξαρτάται από τις τεχνικές προδιαγραφές του σταθμού και θα επιβεβαιωθεί βάσει του επιλεγέντος αναδόχου ΕΡC.
Ημέρες κεφαλαίου κίνησης	Ημέρες μεταξύ παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και πληρωμής	Inp_C	251-253	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου ΕΡC (όροι πληρωμής με τον προμηθευτή ΕΡC και με την ΟΕΣ). Η τρέχουσα παραδοχή στο μοντέλο ενδέχεται να επικαιροποιηθεί ώστε να ευθυγραμμίζεται με τους όρους εκταμίευσης και εξόφλησης της ΕΧΣ και τυχόν συμβατικές ρυθμίσεις στη σύμβαση ΕΡC.
Έναρξη ενεργής περιόδου χρηματοδότησης χρέους	Έναρξη εκταμίευσης ΕΧΣ	Inp_C	276	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου ΕΡC. Ο ακριβής χρόνος συνδέεται με την έναρξη του σταδίου 2 της ανάπτυξης και θα επιβεβαιωθεί βάσει του επιλεγέντος αναδόχου ΕΡC.
Περιορισμοί στη διανομή μερισμάτων μέσω μεταφοράς κερδών εις νέον	Απόφαση περί θέσπισης ή μη περιορισμού στη διανομή μερισμάτων μέσω μεταφοράς κερδών εις νέον	Inp_C	455	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου ΕΡC. Η διαδικασία υποβολής προσφορών για την επιλογή του αναδόχου ΕΡC θα καθορίσει το κόστος κατασκευής και, επομένως, το ύψος του χρέους και τη τελική διάρθρωση της χρηματοδότησης. Η μορφή των ιδίων κεφαλαίων μπορεί επίσης να έχει αντίκτυπο στο συγκεκριμένο στοιχείο εισόδου.

Στοιχεία εισόδου	Περιγραφή των στοιχείων εισόδου	Φύλλο	Σειρά	Αιτιολόγηση της επικαιροποίησης
Προφίλ ποσότητας αναφοράς (k)	Προφίλ τιμών της παραμέτρου k στον τύπο αμοιβής	Inp_V	473-485 (επιλέχθηκε σε Inp_C 185)	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου EPC. Η παράμετρος εξαρτάται από τις τεχνικές προδιαγραφές του σταθμού και θα επιβεβαιωθεί βάσει του επιλεγέντος αναδόχου EPC.
Προφίλ παραμέτρου άλφα	Προφίλ τιμών της παραμέτρου άλφα που χρησιμοποιούνται στον τύπο αμοιβής	Inp_V	489-493 (επιλέχθηκε σε Inp_C 187)	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου EPC. Η παράμετρος εξαρτάται από τις τεχνικές προδιαγραφές και το λειτουργικό κόστος του σταθμού και θα επιβεβαιωθεί βάσει του επιλεγέντος αναδόχου EPC.
Παραδοχές παρακολούθησης φορτίου — αντιγραφή από μοντέλο εσόδων — % εσόδων	Αντίκτυπος στα έσοδα που αντιπροσωπεύουν το όφελος της συμπεριφοράς παρακολούθησης φορτίου (μοντελοποίηση στο υπόδειγμα εσόδων)	Inp_V	523-540 (επιλέχθηκε σε Inp_C 198)	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου EPC. Οι παράμετροι που επηρεάζουν τις παραδοχές διαθεσιμότητας παρακολούθησης φορτίου εξαρτώνται από τις τεχνικές προδιαγραφές του σταθμού και θα επιβεβαιωθούν βάσει του επιλεγέντος αναδόχου EPC. Ωστόσο, η επικαιροποίηση δεν μπορεί να μειώσει τις παραδοχές διαθεσιμότητας στο χρηματοδοτικό μοντέλο της 15ης Μαρτίου 2024, οι οποίες βασίζονται στη συμμόρφωση των μελετών του έργου με τις ελάχιστες ευρωπαϊκές απαιτήσεις για τις επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας για πυρηνικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής με αντιδραστήρα ελαφρού ύδατος.
Παραδοχές παρακολούθησης φορτίου — αντιγραφή από μοντέλο εσόδων — % λειτουργικού κόστους	Αντίκτυπος στα έξοδα που αντιπροσωπεύουν το όφελος της συμπεριφοράς παρακολούθησης φορτίου (μοντελοποίηση στο υπόδειγμα εσόδων)	Inp_V	36-542 (επιλέχθηκε σε Inp_C 199)	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου EPC. Οι παράμετροι που επηρεάζουν τις παραδοχές διαθεσιμότητας παρακολούθησης φορτίου εξαρτώνται από τις τεχνικές προδιαγραφές του σταθμού και θα επιβεβαιωθούν βάσει του επιλεγέντος αναδόχου EPC. Ωστόσο, η επικαιροποίηση δεν μπορεί να μειώσει τις παραδοχές διαθεσιμότητας στο χρηματοδοτικό μοντέλο της 15ης Μαρτίου 2024, οι οποίες βασίζονται στη συμμόρφωση των μελετών του έργου με τις ελάχιστες ευρωπαϊκές απαιτήσεις για τις επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας για πυρηνικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής με αντιδραστήρα ελαφρού ύδατος.
Στόχος δείκτη κάλυψης δανειακών υποχρεώσεων	Ο στόχος του δείκτη κάλυψης δανειακών υποχρεώσεων για το σύνολο της εξυπηρέτησης του χρέους	Inp_C	297, 328-330	Δικαιολόγηση βάσει της οριστικοποίησης της ΕΧΣ και της διαδικασίας υποβολής προσφορών για την επιλογή αναδόχου EPC (το κόστος κατασκευής θα επιβεβαιωθεί μέσω της εν λόγω διαδικασίας υποβολής προσφορών).
Στόχος δείκτη κάλυψης κατά τη διάρκεια του δανείου	Ο στόχος του δείκτη κάλυψης κατά τη διάρκεια του δανείου για το σύνολο της εξυπηρέτησης του χρέους	Inp_C	301	Δικαιολόγηση βάσει της οριστικοποίησης της ΕΧΣ και της διαδικασίας υποβολής προσφορών για την επιλογή αναδόχου EPC (το κόστος κατασκευής θα επιβεβαιωθεί μέσω της εν λόγω διαδικασίας υποβολής προσφορών).

Στοιχεία εισόδου	Περιγραφή των στοιχείων εισόδου	Φύλλο	Σειρά	Αιτιολόγηση της επικαιροποίησης
Στόχος δείκτη κάλυψης κατά τη διάρκεια του έργου	Ο στόχος του δείκτη κάλυψης κατά τη διάρκεια του έργου για το σύνολο της εξυπηρέτησης του χρέους	Inp_C	304	Δικαιολόγηση βάσει της οριστικοποίησης της ΕΧΣ και της διαδικασίας υποβολής προσφορών για την επιλογή αναδόχου ΕΡC (το κόστος κατασκευής θα επιβεβαιωθεί μέσω της εν λόγω διαδικασίας υποβολής προσφορών).
Αρχικό χρέος — διάρκεια χρέους και περίοδος αναστολής πληρωμής	Η συνολική διάρκεια της ΕΧΣ	Inp_C	311-312	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου ΕΡC και την ΕΧΣ καθώς το επενδυτικό κόστος και το ύψος της ΕΧΣ θα επιβεβαιωθούν βάσει του επιλεγέντος αναδόχου ΕΡC.
Τρόπος εξόφλησης αρχικού χρέους	Το προφίλ εξόφλησης του κεφαλαίου για την ΕΧΣ	Inp_C	329	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου ΕΡC και την ΕΧΣ καθώς το επενδυτικό κόστος και το ύψος της ΕΧΣ θα επιβεβαιωθούν βάσει του επιλεγέντος αναδόχου ΕΡC.
Λεπτομέρειες αποθεματικού λογαριασμού συντήρησης	Λογαριασμός ο οποίος θα χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη μέρους της προβλεπόμενης συντήρησης κατά τη διάρκεια καθορισμένης περιόδου πρόβλεψης	Inp_C	466-472	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου ΕΡC και την ΕΧΣ καθώς το επενδυτικό κόστος και το ύψος της ΕΧΣ θα επιβεβαιωθούν βάσει του επιλεγέντος αναδόχου ΕΡC.
Αποθεματικός λογαριασμός εξυπηρέτησης χρέους	Λογαριασμός ο οποίος θα χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη μέρους της προβλεπόμενης εξυπηρέτησης του χρέους κατά τη διάρκεια καθορισμένης περιόδου πρόβλεψης	Inp_C	482-502	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου ΕΡC και την ΕΧΣ καθώς το επενδυτικό κόστος και το ύψος της ΕΧΣ θα επιβεβαιωθούν βάσει του επιλεγέντος αναδόχου ΕΡC.
Λεπτομέρειες αποθεματικού λογαριασμού παροπλισμού	Λογαριασμός για την κάλυψη προβλεπόμενου κόστους παροπλισμού	Inp_C	474-480	Επικαιροποίηση σε περίπτωση αυξήσεων κόστους που καλύπτονται από θεμιτούς λόγους.
Αποθεματικό παροπλισμού	Προφίλ απαίτησης χρηματοδότησης για το αποθεματικό παροπλισμού	Inp_V	310-315 (επιλέχθηκε σε Inp_C 477)	Επικαιροποίηση σε περίπτωση αυξήσεων κόστους που καλύπτονται από θεμιτούς λόγους.
Συντελεστής αναπροσαρμογής της εξόφλησης του αρχικού χρέους	Συντελεστής αναπροσαρμογής της εξόφλησης του κεφαλαίου της ΕΧΣ	Inp_V	354-364 (επιλέχθηκε σε Inp_C 330)	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου ΕΡC και την ΕΧΣ καθώς το επενδυτικό κόστος και το ύψος της ΕΧΣ θα επιβεβαιωθούν βάσει του επιλεγέντος αναδόχου ΕΡC.

Στοιχεία εισόδου	Περιγραφή των στοιχείων εισόδου	Φύλλο	Σειρά	Αιτιολόγηση της επικαιροποίησης
Εξόφληση χρέους βάσει σταθερού ποσού	Προφίλ αποπληρωμής κεφαλαίου του χρέους βάσει σταθερού ποσού ανά έτος	Inp_V	378-388 (επιλέχθηκε σε Inp_C 335)	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου EPC και την ΕΧΣ καθώς το επενδυτικό κόστος και το ύψος της ΕΧΣ θα επιβεβαιωθούν βάσει του επιλεγέντος αναδόχου EPC.
Κυμαινόμενο επιτόκιο για το αρχικό χρέος	Προφίλ κυμαινόμενου επιτοκίου για το κόστος χρέους της ΕΧΣ	Inp_V	390-397 (επιλέχθηκε σε Inp_C 340)	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει την έκβαση της διαδικασίας επιλογής αναδόχου EPC και την ΕΧΣ καθώς το επενδυτικό κόστος και το ύψος της ΕΧΣ θα επιβεβαιωθούν βάσει του επιλεγέντος αναδόχου EPC.
Παραδοχές πληθωρισμού	Μακροοικονομικές παραδοχές οι οποίες σχετίζονται με τους επιλεγέντες μηχανισμούς αναπροσαρμογής	Inp_V	15-24 (επιλέχθηκε σε Inp_C 245-245)	Επικαιροποίηση για τον υπολογισμό της ονομαστικής αξίας των κεφαλαιουχικών δαπανών βάσει στοιχείων εισόδου κεφαλαιουχικών δαπανών μίας ημέρας που λαμβάνονται από τη διαδικασία υποβολής προσφορών για την επιλογή του αναδόχου EPC.
Συντελεστής ΦΠΑ	Συντελεστής φόρου προστιθέμενης αξίας που εφαρμόζεται στο έργο	Inp_C	548	Επικαιροποίηση σε περίπτωση νομοθετικών μεταβολών προς αμφότερες τις κατευθύνσεις (αύξηση ή μείωση σε σχέση με τις αρχικές παραδοχές).
Εφαρμογή ΦΠΑ	Στοιχεία εσόδων και εξόδων στα οποία εφαρμόζεται ΦΠΑ	Inp_C	544-556	Επικαιροποίηση σε περίπτωση νομοθετικών μεταβολών προς αμφότερες τις κατευθύνσεις (αύξηση ή μείωση σε σχέση με τις αρχικές παραδοχές).
Φόρος επιτηδεύματος — Μέγιστο επιτρεπόμενο επιτόκιο ως % των EBITDA	Μέγιστα επιτρεπόμενα έξοδα τόκων ως % των EBITDA το οποίο χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του φορολογητέου εισοδήματος	Inp_C	562	Επικαιροποίηση σε περίπτωση νομοθετικών μεταβολών προς αμφότερες τις κατευθύνσεις (αύξηση ή μείωση σε σχέση με τις αρχικές παραδοχές).
Συντελεστής φόρου επιτηδεύματος	Συντελεστής φόρου επιτηδεύματος που εφαρμόζεται στο έργο	Inp_C	576	Επικαιροποίηση σε περίπτωση νομοθετικών μεταβολών προς αμφότερες τις κατευθύνσεις (αύξηση ή μείωση σε σχέση με τις αρχικές παραδοχές).
Συντελεστής φορολογικής απόσβεσης — ομάδα γενικού και ειδικού συντελεστή	Συντελεστές φορολογικών αποσβέσεων	Inp_C	581-583	Επικαιροποίηση σε περίπτωση νομοθετικών μεταβολών προς αμφότερες τις κατευθύνσεις (αύξηση ή μείωση σε σχέση με τις αρχικές παραδοχές).

Στοιχεία εισόδου	Περιγραφή των στοιχείων εισόδου	Φύλλο	Σειρά	Αιτιολόγηση της επικαιροποίησης
Φορολόγηση κόστους έργου	Καθορισμός της φορολογικής απόσβεσης σε σχέση με συγκεκριμένα στοιχεία κόστους	Inp_C	587-589	Επικαιροποίηση σε περίπτωση νομοθετικών μεταβολών προς αμφότερες τις κατευθύνσεις (αύξηση ή μείωση σε σχέση με τις αρχικές παραδοχές).
Λογιστική απόσβεση	Πληροφορίες λογιστικής απόσβεσης σε διάφορες κατηγορίες στοιχείων ενεργητικού	Inp_V	324-336	Επικαιροποίηση σε περίπτωση νομοθετικών μεταβολών προς αμφότερες τις κατευθύνσεις (αύξηση ή μείωση σε σχέση με τις αρχικές παραδοχές).
Φορολογική απόσβεση	Πληροφορίες φορολογικής απόσβεσης σε διάφορες κατηγορίες στοιχείων ενεργητικού	Inp_V	338-350	Επικαιροποίηση σε περίπτωση νομοθετικών μεταβολών προς αμφότερες τις κατευθύνσεις (αύξηση ή μείωση σε σχέση με τις αρχικές παραδοχές).

Κατά τη διάρκεια της σύμβασης αγοράς

Στοιχεία εισόδου	Περιγραφή των στοιχείων εισόδου	Φύλλο	Σειρά	Αιτιολόγηση της επικαιροποίησης
Μεταβλητό κόστος	Έξοδα τα οποία καθορίζονται από την παραγωγή του σταθμού (π.χ. καύσιμα, διάθεση μη ραδιενεργών αποβλήτων, πρόβλεψη παροπλισμού)	Inp_V	143-220 (επιλέχθηκε σε Inp_C 226)	Το μεταβλητό κόστος θα επικαιροποιηθεί ώστε να αντικατοπτρίζει τις υπερβάσεις κόστους για θεμιτούς λόγους. Το μεταβλητό κόστος που συνιστά το «c» θα επικαιροποιείται περιοδικά στο πλαίσιο της επανεξέτασης του τύπου αμοιβής.
Σταθερό κόστος	Έξοδα τα οποία θα πραγματοποιηθούν ανεξάρτητα από την παραγωγή του σταθμού (π.χ. μισθοί, είδη γραφείου, ασφάλεια)	Inp_V	237-279 (επιλέχθηκε σε Inp_C 225)	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει τις υπερβάσεις κόστους για θεμιτούς λόγους.

Στοιχεία εισόδου	Περιγραφή των στοιχείων εισόδου	Φύλλο	Σειρά	Αιτιολόγηση της επικαιροποίησης
Πρόσθετο κόστος λόγω παρακολούθησης φορτίου	Έξοδα που δεν αποτυπώνονται σε άλλα στοιχεία κόστους τα οποία εξαρτώνται από τη λειτουργία παρακολούθησης φορτίου του σταθμού	Inp_V	297-306 (επιλέχθηκε σε Inp_C 228)	Εάν γεγονός το οποίο συνιστά θεμιτό λόγο συνεπάγεται υπέρβαση πρόσθετου κόστους παρακολούθησης φορτίου, το στοιχείο εισόδου «πρόσθετο κόστος λόγω παρακολούθησης φορτίου» θα επικαιροποιηθεί αντίστοιχα στο χρηματοδοτικό μοντέλο. Το πρόσθετο κόστος λόγω παρακολούθησης φορτίου θα επανεξετάζεται και θα επικαιροποιείται επίσης στο πλαίσιο της περιοδικής επανεξέτασης του τύπου αμοιβής της σύμβασης αγοράς.
Υπέρβαση κεφαλαιουχικών δαπανών — στάδιο 1 της ανάπτυξης	Ποσό τυχόν υπέρβασης δαπανών κατά τη διάρκεια του πρώτου σταδίου ανάπτυξης	Inp_C	70	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει τις υπερβάσεις κόστους για θεμιτούς λόγους.
Υπέρβαση κεφαλαιουχικών δαπανών — στάδιο 2 της ανάπτυξης	Ποσό τυχόν υπέρβασης δαπανών κατά τη διάρκεια του δεύτερου σταδίου ανάπτυξης	Inp_C	71	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει τις υπερβάσεις κόστους για θεμιτούς λόγους.
Υπέρβαση κεφαλαιουχικών δαπανών — στάδιο κατασκευής	Ποσό τυχόν υπέρβασης δαπανών κατά τη διάρκεια της κατασκευής	Inp_C	72	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει τις υπερβάσεις κόστους για θεμιτούς λόγους.
Ποσοστό υπερβάσεων που οφείλονται σε θεμιτούς λόγους	Ποσοστό υπερβάσεων που οφείλονται σε προβλήματα που συνιστούν θεμιτούς λόγους	Inp_C	77	Δικαιολόγηση από υπερβάσεις κόστους για θεμιτούς λόγους Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει τις υπερβάσεις κόστους για θεμιτούς λόγους.
Υπέρβαση κεφαλαιουχικών δαπανών — στάδιο 1 της ανάπτυξης	Προφίλ τυχόν υπέρβασης δαπανών κατά τη διάρκεια του πρώτου σταδίου ανάπτυξης	Inp_V	415-420 (επιλέχθηκε σε Inp_C 83)	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει τις υπερβάσεις κόστους για θεμιτούς λόγους.

Στοιχεία εισόδου	Περιγραφή των στοιχείων εισόδου	Φύλλο	Σειρά	Αιτιολόγηση της επικαιροποίησης
Υπέρβαση κεφαλαιουχικών δαπανών — στάδιο 2 της ανάπτυξης	Προφίλ τυχόν υπέρβασης δαπανών κατά τη διάρκεια του δεύτερου σταδίου ανάπτυξης	Inp_V	425-430 (επιλέχθηκε σε Inp_C 84)	Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει τις υπερβάσεις κόστους για θεμιτούς λόγους.
Υπέρβαση κεφαλαιουχικών δαπανών — στάδιο κατασκευής	Προφίλ τυχόν υπέρβασης δαπανών κατά τη διάρκεια της κατασκευής	Inp_V	435-440 (επιλέχθηκε σε Inp_C 85)	Δικαιολόγηση από υπερβάσεις κόστους για θεμιτούς λόγους Επικαιροποίηση η οποία αντικατοπτρίζει τις υπερβάσεις κόστους για θεμιτούς λόγους.
Παραδοχές πληθωρισμού	Μακροοικονομικές παραδοχές οι οποίες σχετίζονται με τους επιλεγέντες μηχανισμούς αναπροσαρμογής	Inp_V	15-24 (επιλέχθηκε σε Inp_C 245-245)	Επικαιροποιήσεις οι οποίες αντικατοπτρίζουν διακυμάνσεις των τιμών των αντίστοιχων δεικτών με την πάροδο του χρόνου. Οι επικαιροποιήσεις των τιμών θα τελούν υπό την επίβλεψη του Υπουργείου Βιομηχανίας και Εμπορίου.
Συντελεστής ΦΠΑ	Συντελεστής φόρου προστιθέμενης αξίας που εφαρμόζεται στο έργο	Inp_C	548	Επικαιροποίηση σε περίπτωση νομοθετικών μεταβολών προς αμφότερες τις κατευθύνσεις (αύξηση ή μείωση σε σχέση με τις αρχικές παραδοχές).
Εφαρμογή ΦΠΑ	Στοιχεία εσόδων και εξόδων στα οποία εφαρμόζεται ΦΠΑ	Inp_C	544-556	Επικαιροποίηση σε περίπτωση νομοθετικών μεταβολών προς αμφότερες τις κατευθύνσεις (αύξηση ή μείωση σε σχέση με τις αρχικές παραδοχές).
Φόρος επιτηδεύματος — Μέγιστο επιτρεπόμενο επιτόκιο ως % των EBITDA	Μέγιστα επιτρεπόμενα έξοδα τόκων ως % των EBITDA το οποίο χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του φορολογητέου εισοδήματος	Inp_C	562	Δικαιολόγηση λόγω μεταβολών στη φορολογική νομοθεσία Επικαιροποίηση σε περίπτωση νομοθετικών μεταβολών προς αμφότερες τις κατευθύνσεις (αύξηση ή μείωση σε σχέση με τις αρχικές παραδοχές).

Στοιχεία εισόδου	Περιγραφή των στοιχείων εισόδου	Φύλλο	Σειρά	Αιτιολόγηση της επικαιροποίησης
Συντελεστής φόρου επιτηδεύματος	Συντελεστής φόρου επιτηδεύματος που εφαρμόζεται στο έργο	Inp_C	576	Επικαιροποίηση σε περίπτωση νομοθετικών μεταβολών προς αμφότερες τις κατευθύνσεις (αύξηση ή μείωση σε σχέση με τις αρχικές παραδοχές).
Φορολόγηση κόστους έργου	Καθορισμός της φορολογικής απόσβεσης σε σχέση με συγκεκριμένα στοιχεία κόστους	Inp_C	587-589	Επικαιροποίηση σε περίπτωση νομοθετικών μεταβολών προς αμφότερες τις κατευθύνσεις (αύξηση ή μείωση σε σχέση με τις αρχικές παραδοχές).
Προφίλ ποσότητας αναφοράς (k)	Προφίλ τιμών της παραμέτρου k που χρησιμοποιούνται στον τύπο αμοιβής	Inp_V	473-485 (επιλέχθηκε σε Inp_C 185)	Η ποσότητα αναφοράς θα καθορίζεται εκ των προτέρων ανά πενταετία. Η τιμή k θα μεταβληθεί κατά τη διάρκεια της σύμβασης αγοράς (κατά τις περιοδικές επανεξετάσεις), ώστε να αντικατοπτρίζει την αναμενόμενη παραγωγή του σταθμού για κάθε έτος βάσει δραστηριοτήτων συντήρησης, πριν από τον αντίκτυπο οποιαδήποτε λειτουργίας παρακολούθησης φορτίου. Η συγκεκριμένη παράμετρος θα επικαιροποιείται επίσης εάν συντρέχουν θεμιτοί λόγοι.
Προφίλ παραμέτρου άλφα	Προφίλ τιμών της παραμέτρου άλφα που χρησιμοποιούνται στον τύπο αμοιβής	Inp_V	489-493 (επιλέχθηκε σε Inp_C 187)	Η παράμετρος άλφα θα καθορίζεται εκ των προτέρων ανά πενταετία (όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 97). Η παράμετρος άλφα ισούται με f/c κάθε έτος, η δε τιμή της θα πρέπει να επικαιροποιείται σύμφωνα με κάθε επικαιροποίηση του c, κατά τη διάρκεια της σύμβασης αγοράς.